Universitatea de Stat din Moldova

FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE LA 65 DE ANI

CHIȘINĂU, 2018

378.4(478-25):33(091)
F 12

Această lucrare a fost aprobată la Consiliul Facultății de Științe Economice a Universității de Stat din Moldova. Proces-verbal nr. 1 din 20 septembrie 2018.

Coordonator de ediţie:
Galina ULIAN, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar,
Decanul Facultății de Ştiinţe Economice a USM

Au contribuit:
Liliana ROTARU, doctor în stiințe istorice, conferențiar universitar, *capitol I-II*
Nadejda ŞIŞCAN, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, *subcapitolul 2.5*
Maria COJOCARU, doctor în științe economice, conferențiar universitar, Redeschiderea, *capitolul 3*
Cristina DOLGHI, doctor în științe economice, conferențiar universitar, șef departament Contabilitate și Informatică Economică
Maria HĂMURARU, doctor în științe economice, conferențiar universitar, șef departament Economie, Marketing și Turism
Olga ȘTEFANIUC, doctor în științe economice, conferențiar universitar, șef departament Finanțe și Bănci
Marian JALENCU, doctor în științe economice, conferenţiar universitar, șef departament Administrarea Afacerilor

Colegiu de redacție: Galina ULIAN, Liliana ROTARU, *Nadejda ŞIŞCAN,* Maria COJOCARU, Cristina DOLGHI, Maria HĂMURARU, Olga ȘTEFANIUC, Marian JALENCU, Victoria GANEA, Mariana DOGA-MÂRZAC, Iulia CAPRIAN, Andrei MULIC

Echipa redacțională a Complexului Editorial INCE:
Iulita BÎRCĂ, redactor-şef, **Svetlana FILIMON,** machetator,
Andrei MULIC, doctor în științe economice, conferenţiar universitar, designer coperta

În această lucrarea este descrisă istoria Facultății de Ştiinţe Economice a USM de la înființare (1953) și până în prezent (2018). Facultatea de Ştiinţe Economice a fost și este orientată spre cercetarea proceselor și fenomenelor economice. Facultatea dispune de specialişti de calificare înaltă care au obţinut deja rezultate remarcabile şi care ştiu să-şi organizeze activitatea în colaborare cu savanţii de la alte instituții de profil din țară, precum și de peste hotarele acesteia.

Actualmente, Facultatea de Științe Economice este una dintre cele mai mari Facultăți ale Universităţii de Stat din Moldova, fiind recunoscută la nivel național, ca important centru de formare profesională și științific în domeniul economiei și administrării afacerilor, precum și la nivel internațional, ca partener și furnizor de educație și cercetare de calitate. Imaginea și poziția de care se bucură Facultatea de Științe Economice în prezent au fost câștigate în timp prin efortul permanent al colectivului acesteia, care a consolidat facultatea în decursul a celor 65 de ani (cu mici întreruperi obiective) care au trecut de la fondarea acesteia din anul 1953. Această aniversare înseamnă competență, valoare profesională, management înțelept și vizionar și, în același timp, multă implicare și dragoste pentru profesie și pentru studenți.

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAŢIONALE A CĂRŢII

Facultatea de Ştiinţe Economice la 65 de ani / Univ. de Stat din Moldova ; coord. ed.: Ulian Galina ; echipa red.: Bîrcă Iulita [et al.]. – Chişinău : INCE, 2018. – 210 p. : fig., fot., tab.
Referinţe bibliogr. în subsol. – 100 ex.
ISBN 978-9975-3272-1-3.

378.4(478-25):33(091)
F 12

ISBN 978-9975-3272-1-3.

© Universitatea de Stat a Moldovei, 2018
© Facultatea de Ştiinţe Economice, 2018
© Complexul Editorial al INCE, 2018

Gheorghe CIOCANU – **Mesaj de felicitare....** 5
Alexandru STRATAN – **Mesaj de felicitare** 6
Galina ULIAN – **CUVÂNT ÎNAINTE** 8

1. ÎNCEPUTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ECONOMIC SUPERIOR DIN MOLDOVA 9
1.1.CREAREA ȘI ORGANIZAREA FACULTĂȚII DE ECONOMIE. 1953-1964 11
1.2.CADRE DIDACTICO-ȘTIINȚIFICE 17
1.3.STUDENȚI 21
1.4.TRANSFERAREA FACULTĂȚII DE ECONOMIE A UNIVERSITĂŢII DE STAT DIN CHIŞINĂU LA INSTITUTUL POLITEHNIC „SERGHEI LAZO" DIN CHIŞINĂU 26

2. FACULTATEA DE ŞTIINŢE ECONOMICE A UNIVERSITĂŢII DE STAT DIN MOLDOVA. 1977-1991 29
2.1.RESURSE LOGISTICE ȘI ORGANIZARE 32
2.2.CADRE DIDACTICO-ȘTIINȚIFICE 38
2.3.STUDENȚI 43
2.4.ABSOLVENȚI 46
2.5.ROLUL CATEDREI DE ECONOMIE POLITICĂ (TEORIE ECONOMICĂ) ÎN FORMAREA SPECIALIŞTILOR ECONOMIŞTI 51
2.6.ŞTIINŢE ECONOMICE LA UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA. 1993-2002 62

3. REDESCHIDEREA FACULTĂŢII DE STIINŢE ECONOMICE LA UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA 65
3.1.ASIGURAREA CALITĂȚII 75
3.2.OFERTA EDUCAŢIONALĂ 76
3.3.DIPLOME DUBLE ȘI RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ 78
3.4.CERCETARE ȘI INOVARE 80
3.5. PROIECTE 84

4. DEPARTAMENTELE FACULTĂŢII DE ȘTIINȚE ECONOMICE 89

4.1.DEPARTAMENTUL CONTABILITATE ȘI INFORMATICĂ ECONOMICĂ 91
Misiunea Departamentului 91
Oferta educațională a Departamentului 91
Activitatea didactico-științifică a membrilor Departamentului 115

4.2.DEPARTAMENTUL ECONOMIE, MARKETING ŞI TURISM 122
Istoria Departamentului 122
Misiunea Departamentului 122
Activități în cadrul cercurilor științifice 123

Absolvenți ... 125
Proiecte implementate: realizate și cele care se implementează ... 132
Activitatea de cercetare a cadrelor didactice și a studenților ... 134
Activitatea științifică a studenţilor Departamentului ... 137

4.3.DEPARTAMENTUL FINANȚE ȘI BĂNCI ... 143
Misiunea Departamentului ... 143
Publicaţii metodico-didactice și monografii ... 154
Activitatea didactico-ştiinţifică a membrilor Departamentului ... 160

4.4.DEPARTAMENTUL ADMINISTRAREA AFACERILOR ... 164
Istoria Departamentului ... 164
Oferta educațională ... 165
Cadrele științifico-didactice ale Departamentului ... 168
Descrierea corpului profesoral-didactic ... 170
Asigurarea procesului educațional cu materiale metodico-didactice proprii ... 170
Activitatea de cercetare științifică și inovare ... 171
Incubatorul de inovare „Inventica-USM” ... 174
Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative” ... 177
Evenimente de tip Hackathon ... 185
Bootcamp-ul „Școala interactivă a tânărului antreprenor inovativ” ... 189
Concursul economic studențesc „Creativ. Inovativ. Antreprenor” ... 191
Absolvenții specialității „Business și Administrare” despre activitatea Incubatorului de inovare „Inventica-USM” ... 193

5. ZILELE FACULTĂȚII DE ŞTIINȚE ECONOMICE. 29 OCTOMBIRE-03 NOIEMBRIE 2018 ... 195
5.1.CONCURSUL „FLER ANTREPRENORIAL” ... 198
5.2.„PARADIGME FINANCIAR-CONTABILE ÎN VIZIUNEA TINERILOR CERCETĂTORI” CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ A TINERILOR CERCETĂTORI ... 200
5.3.„PARADIGME MODERNE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMIEI NAȚIONALE ȘI MONDIALE” CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ JUBILIARĂ ... 206
5.4.ÎMBINAREA VALORILOR ȘTIINȚIFICE CU CELE CULTURALE ... 221

6. DIPLOME ... 223

GALINA ULIAN – **CUVÂNT DE ÎNCHEIERE** ... 223

RECTOR USM
Gheorghe CIOCANU,
doctor habilitat,
profesor universitar

Onorată Facultate de Ştiinţe Economice!
Mult stimată doamnă Decan!
Distinşi colegi!
Dragi tineri studioşi!

Este o mare fericire, dar şi o mândrie aparte să primiţi astăzi din toate colţurile lumii telegrame cu cele mai sincere mesaje şi urări de prosperitate din partea celor care şi-au făcut studiile aici şi, de-a lungul anilor, ducând faima nu doar a facultăţii, universităţii, ci şi a Republicii Moldova în general, poartă cu dragoste titlul de absolvent al Facultăţii de Ştiinţe Economice.

Subdiviziune importantă a Universităţii de Stat din Moldova, aţi stat la baza fondării ei, generaţii de profesori ai acestei facultăţi consacrându-se valorificării dimensiunilor cunoaşterii întru transmiterea acestora pe mai departe tinerilor dornici de carte, contribuind astfel la pregătirea specialiştilor de înaltă calificare pe tot parcursul acestor ani. Aici intervin cu o remarcă: în pofida unor situaţii create de nişte demnitari, când două dintre facultăţi au fost desprinse de universitatea-mamă, ideea de revenire ACASĂ îmi aparţine, fapt cu care mă mândresc, avântul şi afirmarea aparţinându-ne deopotrivă pe fundalul schimbărilor în învăţământul superior atât la nivel naţional, cât şi la cel internaţional.

Stimaţi colegi ai Facultăţii de Ştiinţe Economice! În cazul în care vorbim despre o facultate, vorbim despre o universitate care ne aparţine şi a cărei imagine trebuie să o păstrăm prin aceleaşi dintotdeauna eforturi comune, conscrându-ne totalmente promovării calităţii învăţământului. Suntem şi rămânem temelia învăţământului din ţară şi a instruirii specialiştilor de înaltă calificare pe domenii, inclusiv în cel al ştiinţelor economice, asumându-ne continuu nişte responsabilităţi întru aplicarea resetării periodice ce presupune abordarea sistemică a întregii educaţii naţionale pentru a o înzestra cu un sistem educaţional valoros şi prestigios. Ne dorim acest lucru şi, repetat, afirm: **numai un sistem valoros şi prestigios va asigura bunăstarea, numai un sistem educaţional valoros şi prestigios va crea o economie competitivă, numai un sistem valoros şi prestigios va crea o generaţie creativă pentru cercetare, inovare şi transfer tehnologic, numai un sistem educaţional valoros şi prestigios, ancorat în mediul socioeconomic, va contribui eficient la stabilitatea şi autenticitatea statului Republica Moldova**. Şi dacă destinul Omului este creativitatea, atunci cel mai important centru de creaţie rămâne, desigur, UNIVERSITATEA şi fiecare facultate în parte.

Onorată Facultate de Ştiinţe Economice! Vă doresc succese şi noi realizări, o atmosferă creatoare pentru a promova şi în continuare cultura calităţii, cultura învăţării, cultura creativităţii, toate fiind corelate în această epocă tehnologică cu cultura digitală.

LA MULŢI ANI! VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!

RECTOR USM,
Gheorghe CIOCANU,
doctor habilitat, profesor universitar

Director INCE,
Alexandru STRATAN,
m.c. al AŞM, dr. hab.,
profesor universitar

Mesaj de felicitare pentru Facultatea de Ştiinţe Economice a Universităţii de Stat din Moldova cu prilejul atingerii frumoasei vârste de 65 de ani de la fondare!

Ajunsă la frumoasa şi remarcabila vârstă de 65 de ani, Facultatea de Ştiinţe Economice din cadrul Universităţii de Stat a Moldovei (USM), ca în prima zi de înfiinţare, este cu braţele deschise, dornică de a primi oameni buni, cu inima mare şi sufletul curat, cu mintea luminată şi însetaţi de autoperfecţionare, cu spirit inovaţional şi valori tradiţionale profund înrădăcinate, oameni care, activând fie în calitate de cadre didactice, fie în calitate de studenţi, pentru totdeauna vor fi marcaţi de anturajul şi experienţa trăită, de bagajul de cunoştinţe şi evoluţia personală, de pregătirea şi perfecţionarea profesională. Absolvenţii acestei facultăţi vor fi molipsiţi pentru totdeauna de stilul de gândire şi de modalităţile avansate de învăţare. Fiind absolvent al acestei facultăţi, porţi pe umeri responsabilitatea de a corespunde stilului şi nivelului, imaginii formate deja de zeci de ani, de prestigiul acestei facultăţi şi al Universităţii de Stat per ansamblu.

Atingând etapa coacerii, Facultatea de Ştiinţe Economice rămâne a fi una dintre cele mai moderne şi dinamice facultăţi a Universităţii de Stat din Moldova, cu o relevantă ofertă de servicii academice şi potenţial ştiinţific, vizând toate treptele de învăţământ: licenţă, masterat, doctorat, postdoctorat, iar domeniile diversificate sunt racordate la cerinţele actuale atât la nivel naţional, cât şi internaţional.

Deschiderea dintotdeauna spre colaborările internaţionale, implicarea în programe şi proiecte internaţionale vin o dată în plus să confirme tendinţa şi dorinţa nesfârşită a conducerii facultăţii, dar şi a întregului corp profesoral spre autoperfecţionare şi spre apropierea de cele mai înalte culmi recunoscute la nivel internaţional. Or, cunoştinţele acumulate, rezultate obţinute fără o diseminare atât în ţară cât şi în afara ei sunt sortite pieirii. În acest sens, energica implicare în organizarea manifestaţiilor ştiinţifice, a forumurilor, a conferinţelor ştiinţifice a cadrelor didactice, a studenţilor aduc roade bogate şi fac colaborarea inter şi intra-universitară mai eficientă.

Prestigiul Facultăţii de Ştiinţe Economice este în permanenţă menţinut şi alimentat cu succesele obţinute de aceasta, nu în zadar dorinţa tinerilor de a-şi face studiile anume la această facultate, în pofida faptului că la moment activează zeci de instituţii superioare care pregătesc specialişti în domeniul economic din ţara noastră, nu mai este loc de o concurenţă, deoarece această facultate, trecând prin timp, șlefuindu-se precum piatra de valurile zbuciumate ale mării, este în afara oricărei concurenţe. Mai mult ca atât, Facultatea de Ştiinţe Economice din cadrul USM ar putea servi pe bună dreptate ca model, indicator de calitate, la care ar trebui să se alinieze celelalte facultăţi similare din alte instituţii.

Activând la această facultate în calitate de profesor universitar de zeci de ani, pot spune că secretul succesului obţinut se datorează unui amalgam din mai mulţi factori, însă dibăcia aparatului managerial al facultăţii joacă un rol cheie în întreg proces. Astfel, plăcerea de a conlucra cu echipa acestei facultăţi, în mod inevitabil, duce la obţinerea frumoaselor rezultate, care sunt recunoscute indubitabil la nivel naţional şi internaţional.

Trebuie de menţionat, ca în calitatea sa de element indispensabil al Universității de Stat din Moldova, Facultatea de Științe Economice a cunoscut o cale lungă de metamorfoză, transformându-se în lăcaşul în care profesionalismul cadrelor didactice şi setea de cunoştinţe, de a învăţa a studenţilor şi dorinţa de a transmite aceste cunoştinţe şi abilităţi de către corpul profesoral s-au împletit, formând un tandem echilibrat şi durabil. Astfel, această facultate s-a constituit de-a lungul timpului ca o platformă de formare profesională a resurselor umane și de cercetare fundamentală și aplicată în diverse domenii ale economiei și administrării afacerilor, la nivel național și internațional. Dezvoltându-se şi evoluând, a devenit o structură universitară performantă în domeniile de educație și cercetare. Conținutul programelor academice, metodele de predare și infrastructura universitară răspunzând exigențelor unui învățământ academic modern.

Astfel, Facultatea de Ştiinţe Economice, din momentul creării şi până în prezent, a fost orientată spre cercetarea-dezvoltarea proceselor și fenomenelor economice ce se dezvoltă în condiţiile globalizării, restructurării și dezvoltării durabile. Fiind o prezență activă și dinamică în sistemul academic național și în viața economică și socială, la moment, după cum a fost menţionat anterior, facultatea dispune de specialişti de calificare înaltă care au obţinut deja rezultate remarcabile şi care ştiu să-şi organizeze activitatea în colaborare cu savanţii de la alte instituții de profil din țară, precum și de peste hotarele acesteia.

La cei 65 de ani de la înființare, Facultatea de Ştiinţe Economice rămâne a fi una dintre cele mai moderne şi dinamice facultăţi a Universității de Stat din Moldova, fapt care îi doresc să-l păstreze şi în continuare!

În acest context, întregului colectiv al facultăţii, corpului didactic, colaboratorilor, studenţilor, dar şi absolvenţilor le urez din numele meu personal, din partea colectivului Institutului Naţional de Cercetări Economice şi din partea întregului For Academic multă sănătate, multe realizări frumoase şi recunoaşterea rezultatelor obţinute!

Să aveţi succese în deplina şi nobila Dumneavoastră misiune de valorificare a potenţialului studenţilor, să reuşiţi mereu să îmbinaţi educaţia, cercetarea şi inovaţia, astfel încât să găsiţi şi să păstraţi cheia către o societate şi o economie durabilă bazată pe cunoaştere!

La Mai Mult şi La Mai Mare!!!

Cu înalte aprecieri,
Director al Institutului Naţional de Cercetări Economice
Alexandru STRATAN,
m.c. al AŞM, dr. hab., profesor universitar

CUVÂNT ÎNAINTE

Galina ULIAN,* Decanului Facultății de Științe Economice, *doctor habilitat, profesor

Actualmente, într-o epocă de permanentă schimbare și inovare globală, formarea și dezvoltarea abilităților economico-manageriale ale viitorilor specialişti din economia naţională este de o importanță majoră. ***Facultatea de Ştiinţe Economice a Universităţii de Stat din Moldova*** deja de 65 de ani dă startul vieții multor absolvenți care s-au afirmat cu succes ca specialişti de calitate înaltă nu doar în economia naţională, dar și în toate colţurile lumii. Unii dintre ei au atins performanţe deosebite în afaceri proprii, sunt lideri ai organizațiilor de stat și ai businessului autohton, oameni de știință și figuri publice cunoscute. Și noi suntem cu adevărat mândri de ei. Efortul depus de facultatea noastră în vederea oferirii tinerei generaţii a unei pregătiri economice de calitate înaltă şi în prezent are menirea să le cultive studenţilor cunoştinţe de calitate, să le dezvolte gândirea critică, independentă și spiritul de inițiativă.

Cadrele didactice ale ***Facultăţii de Ştiinţe Economice a Universităţii de Stat*** din Moldova, de-a lungul timpului, au reuşit sa creeze o facultate puternică, cu performanţe deosebite la nivel european, iar programele de studii, pe care le coordonează, să devină de succes. Profesorii facultăţii, înțelegând importanța cerințelor crescânde pentru formarea specialiștilor de înaltă calificare economică, urmăresc, în mod activ, îmbunătățirea procesului educațional și introducerea instrumentelor și programelor moderne de predare, astfel sunt pregătiți specialiști de înaltă clasă ai noii formări cerute, ridicând o schimbare tânără demnă de mare potențial profesional și moral. Este bine-cunoscut faptul că facultatea noastră este una dintre facultăţile de frunte ale Universităţii de Stat din Moldova şi ale învăţământului superior din republică, iar absolvenţii sunt la mare căutare pe piaţa muncii. Acest fapt este un prilej de mândrie că facultatea rămâne în continuare o forţă, iar absolvenţii ei contribuie din plin la dezvoltarea economică a ţării.

La ceas aniversar, dorim să exprimăm mulțumiri și aprecieri deosebite generației mai vechi de cadre didactice, veteranilor universitari, pentru contribuția lor neprețuită la formarea și dezvoltarea științei economice. Rămânem recunoscători pentru cunoștințele, puterea de voinţă și cuvintele înțelepte de sprijin investit în studenții lor, căci mai mult de şase decenii rămân a fi un exemplu de urmat pentru noi. Ei ne-au dat un impuls extraordinar de energie și de iubire pentru profesia aleasă, pe care, noi cadrele didactice de azi, o purtăm de-a lungul vieții noastre și ne-am păstrat împreună cu dorința de a lucra pentru prosperitatea ţării noastre și a aduce bine oamenilor.

Astăzi, la împlinirea a 65 de ani de la înființarea Facultăţii de Ştiinţe Economice a Universităţii de Stat din Moldova, prezentul studiu monografic, ce poartă în sine o muncă enormă a unui mare colectiv de autori, a avut scopul de a uni toate performanţele educaţiei economice autohtone din trecut şi prezent într-un mare buchet, cu ferma încredere că facultatea va rămâne precum lumina, cu drumul drept, spre noi performanţe de viitor!

Decanul Facultăţii de Ştiinţe Economice,
Galina ULIAN, doctor habilitat, profesor

1. ÎNCEPUTUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ECONOMIC SUPERIOR DIN MOLDOVA

Liliana ROTARU,
dr., conf. univ.

Universitatea de Stat din Moldova[1] a fost înființată prin Hotărârea Sovietului Comisarilor Poporului al URSS din 12 octombrie 1945 cu scopul de „a pregăti cadre pedagogice de înaltă calificare pentru economia națională, a realiza activității științifice și de cercetare și a pregăti personal științific tânăr”[2], iar rectorul ***Ivan LEONOV*** preciza în telegrama trimisă lui I.V. Stalin în ziua deschiderii Universității că aceasta trebuie să dea statului „specialiști sovietici cu studii superioare care au asimilat teoria marxist-leninistă, sudați și ferm legați de masele populare și care să poată să joace un rol important și responsabil în lupta poporului nostru pentru construcția societății comuniste”[3].

În cadrul Universității au fost create 5 facultăți: *de fizică și matematică* (cu specialitățile – fizică și matematică), *de biologie* (cu specialitățile – biologie și zoologie), *de geologie și pedologie* (cu specialitățile – biologie și pedologie), de chimie (cu specialitățile – chimie neorganică, chimie organică și chimie fizică) și *de istorie și filologie* (cu specialitățile – istorie, limbă și literatură moldovenească, limbă și literatură rusă și limbi vest-europene)[4]. Deși misiunea Universității prevedea producerea de specialiști pentru economia națională a RSS Moldovenească, structura inițială a Universității nu prevedea vre-o facultate de economie sau vre-o catedră care să asigure formarea specialiștilor în diferite domenii ale economiei. Specialiștii în diverse domenii ale economiei erau pregătiți în centrele unionale universitare specializate din Uniunea Sovietică și repartizați la muncă în tot spațiul sovietic, inclusiv în RSS Moldovenească. La începutul anilor ’60 ai secolului XX în RSS Moldovenească activau doar 350 de economiști-planificatori, toți aceștia erau veniți din alte republici ale URSS și doar 48 aveau studii superioare[5].

[1] Prin Hotărârea nr. 809 a Sovietului de Miniștri al URSS din 10 aprilie 1946, Universitatea de Stat din Moldova a fost redenumită Universitatea de Stat din Chișinău. - ANRM, F. 3186, in. 1, d. 1, f. 78. *Notă:* În textul studiului respectiv se va utiliza termenul „Universitatea de Stat din Moldova” și doar în cazul extraselor din documentele oficiale se va face uz de termenul „Universitatea de Stat din Chișinău”.

[2] Arhiva Națională a Republicii Moldova (ANRM), F. 3186, inv. 1, d. 2, f. 1.

[3] ANRM, F. 3186, inv. 1, d. 4, f. 41.

[4] *Istoria Universității de Stat din Moldova*/Ion Eremia (coord.), Anatol Petrencu, Liliana Rotaru (et.al). Chișinău:CEP USM, 2016, p. 23.

[5] Rusnac Gh., Cozma Valeriu. *Universitatea de Stat din Moldova* (1996-2006), vol. II, Chișinău: CEP USM, 2006, p. 559.

1.1. CREAREA ȘI ORGANIZAREA FACULTĂȚII DE ECONOMIE. 1953-1964

Schimbările sociale și economice, progresul tehnologic și științific de la începutul anilor ’60 ai secolului XX au determinat o necesitate crescândă de circa 1250 de specialiști în domeniul economiei, necesitate care nu putea fi acoperită prin repartizarea absolvenților din alte părți.

Guvernul RSS Moldovenească a decis înființarea unei Facultăți de Economie la Universitatea de Stat din Moldova în temeiul solicitării Comitetului Central al Partidului Comunist al Moldovei și Consiliului de Miniștri al RSS Moldovenească. Guvernul recomanda crearea unei Facultăți de Economie cu trei secții: *Economia industriei, Economia agriculturii și Finanțe*.

Prin ordinul Ministerului Culturii al URSS nr. 500 din 27 august 1953 „Cu privire la organizarea Facultății de Economie la Universitatea de Stat din Chișinău”, Direcției Învățământ Superior i se ordona să organizeze către 1 septembrie 1953 o *Facultate de Economie* la Universitatea de Stat din Moldova cu două specialități: *Economia Industriei* și *Finanțe*[6]. Specialitatea *Economia Agriculturii* a fost oferită Institutului Agricol din Chișinău[7]. De asemenea, prin ordinul vice-ministrului KAFTANOV se stabilea un plan de admitere pentru anul 1953 de 50 de studenți, câte 25 la fiecare specialitate.

De la 1 septembrie 1953 la Facultatea de Istorie și Filologie a Universității de Stat din Moldova au fost deschise două secții cu profil economic: *Planificarea Economiei Naționale* și *Finanțe și Credit,* iar facultatea a fost redenumită în Facultatea de Istorie, Filologie și Economie[8]. Pe lângă cele două specialități cu care a fost inițiată formarea cadrelor în domeniul economiei la Universitate, în anul următor, Ministerul Culturii al URSS a dispus deschiderea unei noi specialități *Economia Comerțului*, cu misiunea să pregătească profesioniști pentru comerțul sovietic[9].

Totodată, prin ordinul nr.670 din 9 iunie 1954 al Ministerului Învățământului Superior al URSS a fost organizată catedra de *Economii Ramurale*[10], unica catedră cu profil economic la Universitate, care asigura procesul didactic pentru cele trei programe de studii economice pe care le oferea Universitatea – *Planificarea Economiei Naționale, Finanțe* și *Credit* și *Economia Comerțului.*

Facultatea de Economie a Universității de Stat din Moldova funcționează ca unitate structurală independentă de la 1 septembrie 1955[11]. Primul decan al *Facultății de Economie* a fost numit lectorul superior I.I. ROSLEAKOV. În anul următor, decan, dar și șef de catedră, a fost ales Marlen Mihailovici MAKEENKO, doctor în științe economice, conferențiar universitar, care a ocupat acest post până în anul 1961.

---

[6] ANRM, F.3186, inv.1, d. 150, f. 24. *Приказы Министерства культуры СССР, относящиеся к основной деятельности университета за 1953 г.*

[7] Rusnac Gh., Cozma Valeriu. *Op.cit.*, p. 559.

[8] ANRM, F.3186, inv.1, d. 220, f. 1. *Планы и отчеты кафедры отраслевых экономик за 1955-1960 г.*

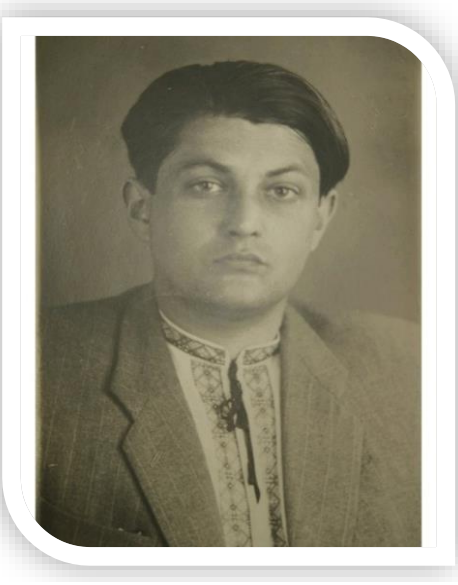
[9] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 183, f. 2. *Приказы Министерства Высшего образования МССР относящиеся к деятельности Университета за 1954-1958 годы.*

[10] Ibidem, f. 40.

[11] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 450, f. 78. *Отчет о работе факультетов и научной библиотеки за 1962-1963 год.*

I.I.ROSLEACOV, primul Decan al Facultaţii de Economie. 1955-1956

Marlen Mihailovici MAKEENKO, Decanul Facultății de Economie. 1956-1961

Facultatea a demarat activitatea independentă în condiții foarte dificile. În primul raport de activitate al Facultății de Economie pentru anul de studii 1955-1956, decanul consemna sec că „la începutul anului de studii, facultatea nu putea acoperi cu cadre didactice cea mai mare parte a disciplinelor de specialitate. Nu sunt manuale și alte materiale didactice, precum și hărți geografice. Lipsesc mașinile de calcul, fapt care priva profesorii nu doar de posibilitatea de a le forma studenților niște abilități practice, dar și de șansa de a le face cunoștință cu aceste mașini”[12]. O altă dificultate a Facultății era faptul că procesul didactico-științific la cele trei specialități era asigurat de o singură catedră *Economii Ramurale*[13], care angajase doar două cadre didactice titulare, cu normă deplină și trei cadre didactice angajate prin cumul[14], dar acestea fiind ocupate la postul lor principal, deseori dezorganizau procesul didactic.

Facultatea de Economie își avea sediul în clădirea închiriată de Universitate a Școlii de iluminare politică și a Institutului de istorie a partidului. Casa punea la dispoziția universitarilor 14 aule și 6 cabinete pentru decanat și catedre. Universitatea exploata acest fond auditorial în trei schimburi pe parcursul întregului an academic: în primul schimb, acest spațiu era utilizat de *Facultatea de Matematică și Fizică*, iar în schimbul II și III – de către secțiile cu frecvență și serală ale *Facultății de Economie*. Auditoriile nu erau suficiente și nici utilate în măsură să satisfacă necesitatea de spații educaționale ale facultății[15]. Cu toate acestea, Facultatea reușea să realizeze planurile de învățământ și să pregătească cadrele economice atât de necesare economiei RSS Moldovenești.

Începând cu anul academic 1955-1956, a fost inițiat procesul de creare a unei secții cu frecvență redusă („prin corespondență”, în limbajul epocii) la Facultatea de Economie pentru pregătirea specialiștilor în economie fără întreruperea activităților de muncă. Inițiativa deschiderii unei secții cu frecvență redusă aparține Ministerului Învățământului Superior al URSS, care a solicitat rectoratului Universității să examineze împreună cu organizațiile republicane posibilitatea organizării învățământului economic fără frecvență.

[12] ANRM, F.3186, inv.1, d. 220, ff. 1,4. *Op.cit.*
[13] Ibidem, f. 1.
[14] Ibidem.
[15] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 491, ff. 9-1. *Отчет о работе КГУ за 1963-1964 г.*

Sediul Facultății de Economie a Universității de Stat din Moldova. 1953-1964. Casa nr. 99 actuala stradă Mitropolit Dosoftei

La 1 septembrie 1956, la *Facultatea de Economie* a Universității s-a deschis secția cu frecvență redusă „în scopul îmbunătățirii pregătirii economiștilor fără întreruperea activității de muncă”[16]. Dar prima admitere la aceasta secție s-a făcut doar în anul de învățământ 1958-1959. Pentru a crea contingentele de studenți, originari din RSS Moldovenească, care își făceau studiile la *Institutul Unional de Finanțe* și la *Institutul Unional de Economie*, au fost transferați la secția cu frecvență redusă a Facultății de Economie a Universității. În primul an de activitate a secției cu frecvență redusă, au fost înmatriculați 457 de studenți la cinci ani de studii, dintre care 134 fusese admiși la Universitatea de Stat din Moldova, iar restul fusese transferați de la instituțiile nominalizate mai sus[17]. De asemenea, în aprilie 1958, Universității i-a fost transmis *Centrul didactico-consultativ al Institutului Unional de Finanțe cu sediul la Chișinău*, împreună cu toate spațiile educaționale, utilajele, inventarul, biblioteca, cadrele didactice și auxiliare și studenții care locuiau în RSS Moldovenească. Facultatea pregătea specialiști la secția cu frecvență redusă la trei specialități: *Finanțe și Credit*, *Evidență Contabilă* și *Economia Agriculturii*. În primul an de activitate (1956), secția cu frecvență redusă a admis la anul I – 100 de studenți: câte 25 la *Finanțe și Credit* și *Economia Agriculturii* și 50 la specialitatea *Evidență Contabilă*[18].

Către începutul anilor '60, *Facultatea de Economie* reușise să-și consolideze capacitățile, ajungând să aibă o structura necesară pentru formarea profesioniștilor prin:

[16] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 241, f. 2. *Постановление Совета Министров Молдавской ССР.*

[17] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, f. 152. *Планы и отчеты кафедры отраслевых экономик за 1955-1960 г.*

[18] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 183, ff.163-164. *Приказы Министра Просвещения МССР относящиеся к деятельности Университета за 1960-1961 годы.*

✓ învățământ cu frecvență la patru specialități:

1. *Economia industriei,*
2. *Economia agriculturii,*
3. *Evidență contabilă în ramurile economiei naționale* și
4. *Finanțe și credit*.

✓ învățământ seral la trei specialități:

1. *Economia industriei,*
2. *Evidență contabilă* și
3. *Finanțe și credit.*

✓ cu frecvență redusă, de asemenea, la trei specialități:

1. *Economia agriculturii,*
2. *Evidență contabilă și*
3. *Finanțe și credit*[19].

Extinderea ofertei educaționale, creșterea numărului de studenți și organizarea studiilor prin toate formele permise în învățământul superior au determinat o transformare continuă a structurii interne a Facultății de Economie. Astfel, chiar în al doilea an de activitate a fost creată a doua catedră: *Finanțe, Evidență și Statistică*, care angajase patru cadre didactico-științifice. Iar la 1 septembrie 1958 a fost organizată catedra *Evidență Contabilă și Statistică*, care avea angajate în primul an de activitate 3 persoane titulare și 4 persoane angajate cu ora. Șeful catedrei a fost numit doctorul în științe economice, conferențiarul universitar ***V.A. NOVAC.***

Figura 1. ***Structura Facultății de Economie. 1962-1963***

În a doua jumătate a anului academic 1960-1961, Ministerul Învățământului al RSS Moldovenești a organizat un control al catedrei *Economii Ramurale* de la Universitate. În rezultatul verificării ministeriale, autoritatea de stat a constat: „colectivul didactico-științific al Facultății de Economie a Universității de Stat din Chișinău a realizat în ultimii ani o activitate de îmbunătățire a cursurilor, lecțiilor practice și a seminariilor, a întreprins măsuri de perfecționare a pregătirii teoretice și practice a cadrelor economice. Catedrele facultății au dinamizat și activitatea științifică și de cercetare, sunt mai aproape de viață, de

[19] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 183, f.41. *Приказы Министерства Высшего образования МССР относящиеся к деятельности Университета за 1954-1958 годы.*

necesitățile economiei naționale. Se acordă o atenție tot mai mare educației studenților, atât în timpul activităților didactice, cât și în afara lor”[20]. Dar în ordinul nr. 91 din 7 iulie 1961 al Comitetului învățământului superior și mediu de specialitate al Ministerului Învățământului al RSS Moldovenească „Cu privire la activitatea catedrei *Economii Ramurale* a Universității de Stat din Chișinău”[21] s-au constat și „neajunsuri grave”, vinovat de care era făcut decanul **M.M. MAKEENKO**, considerat de autorități „incompatibil cu postul pe care îl ocupă”.

„În scopul îmbunătățirii pregătirii economice a studenților”, Ministerul indica Universității să creeze, în baza și din contul catedrei *Economii Ramurale,* o nouă unitate structurală în cadrul Facultății de Economie – catedra *Economia, Organizarea și Planificarea Întreprinderilor Industriale,* să sisteze admiterea studenților la specialitatea *Economia Producției Agrare,* pe care să o cedeze Institutului Agricol din Chișinău[22].

Ivan Ilici MOCAN,
șeful catedrei Finanțe și Credit,
din 1961 până în 1988
Decanul Facultăţii de Economie

Catedra *Economii Ramurale* a fost desființată la 4 februarie 1963, prin ordinul Ministerului Învățământului Public al RSS Moldovenească, astfel încât în anul 1963 în cadrul *Facultății de Economie* funcționau trei catedre (*Figura 1*), care asigurau procesul didactic și științific la toate formele de organizare a studiilor și la toate specialitățile indicate.

Catedra *Economia, Organizarea și Planificarea Întreprinderilor Industriale* era cea mai mare din punct de vedere numeric. Aici activau 10 cadre didactico-științifice sub îndrumarea șefului de catedră F.P. PROSTOMOLOTOV, doctor în științe economice, conferențiar. La catedra *Evidență Contabilă și Statistică,* condusă de V.A. NOVAC, doctor în științe economice, conferențiar, erau angajate 8 persoane, iar catedra *Finanțe și Credit* era cea mai mică după numărul de angajați, fiind alcătuită din 4 cadre didactico-științifice în fruntea cu **I.I. MOCAN,** doctor în științe economice, conferențiar.

Ulterior, prin ordinul Ministerului Învățământului Public al RSS Moldovenească nr. 2 din 7 ianuarie 1964 catedra de *Evidență Contabilă și Statistică* a fost divizată în alte două unități structurale:

1. *Catedra Evidență Contabilă și Analiza Activității Economice* și
2. *Catedra Mecanizarea Activităților de Calcul și Statistică*.

De asemenea, și catedra de *Economie, Organizare și Planificarea Întreprinderilor Industriale Socialiste* a fost reorganizată în alte două catedre:

1. *Economia și Planificarea Ramurilor Economiei Naționale* și
2. *Economia și Organizarea Producției Industriale*.

[20] ANRM, F.3186, inv.1, d. 343, ff. 84-93. *Op.cit.*
[21] Ibidem.
[22] ANRM, F.3186, inv.1, d. 343, ff. 93. *Op.cit.*

În ajunul transferării la Institutul Politehnic din Chișinău, *Facultatea de Economie* era organizată în cinci catedre, care asigurau procesul didactic și științific la specialitățile: *Economia Națională, Finanțe și Credit, Evidență Contabilă în Ramurile Economiei Naționale, Economia Industriei* și *Evidență contabilă în Industrie*[23].

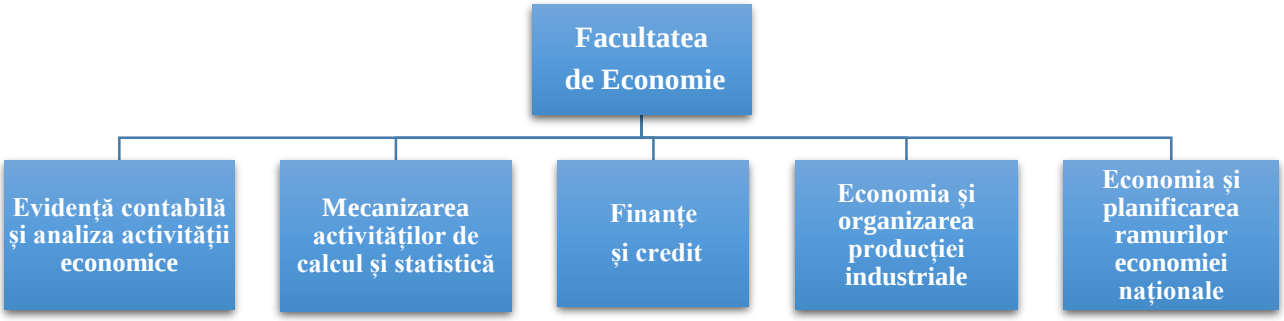

Figura 2. ***Structura Facultății de Economie. 1964***

Prin dispoziția Consiliului de Miniștri al RSS Moldovenească nr. 460 din 23 iulie 1964, *Facultatea de Economie* a fost transferată la Institutul Politehnic din Chișinău, iar o parte din cadre didactic la Institutul Agricol din Chișinău.

[23] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 450, f. 78. *Отчет о работе факультетов и научной библиотеки за 1962-1963 год.*

1.2. CADRE DIDACTICO-ȘTIINȚIFICE

Facultatea de Economie a devenit unitate structurală independentă a Universității de Stat din Moldova de la 1 septembrie 1955. Deși autoritățile universitare menționau faptul că în anul de învățământ 1955-1956 procesul didactic și științific la *Facultatea de Economie* era asigurat de un corp profesoral necesar, printre care 12 doctori, conferențiari[24], în primul raport de activitate, elaborat de primul decan al acestei facultăți I.M. ROSLEAKOV, consemna sec că „la începutul anului de studii, facultatea nu putea acoperi cu cadre didactice cea mai mare parte a disciplinelor de specialitate”[25]. Procesul didactic a fost asigurat în anul de învățământ 1955-1956 de unica catedră *Economii Ramurale*, cu doar două cadre didactice titulare, angajate cu normă deplină: M. M. MAKEENKO, doctor în științe economice și I. M. ROSLEAKOV, lector superior. Pentru a acoperi cealaltă parte a sarcinii didactice au mai fost cooptate cadre de la catedrele interuniversitare pentru disciplinele generale și ideologice și „3 cadre didactice angajate prin cumul (Ovcinikova, Saenko și Șireaeva)”[26].

În primii ani de activitate ai *Facultății de Economie*, autoritățile Universității au depus eforturi considerabile pentru a coopta și angaja personal academic de înaltă calificare, care să asigure formarea cadrelor necesare economiei RSS Moldovenești. Deja în al doilea an de activitate, facultatea era organizată în două catedre și, deși volumul de muncă era de 16,5 unități didactice, angajase 13 cadre didactico-științifice: 8 persoane la catedra *Economii Ramurale.* Dintre acestea 4 titulari cu normă deplină (M.M. MAKEENKO, doctor în științe economice, șeful catedrei, F.I. IALOVENKO, doctor în științe economice, lector superior, G.S. OPARINA, doctor în științe economice, lector superior, A.G. ELFIMOV, conferențiar interimar) și 4 cumularzi pe jumătate de normă didactică (M.F. SAENKO, lector superior, O.V. OVCINNIKOVA, lector superior, M.P. KOROLI, lector și V.M. MALTAVAR, doctor în științe tehnice). Alte cinci persoane erau angajate la catedra *Finanțe, Evidență și Statistică*, care, deși a activat în anul de învățământ 1957-1958 fără un șef de catedră, coagulase un colectiv care au asigurat predarea disciplinelor de specialitate, alcătuit din trei titulari (I.G. PROSCURIN, doctor în științe tehnice, lector superior, G.G. FAIZULIN, conferențiar interimar, C.G. ANDREEVA, lector) și două persoane angajate prin cumul (I.M. ROSLEAKOV, lector superior și F.A. SMELEANSKII, lector [27]).

Responsabilii de la facultate considerau că angajarea profesorilor cumularzi, care dețineau funcții și posturi importante în economia reală, contribuia la consolidarea caracterul practic al studiilor, facilita schimbul de experiență dintre cadrele didactice, întreprinderile și organizațiile pentru care se produceau specialiștii economiști și măreau gradul de angajabilitate a absolvenților facultății.

[24] ANRM, F. 3186, inv.1. d. 241. ff. 45-46. *Постановления и распоряжения Совета Министров МССР относящиеся к деятельности Университета за 1956-1961 г.*
[25] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, f. 1. *Планы и отчеты кафедры отраслевых экономик за 1955-1960 г.*
[26] Ibidem.
[27] Ibidem, ff. 9-12.

Deși, din punct de vedere numeric, personalul academic al Facultății a crescut constant în perioada 1953-1964 (*Tabelul 1*), mărirea ofertei educaționale și creșterea numărului de studenți nu a permis completarea statelor de funcție cu necesarul de personal calificat care să asigure procesul didactic la specialitățile la care forma profesioniști în domeniul economiei. Astfel, în anul academic 1962-1963 facultatea avea angajate 46 de cadre didactico-științifice, dintre care doar 22 de titulari. Doar 8 din cele 22 de cadre didactico-științifice care asigurau predarea la catedra *Evidență Contabilă și Statistică* erau titulari, ceilalți 14 erau angajați cu ora. Și din cele 17 cadre didactico-științifice, angajate la catedra *Economia, Organizarea și Planificarea Producției Industriale*, 10 erau titularii care asigurau predarea celei mai mari părți a disciplinei academice și 7 persoane fusese angajate prin intermediul pieței muncii cu ora pentru a completa procesul didactic. O situație similară era și la catedra *Finanțe și Credit*. Șeful de catedră, Ivan Mocanu, angajase, în anul 1961, încă 5 persoane cu ora, pe lângă cei 4 titulari ai catedrei. În opinia autorităților facultății, o asemenea stare „nu poate fi considerată normală”[28], dar situația nu putea fi remediată. Dezinteresul față de posturile universitare era determinat de lipsa spațiului locativ pentru profesorii facultății, ori persoanelor invitate din alte orașe sau republici nu li se putea oferi apartamente de serviciu, iar salariile mici nu puteau acoperi costurile de chirie. Facultatea a depus eforturi concentrate pentru a-și forma un corp profesoral profesionist și de înaltă calitate. După primele promoții, cei mai talentați tineri absolvenți ai facultății, dar și a altor instituții de învățământ superior moldovenești au fost lăsați la catedre sau înscriși la doctorate pentru a completa catedrele de specialitate. De exemplu, în anul 1962-1963 au fost angajați pe postul de lector universitar câțiva tineri absolvenți, care au susținut examenele de doctorat, printre care A.L. Budeanu, A.M. Malcovici, V.S. Kozliuk și alții. Dar, o trăsătură constantă a facultății era deficitul de cadre didactice titulare care să asigure predarea cursurilor conform planului de învățământ. Numărul de studenți a crescut continuu, iar facultatea a deschis și o secție serală și alta prin corespondență începând cu anul 1958, penuria de profesioniști care să manifeste dorința de a fi angajați titulari nu a putut fi depășită: de ex., volumul de muncă pentru anul 1957-1958 a fost de 16,5 unități, facultatea fiind capabilă să asigure cu forțele proprii doar 11,5. Situația a fost simptomatică pentru toate facultățile Universității în anii '50-'60 ai sec. XX.

Deși facultatea coopta cadre din economia reală pentru predarea cursurilor de specialitate, o problemă importantă era penuria de cadre de înaltă calificare: numărul acestora a crescut foarte lent. Astfel, în anul de învățământ 1956-1957 doar 3 persoane dețineau gradul științific de doctor în științe economice și doar una – titlul de conferențiar universitar (*Tabelul 1*). Către sfârșitul primei perioade de aflare la Universitate, calitatea personalului didactic nu s-a modificat considerabil și în anul academic 1962-1963 circa 36% dintre cele 22 de persoane angajate la facultate dețineau gradul științific de doctor în științe economice și 7 persoane obținuse titlul de conferențiar universitar (o persoana deținea titlul, dar nu avea grad științific). În prima fază a existenței sale, Facultatea nu angajase și nici nu a pregătit vreun doctor habilitat sau profesor universitar. Situația era specifică întregului învățământ superior din RSS Moldovenească, inclusiv corpului profesoral al Universității, care era prea „tânăr” ca să asigure formarea de profesioniști de înaltă calificare științifică prin propriile eforturi, iar cadre științifico-didactice din alte republici era aproape imposibil de invitat, deoarece, în primul rând, Universitatea nu dispunea de un fond locativ ca să le asigure apartamente celor veniți. Pe de altă parte, problema cadrelor calificate era specifică tuturor instituțiilor de

[28] Ibidem, f. 85.

învățământ superior, în condițiile în care Uniunea Sovietică trecuse printr-un război și apoi print-un stalinism feroce, care au nimicit împreună cea mai importantă resursă a unui stat – resursa umană. De asemenea, cadrele calificate se angajau mai degrabă în economia reală, cum ar fi: contabilii, unde salariile erau mult mai mari decât în învățământul superior sau în instituțiile de cercetare din RSS Moldovenească.

Din punctul de vedere al reprezentanței de gender, de asemenea, este reflectată tendința epocii, personalul didactico-științific al Facultății era unul preponderent masculin cu o reprezentanță feminină de circa 20-22 la sută (*Tabelul 1*).

Tabelul 1. ***Evoluția corpului didactico-științific al Facultății de Economie. 1953-1964***

Anul de învățământ	Catedra	Personal titular			Doctori habilitați, profesori	doctori	conferențiari
		Total	Gen				
			B	F			
1953-1954[29]	Economii ramurale	**2**	**2**	**-**	**-**	**1**	**-**
1955-1956[30]	Economii ramurale	4	3	1	-	3	1
	Finanțe, evidență și statistică	3	2	1	-	1	1
	TOTAL	**7**	**5**	**2**	**-**	**4**	**2**
1956-1957[31]	Economii ramurale	4	2	2	-	2	1
	Finanțe și credit	4	3	1	-	1	-
	TOTAL	**8**	**5**	**3**		**3**	**1**
1957-1958[32]	Economii ramurale	6*	5	1	-	3	2
	Finanțe, evidență și statistică	4	2	2	-	1	1
	TOTAL	**10**	**7**	**3**	**-**	**4**	**3**
1958-1959[33]	Economii ramurale						
	Finanțe și credit	2**	1	1	-	1	1
	Evidență contabilă și statistică	3	2	1	-	2	2
	TOTAL						
1959-1960	Economii ramurale	8	6	2	-	3	2
	Finanțe și credit	6	5	1	-	1	1
	Evidență contabilă și statistică	5	4	1	-	2	1
	TOTAL	**19**	**15**	**4**	**-**	**6**	**1**
1962-1963[34]	Economia, organizarea și planificarea producției industriale	10	8	3	-	4	3
	Evidență contabilă și statistică	8	7	1	-	2	2
	Finanțe și credit	4	3	1	-	2	2
	TOTAL	**22**	**18**	**4**		**8**	**7**

** În total, la catedră erau angajate 13 persoane, dintre care 6 titulari și alții 7 prin cumul extern, persoane cooptate din economia reală pentru predarea unor cursuri de specialitate.*

*** Alte 7 cadre didactice asigurau procesul didactic fiind angajate prin cumul sau cu ora.*

[29] Ibidem, f. 1.
[30] Ibidem, ff. 9-12.
[31] *Istoria Universității de Stat din Moldova,* Op.cit., p. 98, 100, 114.
[32] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, ff. 57-58. *Планы и отчеты кафедры отраслевых экономик за 1955-1960 г.*
[33] Ibidem, f. 92.
[34] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 450, f. 78. *Op. cit.*

Facultatea de Economie a fost deschisă într-o perioadă dificilă atât pentru Universitate, cât și, în general, pentru RSS Moldovenească. Epoca stalinistă, brutală și violentă, a produs sechele și diformități enorme și iremediabile societății RSS Moldovenești, care și-au lăsat amprenta inclusiv și asupra învățământului superior, respectiv cel economic, proaspăt constituit la Universitatea de Stat din Moldova. Corpul profesoral al Facultății de Economie s-a constituit într-un context social și politico-ideologic al unui stat totalitar, acesta fiind asociat și cu o politică de austeritate severă. Trecând peste condițiile severe ale anilor '50 - începutul anilor '60, autoritățile universitare au reușit să realizeze planul foarte ambițios de creare a unei *Facultăți de Economie la Universitatea de Stat din Moldova* și să coaguleze un corp didactico-științific care să asigure un proces didactic și științific de calitate.

Colectivul de cercetători al *Facultății de Economie* s-a format, de asemenea, începând cu anul 1956[35], deși unica catedra care funcționa la facultate încă nu se determinase cu direcția de cercetare, fiecare membru lucrând asupra unor probleme separate. În schimb, membrii catedrei au publicat mai multe articole științifice în „Ученые записки КГУ" și mai ales articole de popularizare a științei în ziarele republicane „Tinerimea Moldovei", „Коммунист Молдавии", „Советская Молдавия" și altele[36]. Pentru următorii ani, catedra și-a fixat drept temă de cercetare „Economia agriculturii RSS Moldovenești", temă, care era considerată de membrii catedrei drept una de actualitate maximă pentru RSS Moldovenească atât în plan științific, cât și practic. În perioada 1958-1960, colaboratorii facultății au publicat mai bine de 60 de articole științifice cu referire la problemele economice concrete și au pregătit spre publicare o monografie colectivă, cu denumirea „*Economia națională a RSS Moldovenești. Starea actuală și perspective de dezvoltare*" [37].

[35] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, ff. 38-39. *Op.cit*.
[36]ANRM, F. 3186, inv.1. d. 241. f. 62. *Постановления и распоряжения Совета Министров МССР относящиеся к деятельности Университета за 1956-1961 г*.
[37] ANRM, F.3186, inv.1, d. 220, ff. 195. *Op.cit.*

1.3. STUDENȚI

Interesul sporit al tinerilor pentru științele economice s-a reflectat în rezultatele concursului de admitere la studii chiar din primul an în care *Universitatea de Stat din Moldova* a propus spre admitere cele două specialități economice: *Economia Industriei* și *Finanțe*. Pentru cele 50 de burse, repartizate, în anul 1953, prin planul de admitere specialităților economice, au fost depuse 250 de cereri din partea candidaților. Odată cu deschiderea unei noi specialități *Economia Comerțului*[38], Ministerul Culturii al URSS a majorat numărul de burse pentru admiterea din anul 1954, urmând a fi înmatriculați în anul I – 75 de studenți, câte 25 la fiecare specialitate[39]. În perioada ce a urmat, guvernul a păstrat același număr de locuri pentru specialitățile economice cu organizarea studiilor la frecvență. În anul în care *Facultatea de Economie* a devenit unitate independentă a Universității (1955), aici își făceau studiile cu frecvență mai bine de 200 de studenți la cele trei specialități: *Economia industriei, Finanțe* și *Economia Comerțului* (*Tabelul 2*).

Tabelul 2. ***Evoluția numerică a contingentului de studenți al Facultății de Economie.*** **1953-1964**

Anul de studii	TOTAL STUDENȚI USM	TOTAL	cu frecvență	învățământ seral	cu frecvență redusă
1953-1954[40]	**1732**	**50**	50	-	-
1955-1956[41]	**2041**	**215**	215	-	-
1957-1958[42]		**298**	298	-	-
1958-1959[43]		**893**	254	156	458 (483*)
1959-1960[44]		**849**	290	77	430
1960-1961	**6691**[45]				
1961-1962	**6415**[46]				
1962-1963[47]		**1481**	342	374	765
1963-1964	**10264**[48]				

**458 de studenți indicați pentru data de 1 septembrie 1958 și 483 studenți – pentru sfârșitul anului de studii 1958-1959.*

În prima perioadă a aflării *Facultății de Economie* în componența Universității de Stat din Moldova (1953-1964), numărul studenților a crescut continuu (*Tabelul 2*), iar abandonul academic era foarte redus, fapt care reflectă necesitățile și cerințele economiei naționale, pe de o parte, dar și interesul sporit al tinerilor față de profesiile economice. Spre exemplu, în anul universitar 1956-1957, doar 7 studenți au abandonat studiile la facultate: 4 studenți au fost exmatriculați

[38] ANRM, F.3186,inv.1, d. 183, f.4. *Op. cit.*
[39] Ibidem.
[40] Ibidem; ANRM, F. 3186, in. 1, d. 2, f. 139.
[41] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, f. 2. *Op.cit.*; ANRM, F. 3186, in. 1, d. 2, f. 139.
[42] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, f. 60. *Op. cit.*
[43] Ibidem, ff. 152, 154 verso.
[44] Ibidem, f. 60.
[45] ANRM, F. 3186, inv.1, d.365, f. 18. *Отчет о работе КГУ за 1960-1961 г.*
[46] ANRM, F. 3186, inv.1.d. 400, f. 16. *Отчет о работе КГУ за 1961-1962 уч.год.*
[47] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 450, f. 86. *Отчет о работе факультетов и научной библиотеки за 1962-1963 год.*
[48] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 491, f. 15. *Отчет о работе КГУ за 1963-1964 г.*

pentru nereușită academică, unul pentru că a întrerupt legătura cu instituția de învățământ, unul pentru comportament amoral și unul din motive familiale[49]. Iar Facultatea, pornind cu 50 de studenți, în anul 1953, a ajuns să pregătească, în anul 1962-1963, 1481 de studenți, numărul studenților crescând de aproape 30 de ori.

Contingentele de studenți au crescut numeric considerabil prin deschiderea în anul de învățământ 1958-1959 a secției cu frecvență redusă: pe lângă studenții admiși de Universitate la anul I, la *Facultatea de Economie* au mai fost transferați 323 de studenți, originari din RSS Moldovenească din anii II-V, care își făceau studiile prin corespondență la *Institutul Unional de Finanțe* și la *Institutul Unional de Economie* (*Tabelul 2*). Astfel, în anul academic 1958-1959 la *Facultatea de Economie* își făceau studiile 893 de studenți în comparație cu cei 298 în anul precedent. Facultatea pregătea specialiști prin trei forme de organizare a studiilor: cu frecvență, frecvență redusă și seral. Secția învățământ seral a fost organizată, de asemenea, în anul 1958, *Facultatea* înmatriculând la această formă de studiu 77 de studenți, persoane cu domiciliul preponderent în or. Chișinău. Dacă la secția învățământ cu frecvență studiau la cei cinci ani – 254 de studenți, la secția cu frecvență redusă erau înmatriculați cei mai mulți studenți – circa 450. Situația era explicabilă din perspectiva penuriei de economiști de înaltă calificare în economia reală și preferința studenților de a realiza studii fără întreruperea procesului de producție.

Activitatea didactică și extracurriculară era organizată foarte atractiv și motivant, încât studenții să susțină toate examenele și colocviile conform planului de învățământ, să realizeze toate stagiile de practică și să asigure o rată înaltă a angajabilității absolvenților.

Pe de altă parte, *Facultatea* a fost fondată pentru a produce cadre naționale pentru economia RSS Moldovenești. Dar învățământul economic la Universitatea de Stat din Moldova se desfăşura în limba rusă, fapt favorizat atât de personalul didactico-științific, care era în cea mai mare parte rusofon, cât și de resursele didactice și de specialitate editate doar în limba rusă. În general, contextul politico-ideologic, creat de regimul sovietic în RSS Moldovenească după război, a stimulat un învățământ superior în limba rusă, deși statul sovietic pretindea că realizează un „învățământ superior moldovenesc" și pentru „moldoveni".

Contextul educațional de sorginte rusă era completat și de mediul de învățare preponderent rusesc. Tabloul etnic al contingentului de studenți care își făceau studiile la *Facultatea de Economie* nu reflecta structura etno-națională a Moldovei Sovietice. Structura etno-națională a corpului studențesc economic era unul în favoarea elementului slav, purtători de limbă și cultură rusă și sovietică. Cu toate că în anii '50-60 ai sec. XX, etnicii ruși alcătuiau doar 10,2% din numărul total al populației RSS Moldovenești[50], ponderea studenților ruși la *Facultatea de Economie* era de peste 49%, iar împreună cu ucrainenii, elementul rusofon depășea 61% din numărul total al studenților[51]. Pe de altă parte, deși „moldovenii" alcătuiau peste 65% din Populația RSS Moldovenești, studenții autohtoni alcătuiau doar puțin peste 21% din numărul total al studenților în anul de studii 1955-1956 (*Figura 1*). Politica

[49] ANRM, F.3186, inv.1, d. 220, f. 12. *Op.cit*.

[50] Conform recensământului populației din anul 1959, RSS Moldovenească avea o populație de 2 885 0000, inclusiv: moldoveni – 1 887 65,4, care formau 65,4% din totalul populației; ucraineni – 421 14,6 – 14,6%; ruși – 293 10,2 – 10,2%; gagauzi – 963,3 – 3,3%; evrei -953,3 - 3,3% și bulgari - 62 2,1 – 2,1%. *Vezi: Уровень образования, национальный состав, возрастная структура и размещение населения ссср по республикам, краям и областям по данным Всесоюзной переписи населения 1959 года*, Москва: ГОССТАТИЗДАТ, 1960, p.15.

[51] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, ff. 2, 11-12. *Op.cit.*

autorităților de stat și de partid sovietice a asigurat crearea unei structuri naționale și sociale a corpului studențesc, inclusiv al celui de la *Facultatea de Economie*, care favoriza și stimula sovietizarea, rusificarea învățământului superior, dar și a societății RSS Moldovenești.

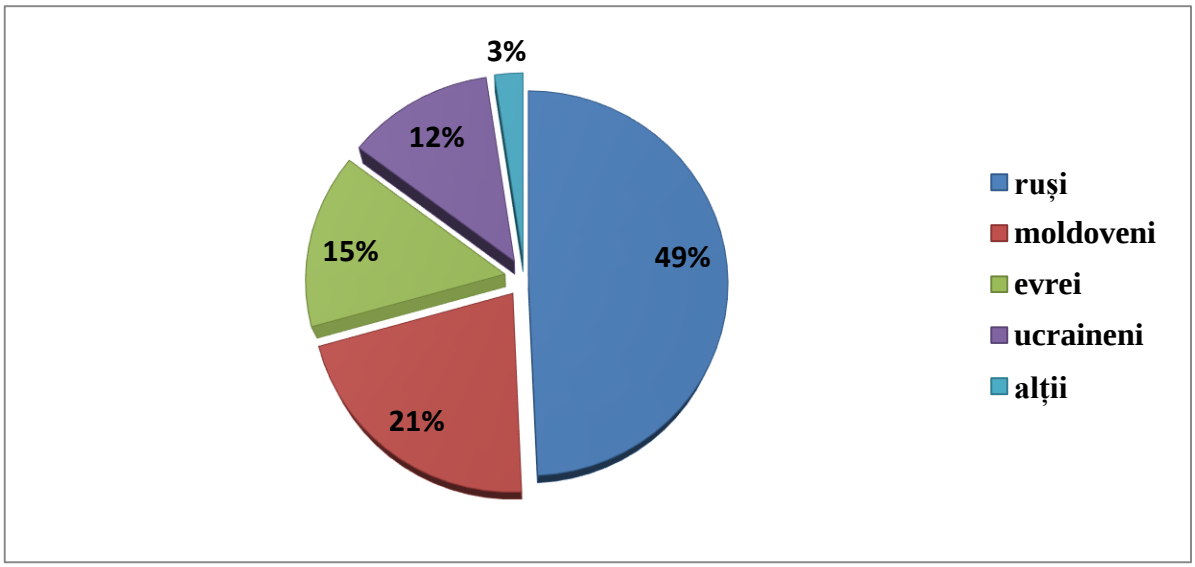

Figura 3. ***Structura etno-națională a contingentului de studenți al Facultății de Economie. 1955-1964***

Tabelul 3. ***Contingentul de studenți al Facultății de Economie la 1 septembrie 1959***

Specialitățile	Anul de studii				
	I	II	III	IV	IV
Secția învățământ cu frecvență					
Economia agriculturii	16	11	12	25	25
Economia industriei	17	14	13	24	20
Finanțe și credit	15	23	23	26	26
TOTAL	**48**	**48**	**48**	**75**	**71**
Secția învățământ seral					
Economia industriei	25	-	-	-	-
Economia și planificarea asigurării tehnico-materiale	27	-	-	-	-
Finanțe și credit	22	-	-	-	-
TOTAL	**77**	**-**	**-**	**-**	**-**
Secția învățământ cu frecvență redusă					
Evidență contabilă în agricultură	50	29	37	28	26
Finanțe și credit	35	77	45	38	35
Economia agriculturii	30	-	-	-	-
TOTAL	**115**	**106**	**82**	**66**	**61**
T O T A L	**240**	**154**	**180**	**143**	**132**

Activitatea didactică era organizată în corespundere cu planurile de învățământ, elaborate de Ministerul Învățământului Superior al Uniunii Sovietice și erau obligatorii pentru toate Facultățile de Economie de pe teritoriul URSS. Procesul didactic la cele trei specialități era periclitat nu doar de penuria de cadre didactico-științifice, care fiind puțini la număr nu își puteau permite să se îmbolnăvească sau să lipsească de la ore, ci și de alte activități extracurriculare în care erau implicați studenții sovietici. Deoarece studenții Facultății erau trimiși în fiecare toamnă la „strânsul roadei” pentru o perioadă de circa două luni (septembrie-octombrie), după revenirea la studii, orele pierdute trebuiau recuperate prin mărirea volumului de muncă al studenților până la 36-38 ore pe

săptămână. Cu toate acestea, planurile de învățământ rămâneau an de an nerealizate în semestrul de toamnă, astfel încât în semestrul de primăvară studenților li se includea în orarul activităților didactice 4 lecție, fapt care suprasolicita studenții și scădea din randamentul lor academic[52]. La începutul anului de studii 1955-1956, *Facultatea de Economie* cu cele două catedre (*Economii Ramurale și Finanțe și Credit*) asigura formarea specialiștilor la două specialități *Planificarea Economiei Naționale* și *Finanțe și Credit*. Studenții învățau după un plan de patru ani de studii, la cei 4 ani studiau 250 de studenți[53].

Pe de altă parte, studenții erau foarte activi și pe lângă activitățile curriculare ordinare erau atrași în diferite activități de cercetare. Începând cu anul 1955-1956 a fost creată prima *Societatea Științifică a Studenților Economiști*, iar în decembrie 1955, studenții *Facultății de Economie* au reușit să organizeze deja prima conferință științifică, care a fost înalt apreciată de administrația Universității[54]. Anual, Societatea organiza conferințe științifice ale studenților, de asemenea, studenții făceau rapoarte pe diferite teme.

Prima promoție de absolvenți ai *Facultății de Economie* a fost produsă în anul 1958 la specialitatea *Planificarea Economiei Naționale*, iar pentru susținerea examenelor de absolvire au fost promovați 61 de studenți de la anul V. Toți studenții au susținut cu succes un singur examen de stat la disciplina ideologică *Economie politică* (Tabelul 4) și câte o lucrare de diplomă. Comisia de Stat, în frunte cu dr. N.G. CIORBĂ, președintele Gosplanului RSS Moldovenești, au remarcat actualitatea lucrărilor de diplomă și legătura lor cu activitatea practică a întreprinderilor la care studenții și-au făcut practica de producție și au apreciat efortul cadrelor didactico-științifice de la Facultate pentru pregătirea foarte bună a specialiștilor economiști[55], iar responsabilii de la facultate își puneau mari speranțe în acești absolvenți în calitate de sursă de completare a corpului profesoral și științific. În anii următori, facultatea a fost absolvită și de studenții altor specialități.

Tabelul 4. ***Rezultatele sesiunii de licenţă – prima promoţie 1958***

Calificative	Susținerea lucrărilor de diplomă	Susținerea examenelor de stat
Excelent	30	16
Bine	24	32
Satisfăcător	7	13
Nesatisfăcător	-	-
TOTAL	61	61

Cea dintâi promoție a facultății (1958), care a pus începuturile formării în republică a economiştilor, specialişti de care economia naţională ducea lipsă şi care urmau să se încadreze activ în elaborarea proiectelor economice, în soluţionarea problemelor financiare, în promovarea ştiinţei economice etc. Din prima promoţie au făcut parte viitorul profesor universitar, viceministrul Economiei Pavel COJOCARI; doctorii habilitaţi în economie, profesorii universitari: Sergiu CHIRCĂ şi Piotr BORŞCEVSCHI; doctorii în economie: Andrei IZMAN şi Vitalie VUSTEAN; generalul de securitate Ion SOLONENCO. Din prima promoţie au mai făcut parte V. DIMITRIU, E. FTOMOV și Iu. CANNA.

[52] Ibidem, f. 3.
[53] ANRM, F. 3186, inv.1. d. 241. ff. 45-46. *Op. cit.*
[54] ANRM, F. 3186, inv.1, d. 220, f. 5. *Op. cit*.
[55] ANRM, F.3186, inv.1, d. 220, f. 81. *Op. cit*.

Prima promoție a Facultății de Economie a Universităţii de Stat din Chişinău. 1953-1958

1.4. TRANSFERAREA FACULTĂȚII DE ECONOMIE A UNIVERSITĂŢII DE STAT DIN CHIŞINĂU LA INSTITUTUL POLITEHNIC „SERGHEI LAZO" DIN CHIŞINĂU

Începând cu anul 1964, *Facultatea de Economie din cadrul Universităţii de Stat din Chişinău* a fost transferată în cadrul Institutului Politehnic. Conform deciziei Sovietului Miniştrilor al RSSM nr. 460 din 23 iulie 1964, ***Facultatea de Economie a Universităţii de Stat din Chişinău*** este transferată la ***Institutul Politehnic „Serghei Lazo" din Chişinău,*** recent fondat.

De la 1 septembrie 1964, *Facultatea de Economie* îşi continuă activitatea cu denumirea *Facultatea de Inginerie-Economie, care* era compusă din trei secţiuni: ***cea de zi, fără frecvenţă şi serală.*** Iniţial, Facultatea cu secţiile de zi şi fără frecvenţă pregătea specialişti la 6 specializări: ***Planificarea Industriei; Evidenţa Contabilă şi Statistica; Finanţe şi Credit; Economia şi Organizarea Produselor Mărfurilor Industriale; Economia şi Organizarea Construcţiilor; Economia şi Organizarea Construcţiei De Maşini.***

Sergiu CHIRCĂ, şef-catedră „Economia Muncii"

Secţia serală dispunea de 3 specializări: ***Planificarea Industriei, Finanţe şi Credit, Evidenţa Contabilă şi Statistica.*** Conform acestor specialităţi, au fost create catedrele de profil.

Facultatea de Economie a Universităţii de Stat din Chişinău este transferată la Institutul Politehnic împreună cu contingentul de studenţi şi profesori, laboratoare, cabinete, întregul fond de cărţi, materialul instructiv şi alte mijloace tehnico-materiale.

La 1 septembrie 1964 şi-au început studiile 2.452 de studenţi, la anul întâi au fost înmatriculate 603 persoane.

Numărul studenţilor se majora: bunăoară, în 1974-75, la *Facultatea de Inginerie-Economie* studiau 2.222 de persoane.

Numărul profesorilor la Institutul Politehnic constituia 713 persoane, inclusiv 256 cu grad ştiinţific (14 doctori habilitaţi, profesori universitari). La *Facultatea de Economie*, corpul didactic era format din 54 de persoane, inclusiv un profesor universitar, 14 doctori în ştiinţe, 15 conferenţiari universitari.

Pentru organizarea procesului de studii, Institutul Politehnic a obţinut 5 blocuri cu auditorii, laboratorii, cabinete etc.

În perioada 1964-1977, ***Facultatea de Inginerie-Economie*** a avut opt specialităţi şi a pregătit în total 6.193 de economişti şi ingineri-economişti (dintre care 3.245 la secţia de zi, 2.147 la secţia fără frecvenţă şi 801 la secţia serală). În cadrul Facultăţii activau şapte catedre:

1. **Evidenţă contabilă şi Statistica** (şefi de catedră în cadrul Institutului Politehnic au fost: V. NOVAC şi M. CARAUŞ)
2. **Finanţe şi Credit** (I. MOCAN)
3. **Planificarea Industriei** (F. Prostomolotov şi A. BUDEANU)
4. **Mecanizare a Evidenţei şi Lucrărilor de Calcul** (V. IACUŞENCO şi T. LEAHU)
5. **Economia Muncii** (S. CHIRCĂ)
6. **Economia şi Organizarea Producerii în Industria Alimentară** (R. FEDOTOVA, I. ZAIAŢ şi I. BLAJ)
7. **Economia şi Organizarea Construcţiilor (I.** GAMOV şi L. DANILCENCO).

Dintre ***profesorii*** care au predat în această perioadă la *Facultatea de Inginerie-Economie* menţionăm: Ivan Mocan, Marlen Makeenko, Vasile Novac, Mihail Cărăuş, Tudor Tuhari, Fiodor Prostomolotov, Adrian Budeanu, Sergiu Chircă, Galina Oparina, Ludmila Lunchevici, Ala Soroceanu, Tudor Leahu, Vladimir Iacuşenco, Ilie Blaj, Leonid Danilcenco, Ivan Zaiaţ, Igor Gamov, Rivolda Fedotova, Moisei Vaisman, Mihail Darii, Ivan Leteaghin, Iurie Lariuşin, Alexandru Malchevici, Andrei Blanovschi şi alţii.

Absolvenţi ai facultăţii în perioada 1964-1977 au devenit: Victor Căun, Eugeniu Hrişcev, Viorel Ţurcanu, Vasile Şoimaru, Eugenia Feuraş, Iacob Tihman, Anatol Câşlaru, Sergiu Certan, Chirii Sorocean, Marin Mazur, Elena Fuior, Alexandru Şcerbanschi, Dumitru Garaz, Vasile Timco, Victor Ciobanu, Grigore Guţu, Boris Cojuhari, Dorina Odainâi-Bostan, Nadejda Iaţâc, Lidia Rusu-Cojocaru, Dumitru Creţu, Gheorghe Popa etc.

Catedra Economia muncii a fost înfiinţată în anul 1970 prin decizia rectorului Institutului Politehnic, Sergiu RĂDĂUŢAN. Şef al catedrei este ales, prin concurs, profesorul universitar, doctorul habilitat (pe atunci – doctor în ştiinţe economice) Sergiu CHIRCĂ (1970- 1995), sosit de la Institutul de Economie al Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Catedra a avut mai multe etape de dezvoltare: din 1970 s-a aflat în cadrul *Facultăţii de Inginerie-Economie a Institutului Politehnic*; din 1977 până în 1991 se atribuia *Facultății de Economie a Universităţii de Stat din Chişinău*. În cei 25 de ani de activitate, în calitate de şef al catedrei, Sergiu CHIRCĂ a contribuit la înviorarea activităţii subalternilor în domeniul investigaţiilor ştiinţifice, precum şi la pregătirea multor savanţi economişti şi a specialiştilor în diferite domenii ale economiei naţionale.

2. FACULTATEA DE ŞTIINŢE ECONOMICE A UNIVERSITĂŢII DE STAT DIN MOLDOVA. 1977-1991

În anul 1977, *Facultatea* a fost reintegrată în componenţa Universității de Stat din Moldova. În acelaşi an, după suspendarea activității filialei Institutului de Comerţ din Moscova, la Universitatea de Stat a fost formată a doua facultate cu profil economic — *Facultatea de Comerţ şi Merceologie.*

Conform ordinului nr. 6 din 4 iunie 1977, deciziei Consiliului Colegial al Ministerului învăţământului din URSS din 23 iunie 1977 şi ordinului nr. 361p din 30 iunie 1977 al Ministerului învăţământului Public din RSSM, *Facultatea de Inginerie-Economie* revine la ***Universitatea de Stat din Chişinău*** sub denumirea ***Facultatea de Economie*****.**

Decanul Facultăţii de Economie a USC Ivan MOCAN,
alături de şefii de catedre, la o şedinţă privind planurile de studii

ORDINUL
RECTORULUI UNIVERSITĂȚII DE STAT DIN CHIȘINĂU ÎN NUMELE LUI V. I. LENIN
Nr.77

Chișinău din 4 august 1977

Cu privire la organizarea a două facultăți la universitate și luarea la balanță a corpului didactic, a două cămine și a utilajului

În conformitate cu decizia Colegiului Ministerului Învățământului Superior și Mediu de Specialitate al URSS din 23 iunie 1977 și ordinul Ministerului Învățământului Public al RSS Moldovenești Nr.361 din 30 iunie 1977 cu privire la transmiterea contingentului de studenți al unor specialități Facultăților Economico-Inginerești (secția învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă) a Institutului Politehnic:

O R D O N:

I. A organiza în componența Universității de Stat din Chișinău, de la 1 august 1977, două unități structurale:

1.1 Facultatea de Economie, studii cu frecvență, care să includă catedrele: Economia Muncii, Finanțe și Credit, Evidență Contabilă și Statistică, Planificarea Industriei, Prelucrarea Mecanizată a Informației Economice, inclusiv o sală de mașini electronice a catedrei.

1.2 În legătură cu expirarea termenului de alegere a decanului, până la organizarea noilor alegeri, profesorul I.I.MOCANU va asigura interimatul funcției.

1.3 Se păstrează sediul facultății în blocul de studii de pe bulevardul K. Marx nr.3.

1.4 Decanul interimar I.I. MOCANU va prezenta până la 10 august a.c. candidaturile pentru posturile de prodecani ai facultății.

II. Facultatea de studii serale și cu frecvență redusă, pentru pregătirea cadrelor la specialitățile indicate pentru studiile cu frecvență (pp.1.1)

A stabili sediul facultății în blocul de studii de pe bulevardul K. Marx nr.3.

2.1 Până la organizarea alegerilor decanului Facultății de Economie, studii serale și cu frecvență, conferențiarul M.I. MAZUR va asigura interimatul funcției.

III. A realiza activități didactice în anul de învățământ 1977-1978:

3.1 Secția cu frecvență:

- Studenții, anul I și II, care își fac studiile la specialitățile: Planificarea Industriei, Economia Muncii, Finanțe și Credit vor studia conform planurilor Nr. 144, 145 și 143 din anul 1975 (cu 5 ani de studii), studenții de la anul III și IV vor continua studiile conform planurilor de patru ani nr. 135,146 și 119 din anul 1975;
- studenții de la toți anii, care își fac studiile la specialitatea Evidență Contabilă vor continua studiile conform planului nr.140 din 1975 cu patru ani de studii;
- studenții de la toți anii, care își fac studiile la specialitatea planificarea Industriei, Prelucrarea Mecanizată a Informației Economice vor continua studiile conform planului nr.130 din 1975 cu cinci ani de studii;

3.2 Secția cu frecvență serală, specialitățile Planificarea Industriei, Economia Muncii și Evidență Contabilă va organiza studiile conform planurilor de învățământ nr.75, 77, 153 din anul 1975 cu cinci ani de studii.

3.3 Secția cu frecvență redusă, specialitățile Planificarea Industriei, Economia Muncii, Finanțe și Credit și Evidență Contabilă va organiza studiile conform planurilor de învățământ nr.70-7, 81, 82,84 din anul 1975 cu cinci ani de studii.

La specialitatea Prelucrarea mecanizată a informației economice studiile vor fi organizate conform planului nr.37/33 din 1976 cu șase ani de studii.

Profesor B. E. MELNIC

Sursa: AUSM, F. 1, inv.1, d. 1775. f. 186-187. Приказ № 77.
Об организации двух факультетов в Госуниверситете и взятии на баланс учебного корпуса, двух общежитии и оборудования.

2.1. RESURSE LOGISTICE ȘI ORGANIZARE

Anul de învățământ 1977-1978 a fost un an al trecerii *Facultății de Economie* de sub jurisdicția *Institutului Politehnic din Chișinău la Universitate*. *Facultății de Economie* i-a fost repartizat blocul 6 de studii cu un fond auditorial de 20 de săli, inclusiv 10 săli cu o capacitate de 30 de locuri, 3 auditorii cu o capacitate de 50 de locuri, 3 de câte 90 de locuri, 7 laboratoare și 4 auditorii de câte 75 de locuri[56].

Facultatea moștenise 4 aule utilate tehnic cu mijloace specifice pentru realizarea lecțiilor practice și 3 laboratoare asigurate cu mașini de calcul. Dar administrația *Facultății* consemna că „reieșind din faptul că numărul grupelor academice a crescut până la 61, facultatea este nevoită să activeze în 3 schimburi, inclusiv secțiile serală și cu frecvență redusă, din cauza lipsei fondului auditorial”[57].

Conform Ordinului rectorului USM nr. 66 din 4 iulie 1977 *Cu privire la transferul specialităților economice de la Institutul Politehnic din Chișinău, Facultatea de Economie* a primit blocul de studii nr. 3 de pe prospectul Karl Marx, precum și căminele 3 și 4 cu 227 de locuri de pe strada Florilor 4/2[58].

În conformitate cu decizia Colegiului Ministerului Învățământului Superior și Mediu de Specialitate al URSS din 23 iunie 1977 și ordinul Ministerului Învățământului Public al RSS Moldovenești nr.361 din 30 iunie 1977, ***Facultatea de Economie*** a fost reintegrată în structura ***Universității de Stat din Moldova***. La Universitate au fost transferați studenții de la o serie de specialități economico-inginerești și corpul didactic care asigura aceste programe de la Institutul Politehnic în numele lui Serghei Lazo din Chișinău. În anul de învățământ 1977-1978, au fost create două ***Facultăți de Economie***:

1. ***Facultatea de Economie*** care organiza studii cu frecvență la cinci specialități:
   1. *Planificarea industriei*
   2. *Economia muncii*
   3. *Finanțe și credit*
   4. *Evidență contabilă și statistică*
   5. *Prelucrarea mecanizată a informației economice*
2. ***Facultate de Economie***, care organiza studii la aceleași specialități, doar la formele serală și frecvență redusă.

Procesul didactic și științific la cele două *Facultăți de Economie ale Universității* era asigurat de 6 catedre de specialitate[59] (*Figura 2*): cinci dintre care au fost preluate de la Institutul Politehnic odată cu facultatea, iar *Catedra Matematică Superioară* a fost creată prin ordinul rectorului USM de la 1 septembrie 1977[60].

[56] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 3. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год
[57] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 3. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год
[58] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1775. f. 152-153. Приказы О приеме экономических специальностей из Кишиневского полтехнического института.
[59] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1775. f. 152-153. Приказы. О приеме экономических специальностей из Кишиневского политехнического института.
[60] ANRM, F.3186, inv.1, d. 1775, f.191. Приказ Ректора Университета № 80 от 16.08.1977

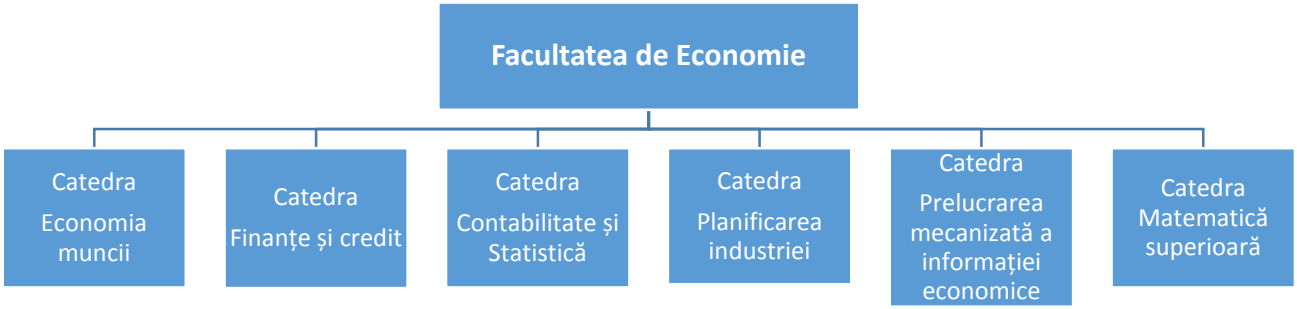

Figura 4. *Structura Facultății de Economie în anul de învățământ* 1977-1978[61]

Primii decani interimari au fost numiți prin același ordin al rectorului USM Boris MELNIC: profesorul Ivan Ilici MOCANU, decan al *Facultății de Economie*, învățământ cu frecvență, și M. I. MAZUR, decan al *Facultății de Economie*, învățământ cu frecvență redusă și seral.

În primii doi ani de funcționare a *Facultății la Universitate*, decanul Ivan MOCANU era secundat de doi prodecani – dr. Vasili BURBULEA și Petr IVANENCO.

Ivan MOCANU, profesor de etnie bulgar, născut în anul 1918 în satul Parcani, raionului Tiraspol. A absolvit în anul 1930 Institutul de Economie și credit din Odessa și a susținut teza de doctor în științe economice în anul 1960. A fost primul decan al Facultății de Economie după revenirea acesteia de la Institutul Politehnic din Chișinău în numele lui S. Lazo[62].

Vasili BURBULEA, născut în anul 1941 în satul Baraboi, raionul Râșcani. A absolvit Institutul Politehnic din Chișinău în anul 1969 și a susținut teza de doctor în științe economice în anul 1976.

Petr IVANENCO, născut în anul 1926 în s. Nedogarki, regiunea Poltava. A absolvit Institutul de Finanțe din Kiev în 1955, dar nu a susținut vre-o teza de doctor.

Odată cu creșterea numărului de studenți și cadre didactico-științifice, *Facultății* i s-a mai repartizat un post de prodecan, astfel, în anul de studii 1979-1980, administrația facultății era constituită din: decanul Ivan MOCANU și 3 prodecani: Ivan COTORCEA, Eugen HRISCEV și dr. Constantin MATEI[63].

În primul an de învățământ de după revenirea la Universitatea de Stat, cele două *Facultăți de Economie* organizau studii cu frecvență, cu frecvență serală și frecvență redusă în 61 de grupe academice cu un contingent de 1179 de studenți. Facultatea avea angajate, la cele 6 catedre de specialitate, 84 de cadre didactico-științifice, dintre care 2 profesori, doctori habilitați, 42 de doctori în științe, conferențiari, 40 de cadre didactice fără titlu.

În perioada 1977-1991, *Facultatea de Economie* a trecut prin câteva reorganizări structurale, în corespundere cu evoluția și necesitățile programelor de studii pe care le ofereau. Prima restructurare a *Facultății de Economie* s-a produs în anul de învățământ 1981-1982 (*Figura 3*). Conform ordinului rectorului Universității de la 1 septembrie 1981 a fost deschisă o nouă catedră – *Geografie economică și socială.* Catedra *Matematică superioară* a fost redenumită *Metode*

[61] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1775. f. 186-187. *Приказы. Об организации двух факультетов в Госуниверситете и взятии на баланс учебного корпуса, двух общежитии и оборудования*; ANRM, F.3186, inv.1, d. 1775, f.192. Приказ Ректора Университета № 80 от 16.08.1977

[62] AUSM, F.1, inv.1, d. 1815, f.91. *Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1977-1978 уч. год.*

[63] AUSM, F.1, inv.1, d. 2177, f.67. *Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1978-1979 уч. год.*

economico-matematice, iar catedra *Evidență contabilă și statistică* a fost divizată în două catedre: *Evidență contabilă în Industrie și Statistică* și *Evidență contabilă în Comerț și Analiza Activității Economice*[64].

În anul academic 1988-1989 a urmat o nouă reorganizare, facultatea păstrând 7 catedre, dar restructurându-le: *Catedra Evidență Contabilă în Industrie și Statistică* a fost divizată în două altele: *Evidență contabilă și analiza activității economice* și *Statistică,* iar catedra *Geografie economică și socială* și-a suspendat activitatea[65] (*Figura 8*).

Important este faptul că în fruntea catedrelor *Facultăților de Economie* întotdeauna au fost alese persoane notorii în domeniu și deținători de grade și titluri științifice.

Ivan Sergheevici CHIRICĂ (născut în 1934 în or. Chișinău), doctor în științe economice, șeful catedrei *Economia muncii* în perioada 1970-1995. A absolvit Universitatea din Chișinău în anul 1958. A susținut teza de doctor în științe economice la Institutul de Economie din Moscova, etnic moldovean, membru al PCUS.

Ivan Ilici MOCANU (născut în 1918 în s. Parcani, r-nul Tiraspol)**,** profesor, doctor în științe economice, șeful catedrei *Finanțe și Credit* în perioada 1960-1991. A absolvit Institutul de Economie și Credit din Odessa în 1930. A susținut teza de doctor în științe economice la Institutul de Economie din Moscova. Profesor al Institutului de Industrie din Moscova.

Ramzi Tauficovici HALITOV (născut în 1927 în Atryakle, RASS Tatarstan), profesor, doctor în științe economice, șeful catedrei *Planificarea Industriei*. A absolvit în anul 1951 Institutul de Economie și Finanțe din Leningrad. A susținut teza de doctor în științe economice la Institutul de Economie din Moscova. Profesor al Institutului de Industrie din Moscova.

Mihail Ivanovici CARAUȘ (născut în 1928 în s. Bagrinești, r-nul Florești), doctor în științe economice, conferențiar universitar, șeful catedrei *Evidență contabilă și Statistică.* A absolvit Universitatea de Stat din Chișinău în anul 1961. A susținut teza de doctor în științe economice la Institutul de Economie din Moscova.

Vladimir Grigorievici IAKUȘENKO (născut în 1938 în minele Okteabrskii, regiunea Dnepropetrovsk), doctor în științe economice, conferențiar universitar, șeful catedrei *Mecanizarea Prelucrării Electronice a Informației din 1965*. A absolvit Institutul de economie și credit din Odessa în anul 1961. A susținut teza de doctor în științe economice la Institutul de Economie din Moscova.

Vitalii Alexandrovici SLOBODENIUK (născut în 1934), doctor în științe economice, conferențiar universitar, șeful catedrei *Matematică superioară* în perioada 1977-1981. A absolvit Institutul Pedagogic de Stat din Chișinău în anul 1958.

În același an, în corespundere cu dispoziția Consiliului de Miniștri al URSS din 29 iulie 1977 și ordinul Ministrului Învățământului Public al RSS Moldovenească din 30 august 1977, la Universitatea de Stat a fost organizată încă o facultate cu profil economic – *Facultatea* de *Comerț și Merceologie* prin corespondență. Această facultate a fost creată în baza filialei Institutului Unional de Comerț din

[64] AUSM, F.1, inv.1, d. 2574. f.18-19. *Сметы и штатное распсание за 1981 г.*

[65] *Istoria Universității de Stat din Moldova* / Ion Eremia (coord.), Anatol Petrencu, Liliana Rotaru (et.al). Chișinău:CEP USM, 2016, p.115.

Moscova, care și-a suspendat activitatea la Chișinău[66].

Facultatea de *Comerț și Merceologie* era compusă din două catedre: *Economia și Organizarea Comerțului* și *Merceologie*[67] și organiza studii cu frecvență redusă în anul 1977-1978 pentru circa 1336 de studenți la patru specialități:

1. *Economia comerțului*
2. *Evidență contabilă, cu specializarea Evidență contabilă în comerț*
3. *Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri industriale*
4. *Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri alimentare[68].*

În anul de învățământ 1978-1979, facultatea a inclus în oferta educațională o nouă specialitate: *Evidență Contabilă* cu specializarea *Evidența Contabilă în Comerț,* studii cu frecvență redusă[69].

Facultatea de Economia Comerțului și Merceologie, în primii ani de activitate la Universitate, era condusă de decanul Petru SECRIERU, doctor în științe economice[70] și de prodecanul Mihail CRAIINII, doctor în științe economice.

La cele 2 catedre de specialitate ale *Facultății de Economia Comerțului și Merceologie* erau angajați titulari: 9 cadre didactico-științifice, dintre care 7 doctori în științe economice, inclusiv 5 conferențiari și 2 lectori superiori[71]. Pentru că cele două catedre nu aveau suficienți profesori care să asigure procesul didactic, facultatea invita anual persoane din alte instituții pe care le angaja prin cumul. Astfel, în anul 1977-1978 au fost angajați 10 cumularzi[72], iar în anul următor – 6 persoane. Pentru că noua facultate întâmpina mai multe greutăți în procesul de organizare, unele cadre didactice afirmau chiar că „ea nu a fost deschisă la momentul potrivit” și, în general, „nu ar mai trebui admiși studenți la secția învățământ cu frecvență”[73].

În anul 1978-1979, la *Facultatea de Economia Comerțului și Merceologie* își făceau studiile 150 de studenți, admiși la anul I.

[66] ANRM, F.3186, inv.1, d. 1775, f. 77. *Приказ Ректора Университета* № 76 от 04.08.1977
[67] ANRM, F.3186, inv.1, d. 1775, f.192. *Приказ Ректора Университета* № 80 от 16.08.1977
[68] AUSM, F.1, inv.1, d.1789, ff. 9. .*Планы работы и отчеты факультета экономики торговли и товароведения (заочное отделение).*
[69] ANRM, F.3186, inv.1, d. 1950, f.247. *Приказ Ректора Университета* № 81 от 08.06.1978.
[70] AUSM, F.1, inv.1, d. 2177, f.78. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1979-1980 учебный год.
[71] AUSM, F.1, inv.1, d.1789, ff. 9.*Планы работы и отчеты факультета экономики торговли и товароведения (заочное отделение).*
[72] AUSM, F.1,inv.1,d. 1789, f. 11. *Планы работы и отчеты факультета экономики торговли и товароведения (заочное отделение).*
[73] *Istoria Universității de Stat din Moldova* / Ion Eremia (coord.), Anatol Petrencu, Liliana Rotaru (et.al). Chișinău:CEP USM, 2016, p. 111.

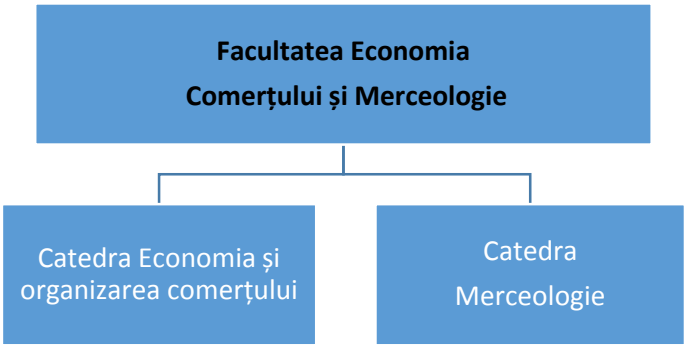

Figura 5. ***Structura Facultății de Economia Comerțului și Merceologie***

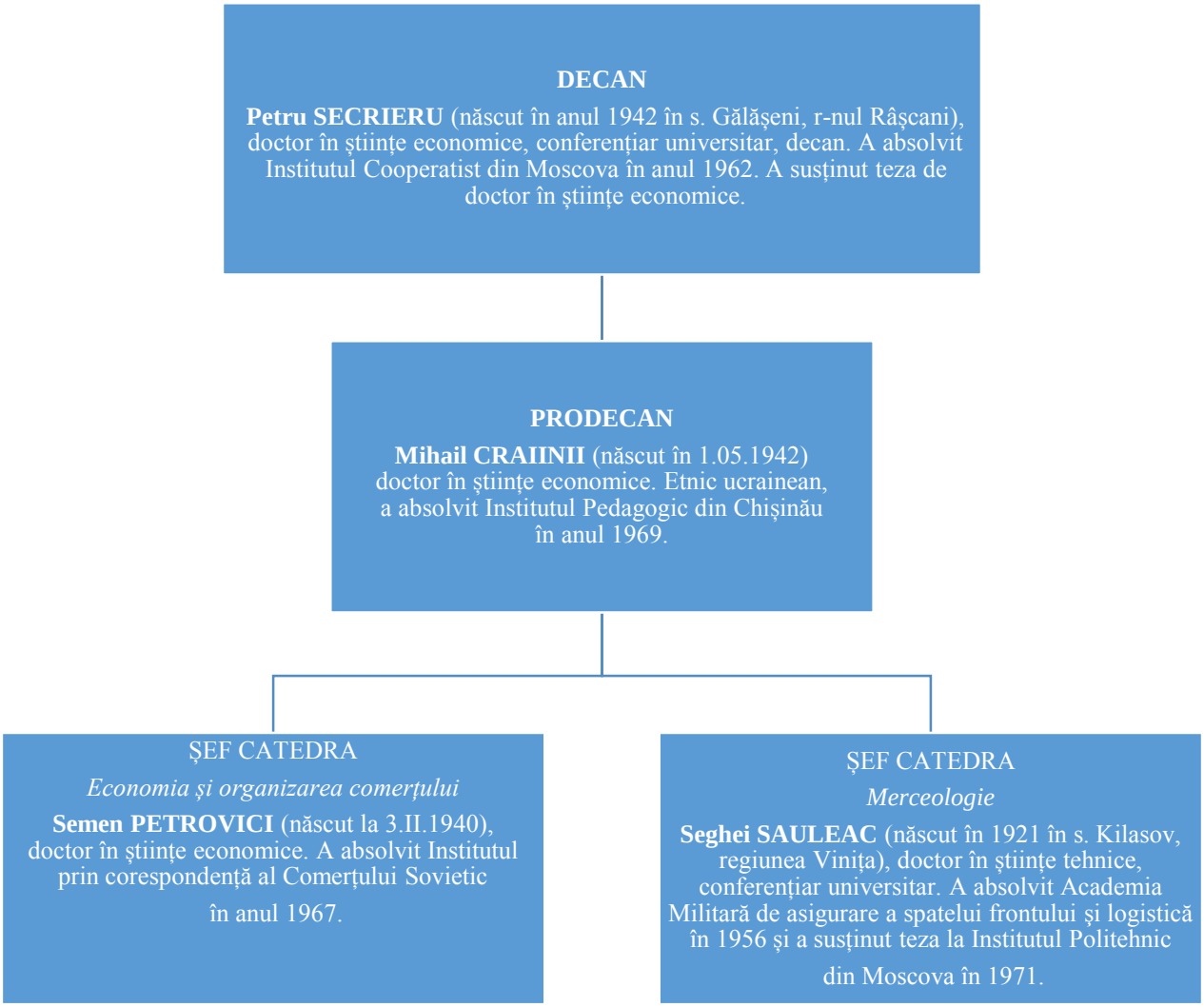

Figura 6. ***Administrația Facultății de Economia Comerțului și Merceologie. 1977-1978***

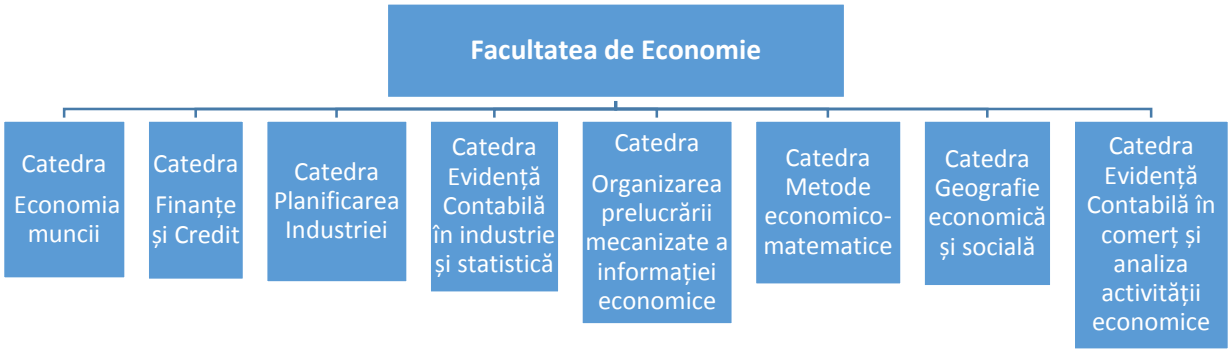

Figura 7. ***Structura Facultății de Economie în anul de studii 1981-1982***

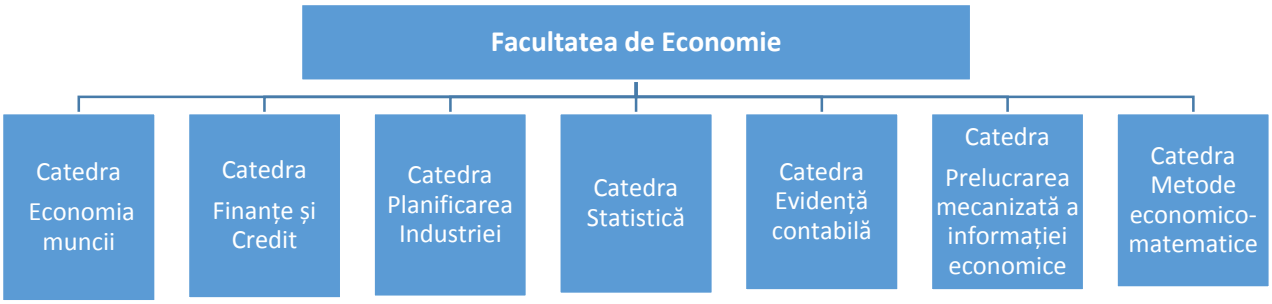

Figura 8. ***Structura Facultății de Economie în anul de studii 1988-1989***

2.2. CADRE DIDACTICO-ȘTIINȚIFICE

Resursa umană este capitalul strategic al oricărei școli superioare, potențialul care poate determina limitele și intensitatea capacităților instituției și poate, de asemenea, face posibilă realizarea misiunii învățământului superior.

Pentru asigurarea procesului didactic și științific în primul an academic de după revenirea *Facultății de Economie* la Universitatea de Stat din Moldova, au fost angajate, conform statelor de funcții, 75 de cadre științifico-didactice (Tabelul 5), deși în *Raportul cu privire la activitatea facultății de Economie,* în anul academic 1977-1978, este indicată cifra de 84 de persoane, probabil cu includerea persoanelor angajate prin cumul.

Mai bine de 48% dintre angajați erau titularii deținători de grade științifice, dintre care un singur doctor habilitat – profesorul Ramzi HALITOV, șeful catedrei de Planificare a industriei și 35 de doctori în științe: 28 de doctori în științe economice și 8 doctori în alte științe, complementare celei economice: tehnice, chimice, fizico-matematice etc.[74].

Ramzi Tauficovici HALITOV (a.n.1927) născut în Atryakle, RASS Tatarstan, a absolvit în anul 1951 Institutul de Economie și Finanțe din Leningrad.

Titlurile didactico-științifice erau repartizate astfel: la facultate erau angajați 2 profesori – Ramzi HALITOV și Ivan MOCANU, doctor în științe economice, decanul facultății. Doar 19 (55%) din cei 35 de doctori în științe dețineau titlul de conferențiar, celelalte 39 de cadre fiind angajate pe posturi de lector universitar sau asistent.

Dacă calitatea formării profesionale a studenților depinde de calitatea cadrelor didactico-științifice, cea mai bună situație se înregistra la *Catedra* de *Economie a Muncii*, care avea angajate, în anul universitar 1977-1978, mai bine de 71% de doctori în științe, conferențiari universitari. O situație mai puțin avantajoasă era la *Catedra* de *Contabilitate*, unde doar 33 la sută din personalul catedrei deținea titluri și grade științifice, dar situația se explica prin cererea foarte mare a specialiștilor în contabilitate în economia națională și salariile mult mai mari decât ale angajaților din învățământul superior[75].

De la revenirea facultății în anul 1977 în cadrul Universității și până la obținerea independenței Republicii Moldova în anul 1991, coraportul procentual dintre personalul deținător de grade științifice (doctor și doctor habilitat) și cele fără de grad științific s-a modificat constant în sensul creșterii numărului de persoane deținătoare de grade științifice (*Tabelul 7*). În anul de învățământ 1988-1989 la *Facultatea de Economie* erau angajați 5 doctori habilitați și 75 de doctori conferențiari, ceea ce alcătuia peste 76% din numărul personalului care asigura activitatea didactică și științifică.

În general, *Facultatea de Economie* a acordat o atenție deosebită creșterii și formării cadrelor didactico-științifice tinere, în special prin doctorat (aspirantură). Astfel, de exemplu, chiar în anul

[74] AUSM, F.1, inv.1, d. 1815, f.91-103. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1977-1978 уч. год.
[75] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 4. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год

revenirii facultății la Universitate (1977-1978), 5 persoane au susținut tezele de doctor în științe economice (I.V. Chitoroga, L.P. Cij, A.M. Morari, V.A. Șoimari, E.I. Hrișcev). Pe lângă acestea, încă 7 persoane urmau studiile de doctorat:

F.T. Gâdilica și G.A. Mișeva, la catedra Prelucrarea mecanizată a informației economice;

A.G. Nederiță, la catedra Evidență contabilă,

L. Danikova, la catedra Planificarea industriei,

V.V. Kohanskaia, la catedra Economia muncii și

A.V. Suhlevici, V.F. Furdui, la catedra Finanțe și credit[76].

Tabelul 5. ***Personalul didactico-științific al Facultății de Economie în anul academic 1977-1978***[77]

	Catedra	**Total**	**Grade și titluri științifice**				**fără grad și titlu științific**	
			profesori, doctor habilitat		doctori, conferențiari			
			nr.	%	nr.	%	nr.	%
1.	Prelucrarea mecanizată a informației economice	7	-	-	4	57,14	3	42,85
2.	Planificarea industriei	19	1	5,26	11	57,89	7	36,84
3.	Economia muncii	14	-	-	10	71,42	4	28,57
4.	Contabilitate	21	-	-	7	33,33	14	66,66
5.	Finanțe și credit	8	1	12,5	5	62,5	4	50
6.	Matematică superioară	15	-	-	7	46,66	8	53,33
	TOTAL	**84**	**2**	**2,38**	**42**	**50**	**40**	**47,61**

În anul de învățământ 1978-1979, cei mai buni profesori, care asigurau eficiență maximă în pregătirea specialiștilor la Facultatea de Economie, au fost recunoscuți: I.I. Mocan, L.M. Nichitina, M.I. Carauș, S.I. Chircă, V.G. Iakușenko, F.S. Leahu, E.A. Pavlova[78].

În ceea ce privește cadrele, autorul raportului de activitate a USM pentru anul de studii 1978-1979 menționa că „nu sunt completate cu cadre toate catedrele, precum cele ale *Facultății de Economie a Comerțului și Merceologie*”[79], dar catedrele realizează o muncă de atragere și educare a cadrelor tinere. Acestea reprezintă circa 10 la sută din corpul didactic al catedrelor universitare. „Tinerii lectori sunt atrași în activitatea de cercetare și în munca propagandistică printre oamenii muncii”[80].

În anul de învățământ asupra căruia se raportează, activitatea didactică și științifică a fost realizată de cadre didactice angajate la cele două catedre de profil care au fost create: economia și organizarea comerțului și merceologie.

[76] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 5. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год

[77] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 4. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год

[78] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1968, f. 39. Отчет о работе Кишиневского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. В.И. Ленина за 1978-1979 уч. год.

[79] AUSM, F.1,inv.1, d. 1968, ff.5-6. Отчет о работе Кишиневского ордена Трудового Красного Знамени государственного университета им. В.И.Ленина за 1978-1979 уч.год.

[80] AUSM, F.1,inv.1, d. 2114a, ff.5-6. 2-3 Отчет о работе факультета торговли и товароведения за 1978-1979 уч.год.

Tabelul 6. ***Caracteristica calitativă a corpului didactico-științific al catedrelor***

Indicatori	Total cadre	inclusiv							
		profesor		conferențiar		lector superior		lector și asistent	
		nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
Catedra Economia și Organizarea Comerțului									
număr total de cadre	5	-	-	1	20	2	40	2	40
inclusiv dețin grad științific de doctor în științe	2	-	-	1	-	1	-	-	-
% cu referire la total	40	-	-	-	50	-	50	-	-
Catedra Merceologie									
număr total de cadre	6	-	-	3	50	1	16,7	2	33,3
inclusiv dețin grad științific de doctor în științe	4	-	-	3	-	1	-	-	-
% cu referire la total	66,7	-	-	-	75	-	25,0	-	-
TOTAL pe facultate									
număr total de cadre	11	-	-	4	36,4	3	27,2	4	36,4
inclusiv dețin grad științific de doctor în științe	6	-	-	4	-	2	-	-	-
% cu referire la total	54,6	-	-	-	66,7	-	33,3	-	-
Vârstă până la 30 ani	2	-	-	-	-	-	-	2	50
de la 30 ani la 40	4	-	-	1	25	1	33,3	2	50
de la 40 la 50	1	-	-	1	25	-	-	-	-
de la 50 la 60	3	-	-	1	25	2	66,7	-	-
mai mare de 60	1	-	-	1	50	-	-	-	
Experiență de muncă până la 5 ani	4	-	-	-	-	-	-	4	100
de la 5 la 10	2	-	-	-	-	1	33,3	-	-
mai mult de 10 ani	5	-	-	4	100	2	66,7	-	-
Membri ai PCUS	5	-	-	2	40	3	60	-	-

„… dintre cei 11 membri ai catedrelor facultății 6 persoane (54,6%) dețin gradul științific de doctor în științe, iar titlul de conferențiar îl dețin 4 (66,7%) din doctorii în științe.

Două cadre didactice au o vârstă de până la 30 de ani (18,2%), 4 de la 30 până la 40 de ani (36,4%), 1 persoana de la 40 la 50 de ani (9,1%), de la 50 la 60 – 3 persoane (27,2%) și o persoana este mai mare de 60 de ani (9,1%).

Experiența de muncă în instituțiile de învățământ superior a cadrelor academice este: până la 5 ani experiență de muncă au 4 persoane (36,4%), de la 5 la 10 ani – 2 persoane (18,1%) și 5 persoane au o experiență mai mare de 10 ani (45,5%).

Din cele 11 cadre 5 sunt membri ai PCUS, adică stratul partiinic alcătuiește 45,4%.

În anul de referință au fost cooptați pentru activități didactice 6 persoane, inclusiv o persoană pentru 0,25 normă didactică și 5 persoane au fost plătite cu ora”[81].

[81] AUSM, F.1,inv.1, d. 2114a, ff.3-4. Отчет о работе факультета торговли и товароведения за 1978-1979 уч.год.

Tabelul 7. ***Evoluția calitativă a corpului didactico-științific al Facultăților Economice ale USM. 1977-1991***

An de studii	Facultatea	Personal titular											
		Total	Gen		Grad științific			Titlu științifico-didactic			Experiență de muncă		
			Bărbați	Femei	Doctori habilitați	doctori	Fără	Profesori	Conferențiari	Fără	până la 5 ani	5-25 ani	peste 25 ani
1977-1978[82]	Economie	75	48	27	1	35	39	2	19	56	20	53	2
	Economia comerțului și merceologie	8	6	2	-	6	2	-	4	4	-	8	-
	TOTAL	**83**	**54**	**29**	**1**	**41**	**41**	**2**	**23**	**60**	**20**	**61**	**2**
	%	**100**	**65,06**	**34,93**	**1.02**	**49,39**	**49,39**	**2,40**	**27,71**	**72,28**	**24,09**	**73,49**	**2,40**
1978-1979[83]	Economie	86	49	37	1	41	44	2	21	63	13	51	22
	Economia comerțului și merceologie	9	6	3	-	6	3	-	3	6	1	5	3
	TOTAL	**95**	**55**	**40**	**1**	**47**	**47**	**2**	**24**	**69**	**14**	**56**	**25**
	%	**100**	**57,89**	**42,10**	**1,05**	**49,47**	**49,47**	**2,10**	**25,26**	**72,61**	**14,73**	**58,94**	**26,31**
1980-1981[84]	Economie	101	58	43	-	57	44	1	23	77			
	Economia comerțului și merceologie	21	10	11	1	8	12	1	3	17			
	TOTAL	**122**	**68**	**54**	**1**	**65**	**56**	**2**	**26**	**94**			
	%	**100**	**55,73**	**44,26**	**0,81**	**53,27**	**45,90**	**1,63**	**21,31**	**93,06**			
1981-1982[85]	Economie	104			1	57	47	2	24	78			
	Economia comerțului și merceologie	31			1	9	21	1	5	25			
	TOTAL	**135**			**2**	**66**	**68**	**3**	**29**	**103**			
	%				**1,94**	**48,88**	**50,37**	**2,22**	**21,48**	**76,29**			
1988-1989	Economie	105	60	45	5	75	25	4	33	68			
	Economia comerțului și merceologie	31	17	14	1	13	17	1	5	25			
	TOTAL	**136**	**77**	**59**	**6**	**88**	**42**	**5**	**38**	**93**			
	%	**100**	**56,61**	**43,38**	**4,41**	**64,70**	**30,88**	**3,67**	**27,94**	**68,38**			

[82] AUSM, F.1, inv.1, d. 1815, ff.91-103. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1977-1978 уч. год.
[83] AUSM, F.1, inv.1, d. 2002, ff.41-54. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1978-1979 уч.год.
[84] Istoria Universității de Stat din Moldova / Ion Eremia (coord.), Anatol Petrencu, Liliana Rotaru (et.al). Chișinău:CEP USM, 2016, p. 114.
[85] AUSM, F. 1, inv.1, d. 2547, f. 5. Отчет Кишиневского ордена Трудового Красного Знамени Государственного Университета им. В.И.Ленина за 1977-1978 уч. год

Tabelul 8. ***Structura etno-națională a corpului academic al Facultăților Economice ale Universității de Stat din Moldova. 1977-1980***

An de învățământ	Facultatea	Total cadre didactice	Naționalități, %									
			moldoveni		ruși		ucraineni		evrei		alte etnii	
1977-1978[86]	Economie	**75**	**32**	42,66	**25**	33,33	**12**	16	**1**	1,33	**5**	6,66
	Economia comerțului și merceologie	**8**	**2**	25	**1**	12,5	**4**	50	**1**	12,5	**-**	-
1978-1979[87]	Economie	**86**	**34**	39,53	**31**	36,04	**14**	16,27	**1**	1,16	**6**	6,97
	Economia comerțului și merceologie	**9**	**3**	33,33	**2**	22,22	**3**	33,33	**1**	11,11	**-**	-
1979-1980[88]	Economie	**96**	**39**	40,62	**35**	36,45	**15**	16,62	**1**	1,04	**6**	6,25
	Economia comerțului și merceologie	**17**	**9**	52,94	**6**	35,29	**1**	5,88	**1**	5,88	**-**	-

[86] AUSM, F.1, inv.1, d. 1815, ff.91-103. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1977-1978 уч. год.
[87] AUSM, F.1, inv.1, d. 2002, ff.41-54. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1978-1979 уч. год.
[88] AUSM, F.1, inv.1, d. 2177, ff.41-54. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1979-1980 уч. год.

2.3. STUDENȚI

Conform planului de admitere din anul 1977, *Facultatea de Economie* urma să înmatriculeze 400 de studenți la anul I, dar au admis 405 studenți[89]. Facultatea admitea anual un număr puțin mai mare peste cel indicat în planul de admitere din două motive: în primul rând, se admitea un număr de studenți care nu intrau in concursul general, beneficiind de niște privilegii deosebite și, în rândul al doilea, responsabilii instituționali admiteau câțiva „rezerviști" care mai târziu ocupau locurile studenților înmatriculați la anul I, dar care din varii motive au abandonat studiile înainte de a le începe.

Împreună cu studenții care au revenit la Universitate în urma transferării facultății de la Institutul Politehnic din Chișinău, la Facultatea de Economie, în anul 1977-1978, își făceau studiile 1179 de studenți la cele cinci programe de studii pe care le oferea, ceea ce alcătuia circa 25% din numărul total de studenți ai Universității. Încă 150 de studenți erau înmatriculați la *Facultatea de Economia Comerțului și Merceologie.* După numărul de studenți, *Facultatea de Economie* era cea mai mare facultate a *Universității de Stat din Moldova* (*Tabelul 9*), iar, împreună, cele două facultăți cu profil economic formau profesional circa 28% din studenții Universității.

Tabelul 9. ***Contingentul studenților Facultății de Economie în anul de studii 1977-1978***[90]

Anul de studii	Total studenți	Gen		Partinitate			Originea socială			Originea etnică		
		B	F	membru ULCTM	membru PCUS	apartinic	muncitori	țărani	funcționari	moldoveni	ruși	alte etnii
I.	399	48	351	359	14	26	138	186	75	238	152	9
II.	383	52	331	345	20	18	127	165	91	230	151	2
III.	333	41	292	319	5	9	121	195	17	226	100	7
IV.	64	10	54	62	2	-	37	20	7	38	26	-
TOTAL	**1179**	**151**	**1028**	**1085**	**41**	**41**	**423**	**566**	**190**	**732**	**429**	**18**

Tabelul 10. ***Contingentul studenților Facultății de Economia Comerțului și Merceologie în anul de studii 1977-1978. Secția frecvență redusă*** [91]

	Specialitatea	Anul de studii					TOTAL
		I	II	III	IV	V	
1.	Economia comerțului	53	47	54	58	52	269
2.	Evidență contabilă	79	74	58	56	62	329
3.	Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri industriale	65	69	72	61	75	342
4.	Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri alimentare	90	79	78	77	72	396
	TOTAL	**292**	**269**	**262**	**252**	**261**	**1336**

[89] AUSM, F.1, inv.1, d. 1783, ff. 2. Годовые статистические отчеты о движении контингента студентов по формам 3-НК и 4-НК за 1977-1978 уч.год.

[90] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 7. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год

[91] AUSM, F. 1, inv.1, d. 1929, f. 7. Отчет Факультета экономики за 1977-1978 уч. год

Ținând cont de specificul profesiilor pentru care pregătea specialiștii cele două facultăți economice, contingentul de studenți economiști era unul mai „feminin”. Din numărul totalul de studenți care își făceau studiile aici, mai bine de 85-87% erau femei (*Tabelul 9*) și doar 13-15% bărbați – o situație invers proporțională cu reprezentarea de gen pentru corpul profesoral, unde peste 65 la sută erau bărbați și circa 35 la sută femei.

Tabelul 11. ***Coraportul numărului de studenți de la specialitățile economice la numărul total de studenți ai USM***

Anul de învățământ	Total studenți USM	Nr. stud. Economie	Nr. stud. Economia Comerțului și Merceologie	Ponderea, **%** studenților facultăților de economie
1977-1978		1179		
1978-1979	5065	1264	150	**27,91**
1979-1980				
1980-1981				
1981-1982				

Catedrele *Facultății de Economia Comerțului și Merceologie* au asigurat activitățile didactice cu studenții în anul de învățământ 1978-1979, conform planului de învățământ. La facultate funcționa o Comisie științifico-metodică, creată la 11 noiembrie 1978 în componența a trei persoane: președinte –S.I. PETROVICI, doctor și doi membri – A.I. ȘMURAK și G.V. VALOVAIA. Comisa s-a întrunit în cinci ședințe la care au discutat probleme cu referire la: metoda susținerii tezelor de an la secțiile cu frecvență și cu frecvență redusă; rezultatele conferințelor științifice ale studenților; despre organizarea activităților cu studenții de la anul I și altele. În anul de învățământ 1978-1979 la Facultate studiau **150 de studenți[92].**

Tabelul 12. ***Numărul studenților pe specialități la Facultatea de Economie a Comerțului și Merceologie.*** **1978-1979**

Specialitatea	Numărul de studenți la începutul sesiunii de iarnă 1978-1979	au susținut examenele	% reușitei	restanțieri	
				nr.	%
Economia comerțului	50	37	73,5	13	26,5
Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri industriale	50	34	70,8	16	29,2
Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri alimentare	50	30	56,5	20	43,5
TOTAL	**150**	**101**	**67,3**	**48**	**32,2**

[92] AUSM, F.1,inv.1, d. 2114a, ff.9. Отчет о работе факультета торговли и товароведения за 1978-1979 уч.год.

Din cei 150 de studenți, au susținut examenele pe note maxime 10 persoane, adică 10 eminenți, care constituie 6,7%. Mândria facultății sunt studenții eminenți: Liubovi Lupulova, Claudia Bădărău, Angela Eașanu, Marina Colbasiuk, Tatiana Brodescu, Ludmila Dobândă, Rodica Matcaș, Grigorii Andronic, Vasile Grâu și Eugen Suruceanu.

În sesiunea de iarnă, 48 de studenți din cei 150 au susținut examenele pe note insuficiente, adică 32,2%. Cele mai multe restanțe au fost acumulate la disciplinele: Matematică superioară (29,9%), Istoria PCUS (22,4%), Fizică (20,9%), Chimie neorganică (17,9%) și Merceologia produselor alimentare (8,9%)[93].

Universitatea de Stat din Moldova, conform planului de admitere pentru anul 1979, urma să înmatriculeze 2475 de studenți la secția cu frecvență la 21 de specialități și 1590 de studenți la secția cu frecvență redusă la 14 specialități.

Tabelul 13. ***Extras din planul de admitere și absolvire pentru Universitatea de Stat din Chișinău. 1979[94] și 1981[95]***

	Specialitatea	Anul	Total	Plan de admitere		Plan absolvire			
				frecvență	fr.redusă	total	frecvență	seral	fr.redusă
1.	Planificarea industriei	**1979**	100	50	50	115	55	18	42
		1981				75	45	16	14
2.	Economia muncii	**1979**	100	50	50	106	51	19	36
		1981				81	48	16	17
3.	Economia comerțului	**1979**	100	50	50	53	-	-	53
		1981				40	-	-	40
4.	Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri industriale	**1979**	100	50	50	55	-	-	55
		1981				62	-	-	62
5.	Merceologie și organizarea comerțului cu mărfuri alimentare	**1979**	100	50	50	69	-	-	69
		1981				50	-	-	50
6.	Finanțe și credit	**1979**	175	90	85	69	42	-	27
		1981				101	63	-	38
7.	Evidență contabilă	**1979**	275	175	100	249	110	22	117
		1981				244	144	20	80
8.	Prelucrarea mecanizată a informației economice	**1979**	125	75	50	61	61	-	-
		1981				73	73	-	-
	TOTAL	**1979**	**1075**	**590**	**485**	**777**	**319**	**59**	**399**
		1981				**726**	**373**	**52**	**301**

Sursa: Planul de absolvire a specialităților economice pentru anul 1981[96].

[93] AUSM, F.1, inv.1, d. 2178, ff. 187-188. Штатное расписание, смета расходов спец.средств на 1979 год.
[94] AUSM, F.1, inv.1, d. 2178, ff. 187-188. *Штатное расписание, смета расходов спец.средств на 1979 год*.
[95] AUSM, F.1, inv.1, d. 2574, ff. 76-77. *Сметы и штатное расписание на 1981 год*.
[96] AUSM, F.1, inv.1, ff. 2336a. Отчет Факультета экономики за 1979-1980 уч. год

2.4. ABSOLVENȚI

În anul 1981 au absolvit Facultatea de Economie 371 de persoane. Decanatul și catedrele au organizat adunări cu studenții absolvenți pentru a le aduce la cunoștință Hotărârea CC al PCUS și a Consiliului de Miniștri al URSS din 18 iunie 1972 „Cu privire la îmbunătățirea continuă a învățământului superior și mediu de specialitate" și Regulamentul cu privire la stagierea tinerilor specialiști care au absolvit instituții de învățământ superior (1973).

La locul de muncă unde au fost repartizați studenții, conducătorii de stagiere și reprezentanții catedrei au elaborat planuri individuale pentru fiecare stagiar, în conformitate cu specificul întreprinderii și au susținut efortul absolvenților de a se încadra în câmpul muncii.

Tabelul 14. ***Personalul didactico-științific al Facultăților Economice ale USM în anul de învățământ 1977-1978***[97]

	Catedra	Total cadre didac-tice	Cu titlu/grad științifico-didactic		Fără titlu/grad științifico-didactic	Stagiu de muncă în învățământ			Naționalitate					Apartenența politică		Sexul	
			doctor	**doctor habilitat**		**Până la 5 ani**	**5-25**	**Mai mult de 25**	**moldoveni**	**Ruși**	**ucraineni**	**evrei**	**Alte naționalități**	**Mem-bru PCUS**	**Fără de partid**	**M**	**F**
I.	**FACULTATEA DE ECONOMIE**																
1.	**Economia Muncii** CHIRICĂ Ivan Sergheevici	**10**	7	-	3	4	5	1	**7**	2	-	-	1	4	6	6	4
2.	**Finanțe și credit** MOCAN Ivan Ilici	**7**	5	-	2	1	6	-	**1**	4	1	-	1	4	3	3	4
3.	**Planificarea industriei** HALITOV Ramzi T.	**19**	8	1	10	5	13	1	**3**	8	5	-	3	11	8	13	6
4.	**Evidență contabilă și statistică** CARAUȘ Mihail Ivanovici	**21**	7	-	14	6	15	-	**10**	6	4	1	-	6	15	13	8
5.	**Mecanizarea prelucrării electronice a informației** IAKUȘENKO Vladimir Gr.	**6**	3	-	3	2	4	-	**3**	2	1	-	-	1	5	4	2
6.	**Matematică superioară** SLOBODENIUK Vitalii Alexandrovici	**12**	5	-	7	2	10	-	**8**	3	1	-	-	2	10	9	3
	TOTAL	**75**	**35**	**1**	**39**	**20**	**53**	**2**	**32**	**25**	**12**	**1**	**5**	**28**	**47**	**48**	**27**

[97] AUSM, F.1, inv.1, d. 1815, ff.91-103. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1977-1978 учебный год. (КГУ)

II.	FACULTATEA DE ECONOMIE A COMERȚULUI ȘI MERCEOLOGIE																
1.	**Economia și organizarea comerțului** SECRIERU Petr Vladimirovici	**4**	2	-	2	-	4	-	**2**	-	2	-	-	3	1	3	1
2.	**Merceologie** SAULEAC Serghei Emelianovici	**4**	4	-	-	-	4	-	**-**	1	2	1	-	2	2	3	1
	TOTAL	**8**	**6**	**-**	**2**	**-**	**8**	**-**	**2**	**1**	**4**	**1**	**-**	**5**	**3**	**6**	**2**
	TOTAL	**83**	**41**	**1**	**41**	**20**	**61**	**2**	**34**	**26**	**16**	**2**	**5**	**33**	**50**	**54**	**29**
	%	**100**	**49,39**	**1,02**	**49,39**	**24,09**	**73,49**	**2,40**	**40,96**	**31,32**	**19,27**	**2,40**	**6,02**	**39,75**	**60,24**	**65,06**	**34,93**

Tabelul 15. ***Personalul didactico-științific al Facultăților Economice ale USM în anul de învățământ 1978-1979***[98]

	Catedra	Total cadre didactice	Cu titlu/grad științifico-didactic		Fără titlu/grad științifico-didactic	Stagiu de muncă în învățământ			Naționalitate					Apartenență politică		Sexul	
			doctor	doctor habilitat		Până la 5 ani	5-25	Mai mult de 25	moldoveni	Ruși	ucraineni	evrei	Alte naționalități	Membru PCUS	Fără de partid	M	F
I.	FACULTATEA DE ECONOMIE																
7.	**Economia Muncii** CHIRICĂ Ivan Sergheevici	**14**	9	-	5	1	8	5	**9**	2	1	-	2 bulgari	8	6	9	5
8.	**Finanțe și credit** MOCAN Ivan Ilici	**6**	4	-	2	1	2	3	**1**	3	-	-	2 bulgar, belorus	4	2	2	4
9.	**Planificarea industriei** HALITOV Ramzi T.	**19**	11	1	7	2	10	7	**3**	9	5	-	2 tătari	11	8	12	7
10	**Evidență contabilă și statistică** CARAUȘ Mihail Ivanovici	**24**	8	-	16	4	13	7	**11**	8	4	1	-	8	16	12	12
11	**Mecanizarea prelucrării electronice a informației** IAKUȘENKO Vladimir Gr.	**11**	3	-	8	4	7	-	**2**	6	3	-	-	1	10	5	6
12	**Matematică superioară** SLOBODENIUK Vitalii Alexandrovici	**12**	6	-	6	1	11	-	**8**	3	1	-	-	1	11	9	3
	TOTAL	**86**	**41**	**1**	**44**	**13**	**51**	**22**	**34**	**31**	**14**	**1**	**6**	**33**	**53**	**49**	**37**

[98] AUSM, F.1, inv.1, d. 2002, ff.41-54. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1978-1979 учебный год. (КГУ)

II.	**FACULTATEA DE ECONOMIE A COMERȚULUI ȘI MERCEOLOGIE**																
1.	**Econo mia și organizarea comerțu lui** PETROVICI Semen Ilici	**3**	2	-	1	-	2	1	**2**	-	1	-	-	3	-	3	-
2.	**Merceologie** SAULEAC Serghei E.	**6**	4	-	2	1	3	2	**1**	2	2	1	-	2	4	3	3
	TOTAL	**9**	**6**	**-**	**3**	**1**	**5**	**3**	**3**	**2**	**3**	**1**	**-**	**5**	**4**	**6**	**3**
	TOTAL	**95**	**47**	**1**	**47**	**14**	**56**	**25**	**37**	**33**	**17**	**2**	**6**	**38**	**57**	**55**	**40**
	%	**100**	**49,47**	**1,05**	**49,47**	**14,73**	**58,94**	**26,31**	**38,94**	**34,73**	**17,89**	**2,10**	**6,31**	**40**	**60**	**57,89**	**42,10**

Tabelul 16. ***Personalul didactico-științific al Facultăților Economice ale USM în anul de învățământ 1979-1980***[99]

	Catedra	Total cadre didac-tice	Cu titlu/grad științifico-didactic		Fără titlu/grad	Stagiu de muncă în învățământ			Naționalitate					Apartenența politică		Sexul	
			doctor	doctor habilitat		Până la 5 ani	5-25	Mai mult de 25	moldoveni	Ruși	ucraineni	evrei	Alte naționalități	Membru PCUS	Fără de partid	B	F
I.	**FACULTATEA DE ECONOMIE**																
1.	**Economia Muncii** CHIRICĂ Ivan	**14**	1	-	3	3	11	-	**8**	3	1	-	2	8	6	9	5
2.	**Finanțe și credit** MOCAN Ivan	**9**	4	-	5	4	5	-	**2**	5	-	-	2	4	5	4	5
3.	**Planificarea industriei** HALITOV Ramzi T.	**21**	14	1	6	1	19	1	**3**	11	5	-	2	12	9	14	7
4.	**Evidență contabilă și statistică** CARAUȘ Mihail	**25**	10	-	15	8	17	-	**13**	7	4	1	-	9	16	10	15
5.	**Mecanizarea prelucrării electronice a informației** IAKUȘENKO Vladimir	**12**	5	-	7	8	4	-	**3**	5	4	-	-	3	9	7	5
6.	**Matematică superioară** SLOBODENIUK Vitalii	**15**	8	-	7	1	14	-	**10**	4	1	-	-	1	14	10	5
	TOTAL	**96**	**42**	**1**	**43**	**25**	**66**	**1**	**39**	**35**	**15**	**1**	**6**	**37**	**59**	**54**	**42**
II.	**FACULTATEA DE ECONOMIE A COMERȚULUI ȘI MERCEOLOGIE**																
1.	**Economia și organizarea comerțului** PETROVICI Semen	**7**	3	-	4	6	1	-	**5**	2	-	-	-	4	3	4	3
2.	**Merceologie** LAPȘINA Nina	**10**	5	-	5	5	4	1	**4**	4	1	1	-	6	4	4	6
	TOTAL	**17**	**8**	**-**	**9**	**11**	**5**	**1**	**9**	**6**	**1**	**1**	**-**	**10**	**7**	**8**	**9**
	TOTAL	**113**	**50**	**1**	**52**	**36**	**71**	**2**	**48**	**41**	**16**	**2**	**6**	**47**	**66**	**62**	**51**
	%		**44,24**	**0,88**	**46,01**	**31,85**	**62,83**	**1,76**	**42,47**	**36,28**	**14,15**	**1,76**	**5,30**	**41,59**	**58,40**	**54,86**	**45,13**

[99]AUSM, F.1, inv.1, d. 2177, ff.41-54. Штатный формуляр профессорско-преподавательского состава за 1979-1980 учебный год.

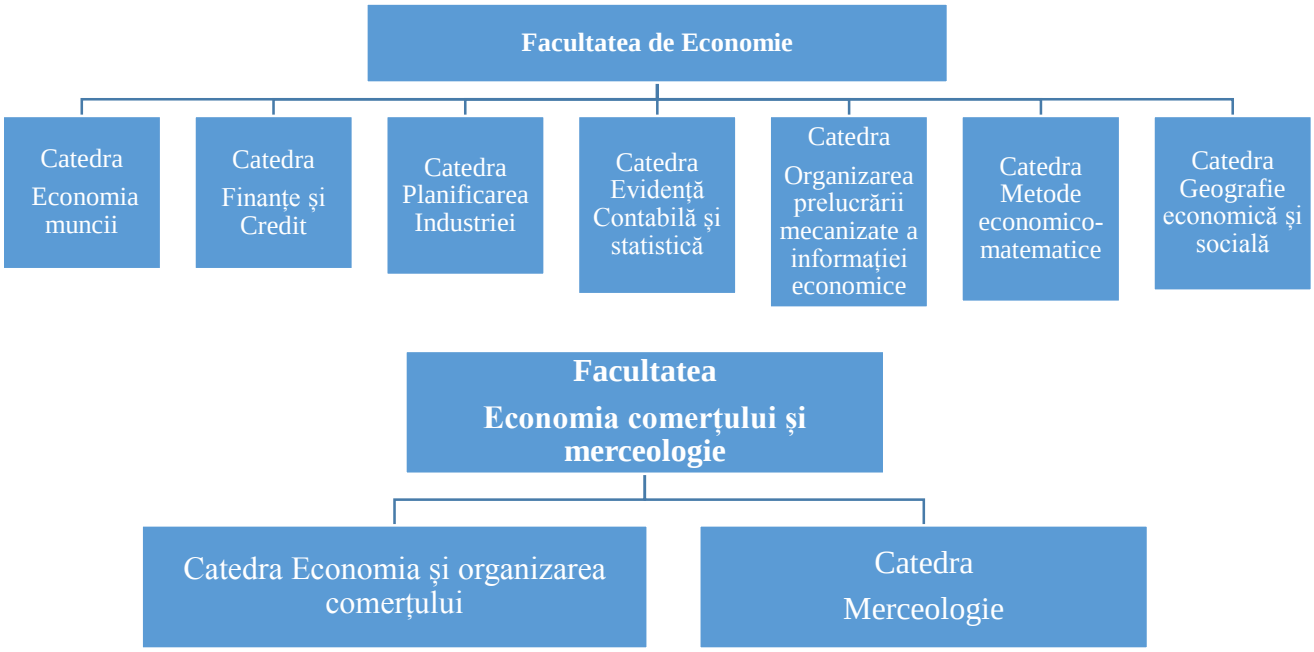
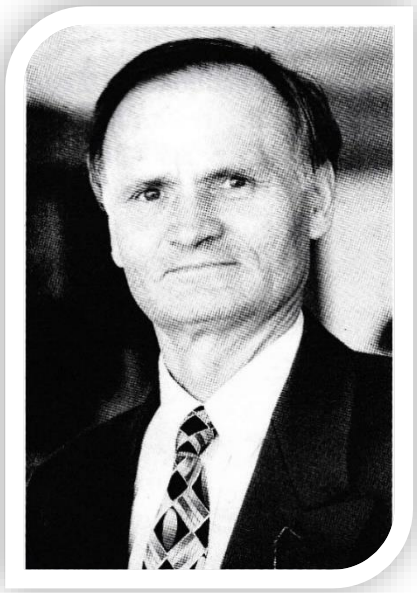

Figura 9. ***Structura Facultăților Economice în anul 1981***

În anii 1988-1990 a apărut necesitatea elaborării unei noi concepţii a învăţământului economic în Moldova. Prin decizia Senatului cele două facultăţi au fost comasate şi, pe baza lor, a fost creată o nouă facultate – ***Facultatea de Științe Economice***. La propunerea şefilor de catedre şi a decanului facultăţii, conform ordinului rectorului nr.29 din 2 februarie 1990, multe catedre ale facultăţii şi-au schimbat denumirile (Catedra Economia Muncii – în Catedra Economia şi Sociologia Muncii, Catedra Planificarea Industriei – în Catedra Planificarea Economică şi Socială, Catedra Prelucrare Mecanizată a Informaţiei Economice – în Catedra Informatică Economică şi Sisteme Informaționale de Conducere).

Viorel ŢURCANU, decan al Facultăţii de Economie. 1988-1989

Mihail CARAUŞ, decan al Facultăţii de Economie. 1989-1991

2.5. ROLUL CATEDREI DE ECONOMIE POLITICĂ (TEORIE ECONOMICĂ) ÎN FORMAREA SPECIALIŞTILOR ECONOMIŞTI

Catedra *Economie Politică* era catedră universitară, însă cea mai mare parte din sarcină revenea *Facultăţii de Economie*. Profesorii catedrei ţineau cursuri de economie politică, istoria gândirii economice, istoria economiei naţionale, erau conducători la tezele de licenţă la catedrele de specialitate. Studenţii scriau teze de an în cadrul disciplinelor predate la catedra.

Economia politică, ca știința, era parte componentă a științei economice, iar funcțiile de bază ale ei erau: științifică, de cunoaștere, teoretică, metodologică și practică. Din aceste considerente prin cursul de economia politică se forma gândirea economică şi se punea baza metodologică pentru cursuri de specialitate.

La sfârșitul anilor '70 începutul anilor '80, odată cu creșterea contradicţiilor socialismului și necesitații rezolvării unui șir de probleme social-economice privind creșterea eficienței producției și muncii, au sporit cerințele societății față de știință ca atare și în special – față de ştiinţele economice. Acestea erau condiționate prin faptul că economia politică, în principiu, se începea și se termina cu marxism-liberalismul. În același timp, pe de o parte, teoria economică marxistă a fost simplificată. Nu se lua în vedere ca la Marx, relațiile social-economice ale oamenilor aveau o interlegătură organică cu dezvoltarea forțelor de producție și progresul tehnico-științific. Pe de altă parte, marxismul era tratat dogmatic. Nu se ţine cont ca după Marx în Occident au avut loc 6 revoluții științifice și politico-economice: neoclasică a lui Marshall, keynesistă, instituțională, teoria sintezei, formarea noii economii. Acest fapt a condiționat necesitatea restructurării procesului de studii în direcția întăririi funcției științifico-teoretice și metodologice a economiei politice, reieşind din specificul sistemului contemporan a științelor politico-economice.

Această necesitate se înăsprea, deoarece în universitate erau mulți studenți străini, care, venind la studii în instituțiile din Moldova, aveau deja un nivel destul de înalt al pregătirii economice în baza studiilor literaturii din statele Europei Occidentale și SUA.

Anume în aceste condiţii, în anul 1977, a fost numită în funcţie de şef-catedră Nadejda SIŞCAN, care avea studii economice şi pedagogice, avea experienţă în cercetări ştiinţifice, era pregătită deja pentru susţinerea tezei de doctor habilitat.

Catedra acorda atenție deosebită rezolvării următoarelor probleme:

Prima – problema cadrelor.

Mulți dintre membrii catedrei erau foști lucrători de partid sau nu aveau studii economice speciale. O sursă principală pentru formarea cadrelor au devenit absolvenții *Facultății de Economie a USM* și ai instituțiilor superioare de învăţământ din țară, care au însușit profund cursul de istoria studiilor economice și cunoșteau literatura de studiu din Occident. Au contribuit foarte mult la restructurarea activităţii catedrei și formarea noii gândiri economice următorii profesori: Nadejda

Șișcanu, șef catedră, Valeriu Umaneț, Dumitru Moldovanu, Galina Ulian, Ceslav Cebanu, Olga Soroceanu, Boris Chistruga, Iurie Badăr, Natalia Coșelev, Nelli Mițul.

Nadejda ŞIŞCAN, șef catedră Economie Politică, Universitatea de Stat. 1977-1991

Nadejda ŞIŞCAN a studiat la Universitatea Economico-financiară din Sanct Petersburg, lector, lector superior, dr., conferenţiar univ., dr. hab., prof., șef catedră. A pregătit şi a editat multiple programe ale concursurilor desfăşurate la catedră, lucrări şi indicaţii metodice, dintre care: indicaţii metodice pentru predarea economiei politice şi istoriei doctrinelor economice, economiei mondiale, teoriei economice (microeconomie, macroeconomie) etc. Interesele sale ştiinţifice includ multe aspecte: istoria şi metodologia ştiinţei economice; economie politică şi doctrine economice; metodologia cercetărilor economiei mondiale şi a relaţiilor internaţionale; economie informaţională; proprietate intelectuală; probleme umane şi a genderelor, dezvoltare; economie în tranziţie şi altele.

A publicat circa 180 de lucrări, din care 8 monografii: *Economia politică contemporană; Современные социально-экономические мегатенденции; Новая экономика и новые рынки* (coautor A. Koss), *Istoria şi metodologia ştiinţei economice* (coautor G. Ulian ş.a.), a activat şi în calitate de colaborator ştiinţific la AŞM, secţia Resurse umane, Institutul de economie AŞ USSR, de expert al programului „Human development” PWUDONU, UNICEF, DAAT, susţinut de Banca Mondială, Guvernul RM ş.a.

O dovadă a acestui fapt este şi participarea la congrese şi simpozioane – Washington, Moscova, New York, Sanct Petersburg, Bucureşti, Stockholm, Beijing, Deli, Atlanta, Hanoi, Iaşi ş.a.

A pregătit 20 de doctoranzi, care şi-au susţinut tezele de doctor, este Lucrător Emerit al şcolii Superioare din RSSM, cetăţean de onoare al oraşului Atlanta, statul Georgia (SUA), este înscrisă în Cartea Onorifică de Aur a RSSM cu decernarea insignei Gloria Muncii; Cavaler al ordinului Gloria muncii, Membru al Comisiei Guvernului RM (1998-2005), Membru al Senatului USM, ASEM.

Valeriu UMANEȚ

Valeriu UMANEȚ s-a născut la 22 octombrie 1941 în satul Rigoreuca, comuna Bădiceni, raionul Soroca. După terminarea şcolii medii a făcut studii la *Facultatea de Economie a USM*, pe care a absolvit-o în 1964.

Din 1966 a lucrat la Catedra Economie Politică: la început în calitate de asistent, devine apoi lector superior, conferenţiar (1974), profesor (1989), şef de catedră (1993).

A predat cursul de bază *Teoria economică* (economie politică), a ţinut prelegeri la cursurile *Istoria doctrinelor economice*, *Bazele marketingului,* două cursuri speciale ce vizează *problemele economice actuale*. A început să publice lucrări ştiinţifice din 1975.

Are peste 200 de publicaţii (referate, articole, materiale didactice, monografii, manuale, traduceri). Prima monografie, *Diviziunea muncii în agricultură,* a publicat-o în 1980 la fosta Catedră Economie Politică.

În anii 1968-1972 face doctorantura la Facultatea de Economie a Universităţii de Stat „M.V. Lomonosov” din Moscova, după care susţine teza de doctor în economie. Reîntors la USM, a continuat activitatea la catedră. În anul 1988 a susținut, la aceeaşi Universitate, teza de doctor habilitat în economie. Din 1989 deține titlul didactic de profesor universitar.

Interesele ştiinţifice: *Teoria economică; Istoria gândirii economice; Economia complexului agroalimentar*.

A predat ***cursurile normative***: *Economia politică; Doctrine economice*, cursurile şi seminarele speciale: *Metodica cercetărilor ştiinţifice în economie; Metodologia predării teoriei economice.*

A publicat manualele: *Istoria gândirii economice* (1992); Bazele teoriei economice (coautor A. Cojuhari, 1993); *Economia* (coautor A. Morari, 1993), a tradus din rusă și a adaptat în română manualul lui P.Samuelson şi W.Nordhaus *Economics în referate* (coautor I.Jalbă, 1994). A consultat traducerea din română în rusă a manualului *Economia politică*, în 2 volume, lansat de Catedra Economie Politică a Universității „Al.I. Cuza” din Iaşi (1992).

Dumitru MOLDOVAN

Dumitru MOLDOVAN, student USM, lector, catedra Economie Politică, doctorat la universitatea „M.V. Lomonosov" din Moscova, profesor de economie la Universitatea din Bamako, Mali. Apoi conferențiar universitar, profesor universitar, şef catedră Economie Politică şi Doctrine Economice ASEM, decan al Facultăţii REI.

A activat ca profesor invitat la Universitatea PMF Grenoble, Franța, ASE Bucureşti. A fost Membru al Consiliului Economic Suprem de lângă Preşedintele Republicii Moldova şi de lângă prim-ministrul RM. Disciplinele predate: Teoria economică (economie politică), Doctrine economice, Economie mondială; Economia relațiilor externe ale RM.

A participat la numeroase proiecte ştiinţifice internaționale şi naționale ce vizează, în temei, integrarea europeană a RM. A publicat 160 de lucrări ştiinţifice, inclusiv monografii: „Doctrine economice", „Economie politică", „Curs de teorie economică", „Republica Moldova în capcana globalizării şi tranziţie" ;i altele. A participat la congrese şi simpozioane în R. Moldova, România, Rusia, Franţa, Grecia, Ucraina, Belarus ş.a., conducător al tezelor de doctorat şi doctor habilitat, Membru Corespondent al AŞM.

Galina ULIAN

Galina ULIAN a absolvit *Facultatea de Economie a Universității de Stat din Mold ova*, doctorandă la catedra Economie Politică, susține teza de doctor la Universitatea de Stat din Sanct-Petersburg, conferenţiar universitar, doctor habilitat, profesor universitar USM.

Actualmente este decan al *Facultăţii de Ştiinţe Economice a USM*. Rezultatele ştiinţifico-didactice sunt reflectate în peste 120 de lucrări ştiinţifico-didactice, inclusiv monografii: „Micul business – calea de utilizare eficientă economice la nivel global şi național", Chişinău, 2014; manuale: „Istoria şi metodologia ştiinţei economice", coautor prof. Nadejda ŞIŞCAN; articole de sinteză, comunicări. Domeniile de interes ştiinţific: teoriile şi doctrinele economice; gestiunea finanţelor publice, ocuparea forţei de muncă; asigurări, riscuri, investiţii ş.a.

A realizat stagii ştiinţifico-didactice, vizite de documentare la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, ASE Bucureşti, Universitatea PMF Grenoble şi la Universitățile din ţări europene — Italia, Spania, Danemarca, Polonia, Estonia, Federația Rusă ş.a., este membru al colegiului redacțional la reviste de specialitate naționale şi internaționale. A fost membru al Comisiei de Experți a CNAA; membru al Asambleei AŞM. Sub Îndrumarea sa au fost susținute 11 teze de doctor în ştiinţe economice şi 2 teze de doctor habilitat; a participat la expoziții internaționale de invenții, în anul 2018 a câştigat diploma de excelenţă și două medalii de aur.

Pentru implicare în promovarea cercetării de calitate în domeniul economiei i-a fost decernată Diploma de recunoștință a CNAA ca consultant ştiinţific al „Tezei de doctor de excelență a anului 2012", este cavaler al ordinului Gloria Muncii; pentru merite deosebite i-au fost acordate diploma Guvernului de gradul I, diplome ale Ministerului Educației, CNAA, USM, AȘM.

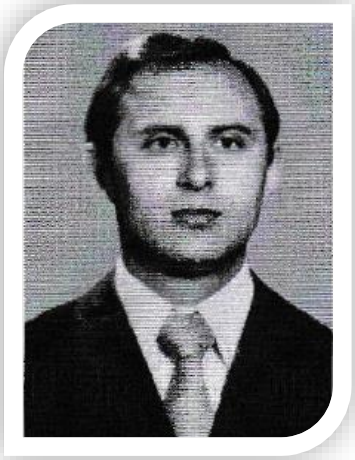

Ceslav CEBAN

Ceslav CEBAN a activat în cadrul catedrei la USM. A susținut teza de doctor în economie la Universitatea de Stat din Moscova.

A fost numit Ministru al Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, apoi în 1998 – viceministru Afacerilor Externe, 1999-2002 – Ambasador al RM în SUA și Canada și din 2004 profesor în economie la Universitatea de Stat, Virginia.

Cărți și articole publicate: Economics, Life and You (2013), Frozen and Forgotten Conficts in the Post-Soviet, Economics, and Politics of Reforms and Democratization in Emerging Markets (2014), Knowledge Economy – a New Paradigm of Economic Growth (2012), The Global Financial Crisis (2010), Political Economy of „Frozen Conflicts" (2008), Mikhail Gorbachev: The Decay of Socialism and Renaissance of Eastern Europe (2004).

Boris CHISTRUGA

Boris CHISTRUGA, student, apoi desfăşoară activitatea ştiinţifică şi didactică la catedra de Economie Politică a USM. Şi-a făcut studiile de doctorat la Universitatea de Stat din Moscova „M.V. Lomonosov", conferențiar universitar, dr. hab., prof. univ.

Discipline predate: Economie politică, Teorie economică, Microeconomie, Macroeconomie, Economie internațională, Integrare economică europeană, Economie mondială ş.a.

Conducător al tezelor de doctorat – 8 teze susținute.

Prin implicarea sa în cercetarea ştiinţifică din domeniul economiei a reuşit să aducă în atenţia comunităţii de economişti noi abordări. Necesitatea instituirii unui tip principial nou de integrare economică regională a ţărilor din Europa Centrală şi de Est – integrarea postindustrială, care le-ar asigura o dezvoltare dinamică, necesară reducerii decalajului faţă de ţările vest-europene.

În publicaţiile sale (85 de lucrări ştiinţifice şi didactice, inclusiv 6 monografii şi manuale) a cercetat formarea în economia mondială a sistemului postindustrial, care pune la dispoziţia societăţii mecanisme noncomerciale de dezvoltare, atât de necesare în cadrul schimbărilor radicale de pe glob. Un interes aparte în investigaţiile sale îl constituie etapa actuală a revoluţiei tehnologice postindustriale, desfăşurată în ţările dezvoltate, sincronizată cu primele precedente ale înfruntării pericolelor ecologice şi reducerea considerabilă a influenţei factorului epuizării eventuale a resurselor. Savantul atribuie un rol deosebit de important şi o condiţie obligatorie umanizării vieţii sociale, legată de extinderea sistemului de valori postindustrial, în centrul căruia se află omul cu aspiraţiile sale.

Conducător şi participant la numeroase proiecte naţionale şi internaţionale privind creşterea economică şi factorii ce o influenţează, organizator al unui master internaţional TEMPUS, întreprinde numeroase vizite de documentare şi participare la conferinţe în diverse ţări: România, Rusia, Ungaria, Polonia, SUA, Austria, Franţa, Turcia.

Iurie BADÂR

Iurie BADÂR, doctor în economie (1981), conferenţiar universitar (1988), absolvent al Universităţii de Stat din Rostov-pe-Don (1974) şi al studiilor doctorale ale Universităţii „Mihail Lomonosov" din Moscova (1980). A activat în calitate de lector, lector superior, conferenţiar la catedra de economie politică a Universităţii de Stat din Chişinău în anii 1977-1991. A predat cursurile de *Economie Politică şi Relaţii Economice Internaţionale.*

În perioada postsovietică a deţinut funcţii de răspundere în Primăria mun. Chişinău, Curtea de Conturi, Departamentul Privatizării, Guvern (Ministru al Privatizării şi Administrării Proprietăţii de Stat în 1997-1999), Preşedinţie (consilier al Preşedintelui RM în 1999-2000), Ministerul Economiei.

Începând cu anul 2001, activează în domeniul proprietății intelectuale (vice-rector al Institutului de Proprietate Intelectuală, şef direcţie economie şi finanţe a Agenţiei de Stat pentru Proprietatea Intelectuală etc.), îmbinând activitatea administrativă cu cea ştiinţifică şi didactică. A promovat cercetările economice ale proprietăţii intelectuale, în mod special comercializarea, evaluarea şi valorificarea creaţiilor intelectuale, transferul tehnologic şi dezvoltarea inovaţională, fiind coordonator ştiinţific al publicațiilor anuale „Probleme teoretice şi practice ale economiei proprietății intelectuale", editate în baza rapoartelor prezentate la conferințele desfăşurate în anii 2004-2009 cu acelaşi titlu. A efectuat un şir de studii de pionerat pentru RM privind piaţa proprietăţii intelectuale, brevetarea invenţiilor în străinătate, ponderea activelor imateriale în bilanţurile contabile.

A publicat circa 130 de lucrări ştiinţifice, inclusiv două monografii. Pentru prima dată în RM a ţinut cursurile de Economia Proprietăţii Intelectuale şi Comercializarea şi Evaluarea Proprietăţii Intelectuale la ASEM, USM şi alte universităţi. A elaborat curriculum pentru mai multe cursuri universitare afiliate problematicii economice a proprietăţii intelectuale şi disciplina opţională liceală „Introducere în Proprietatea Intelectuală". Membru al colegiului de redacţie al revistei ştiinţifico-practice „Intelectus".

A participat la promovarea reformelor economice şi elaborarea actelor normative ce ţin de privatizare, liberalizarea activităţii antreprenoriale, evaluarea şi valorificarea proprietăţii intelectuale, inovare, strategii naţionale de dezvoltare. A implementat în RM domeniul evaluării proprietăţii intelectuale. A colaborat cu Organizaţia Mondială a Proprietăţii Intelectuale în elaborarea recomandărilor privind încurajarea procesului inovaţional în ţările CSI. A participat cu rapoarte la circa 35 de conferinţe şi foruri ştiinţifice naţionale şi internaţionale în Bucureşti, Budapesta, Cluj, Chişinău, Grenoble, laşi, lerusalim, Ircutsk, Kiev, Lubliana, Lvov, Moscova, Sankt-Petersburg, Taşkent etc.

A studiat în cadrul cursurilor de perfecţionare la universităţile din Kiev, Ukraina (1985, 5 luni), Bradford, Marea Britanie (1994, 2 săptămâni), Lille, Franţa (1996, 3 luni).

Din anul 2018 activează la Camera de Comerţ şi Industrie a RM.

Natalia COȘELEVA

Natalia COȘELEVA. În anul 1978 a *absolvit Facultatea de Economie a Universităţii de Stat* din Chișinău. I s-a propus funcţia de asistent universitar la catedra de Economie politică (Teorie economică). În perioada anilor 1981-1985 a făcut doctorantura în cadrul catedrei de la Universitatea de Stat din Chişinău. În anul 1989 şi-a susţinut teza de doctor în economie.

A continuat activitatea profesională de conferenţiar universitar, a ţinut cursuri de Economie Politică şi Istoria Doctrinelor Economice la diverse facultăţi (de Economie, Jurnalism, Matematică aplicată, Biologie) pentru frecvenţă de zi, serală şi frecvenţă redusă. Paralel, a lucrat cu studenţii din Cuba, Mali, Kongo, Zimbabve, Etiopia ş.a.

La catedra de bază se stimulau aspiraţiile pentru lucrul ştiinţific. Concomitent cu participarea la diverse simpozioane şi conferinţe naţionale şi internaţionale, publicarea diverselor monografii şi culegeri de materiale colective se efectuau investigaţii pe baza colectivelor de muncă ale Uzinei de tractoare din Chişinău, fabricii de tricotaje „Steaua”, fabricii de covoare din Ungheni ş.a.

La începutul anilor '90, împreună cu şefa catedrei, profesorul universitar Dna Şişcan N. M. şi conferențiarul universitar Dna Miţul N. F., a elaborat un nou Program analitic al cursului de Economie politică, bazat pe principiile dezvoltării economiei de piaţă. Lucrarea data a fost publicată în revista unională de ramură şi a fost recomandată pentru toate instituţiile de învăţământ superior din Uniune. În baza acestui program, pentru prima data în Moldova, a fost publicată o monografie colectivă în care s-au studiat problemele: legile economice ale pieţei, echilibrul pieţei, costuri de oportunitate, structura pieţei ş.a.

A doua problema – un volum enorm de lucru multilateral.

Paralel cu realizarea sarcinii de studii planificate și plătite, s-au efectuat foarte multe lucruri neplanificate.

Reieșind din interesele fiecărui membru al catedrei au fost organizate grupurile de lucru pentru activitatea:

1. Metodică;
2. Științifică a profesorilor și studenților;
3. Prognozarea studiilor politico-economice;
4. Lucru cu studenții străini;
5. Îndeplinirea sarcinilor sociale.

Activitatea metodică a fost focusată, în primul rând, pe:

– Crearea programelor noi la catedră, bazându-se pe evoluția gândirii economice și ajungerea la știința contemporană. Pentru acest scop, profesorii au participat în delegații științifice în SUA, Germania, România și alte state pentru studierea experienței de predare, elaborarea

programelor, cursurilor și manualelor la teoria economică. Bazându-se pe aceste experiențe, au fost elaborate programe proprii, unul a fost publicat în revista centrală „Științe Economice” (Nadejda Șișcanu, Natalia Coșelev, Nelli Mițul).

– Procurarea și multiplicarea literaturii străine și, în primul rând, a manualului „Economics” K. Makkomella și S. Brîu și „Economica” P. Samelson, G. Ulian și N. Coșelev.

– Pregătirea noilor cursuri de profesori, bazându-se pe principiile didactice noi, pe corelarea teoriei cu practica și cu profilul Facultății de Economie.

– Schimbul de experiență în predare.

– Pregătirea notelor de curs.

Şedinţa comisiei metodice

O atenție deosebită în activitatea științifică s-a acordat următoarelor aspecte:

➢ Alegerea temei de cercetare în coordonare cu Academia de Științe și cu instituțiile de studii superioare din Moldova.

➢ Colectarea cercetărilor sociologice concrete de comun cu catedrele de profil ale Facultății de Economie. La baza acestor cercetări se elaborau rapoarte pentru Ministerul de Economie și Academia de Științe.

➢ Elaborarea planurilor de dezvoltare social-economică a întreprinderilor și orașelor Moldovei.

➢ Petrecerea conferințelor republicane, unele dintre acestea au fost organizate în comun cu Institutul de Economie al Academiei de Știință cu participarea catedrei Economia Muncii (dr. hab., prof. univ. S. Chirca).

Una din deciziile luate în rezultatul conferinței era organizarea și petrecerea conferințelor studențești și crearea cercurilor și grupurilor de probleme, spre exemplul, grupul cu denumirea „Problemele formării societății informaționale și apărarea proprietății intelectuale în RM”.

Studenții deveneau laureații diplomelor la concursuri republicane unionale ale lucrărilor studențești și în viitor susțineau teze de doctor în economie.

A treia problemă – lucru cu studenții străini.

Această activitate s-a efectuat în auditorii și în cămine. O deosebită atenție s-a acordat conferințelor studențești.

Cu studenții din Vietnam se petrecea activitate la nivel de ambasadă, se desfășurau conferințe internaționale. Una dintre aceste conferințe a avut loc în Vietnam, unde studenţii au participat alături de profesori și studenți.

În poză este Ministrul Afacerilor Externe din Vietnam care salută participanții conferinței internaționale.

A patra problemă – predarea cursului de teorie economică în limba maternă. A crescut generația nouă de tineri care au început să conștientizeze identitatea sa și să se adreseze la catedră cu o rugăminte de a organiza lecții și seminare în limba maternă. Catedra a înaintat această întrebare la Senatul Universității care a permis organizarea torentelor. Mai mulți profesori, ca: V. Umaneț, D. Moldovanu, G. Ulian, C. Cebanu, I. Badăr, B. Chistruga, au început să petreacă lecții în limba maternă.

A cincea problema – organizarea evidenței și controlului tuturor formelor de activitate a catedrei la toate nivelurile de luare a deciziilor.

La nivel de catedră, a fost introdus în practică, pe lângă planul general al cadrelor, și planurile individuale unde erau reflectate toate principiile de activități pe parcursul anului și care s-a aprobat la ședința catedrei la sfârșitul anului calendaristic, se discutau rapoartele pe științe pe catedră și de

fiecare profesor. La sfârșitul anului de învățământ se dădea darea de seamă pe toate activitățile planificate.

Rezolvarea acestor și altor probleme la sfârșitul anilor '80 a permis catedrei să devină catedra de bază în Republică. Un șir de profesori și foști studenți au ocupat posturile de conducere în guvern și universități.

După dobândirea de către Moldova a independenței, a fost organizată, în anul ***1991***, ***Academia de Studii Economice în baza Facultății de Economie a Universității de Stat***. Peste un an, în septembrie 1991, a fost înființată Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM). Temei pentru fondarea ASEM au fost: hotărârea cadrelor didactice ale facultăţii susţinută de Comisia parlamentară pentru învățământ, preşedinte — academicianul Petru SOLTAN, hotărârea Guvernului Moldovei nr.537 din 25 septembrie 1991, ordinul Ministerului Ştiinței și învățământului nr.378 din 21 octombrie 1991 cu privire la înfiinţarea acestei instituţii. În baza acestor documente, rectorul USM, Boris MELNIC, a semnat ordinul nr.164 din 28 octombrie 1991, în care se menţiona că USM transferă în cadrul ASEM ***Facultatea de Economie*** *cu catedrele: Economia şi Sociologia Muncii; Finanţe şi Credit; Economia, Organizarea şi Pronosticul Producerii; Geografia Economică şi Socială; Evidentă Contabilă şi Control; Informatică Economică şi Sisteme de Dirijare Automatizată; Metode Economico-Matematice, în total — 96 de persoan*e şi ***Facultatea de Economie şi Comerţ*** *cu catedrele: Economia şi Organizarea Comerţului; Merceologie; Evidenţa Contabilă și Analiza Activităţii Economice în Comerţ* (în total 30 persoane). Astfel, corpul profesoral-didactic şi fondul de carte al ASEM a aparţinut USM. Numai o singură persoană a fost din afara Universităţii – profesorul Paul BRAN (Bucureşti), propus de către Sergiu CHIRCĂ la funcția de primul rector.

2.6. ŞTIINŢE ECONOMICE LA UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA. 1993-2002

Timpul a demonstrat că dezvoltarea şi amplificarea activităților social-umane în perioada de reformare a economiei țării impune necesitatea pregătirii cadrelor calificate şi în domeniul ştiinţelor economice, capabile să formuleze, să abordeze şi să soluţioneze cele mai complexe probleme de pe poziții noi, bazate pe principiile economiei de piaţă. Drept consecință, în ultimii ani, tot mai multe instituții de învățământ superior îşi propun ca scop pregătirea cadrelor în domeniul respectiv.

Practica, dar şi ştiința economică demonstrează că succesul unui specialist adevărat depinde nu numai de volumul cunoştințelor în domeniul concret al economiei, ci şi de pregătirea generală a acestuia. Astfel, obiectivul şcolii superioare este nu doar pregătirea îngustă la specialitatea aleasă, ci şi reorientarea modului de gândire după noi principii, valori, creşterea nivelului general de cultură, a competenței în diverse ramuri ale economiei naționale.

Anume în această direcție valorifică şi îşi fortifică continuu potențialul Universitatea de Stat din Moldova, cea mai prestigioasă instituție de învățământ superior din republică, cu cele mai bogate tradiții didactice, ştiințifice şi educaționale.

La începutul anilor '90, în legătură cu modificările intervenite în toate verigile sistemului de învățământ privind predarea disciplinelor socio-umanistice şi în baza dispoziției Ministerului Ştiinţei şi Învăţământului al Republicii Moldova din 13 august 1993, a devenit evidentă necesitatea de a perfecționa pregătirea cadrelor de profesori de politologie, istoria culturii, etică, logică, sociologie etc., introduse în planurile de studii ale liceelor şi colegiilor.

În aceste condiții, prin ordinul rectorului USM, Gheorghe RUSNAC, din 27 octombrie 1993, *Cu privire la restructurarea Facultății de Istorie a catedrelor universitare*, a fost înființată Catedra Ştiinţe Socioumanistice, în baza comasării Catedrei Istoria şi Teoria Culturii Universale şi Naționale cu Catedra Economie Politică. Şef al catedrei nou-create a fost ales Valeriu UMANEȚ, doctor habilitat în economie, profesor universitar.

Catedra *Istoria şi Teoria Culturii Universale şi Naționale* (şef catedră Vasile GAJOS, doctor habilitat, profesor universitar) a fost formată pe baza fostei catedre interuniversitare *Ateismul Ştiințific,* care, începând cu perioada de restructurare în domeniul social-politic, a devenit inutilă. Anume modificările funcțiilor, rolului şi organizării procesului didactic la catedra sus-numită a dat temei de fuzionare cu o altă catedră de profil socioumanistic.

La facultăţile Umanitare (Filosofie, Istorie, Drept, Jurnalistică), pe lângă cursul de bază *Teoria economică,* se predau cursuri normative de ştiințe economice funcţionale şi aplicative. Specialitățile *Sociologie, Ziaristică, Politologie, Drept Privat Internaţional* necesitau o pregătire economică aprofundată, fapt care obligă catedra să asigure această pregătire. Problemele modernizării învăţământului general în ţară privind pregătirea specialiştilor capabili să promoveze reformele economice, politice şi sociale pun în faţa *Catedrei Ştiinţe Socio-umanistice* sarcini noi, înaintate de schimbările promovate în societate.

Conform ordinului rectorului nr.129 din 16 octombrie 1997, în legătură cu necesitatea restructurării Catedrei Ştiinţe Socio-umanistice, de la Catedra Istoria Culturii și Religiei au fost transferaţi: Ion Țurcanu, profesor universitar, Grigore Socolov, conferenţiar universitar, Eugenia Vizitei, conferenţiar universitar, Ludmila Efrim, lector.

Denumirea *Catedrei Ştiințe Socio-umanistice* a fost schimbată în *Catedra Ştiinţe Economice*, şef catedră Valeriu UMANEŢ, doctor habilitat, profesor universitar.

Şedinţa Catedrei Ştiinţe Economice

3. REDESCHIDEREA FACULTĂŢII DE STIINŢE ECONOMICE LA UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Din anul 2002, în cadrul USM a fost restabilit învăţământul economic prin instituirea Facultăţii de Ştiinţe Economice. La şedinţa Senatului din 30 aprilie 2002 a fost aprobată hotărârea cu privire la constituirea *Facultăţii de Ştiinţe Economice Aplicative*. În decizia Senatului se menţiona că facultatea se creează în baza contingentului de studenţi, a cadrelor didactice de la Institutul de Ştiinţe Reale, iar facultăţii fiindu-i transmisă de la această instituţie şi cota de patrimoniu necesară pentru asigurarea procesului de instruire.

În baza acestei decizii, rectorul USM, Gheorghe RUSNAC, emite ordinul nr. 86-c din 15 mai 2002 privind crearea Facultății de Științe Economice şi Aplicative. Decan ad-interim al facultăţii a fost numit Gheorghe JIGĂU, conferenţiar universitar. Sediul facultăţii s-a amplasat în blocul 2b de pe strada Bănulescu Bodoni.

Comisia mixtă formată din reprezentanți ai Universităţii de Stat şi ai Institutului de Ştiinţe Reale a determinat, către 15 iunie 2002, structura, statele, cota de patrimoniu, termenele şi procedura de transfer a activelor necesare pentru asigurarea funcţionării facultății.

Prin ordinul rectorului USM nr.158 din 13 iunie 2002 a fost stabilită structura *Facultăţii de Ştiinţe Economice şi Aplicative*: decan, prodecan; două catedre — ***Catedra Ştiinţe Economice*** cu *specializările: Economie și Management; Economie generală şi Instruire economică; Economia resurselor naturale; Management informațional* şi ***Catedra Ştiinţe Aplicative*** *cu specializările: Silvicultură şi Grădini publice; Metrologie, Standarde şi Certificarea producției; Geologie; Drept ecologic; Psihologie.*

Din 1 iulie 2002 decan al facultăţii este numit Igor ENICOV, doctor, conferenţiar universitar.

În anii următori, s-a schimbat radical structura iniţială a facultății: Catedra Ştiinţe Economice, şef catedră Valeriu UMANEŢ şi Catedra ştiinţe Aplicative, şef catedră Victor STAN.

Reformele s-au început în același an – 2002. Deja peste câteva zile după ședința menţionată a Senatului, la 1 iulie 2002, prin ordinul rectorului nr.110-c la facultate este creată *Catedra Management şi Finanţe* care, conform ordinului rectorului nr.258 din 3 octombrie 2002, emis în baza deciziei Senatului din 31 august 2002, a fost divizată în *Catedra Finanţe,* şef catedră Galina ULIAN, numită în funcţie începând cu 1 octombrie 2002, şi *Catedra Management,* şef catedră Simion CERTAN.

La şedinţa Senatului din 29 octombrie 2002 a fost aprobată noua denumire a Catedrei Ştiinţe Economice — *Catedra Economie Generală şi Relaţii Economice Internaţionale,* şef catedră Valeriu UMANEŢ, care a depus un efort esenţial în dezvoltarea şi promovarea facultăţii, încadrarea ei în mediul academic universitar. În numele lui, prin decizia Senatului Universităţii a fost creat laboratorul Metodico-ştiinţific „***Valeriu Umaneţ***".

Modificările structurale în cadrul facultăţii a continuat şi în 2003. Conform ordinului rectorului nr.197 din 16 iulie 2003 *Cu privire la modificarea structurii facultăţilor, „…în* legătură cu necesitatea perfecţionării activităţii didactico-ştiinţifice şi instructiv-metodice" au fost reorganizate Facultăţile de Ştiinţe Economice şi Aplicative, de Fizică, de Biologie şi Pedologie şi creată *Facultatea de Ştiinţe Economice.* În baza Catedrei Ştiinţe Aplicative, în cadrul Facultăţii de Fizică, a fost înfiinţată Catedra Meteorologie, Metrologie şi Standarde.

În anul 2004, conform deciziei Senatului din 25 mai 2004 *Cu privire la modificarea structurii Facultăţii de Ştiinţe Economice*, având la bază demersul decanatului acestei facultăţi, în scopul asigurării

eficiente a procesului de învăţământ, conform art.11, pct. „i" al Regulamentului Senatului USM şi conform ordinului rectorului nr.213 din 9 iunie 2004, în cadrul Facultăţii de Ştiinţe Economice a fost instituită *Catedra Modelare Matematică şi Informatică Economică*. Şef al acestei catedre a fost numit, în baza ordinului rectorului nr.90 din 30 iunie 2004, Nicolae PRODAN.

Din anul 2005, Facultatea a trecut prin mai multe reorganizări. Astfel, conform ordinului rectorului nr.215 din 1 iulie 2005, emis în baza deciziei Senatului din 28 iunie 2005 şi a demersului Facultăţii de Ştiinţe Economice privind instituirea, în scopul eficientizării procesului de instruire, a unor noi catedre, la *Facultatea de Ştiinţe Economice* se formează: Catedra Marketing (şef catedră A. Gribincea) şi Catedra Bănci şi Burse de Valori (şef catedră M.Patraş). În sfârşit, prin ordinul rectorului nr.297 din 7 octombrie 2005, emis în baza deciziei Senatului din 27 septembrie 2005, Catedra Bănci şi Burse de Valori este redenumită în Catedra Monedă, Credit, Bănci. În anul 2006 se deschide Catedra *Contabilitate*.

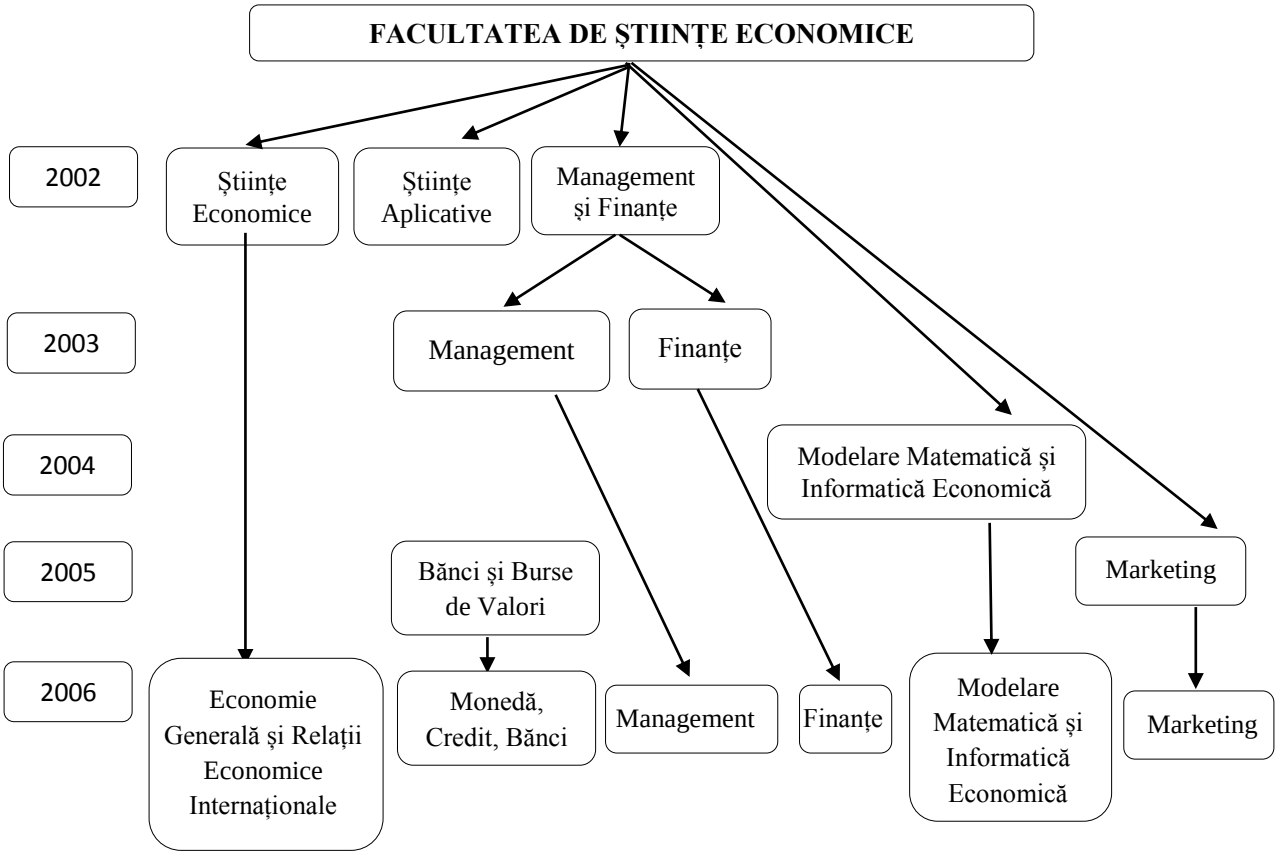

Figura 10. ***Evoluţia structurii Facultăţii de Ştiinţe Economice***

USM

Din anul 2006, Facultatea a trecut prin câteva restructurări, în prezent, în cadrul său are 4 departamente.

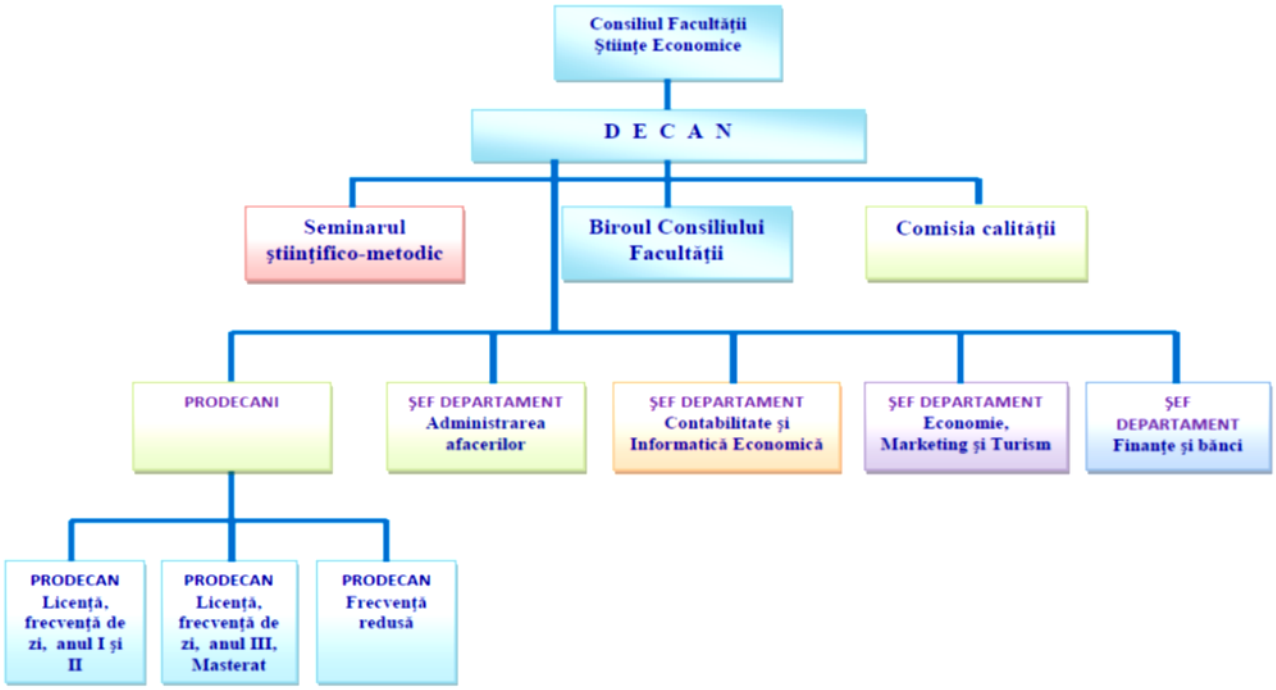

Figura 11. ***Organigrama Facultăţii de Ştiinţe Economice, anul 2018***

Astăzi, după reluarea activității în anul 2002, **Facultatea de Științe Economice** este una dintre cele mai mari Facultăți ale Universităţii de Stat din Moldova, fiind recunoscută la nivel național, ca important centru de formare profesională și științific în domeniul economiei și administrării afacerilor, precum și la nivel internațional, ca partener și furnizor de educație și cercetare de calitate.

Imaginea și poziția de care se bucură Facultatea de Științe Economice în prezent au fost câștigate în timp prin efortul permanent al colectivului acesteia, care a consolidat facultatea în decursul a celor 65 de ani (cu mici întreruperi obiective) care au trecut de la fondarea acesteia din anul 1953. Această aniversare înseamnă competență, valoare profesională, management înțelept și vizionar și, în același timp, multă implicare și dragoste pentru profesie și pentru studenți.

Facultatea de Ştiinţe Economice a USM, din momentul creării, a fost orientată spre cercetarea-dezvoltarea proceselor și fenomenelor economice ce se dezvoltă în condiţiile globalizării, restructurării și dezvoltării durabile.

Un aport semnificativ la dezvoltarea Facultății de Științe Economice revine conducerii USM, în frunte cu Rectorul dl Gheorghe CIOCANU, doctor habilitat în științe fizico-matematice, profesor universitar.

Redefinirea politicii universităţii în concordanţă cu construcţia declanşată prin procesul de la Bologna, începând cu anul universitar 2005-2006 a favorizat dezvoltarea la USM a programelor de studii cu o structură adecvată cerinţelor pieţei muncii şi care să răspundă într-o mai mare măsură obiectivelor de integrare europeană a Republicii Moldova. Prin misiunea asumată, *Facultatea de Științe Economice* se încadrează în coordonatele misiunii generale a Universităţii din Stat din

Moldova de a crea, valorifica şi disemina cunoştinţe, prin dezvoltarea unui mediu de cercetare şi învăţământ bazat pe excelenţă.

În decursul a 65 de ani de activitate (din anul 1953 cu mici întreruperi obiective), *Facultatea de Științe Economice* a crescut de la un an la altul, s-a maturizat, având un loc bine determinat în cadrul Universității de Stat din Moldova și în cadrul comunității academice din Republica Moldova. Prin calitatea procesului de formare a absolvenților și-a câștigat încrederea în mediul de afaceri național. La facultate este implementat un management fundamentat pe un nou sistem de valori. Valorile promovate sunt: calitate, excelență și etică în prestanța academică și cercetare.

Având o ofertă educaţională atractivă şi flexibilă, *Facultatea de Ştiinţe Economice*, prin pregătirea profesională de înalt nivel pe care o asigură, răspunde cerinţelor şi exigenţelor actuale şi viitoare ale economiei şi societăţii. Planurile de învăţământ sunt astfel structurate încât să vină în întâmpinarea dorinţei studenţilor de a se pregăti în scopul de a descoperi cu uşurinţă o oportunitate de afaceri, o nişă pe piaţa forţei de muncă.

Circa 2205 de studenţi, 370 de masteranzi şi 36 de doctoranzi beneficiază de oferta educaţională, suportul didactic, științific, logistic şi instituţional a celor 118 de cadre didactice cu grade științifico-didactice.

De la redeschiderea Facultății în cadrul USM (anul 2002) circa 12000 de studenți și masteranzi au absolvit *Facultatea de Științe Economice*.

Astăzi, *Facultatea de Ştiinţe Economice* dispune de un corp profesoral adecvat misiunii asumate, caracterizat prin prestigiu profesional şi didactic, bogată experienţă practică: doctori habilitati, profesori universitari – 15; doctori – 42, iar 5 cadre didactice deţin calificarea de auditor licenţiat, 2 actuali licenţiaţi şi mai multe cadre deţin calificări internaţionale în domeniul contabil: CAP, CIPA, Dip IFR ACCA.

Cadrele didactice ale facultăţii sunt capabile să insufle studenţilor ştiinţa şi curajul de a iniţia şi dezvolta o afacere, de a organiza şi conduce un grup de oameni spre atingerea unui obiectiv, de a înţelege mediul economic în care acţionează, de a sintetiza trăsăturile specifice ale acestuia şi de ale folosi pentru aprofundarea cunoaşterii economice sau pentru satisfacerea intereselor proprii sau ale echipei din care vor face parte.

Oferta educaţională a facultăţii este susţinută prin preocupările conducerii facultății și a cadrelor didactice pentru modernizarea şi compatibilizarea curriculei prin activităţile didactice și științifice, orientarea către beneficiari. Cursurile, manualele didactice, resursele bibliotecii, laboratoarele dotate reprezintă suportul pregătirii multifuncţionale a studenţilor.

Procesul educațional și de cercetare este derulat în concordanță cu imperativele standardelor de calitate.

Întregul proces este susţinut de o infrastructură modernă şi funcţională, realizată datorită managementului eficient al conducerii Universităţii de Stat din Moldova în frunte cu rectorul Gheorghe CIOCANU și prin implicarea membrilor Facultății în proiecte instituționale internaționale.

Infrastructura de realizare a activităților educaționale și de cercetare este concretizată în: săli de curs dotate cu videoproiectoare şi instalaţii de sonorizare, săli de seminar, aule pentru desfășurarea meselor rotunde, ședințelor de susținere, prezentare a rezultatelor cercetărilor și proiectelor, laboratoare dotate cu calculatoare, table interactive, softuri necesare pentru soluționarea problemelor cu caracter economic și simularea operațiunilor hoteliere și turistice, 3 săli de lectură, săli de împrumut la domiciliu, Palatul sporturilor etc.

La etapa actuală, la *Facultate* este implementat un management fundamentat pe un nou sistem de valori, valorile promovate fiind: calitate, excelență și etică în prestanța academică și cercetare. Asigurarea și creșterea calității ofertei educaționale, abordarea cercetării științifice ca prioritate în activitatea facultății și crearea de idei inovatoare, intensificarea proceselor de internaționalizare și promovarea activă a programelor și activităților desfășurate constituie direcțiile strategice ale următoarei perioade.

Prin eforturile și activitățile derulate, *Facultatea de Științe Economice* își asumă ***misiunea*** de a contribui la dezvoltarea mediului socio-economic național și european, atât prin intermediul unor programe academice moderne, care contribuie la formarea avansată a capitalului uman, cât şi prin rezultatele cercetării ştiinţifice, generatoare de inovare şi creştere economică în mediul de afaceri.

La Facultate, activitatea de predare și cercetare este coordonată prin intermediul:

- Consiliului Facultăţii de Ştiinţe Economice
- Biroului Consiliului Facultăţii de Ştiinţe Economice
- Decanatului Facultăţii de Ştiinţe Economice, în persoana Decanului, prodecanilor
- Comisiei de Asigurare a Calităţii
- Școlii Doctorale de Științe Economice

Galina ULIAN,* Decanului Facultății de Științe Economice, *doctor habilitat, profesor

Realizarea cu succes a misiunii și valorilor facultății este preocuparea **Decanului Facultății de Științe Economice, Galina ULIAN**, absolventă a Facultății de Economie în anul 1981 (denumirea de atunci) cu Diplomă de Excelență.

Aici s-a format și a crescut profesional, activând în calitate de cadru didactic, de cercetător, acumulând și experiență managerială, inițial în funcție de prodecan, șef de catedră, iar ulterior ca decan al facultății, fiind aleasă în anul 2011 de către întreg colectivul *Facultății de Științe Economice a USM*.

Rezultatele activităţii ştiinţifico-didactice ale Dnei Galina ULIAN sunt reflectate în peste 120 de lucrări ştiinţifico-didactice, inclusiv monografii, studii de specialitate, manuale, articole de sinteză. A realizat stagii științifico-didactice, vizite de documentare la cele mai reprezentative centre universitare din Europa. Este redactor-adjunct al revistei științifice „Studia universitatis Moldaviae”, membru al colegiului redacțional al Revistei Române de Asigurări. A fost membru al Comisiei de Experți a Consiliului Național de Atestare și Acreditare; membru al Asambleiei Academiei de Științe a Moldovei; expert în diverse proiecte instituționale și de cercetare naționale și internaționale. Sub îndrumarea sa au fost susținute 15 teze de doctor în științe economice și 2 teze de doctor habilitat. Ca cercetător-inovator a fost apreciată la Expoziţii internaţionale de invenţii în Cluj-Napoca şi Iaşi în anul 2018 cu 2 medalii de aur şi diploma de excelenţă. Pentru implicare în promovarea cercetării de calitate în domeniul economiei a fost decorată cu diploma de recunoștință a CNAA ca consultant științific al „Tezei de doctor de excelență a anului 2012”; este Cavaler al Ordinului Gloria Muncii; pentru merite deosebite a fost decorată cu Diploma Guvernului de gradul I, diplome ale Ministerului Educației, CNAA, AȘM, USM.

În cadrul *Facultății de Științe Economice,* activitatea de predare-cercetare științifică la nivel de facultate este coordonată de Consiliul Facultății, format din reprezentanții Decanatului, Departamentelor și studenților. Președintele Consiliului Facultății este Decanul. Membrii Consiliului Facultății sunt aleși de către colectivele de profesori. Excepție fac studenții, ai căror reprezentanți sunt propuși de colegii lor din formațiile de studiu cu drept de reprezentare în Consiliul Facultății. Curriculumurile și fișele disciplinelor, elaborate de profesori sunt discutate la şedinţele cu reprezentanţii angajatorilor şi aprobate de Consiliul Facultăţii. Calitatea prevederilor curriculare este evaluată la şedinţele colectivelor *catedrelor şi facultăţii,* prin proceduri obiective şi transparente de evaluare a rezultatelor învăţării și de evaluare periodică a calităţii predării. Pentru monitorizarea calităţii predării se practică asistenţa reciprocă la lecţii, lecţiile publice, discutarea materialelor didactice, anchetarea studenţilor privind calitatea predării şi conţinutul programelor de studiu, discutarea subiectelor şi testelor pentru examenele ordinare şi de licenţă.

Consiliul Facultăţii se convoacă o dată în lună în şedinţe ordinare sau de câte ori este nevoie în şedinţe extraordinare, la iniţiativa decanului sau a unei treimi din membri.

Consiliul Facultăţii este format din 21 de cadre didactice şi 6 studenţi, membrii acestuia fiind aleşi în mod democratic, respectând regulamentele de alegeri, Carta USM şi legislaţia în vigoare. Biroul Consiliului Facultăţii asigură conducerea operativă, fiind format din decan, prodecani, președintele Comisiei Calității, directorul Scolii Doctorale şi directorii de departament. Facultatea este reprezentată în Senatul Universităţii de patru cadre didactice şi doi studenţi.

Şedinţa Consiliului Facultăţii de Ştiinţe Economice

Consiliul Facultăţii coordonează activitatea de predare după cum urmează:

- aprobă strategia de dezvoltare a facultăţii, care conţine referinţe la activitatea de predare;
- aprobă şi modifică planul de învăţământ;
- aprobă formaţiunile de studiu ale programului;
- organizează concursuri pentru ocuparea posturilor didactice şi decide asupra ocupării posturilor de asistent, lector, conferenţiar şi profesor universitar;
- aprobă planul de Asigurare a calităţii la nivelul facultăţii;
- aprobă planul editorial al facultăţii;
- desemnează comisia de specialişti pentru analiza competenţei profesionale a cadrelor didactice pe baza propunerilor acesteia ia decizii privind politica resurselor umane în facultate;

- aprobă comisiile examenelor de licenţă;
- ia în discuţie în vederea aprobării orice alte propuneri ale Departamentelor privind activitatea de predare în vederea îmbunătăţirii calităţii predării.

Activitățile curente de predare sunt coordonate de Biroul Consiliului Facultății. *Biroul Consiliului Facultăţii* este alcătuit din decan, prodecani, şefi de departamente. Biroul Consiliului Facultăţii se convoacă săptămânal în şedinţe ordinare sau de câte ori este nevoie în şedinţe extraordinare la iniţiativa decanului facultăţii.

Decanul reprezintă facultatea în cadrul organismelor instituţiei de învăţământ superior şi are atribuţii de management şi coordonare a activităţii de predare conform Fişei postului decanului aprobată prin Ordinul Rectorului Universităţii de Stat din Moldova nr. nr.75/1 din 16 aprilie 2014.

Prodecanii cu activitatea didactică au atribuţii de coordonare a activităţii didactice conform Fişei postului prodecanului aprobată prin Ordinul Rectorului Universităţii de Stat din Moldova nr.75/1 din 16 aprilie 2014.

Departamentul este unitatea structurală care, integrată în procesul de învățământ, asigură valorificarea activităților educaționale în vederea realizării misiunilor și finalităților prevăzute de Planul de învățământ la programul de studiu. Departamentul gestionează disciplinele de specialitate prevăzute în planurile de învățământ pentru acest program de studiu.

Activitatea de predare în cadrul Departamentului este coordonată de către *șeful Departamentului*, care asigură coordonarea organizatorică, științifică și profesională a membrilor colectivului departamentului. Coordonarea activității de predare la nivel de Departament are loc în modul următor: se precizează ca fiecare disciplină/modul din planul de învățământ la programul Finanțe și bănci să aibă la bază un curriculum, Fișa disciplinei întocmită de grupurile de lucru pe disciplină create la nivel departament și semnate de responsabilul de disciplină. Fișele disciplinei, curriculumurile sunt analizate sub aspect structural, al competențelor, obiectivelor, conținuturilor în vederea evitării dublării sau omiterii de conținuturi importante.

Colectivul Departamentului se convoacă lunar în ședințe ordinare sau de câte ori este nevoie în ședințe extraordinare la inițiativa șefului de departament sau a unei treimi din membrii departamentului. La nivelul Departamentului directorul este ajutat în activitatea operațională de un birou și Comisii pe probleme (Calitate, Cercetare, Doctorat, Evidență, Personal etc.).

3.1. ASIGURAREA CALITĂȚII

Odată cu demararea, prin Decizia Senatului USM din 28.12.04, a procesului de instituire a sistemului de management al calităţii, asigurarea calității programelor de studiu, creșterea colaborării interinstituționale, a mobilității academice și a studenților, a gradului de integrare a absolvenților pe piața muncii au devenit aspectele-cheie vizate ca linii de acțiune ale managementului calității la facultate.

Maria COJOCARU
Preşedintele Comisiei de calitate, dr., conf. univ.

Atingerea obiectivelor propuse în *Strategia pentru asigurarea calității a Facultății de Științe Economice* este realizată de către Comisia Calității, formată din 15 membri, care include cadre didactico-științifice, studenţi şi angajatori. Conducerea operativă a Comisiei Calității este realizată de Preşedintele Comisiei de calitate Maria COJOCARU, dr., conferențiar universitar. Comisia pentru Asigurarea Calității are în responsabilitate promovarea strategiei calității a Facultății prin activităţi de identificare, analiză și propunerea de soluții care vizează calitatea studiilor și a cercetării, prin conlucrare cu cadrele didactico-științifice, studenţii, absolvenţii şi angajatorii în vederea îmbunătăţirii programelor de studii, curriculei, procesului de predare-învăţare-evaluare şi a altor servicii oferite de membrii facultății.

Comisia de Asigurare a Calității a Facultății de Științe Economice se întrunește în ședințe cel puțin o dată pe lună, la care se discută probleme privind asigurarea și îmbunătățirea calității programelor de studiu. La necesitate, se instituie grupuri de lucru pentru elaborare de chestionare, ghiduri, recomandări privind asigurarea calității (ex.: Recomandări privind produsele lucrului individual; Recomandări privind acceptarea spre evaluare cursuri, manuale, lucrări didactico-metodice; Recomandări privind criteriile de evaluare a produselor lucrului individual; Elaborarea Chestionarelor de evaluare a satisfacției studenților):

- Ghidează elaborarea şi evaluează curriculumurile pentru unităţile de curs/modulele din planul de învăţământ pentru ciclul I, licenţă şi ciclul II, master, dar şi repartizarea judicioasă a creditelor transferabile.
- Evaluează şi propune Consiliului Facultăţii modificarea periodică a planurilor de învăţământ, în funcţie de înnoirea informaţiei ştiinţifice, de particularităţile programelor de studii, de cerinţele pieţei muncii, de opţiunile studenţilor etc.
- Evaluează modalitatea realizării lucrului individual de către studenţi şi procedurilor întreprinse de profesori pentru eficientizarea lui.
- Examinează elaborarea textelor de lecţii, participă la evaluarea colegială a cadrelor didactice şi evaluarea de către studenţi a prestaţiei cadrelor didactice şi a ofertei universitare.
- Efectuează analize ale activităţii metodico-didactice a cadrelor didactice angajate la departament, a lucrărilor cu caracter didactic şi ştiinţific elaborate de acestea, eliberând avize în cazul participării cadrelor didactice la concursuri de ocupare a postului sau la solicitare.

Calitatea actului educaţional, profesionalismul cadrelor didactice şi capacitatea de adaptare la dinamica cererii de pe piaţa muncii au făcut posibile dezvoltarea programelor de studii, precum şi a ofertei educaţionale pentru studenţi.

3.2. OFERTA EDUCAŢIONALĂ

Licenţă – Masterat – Doctorat

Tabelul 17. ***Oferta educațională de programe la ciclul I – Licenţă***

Domeniul de formare profesională	Specialitatea	Credite	Titlul obţinut	Durata	
				Frecvență de zi	Frecvență redusă
0411 Contabilitate	0411.1 Contabilitate	180	Licenţiat în ştiinţe economice	3 ani	4 ani
0414 Marketing	0414.1 Marketing și logistică	180	Licenţiat în ştiinţe economice	3 ani	4 ani
0413 Business şi administrare	0413.1 Business şi administrare	180	Licenţiat în ştiinţe economice	3 ani	4 ani
0412 Finanţe și bănci	0412.1 Finanţe și bănci	180	Licenţiat în ştiinţe economice	3 ani	4 ani
0410 Economie	0410.4 Cibernetică și informatică economică	180	Licenţiat în ştiinţe economice	3 ani	4 ani
1013 Servicii hoteliere, turism și agrement	1013.1 Servicii hoteliere, turism și agrement	180	Licențiat în servicii publice	3 ani	4 ani

Activitatea didactică la ciclul I – licență se realizează sub 2 forme de învățământ – cu frecvență şi la frecvenţă redusă.

Sistemul de calitate, implementat la USM și la Facultatea de Științe Economice, a facilitat acreditarea în anul 2016 a Programului de licență „Finanţe şi Bănci” de către Agenţia de Asigurare a Calităţii AQAS din Germania, fiind introdus în Nomenclatorul European al programelor acreditate. Acest fapt a facilitat deschiderea grupelor cu predare în limba engleză și deschiderea spre internaționalizare.

La etapa actuală, 4 programe de licență organizate de către Departamentele Facultății au fost acreditate de către Agenţia Naţională de Asigurare a Calităţii în Învățământul Profesional.

Începând cu înmatricularea 2016, programul de studii: „Contabilitate”, ciclul I – licență este acreditat de către ACCA – Asociația Experților Contabili Autorizați (the Association of Chartered Certified Accountants), Marea Britanie, organism profesional global al contabililor profesioniști.

Începând cu anul de studii 2017-2018, 4 programe de licență, organizate de către Departamentele Facultății, au fost acreditate de către Agenţia Naţională de Asigurare a Calităţii în Învățământul Profesional.

O dimensiune specială este şi aceea de pregătire a absolvenţilor prin **masterat şi doctorat**. Masteratul constituie o etapă pregătitoare pentru studiile doctorale, a cărui finalitate este fie aprofundarea în domeniul studiilor de licenţă sau într-un domeniu apropiat, fie obţinerea de competenţe complementare în alte domenii, precum şi dezvoltarea capacităţilor de cercetare ştiinţifică. Facultatea asigură pregătirea specialiștilor și la ciclul II – master la domeniile: **041 Științe economice** și ***10 Servicii*** la 9 programe cu frecvență.

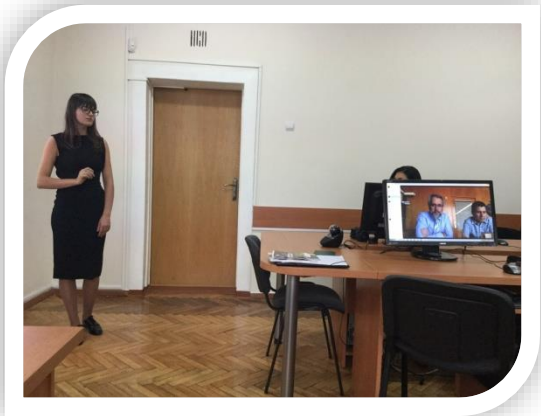
Tabelul 18. ***Oferta educațională de programe de master, ciclul II – Masterat***

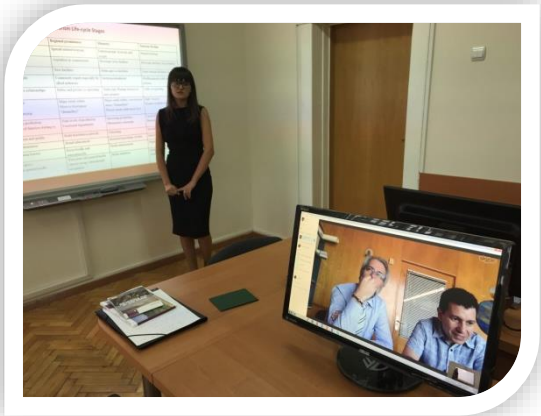
Programe de master	Titlul	Durata
Audit şi expertiză financiară (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Contabilitate şi analiză economică (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Contabilitatea întreprinderii (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Contabilitate şi Informatică de gestiune (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Administrarea afacerilor (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Managementul resurselor umane (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Studii în marketing (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Comerţ internaţional (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Management şi Marketing Hotelier şi Turism (MP)	**Master în servicii publice**	4 semestre (120 credite)
Administrare bancară (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Gestiunea finanțelor și contabilitate în afaceri (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)
Finanţe publice şi fiscalitate (MP)	**Master în ştiinţe economice**	4 semestre (120 credite)

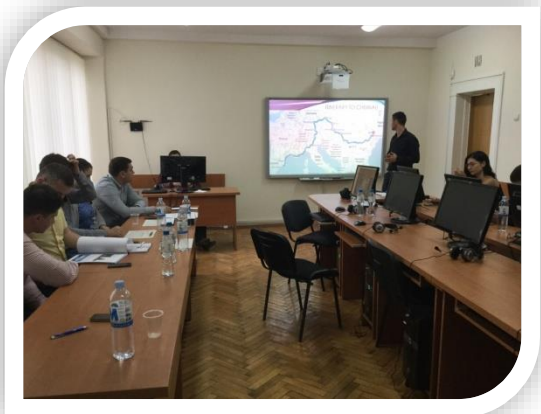
3.3. DIPLOME DUBLE ȘI RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ

Facultatea de Științe Economice, în ultimii ani, a încheiat parteneriate de succes cu prestigioase centre universitare în vederea recunoașterii pe plan internațional a diplomelor de specialitate.

Ca rezultat al participării Facultății în proiectul **LMPH Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l'industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie,** a fost reformat programul de licență în domeniul turismului și inițiat un program nou de master: *Management şi Marketing Hotelier şi Turism*.

Prin crearea Centrului de Excelența „Turism și Activitate Hotelieră” la facultate, proiectul a contribuit la consolidarea bazei tehnico-materiale prin înzestrarea cu tehnologii performante, softuri pentru simularea activității din hoteluri, resurse bibliografice. În cadrul acestui proiect, la 7 februarie 2017 a fost semnat și Acordul de colaborare cu Universitatea din Girona, Spania, care prevede și posibilitatea obținerii diplomelor duble la acest program de master. Deja 3 absolvenți ai acestui program au beneficiat de această oportunitate, prin susţinerea publică a tezelor de master (coordonate de doi tutori din universitățile organizatoare), în cadrul unei videoconferinţe organizate în *Centrul de Excelenţă Turism şi Activitate Hotelieră* al Facultăţii de Ştiinţe Economice. Astfel, lucrările de cercetare, prezentate şi susţinute public în limba engleză, au fost evaluate de două comisii de susţinere a tezelor de master. De asemenea, în cadrul proiectului 9 cadre didactice au trecut stagii de profesionalizare în UE și au elaborat cursuri în conformitate cu cerințele europene.

Pentru realizarea cerințelor pieţei muncii privind formarea profesională a fost deschisă catedra localizată în cadrul hotelului Jolly Alon unde se petrec lecțiile practice și stagiile de practică.

Iar în baza Acordului Instituțional de Colaborare, semnat de USM și Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, masteranzii înmatriculați la programul *Audit și expertiză financiară* pot obține diplome duble din partea universităților organizatoare. Tot cu *Universitatea „Ștefan cel Mare*” din Suceava a fost semnat Acordul de cooperare pentru cotutela tezelor de doctorat. La etapa actuală 20 de studenți ai ciclului II studiază la programele respective pentru a obține diplomă dublă, iar un doctorand face doctorat în cotutelă.

Pe lângă parteneriatele cu alte centre universitare, exigențele calității sunt asigurate și prin colaborări strânse cu reprezentanții pieței muncii. Astfel, *Facultatea de Științe Economice* a fost prima la Universitatea de Stat din Moldova, care, în anul 2017, a instituit ***Comisiile de calificări pentru fiecare domeniu de studiu.*** Membrii acestor comisii sunt în mare parte reprezentanți ai angajatorilor, inclusiv absolvenți ai programelor. Activitatea acestor comisii are ca obiectiv îmbunătățirea continuă a proceselor de formare profesională.

3.4. CERCETARE ȘI INOVARE

Ciclul următor de studii superioare este **doctoratul**, al cărui finalitate este dezvoltarea cunoaşterii prin cercetare ştiinţifică originală, bazată pe creaţie şi cercetare ştiinţifică avansată.

Mariana DOGA-MÂRZAC
dr. hab., conf. univ.

Alături de educaţie, activitate didactică, internaţionalizare, implicare activă în comunitate şi guvernanţă universitară, activitatea de cercetare ştiinţifică şi inovare constituie unul dintre pilonii actuali şi viitori în dezvoltarea echilibrată a *Facultății de Științe Economice.*

Facultatea de Ştiinţe Economice a USM îşi asumă rolul de centru educaţional şi cercetare, contribuind la crearea de noi cunoştinţe prin cercetarea ştiinţifică în cadrul Școlii Doctorale de Științe Economice, sub conducerea Directorului Mariana DOGA-MÂRZAC, doctor habilitat, conferențiar universitar.

La moment, Școala Doctorală este formată din 24 de conducători de doctorat, sub îndrumarea cărora realizează activități de cercetare 38 de doctoranzi. Absolvenţii unui program de master se pot consacra ştiinţific prin studii avansate la 5 programe de studii în domeniul științific **5. Științe Sociale și Economice** la două profiluri științifice: **521. Economie, business, administrare** și **522. Finanțe, Contabilitate, Analiză economică**.

521.01 – Teorie economică și politici economice

521.02 – Economie mondială; relații economice internaționale

521.03 – Economie şi management în domeniul de activitate

522.01 – Finanțe

522.02 – Contabilitate; audit; analiză economică

Cele mai multe cercetări se fac în cadrul proiectelor științifice de grant. Membrii Școlii Doctorale de Științe economice participă activ la concursurile organizate anual de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. Astfel, în perioada 2016-2018, la concurs au fost înaintate 81 de proiecte științifice de către membrii Școlii Doctorale, care au fost aprobate de către Consiliul Științific.

Prin eforturile Decanului, dar și ale Directorului Școlii Doctorale și ale altor membri ai Școlii, se întreprind pași concreți în vederea creșterii gradului de internaționalizare. Astfel, putem menționa că, la moment, 5 studenți străini fac studii de doctorat: 4 studenți din România și 1 din Azerbaidjan. Profesorii invitați din alte universități din Uniunea Europeană sunt implicați în programul de pregătire avansată a Școlii. În acest sens, putem menționa cursul Dnei profesor universitar Veronica GROSU de la

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. Tot în acest context, vom menționa și Acordul de cooperate pentru cotutela tezei de doctorat cu Școala Doctorală de Științe Socio-Umane din cadrul Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România. Deja un doctorand beneficiază de această oportunitate.

Cercetările realizate de către cadrele didactico-științifice, doctoranzi și postdoctoranzi se încadrează în direcţia strategică de cercetare a Facultăţii de Ştiinţe economice: **Modalități de eficientizare a sistemului economico-financiar în contextul restructurării economiei Republicii Moldova orientate spre o dezvoltare durabilă.** Produsele ştiinţifice sunt materializate în teze de doctorat, monografii, studii şi articole publicate în edituri de prestigiu, în reviste naționale și internaționale recunoscute ISI, indexate în BDI, brevete, 2 medalii de aur şi diploma de excelenţă la Expoziţii internaţionale de invenţii în Cluj-Napoca şi Iaşi în 2018.

În ultimii ani au fost organizate conferinţe internaţionale cu o largă şi prestigioasă reprezentare academică şi ştiinţifică din România, Belarus, Federația Rusă, Ucraina, România, Georgia, Cehia, Turcia, precum:

Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Modalităţi de eficientizare a sistemului economico-financiar în scopul dezvoltării economice durabile a Republicii Moldova”, Chişinău, USM, *01-02 noiembrie 2013*. 106 participanți la Conferință, dintre care participanți de peste hotare: 1 – SUA; 1 – Turcia; 4 – Belarus; 5 – Rusia; 6 – Ucraina; 15 – România.

Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Politici şi mecanisme de inovare şi dezvoltare a proceselor economico-financiare şi sociale în plan naţional şi internaţional”, ed. a IX-a. 31 octombrie – 01 noiembrie 2014. USM.

Conferința științifico-practică internațională USM „Competitivitatea economiei Republicii Moldova în contextul procesului de integrare în Comunitatea Europeană”, Chișinău, 19 iunie 2014, USM. Organizată în comun cu FONTES RERUM din Republica Cehia.

Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Priorităţi strategice de modernizare inovaţională a economiei Republicii Moldova şi politici de dezvoltare durabilă la nivel mondial”, 30-31 octombrie 2015.

Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Inovaţii, performanţă şi competitivitate în sectorul financiar”, Chișinău, 30-31 octombrie 2015, care a fost organizată în parteneriat cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi (România), Javakhishvili Tbilisi State University (Georgia) și Comisia Națională a Pieței Financiare din Moldova.

În anul 2018, *Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Paradigme moderne în dezvoltare economiei naţionale şi moderne“* a Facultăţii, ediţia a XIII-a, a fost consacrată aniversării a 65 de ani de la fondarea *Facultăţii de Ştiinţe Economice*.

Din anul 2014, la Facultatea de Științe Economice își desfășoară lunar ședințele Seminarul Științific „Problemele socio-economice ale Republicii Moldova: reflecții, sugestii” în Laboratorul metodico-științific „Valeriu Umaneț”. Materialele prezentate și discutate la ședințele acestui seminar se regăsesc în ediția anuală a *Culegerii de materiale științifice* ale acestui Seminar. Volumele acestor manifestări şi revistele Studia Universitatis Moldaviae, seria Științe economice și exacte asigură vizibilitatea în cercetarea ştiinţifică, dar şi cuantificarea eforturilor în sistemul de valori academice.

Activitatea de cercetare se desfășoară atât la universitatea de bază, cât și în cadrul unor vizite de cercetare la universitățile partenere. Astfel, începând cu anul 2014, profesorii de la *Facultatea* au participat în cadrul unor stagii la cercetări şi schimb de experienţa organizate la Universitatea de Stat din Tbilisi, Universităţile din Girona şi Barselona (Spania), Roma (Italia), Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași și Universitatea din Tartu (Estonia) şi alte. De asemenea, în perioada anilor 2011-2018, 36 de studenţi, masteranzi și profesori de la *Facultatea de Științe Economice* au participat în diverse programe de mobilitate ERASMUS la universitățile din Polonia, Italia, România, Turcia, Austria, Bulgaria, Spania, Lituania.

Unul dintre obiectivele esențiale ale Universității de Stat din Moldova este de a dezvolta potenţialul ştiinţific în domeniile de formare a specialiştilor și de a promova noi idei, teorii și concepte, prin activitate de cercetare și inovare desfăşurată de studenţi. Activitatea de cercetare ştiinţifică a studenţilor *Facultății de Științe Economice* s-a concretizat în rezultate deosebite obţinute prin participarea la concursuri de burse de merit, sesiuni naționale de comunicări științifice studențești, conferinţe internaţionale, concursuri naționale ale studenţilor economişti, ale proiectelor de afaceri, fiind apreciați la primele poziții.

La 15 decembrie 2017, în premieră, a fost organizată în comun cu Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava și Universitatea „1 decembrie 1918" din Alba Iulia Conferinţa Ştiinţifică Internaţională a studenţilor, masteranzilor şi doctoranzilor *„Paradigme financiar-contabile în viziunea tinerilor cercetători".* În mai 2018, șase studenți ai Facultății de Științe Economice a USM au fost distinși cu Diplome de gradul I și gradul II la Concursul Internațional al lucrărilor științifice studențești în domeniul economiei. La această competiție intelectuală au participat 187 de studenți din 33 de instituții de învățământ superior din 7 țări: Republica Moldova, Ucraina, Bulgaria, Federația Rusă, Belarus, Kazahstan și Kârgâzstan.

Facultatea de Ştiinţe Economice a USM, din momentul creării a fost orientată spre cercetarea-dezvoltarea proceselor și fenomenelor economice ce se dezvoltă în condiţiile globalizării, restructurării și dezvoltării durabile. Fiind o prezență activă și dinamică în sistemul academic național și în viața economică și socială, la moment, facultatea dispune de specialişti de calificare înaltă care au obţinut deja rezultate remarcabile, şi care ştiu să-şi organizeze activitatea în colaborare cu savanţi de la alte instituții de profil din țară, precum și de peste hotare.

La cei 65 de ani de la înființare, Facultatea de Ştiinţe Economice este una dintre cele mai moderne şi dinamice facultăţi a Universității de Stat din Moldova, cu o relevantă ofertă de servicii academice şi potențial ştiinţific, vizând toate treptele de învăţământ: licenţă, masterat, doctorat, postdoctorat.

Un aport semnificativ la dezvoltarea *Facultății de Științe Economice* revine conducerii USM, în frunte cu Rectorul dl Gheorghe CIOCANU, doctor habilitat în științe fizico-matematice, profesor universitar.

Redefinirea politicii universității în concordanţă cu construcţia declanşată prin procesul de la Bologna, începând cu anul universitar 2005-2006 a favorizat dezvoltarea la USM a programelor de studii cu o structură adecvată cerinţelor pieţei muncii şi care să răspundă într-o mai mare măsură obiectivelor de integrare europeană a Republicii Moldova. Prin misiunea asumată*, Facultatea de Științe Economice*

se încadrează în coordonatele misiunii generale a Universităţii din Stat din Moldova de a crea, valorifica şi disemina cunoştinţe, prin dezvoltarea unui mediu de cercetare şi învăţământ bazat pe excelenţă.

În scopul compatibilizării curriculei şi derulării unor proiecte comune au fost stabilite relaţii de parteneriat cu universităţi, facultăţi şi institute de cercetări economice de prestigiu din spaţiul European, CSI și Republica Moldova: Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iaşi (România); Javakhishvili Tbilisi State University (Georgia); Universitatea din Girona (Spania); Academia din Grenoble (Franța); Academia de Studii Economice, Bucureşti (România); Institutul de Cercetări Economice şi Sociale „Gh. Zane", Filiala Iaşi, Academia Română; Centrul de Formare şi Inovaţie pentru Dezvoltare în Carpaţi, CEFIDEC, Vatra Dornei (România); Universitatea de Stat din Virginia (SUA); Universitatea de Stat din Moscova (Federația Rusă); Institutului Economie Aplicată, Praga (Republica Cehă); Central European University (CEU), Budapesta (Ungaria); Centrul pentru Reforma de Raportare Financiară în consolidarea auditului și raportării în țările estice: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina; Universitatea Agrobusiness și Dezvoltare rurală Plovdiv (Bulgaria); Universitatea Telematica Internaționale UNINETUNO, Roma (Italia); Universitatea Naţională de Economie din Odessa (Ucraina); Banca Mondială, reprezentanța în Republica Moldova; Academia de Studii Economice a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Banca Națională a Moldovei ș.a.

Parteneriatele europene şi internaţionale au asigurat accesul la informaţii şi schimburi de experienţă, la mobilităţi didactice şi ştiinţifice. De un real folos sunt şi mobilităţile de cercetare și academică din cadrul diverselor programe, la care USM este parteneră. De aceste mobilităţi, ca şi de facilităţile oferite de programele de mobilitate Erasmus Mundus, Ianus I și Ianus II, AUF, Humboldt etc. au beneficiat numeroase cadre didactice şi studenţi ai facultăţii.

Produsele ştiinţifice sunt materializate în teze de doctorat, monografii, studii şi articole publicate în edituri de prestigiu, în reviste naționale și internaționale recunoscute ISI, indexate în BDI, brevete.

Facultatea este recunoscută la nivel național și internațional pentru rolul său în diseminarea rezultatelor cercetării, prin organizarea anuală a conferinței Științifice Internaționale și publicarea lucrărilor științifice în reviste științifice recunoscute internațional. În ultimii ani, au fost organizate conferinţe internaţionale cu o largă şi prestigioasă reprezentare academică şi ştiinţifică din Turcia, Belarus, Rusia, Ucraina, România, Georgia, Cehia.

La 25 august 2016 a fost organizată Masa rotundă cu genericul: *„Bilanţ de realizări: Departamentul Contabilitate şi Informatică Economică la 10 ani de reluare a activităţii la USM"*. La eveniment au participat persoane notorii din domeniul contabil şi de audit din ţară.

3.5. PROIECTE

O importanţă majoră în crearea şi consolidarea structurii academice au avut-o numeroasele proiecte internaţionale şi europene TEMPUS și de cercetare:

– Proiectul TEMPUS „Dezvoltarea parteneriatului dintre universităţi şi întreprinderile din Republica Moldova”

– Proiectul „Creation reseau universities thematiques en sciences appliqueees et economiques en Moldavie”/„Crearea reţelei universitare în ştiinţe aplicate şi economice (CRUNT)”

– Proiectul TEMPUS LMPH „Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l’industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie”

– Proiectul *„Inovaţii, performanţă şi competitivitate în sectorul financiar”* pentru *Organizarea Manifestărilor Ştiințifice Internaționale pentru anul 2015* din cadrul direcţiei strategice Patrimoniul Naţional şi dezvoltarea societăţii

– Proiectul TEMPUS, LMPH „Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l’industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie”

Profesorii *Facultăţii* au beneficiat de stagii de profesionalizare în universităţile din Barselona şi Girona Spania şi au elaborat cursuri în conformitate cu cerinţele europene, au fost procurate cărţi, materiale didactice pentru programul de masterat nou deschis **Management şi marketing hotelier şi turism.**

Printre obiectivele proiectului era deschiderea catedrei delocalizate în cadrul hotelului şi deschiderea Centrului de excelenţă „Turism şi activitate hotelieră”. Ambele obiective au fost cu succes realizate. Catedra delocalizată a fost deschisă în hotelul Jolly Alon, unde studenţii petrec stagii de practică, seminare, lucrări practice.

Următorul obiectiv realizat este Deschiderea centrului de excelenţă. Centrul este dotat cu table interactive, calculatoare înzestrate cu softuri pentru simularea activităţii din hotel. În centru se petrec lecţiile şi seminarele studenţilor specialităţii Servicii hoteliere, turism şi agrement şi programului de master Management şi Marketing Hotelier şi Turism. În prezent, în cadrul Centrului se organizează şi stagii de perfecţionare la două programe: Managementul serviciilor în structurile de primire turistică şi Management în activitatea de turism ca rezultat al realizării cursurilor de formare continuă, în volum de 450 de ore, audienţii primesc certificate în sfera dată.

Un loc important în procesele inovatoare, promovate de Facultatea de Ştiinţe Economice, este asigurat de Incubatorul de Inovare „Inventica-USM” sub conducerea dlui Marian JALENCU, doctor, conferențiar universitar. Începând cu anul 2012, cu implicarea cercetătorilor departamentului Administrarea Afacerilor, au fost dezvoltate și cu succes realizate trei proiecte de creare a infrastructurii inovative universitare și a dezvoltării transferului tehnologic *„Organizarea și funcționarea Incubatorului de Inovare „Inventica-USM”, crearea și dezvoltarea infrastructurii acestuia”* (2012-2015), derulate sub egida AITT. În cadrul acestora au fost puse bazele și a început activitatea *Incubatorului de Inovare în cadrul USM*; a fost incubat primul rezident al incubatorului inovațional – *SRL „Hygieiacom”;*

implementat *sistemul de relații de mentorat studențesc* pentru susținerea start-up-urilor inovative studențești; realizate două ediții ale *Târgului start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative”* (peste 20 de planuri de afaceri inovative studențești) etc.

Participarea cadrelor didactice ale Departamentului Contabilitate și informatică economică în realizarea *Programului STAREP „Consolidarea auditului şi Raportării financiare în ţările Parteneriatul Estic”*, gestionat de către Centrul pentru Reforma de Raportare Financiară (CFRR) al Băncii Mondiale a condus la realizarea de rezultate ştiinţifice: implementarea Standardelor Internaţionale în procesul de pregătire a cadrelor performante în domeniul contabil şi de audit; *acreditarea internaţională a programului de învăţământ la specialitatea „Contabilitate” de către ACCA – Asociaţia Experţilor Contabili Autorizaţi* (the Association of Chartered Certified Accountants), începând cu înmatricularea anului 2016.

Printre alte rezultate semnificative, înregistrate în urma derulării activităților în cadrul proiectelor de cercetare și inovare, pot fi menționate:

- identificarea modalităților de utilizare a platformei Moodle în predarea cursurilor universitare economice (proiectul Tempus *„Creation reseau universities thematiques en sciences appliqueees et economiques en Moldavie*” (2012-2014));

- dezvoltarea capacității instituționale de promovare a managementului schimbării în IÎS (Proiect Tempus *„LaManche: Leading and Managing Change in Higher Education*”(2012-2015));

- implicarea în cadrul realizării programului de master interuniversitar „Management inovaţional și transfer tehnologic” (proiectul Tempus TecTNet (2014-2016)).

La etapa actuală, sunt în stadiu de reformare 2 programe de master, organizate la facultate în cadrul parteneriatelor europene: Administrarea afacerilor, organizat de Departamentul ”Administrarea afacerilor” și „Gestiunea Finanțelor și Contabilitate în Afaceri”, organizat de *Departamentul Finanțe și Bănc*i. Proiectul bilateral moldo-român: „Instrumente manageriale şi informaţionale pentru stimularea cercetării în universităţi” – Marian Jalencu, Tatiana Bulimaga. Scopul proiectului constă în creșterea capacităţii instituţionale de cooperare ştiinţifică internaţională; Erasmus+ „ReSTART – Reinforce entrepreneurial and digital skills of students and teachers to enhance the modernization of higher education in Moldova”. Obiectivul general al proiectului ReSTART este de a extinde beneficiile și a spori impactul curriculumului antreprenorial asupra studenților și cadrelor științifico-didactice prin valorificarea experienței avansate în domeniu. Acest proiect își propune de a moderniza programul de master „Administrarea afacerilor”.

În particular, vor fi modernizate șase cursuri universitare, fiind organizate și două sesiuni de formare a formatorilor la București și Košice.

Membrii Departamentului: Galina Ulian, Andrei Mulic, Olga Ștefaniuc, Victoria Ganea, Maria Cojocaru, Ruslan Mihalachi sunt membri ai echipei de lucru a proiectului REFINE – Reforming Master Programmes in Finance in Armenia and Moldova, care are ca obiectiv general reformarea programului de master *Gestiunea Finanțelor și Contabilitate în Afaceri*.

Activitatea de cercetare ştiinţifică a studenţilor s-a concretizat în rezultatele deosebite obţinute prin participarea la concursuri de burse de merit, Sesiuni naționale de comunicări științifice studențești, concursurile naționale ale studenţilor economişti, ale proiectelor de afaceri, fiind apreciați pe primele poziții.

În perioada anilor 2011-2018, 36 de studenţi, masteranzi și profesori de la *Facultatea de Științe Economice* au participat în diverse programe de mobilitate ERASMUS la universitățile din Polonia, Italia, România, Turcia, Austria, Bulgaria, Spania, Lituania.

În perioada anilor 2011-2018, studenţii, masteranzii, profesorii facultăţii au participat în diferite programe ERASMUS:

		Licență	Masterat	Doctorat	Post doc	STA
1	**Programul ERASMUS+**	**15**				
2	**Programul ERASMUS+Staff Mobility for Teaching**					**4**
3	**Proiectul EMERGE**		**1**			
4	**Programul Erasmus Mundus Action2 BMU**	**2**	**1**			
5	**Programul Erasmus Mundus proiectul Ianus**	**2**	**3**	**3**	**1**	**1**
6	**MID Project**	**2**			**1**	

Printre universităţile gazdă se regăsesc: Warsaw School of Economics, University of Bologna, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iasi, Karl-Franzens Universitat, University of Deusto, University of Turku, Bialystok University of Technology, Poland, University of Graz, Austria, Varna University of Management, West University of Timișoara, Romania, University of Girona, Faculty of

Tourism, University of Technology and Economics, Budapest, University of Girona, Faculty of Tourism, Mycolas Romeris University of Vilnius, Lituania, Middle East Technical University (Turkey), University of Almeria, Spania.

De asemenea, în cadrul programului ERASMUS+ Staff Mobility for Teaching au fost invitați Ziolkowski Romuald, reprezentant al Bialystok University of Technology, Poland; Molina Moreno Valentin, University of Granada. Începând cu anul 2002, de la redeschidere în cadrul USM și până la etapa actuală participă activ la cercetarea problemelor privind modernizarea și dezvoltarea sistemului economic prin pregătirea cadrelor de înaltă calificare.

Departamentele asigură formarea profesională la 3 cicluri de studii superioare: licență, master, doctorat. Pentru orientarea profesională şi oferirea ajutorului necesar în angajarea absolvenților în câmpul muncii, în cadrul USM activează structura specializată de ghidare în carieră – Centrul de ghidare în carieră şi Relaţii cu piaţa muncii, care informează studenții cu referire la specificul studiilor; posibilitățile de individualizare a traseului academic; diversitatea programelor de master, organizează evenimente polivalente: târguri a locurilor de muncă, invitarea absolvenților care au reușit în carieră, organizează master class cu specialişti de forţă din domeniu etc.

Pentru realizarea cu succes a misiunii sale și obiectivelor stabilite, personalul științifico-didactic al *Facultății* creează un mediu educațional adecvat, calitativ şi productiv, care este centrat pe student în scopul obținerii competențelor necesare pentru piața muncii într-o continuă schimbare, dar şi pentru a se integra în societate, ca cetățeni activi şi responsabili.

4. DEPARTAMENTELE FACULTĂŢII DE ȘTIINȚE ECONOMICE

La cercetarea problemelor privind modernizarea și dezvoltarea sistemului economic și formarea profesională a mii de tineri, în prezent, participă activ colaboratorii facultății încadrați în patru departamente:

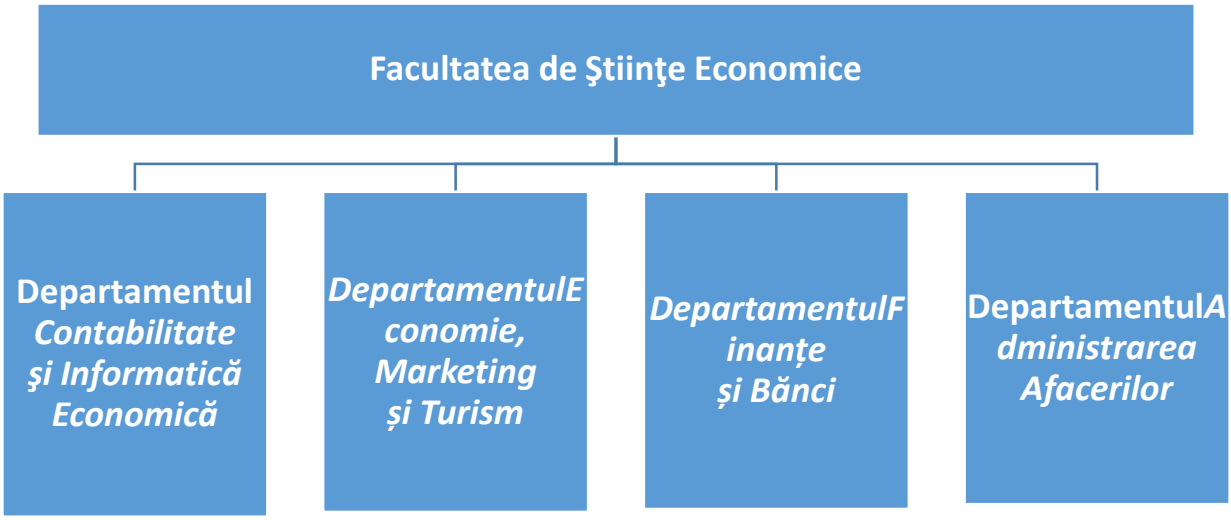

Figura 12. ***Departamentele Facultăţii de Ştiinţe Economice, 2018***

4.1. DEPARTAMENTUL CONTABILITATE ȘI INFORMATICĂ ECONOMICĂ

Departamentul Contabilitate și Informatică economică participă, în mod direct şi semnificativ, la consolidarea competitivității Universității de Stat din Moldova și promovarea activităților educaționale şi de cercetare la nivel național şi internațional, contribuie la formarea specialiștilor pentru cele mai importante domenii ale economiei și este componentă a *Facultății de Științe Economice*.

Cristina DOLGHI, conferențiar universitar, doctor în științe economice, șef departament

În august 2006, a fost reluată pregătirea cadrelor la specialitatea *Contabilitate* în cadrul *Facultății de Științe Economice a USM* și a fost înființată Catedra *Contabilitate*. În urma reorganizării Facultății, în anul 2008, au fost fuzionate catedrele: *Contabilitate* cu Catedra *Modelare matematica si Informatica Economica*, care a fost formată în cadrul *Facultății de Științe Economice a USM* în anul 2004. În cadrul acesteia se pregăteau cadre la specialitatea *Cibernetică și Informatică economică*. Noua denumire a catedrei s-a stabilit *Contabilitate și Informatică Economică*, care, actualmente, are statut de Departament.

Misiunea Departamentului

Misiunea constă în asigurarea pregătirii cadrelor performante în domeniul contabilității, auditului, analizei economice și sistemelor informaționale prin activități de învățământ și de cercetare științifică, adecvate specificului actual al mediului de afaceri din țară şi la nivel internațional. Obiectivele departamentului sunt în corelație cu strategia de dezvoltare a USM și în corespundere cu direcțiile Planului strategic al USM.

Oferta educațională a Departamentului

Managementul calității serviciilor educaționale şi de cercetare ştiinţifică care se desfăşoară în cadrul USM constituie o pârghie esențială pentru realizarea misiunii acesteia şi satisfacerii cerințelor şi așteptărilor partenerilor şi clienților, precum şi menținerii statutului de lider între universitățile clasice din Republica Moldova. Prioritatea USM este educația bazată pe cercetare, inovare şi dezvoltare durabilă ca răspuns la necesitățile pieței muncii şi a societății în general.

Ședința de lucru a departamentului

Contabilitate și Informatică Economică. 20 iunie 2018

Departamentul participă la toate 3 cicluri de organizare a studiilor superioare: *licență, master şi studii de doctorat*.

La ciclul I, ***Licență*** *se pregătesc specialiști la două specialități:*

- Contabilitate;
- Cibernetică și Informatică economică.

La ciclul II, ***Master****:*

- Contabilitatea întreprinderii;
- Audit și expertiză financiară.

Ciclul III, ***Doctorat****:*

- la specialitatea 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică.

Scopul programului *„Contabilitate”,* Ciclul I constă în formarea personalității integre şi competente profesional în domeniul contabilității, auditului și analizei economice, pentru a corespunde cerințelor actuale şi de perspectivă a pieței de muncă locale şi internaționale. La nivel de entitate economică, specialistul în domeniul contabilității este pregătit să asigure contabilitatea activităților ce țin de aprovizionare cu resurse, producere, vânzare, prestarea serviciilor, salarizarea personalului, de întocmire şi prezentare a Situațiilor financiare ale entității, atât în baza Standardelor Naționale de Contabilitate, cât și în baza Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

Absolvenții specialității „Contabilitate” pot activa la întreprinderi, instituții de stat sau private în compartimentul financiar-contabil în calitate de: casier-bancă; casier expert; contabil; contabil (calificare medie); contabil-asistent; contabil-revizor; controlor (la bancă); controlor-revizor administrație publică; economist, revizor; revizor inspector fiscal.

La programul *„Cibernetică şi Informatică Economică”*, studenților li se oferă pregătire privind monitorizarea, cercetarea şi eficientizarea diverselor procese economice ce au loc în societate atât la nivel micro-, cât şi macroeconomic, inclusiv în baza creării, dezvoltării, menținerii şi utilizării suportului informatic al acestora. În acest scop, domeniul de cibernetică şi informatică economică integrează cunoştinţele economice cu cele în cibernetică şi informatică. Aceasta presupune cunoştinţe economice temeinice pentru înțelegerea proceselor economice, cunoştinţe în domeniul ciberneticii pentru cercetarea şi gestionarea raţională a proceselor economice în cauză şi cunoştinţe în domeniul informaticii pentru susţinerea eficientă asistată de calculator a proceselor decizionale respective.

Absolvenții specialității „Cibernetică şi Informatică Economică” pot activa la întreprinderi, instituții de stat sau private în sectoarele de: gestionare a întreprinderii, planificare, analiză, prognoză, de informatizare (stocarea și prelucrarea datelor, proiectarea și gestionarea site-urilor, rețelelor de calculatoare).

Titularii diplomei de licență au acces la studii superioare de master științific din același domeniu şi la studiile de master profesional din același domeniu și domenii înrudite.

Programele de master, Ciclul II *„Contabilitatea întreprinderii”* și *„Audit și expertiză financiară”* răspund cerințelor contemporane ale învățământului universitar superior şi strategiilor de dezvoltare la nivel de ţară şi USM, asigură realizarea obiectivelor programului de studiu, fiind aliniate la standardele naţionale şi internaţionale după care se pregătesc specialişti în domeniul contabil și de audit, oferind posibilitatea ca absolvenţii să poată intra direct pe piaţa muncii.

Absolvenţii programelor de master vor ocupa posturi de contabil-şef, contabil-şef adjunct, director financiar, director economic, auditor, cadrul didactic, expert financiar, consultant în probleme economice.

Finalitățile şi obiectivele programelor de studii sunt definite potrivit Cadrului Național al Calificărilor şi Cadrului European al Calificărilor, sunt elaborate potrivit Planului-Cadru pentru studii superioare (ciclul I – licenţă, ciclul II – master, studii integrate, ciclul III – doctorat), aprobat de Ministerul Educaţiei, Culturii și Cercetării (ordinul 1045 din 29.10.2015), Regulamentul de organizare a studiilor în învăţământul superior în baza Sistemului Naţional de Studiu (ordinal Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1046 din 29.10.2015), cadrului normativ și actelor instituționale de rigoare în vigoare.

În cadrul departamentului, anual, se pregătesc circa 200 de cadre performante cu titlul de licențiat în economie și cu titlul de magistru în economie la Ciclul II, Master, care activează în diferite sectoare ale economiei Republicii Moldova.

La studiile de doctorat, la specialitatea 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică, sunt încadrate 7 cadre didactice, iar 8 cadre didactice din cadrul departamentului fac studii doctorale la alte specialități din cadrul facultății și în alte instituții de învățământ din țară.

Programele de studii din cadrul departamentului au impact social înalt prin pregătirea cadrelor calificate conform cerințelor standardelor naționale şi internaționale din domeniu, cerințelor comisiilor de calificare la nivel național (Ministerul Finanţelor) şi internaţional

(acreditarea programului ACCA, implementarea procesului de la Bologna şi Directivelor UE), angajarea studenților într-o perioadă scurtă în câmpul muncii şi satisfacția înaltă a acestora la absolvirea programelor de studii.

Începând cu înmatricularea 2016, programul de studii: „Contabilitate”, ciclul I, licență este acreditat de către ACCA – Asociația Experților Contabili Autorizați (the Association of Chartered Certified Accountants), Marea Britanie, organism profesional global al contabililor profesioniști. În rezultatul acestei acreditări, asociația internațională, recunoaște competențele profesionale obținute de către studenții specialității „Contabilitate”, fapt care şi scutește de susținerea a 8 examene probe din cele 14 de recunoaștere a calificării la nivel internațional ACCA.

Recent, la 18 aprilie 2018, departamentul a organizat întâlnirea studenților cu Dna Mihaela ROBU, Director de dezvoltare a Europei de Sud-Est ACCA România în cadrul seminarului cu genericul: *„Avantajele absolvenților Programului Contabilitate în obținerea calificării profesionale internaționale ACCA”.* La lucrările Seminarului au participat 132 de studenți, programul de studii „Contabilitate”, ciclul I, USM, cadrele științifico-didactice din cadru departamentului ce depun efort în modernizarea permanentă a standardelor curriculare și menținerea acestora în conformitate cu rigorile ACCA, actelor normative în vigoare și cerințelor pieței muncii la nivel național și internațional.

Au fost menționate avantajele acreditării ACCA pentru programul de studii „Contabilitate”, care sunt: îmbunătățirea programului și promovarea calității pregătirii cadrelor în domeniul contabilității, stimularea politicilor concurențiale în mediul învățământului superior și recunoașterea internațională a departamentului *„Contabilitate și Informatică Economică”*, USM ca instituție capabilă să ofere un program universitar de pregătire a profesioniștilor contabili în concordanță cu standardele de educație emise de IFAC (International Federation of Accountants), dar și reducerea cheltuielilor de pregătire pentru certificarea ACCA cu aproximativ 60%. Concomitent, s-a accentuat importanța actualizării permanente a curriculumurilor la disciplinele prevăzute de planul de studii și a cerințelor de evaluare a studenților în funcție de modificările produse în programele ACCA, care sunt în concordanță cu cerințele organismelor internaționale de reglementare în domeniul contabil și legislației în vigoare. Dna Mihaela Robu, director de dezvoltare a Europei de Sud-Est ACCA România a evidențiat experiența altor instituții de învățământ din statele europene și experiența de participare activă a studenților până la absolvirea specialității acreditate și obținerea diplomei de licențiat în economie.

Programele de studii de la Ciclul I, Licență: „Contabilitate” și „Cibernetică și Informatică economică” în anul 2017 au fost acreditate de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în învățământul Profesional din Republica Moldova.

Pentru orientarea profesională şi oferirea suportului necesar în angajarea absolvenților în câmpul muncii, în cadrul USM activează structura specializată de ghidare în carieră – Centrul de ghidare în carieră şi Relaţii cu piaţa muncii, care informează studenții cu referire la specificul studiilor; posibilităților de individualizare a traseului academic; diversitatea programelor de master, despre organizarea evenimentelor polivalente: târguri ale locurilor de muncă, invitarea absolvenților care au reușit în carieră, cu privire la organizarea master class cu specialiști de forță din domeniu etc.

Pentru realizarea cu succes a misiunii sale și obiectivelor stabilite, personalul științifico-didactic din cadrul departamentului creează un mediu educațional adecvat, calitativ şi productiv, care este

centrat pe student în scopul obținerii competențelor necesare pentru piața muncii într-o continuă schimbare, dar şi pentru a se integra în societate ca cetățeni activi şi responsabili.

Potențialul cadrului profesoral progresează în continuu prin perfecționare și obținere de calificări profesionale. Actualmente, în cadrul departamentului activează mai mult de 50% din cadrul profesoral ce a contribuit la formarea catedrei în calitate de structură educațională și de pregătire a cadrelor performante în cadrul USM, și în calitate de laborator științific. Din 39 de cadre științifico-didactice ce activează în cadrul departamentului, 18 sunt deținători de grad științific – doctor în științe și 2 doctori habilitați, iar 15 sunt doctoranzi. Din colaboratori, 5 dețin calificarea de auditor licențiat, 2 actuari licențiați și mai multe cadre didactice dețin calificări la nivel național și internațional în domeniul contabil: CAP, CIPA, Dip IFR ACCA. De asemenea, un număr impunător din cadrele didactice practică activitate și în sectorul real al economiei din țară ce contribuie esențial la calitatea pregătirii cadrelor la specialitățile menționate. Activitatea cadrelor științifico-didactice din cadrul departamentului includ mai multe activități, dintre care, cum a fost menționat, și acreditarea internațională a specialității „Contabilitate", care este și rezultatul participării cadrelor didactice, în perioada 2013-2018 la realizarea programului STAREP coordonat de Banca Mondială cu participarea Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova: „*Consolidarea auditului şi raportării financiare în ţările parteneriatului estic*".

Cu participarea experților Oficiului Băncii Mondiale Andrei BUSUIOC, doctor în științe economice și Svetlana PLATON, doctor în științe economice au fost efectuate evaluări cu privire la realizarea procesului de pregătire a cadrelor în domeniu la diferite situații, iar la 18 decembrie 2015 la USM a fost petrecută Masa rotundă cu tematica: *„Modernizarea programelor de studii în domeniu contabilității şi auditului"*, unde experții au prezentat rezultatele evaluării programului și măsurile de perfecționare și de îmbunătățire a procesului de studii.

La lucrările evenimentului au participat prorectorul pentru activitatea didactică USM, Otilia DANDARA, profesor, doctor habilitat și decanul Facultății de Științe Economice, Galina ULIAN, profesor, doctor habilitat.

Cadrele didactice, cu sprijinul Centrului pentru Reforma de Raportare Financiară (CFRR) al Băncii Mondiale au modernizat planurile de învățământ şi curriculumurile la disciplinele de contabilitate şi audit din planul de studii; au fost elaborate testele de evaluare curentă şi finală a studenților programului conform standardelor internaționale şi cerințelor ACCA.

Alfred Jean-Marie Borgonovo, specialist superior în managementul financiar, CFRR, Banca Mondială, membru al CPA Australia şi CPA Canada.
Vladimir Dolghi, Lina Şişcani, reprezentanți USM în programul regional: „Consolidarea activității de audit și raportare financiară în țările din Parteneriatul Estic" (STAREP).

Rezultatele activităților desfășurate în realizarea programului STAREP au fost prezentate și în cadrul Seminarului cu genericul: *„Inițiative pentru consolidarea educației în domeniul contabilității și auditului",* organizat de Centrul pentru Reforma Raportării Financiare a Băncii Mondiale în colaborare cu USM și ASEM la 18 noiembrie 2016 în Moldova. USM a fost prezentată de prorectorul pentru activitatea didactică, Otilia DANDARA, profesor, doctor habilitat, decanul FŞE, Galina ULIAN, profesor, doctor habilitat, Liliana ROTARU doctor, conferenţiar universitar şef Secție Managementul Calității și cadrele științifice din cadrul departamentului ce au participat la realizarea programului STAREP.

Programul regional: *„Consolidarea activității de audit și raportare financiară în țările din Parteneriatul Estic"* (STAREP) este destinat creării unui mediu transparent de politici și cadru instituțional efectiv pentru raportarea corporativă în țările Parteneriatului Estic al UE: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina.

Scopul evenimentului a fost de a disemina cunoștințele dobândite la nivel regional cu comunitatea locală de practică și de a identifica soluții viabile privind consolidarea educației în domeniul contabilității și auditului atât la nivel universitar, cât și profesional.

În cadrul Seminarului a fost evidențiată și experiența Universității de Stat din Moldova ce a finalizat cu succes procesul de recunoaștere a principalelor discipline din planul de studii în domeniul contabilității și auditului de către organizația profesională, recunoscută pe plan internațional. S-au menționat aspectele-cheie ale procesului de acreditare de către ACCA, inclusiv modernizarea programelor de instruire și testelor de evaluare, menținerea acestora în conformitate cu rigorile bunelor practici ale altor țări și ACCA. Au fost evidențiate principalele provocări și avantaje, precum și modalitățile posibile de modernizare, reflectând atât asupra educației universitare, cât și asupra dezvoltării profesionale continue, cooperării între profesie, sectorul universitar și reglementator, astfel încât să contribuie la consolidarea educației contabile în Republica Moldova.

Experiența acumulată în cadrul conlucrării cu Centrul pentru Reforma de Raportare Financiară (CFRR) a Băncii Mondiale și acreditării de către ACCA – Asociația Experților Contabili Autorizați cu sediul în Marea Britanie se diseminează în cadrul parteneriatului cu instituții de învățământ superior din alte țări.

La 08 iunie 2017, departamentul și cu participarea decanului Facultății de Științe Economice, Galina Ulian, profesor, doctor habilitat în științe economice au petrecut masa rotundă în cadrul întâlnirii la USM cu șeful catedrei „Audit, revizie și control", Universitatea Economică Națională Ternopol, Ucraina, Adamciuk Oxana, doctor în științe economice, docent, unde a fost discutată experiența acreditării pe etape și beneficiile acesteia pentru absolvenții programului de studii acreditat.

În cadrul evenimentului Dna Svetlana PLATON, doctor în științe economice, Consultant al Băncii Mondiale, Centrului pentru Reforma de Raportare Financiară (CFRR) a aprofundat cerințele față de programele de studii acreditate, inclusiv necesitatea adaptării standardelor curriculare și modul de evaluare a studenților.

De asemenea, cadrele didactice titulare încadrate în procesul de instruire au participat la realizarea proiectului european comun Tempus „SOPE" UM_JEP 25121, Proiectul Tempus 1444544 realizat cu participarea mai multor instituții de învățământ din țară: UTM, ASEM, USM, UCCM, UAM, MET RM, participă în alte programe legate de profesie la nivel național și internațional.

Cadrele didactice ale departamentului în conlucrare cu *Secţia Formare Continuă* a USM, în perioada 2013-2014, au organizat cursuri pentru contabilii practicieni care activează în entități de interes public cu tematici de implementare în sectorul financiar nebancar a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) în volum de 900 de ore.

Cristina DOLGHI, doctor, conferențiar, șef departament Contabilitate și Informatică economică, USM. 30 noiembrie 2016

În colaborare cu Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova (ACAP) și una din cele mai mari companii de consultanță din Republica Moldova *„Brodsky Uskov Looper Reed & Partners*" (BULR), departamentul *„Contabilitate şi Informatică Economică"* la 30 noiembrie 2016, a participat la organizarea Conferinței cu genericul: ***„Retragerea companiei din zonele de risc: managementul și optimizarea"***. Conferința a fost susținută de partener media Publicația Periodică „Monitorul Fiscal FISC.MD" și partener tehnologic ÎS „Fiscservinform". La eveniment au participat manageri de întreprinderi, directori financiari, contabili, auditori, alte părți interesate de subiect. Ideea principală expusă în cadrul desfășurării conferinței a fost că riscul oferă entităților economice capacitatea de a se dezvolta și că situația de risc aduce nu numai pierderi, dar și o mulțime de oportunități.

Subiectele abordate de USM sau referit la managementul riscurilor în cadrul entității în condițiile economiei concurențiale, gestiunea securității informaționale și a datelor cu caracter personal ca mijloc de asigurare a eficienței businessului.

Cu prilejul aniversării a 10 ani de activitate, la 25 august 2016, s-a petrecut masa rotundă cu genericul: „Bilanţ de realizări: Departamentul Contabilitate şi Informatică Economică la 10 ani de reluare a activităţii la USM".

La eveniment au participat persoane notorii din domeniul contabil şi de audit din ţară: Viorel ȚURCANU, doctor habilitat, profesor universitar ASEM; Tudor TUHARI, doctor habilitat, profesor universitar UCCM; Alexandru FRECĂUŢEANU, doctor habilitat, profesor universitar UASM; Mihail MANOLI, doctor in economie, conferențiar universitar ASEM. La lucrările evenimentului a participat Președintele Asociației Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova Viorel DANDARA, doctor în economie; Svetlana PLATON, doctor în economie, Consultant al Băncii Mondiale pentru Reforma Raportării Financiare (CFRR) și cadre științifico-didactice din cadrul ASEM: Valentina PALADI, doctor în economie, conferențiar universitar; Natalia ZLATINA, doctor în economie, conferențiar universitar; Irina GOLOCIALOVA, doctor în economie, conferențiar universitar; Liudmila GAVRILIUC, doctor în economie, conferențiar universitar, și cadre științifico-didactice din cadrul USM.

În cadrul evenimentul au fost puse în discuții următoarele subiecte:

„Departamentul Contabilitate și Informatică economică – 10 ani de succes”, prezentat de *Cristina DOLGHI, dr., conf. univ.*, care a evidențiat realizările departamentului în cei 10 ani de reluare a activității la USM. S-a referit la calitatea pregătirii cadrelor, și îmbinării reușite a două specialități: „Contabilitate” și „Cibernetică și Informatică economică”, care au o tangență evidentă și binevenită pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței muncii, atât la nivel național, cât și internațional. În cadrul totalizării realizărilor obținute în acești ani, șeful de departament, *Cristina DOLGHI, dr., conf. univ.* a evaluat și potențialul corpului profesoral, a menționat, că cadrele științifico-didactice progresează în continuu prin perfecționare și obținere de calificări naționale și internaționale în domeniul contabil, de audit și tehnologiilor informaționale.

„Valorile și provocările profesiei contabile”, subiect prezentat de către *Aliona IACOB, drd., lector universitar USM,* care a pus în discuții provocările profesiei de contabil. A menționat importanța profesiei date pentru alte specialități și prioritățile acesteia în cadrul pregătirii cadrelor performante.

„Rolul sistemelor informaționale în gestiunea economico-financiară”, discursul prezentat de *Valentina TÎRȘU, drd., lector universitar USM*, prin care s-a evidențiat importanța majoră a sistemelor informaționale în ținerea contabilității și prezentării informației manage-mentului entității. A urmat analiza sistemelor informaționale utilizate în predarea disciplinelor de profil, perspectiva de perfecționare a acestora și implementarea noilor sisteme informaționale.

„Modernizarea programului de studiu în domeniul contabilității prin acreditarea ACCA”, subiect prezentat de *Lina Șișcanu, auditor licențiat, drd., lector universitar USM,* în cadrul căruia s-a menționat că ACCA promovează cele mai înalte standarde profesionale, etice și de guvernare.

Calificarea oferită de experții internaționali pentru programul de studii „Contabilitate” este cea mai importantă calificare profesională în cadrul profesiei de contabil ce oferă posibilitatea de a obține cunoștințe și abilități relevante absolvenților programului dat din cadrul USM.

În cadrul dezbaterilor s-a marcat prioritatea națională a profesiei de contabil și contribuția departamentului „Contabilitate și Informatică economică” din cadrul USM în pregătirea cadrelor în domeniul dat.

Viorel ȚURCANU, profesor, *dr. hab.* a marcat importanța pregătirii cadrelor în instituțiile superioare de învățământ, a adus felicitări și succese în dezvoltarea continuă a Departamentului.

Tudor TUHARI, profesor, dr. hab., în acest context a menționat contribuția departamentului în pregătirea cadrelor în domeniul dat, a adus felicitări și a urat succese pe viitor.

Mihail MANOLI, dr., conf. univ. s-a referit la importanța implementării noilor norme legale în predarea disciplinelor de specialitate și performanța acestora în pregătirea cadrelor pentru economie în domeniul contabil și de audit, a felicitat corpul profesoral cu marcarea evenimentului dat și a dorit succese în continuare.

Profesorul Alexandru FRECĂUŢEANU, dr. hab. a menționat necesitatea mai activă în editarea și reeditarea manualelor la obiectele de profil conform noilor cerințe, a propus implicarea activă în promovarea implementării Legii contabilității și actelor normative din domeniu.

În continuarea dezbaterilor, *Dl Viorel DANDARA, doctor în științe economice* a pus în valoare rolul specialității contabile și profesioniștilor din domeniul contabil și de audit, a menționat nivelul bun de pregătire a cadrelor în cadrul Departamentului ce a fost justificat în cadrul activității sale în calitate de Președinte a comisiei examenului de licență mai mulți ani în cadrul USM și a dorit multe realizări în continuare.

Dna *Svetlana PLATON*, doctor în economie, a menționat efortul și munca consecutivă a grupului de lucru din cadrul departamentului la obținerea acreditării internaționale a programului „Contabilitate". A evaluat participarea cadrelor didactice din cadrul departamentului la activitățile desfășurate în cadrul Programului de Reformă a Raportării Financiare în Republica Moldova (STAREP), susținut de banca Mondială la nivel înalt și a dorit succese în continuare.

La finele evenimentului lansat, pentru merite în promovarea educației de calitate în sistemul universitar, contribuție la pregătirea cadrelor de înaltă calificare și ***cu prilejul aniversării a 10 ani de reluare a activității departamentului „Contabilitate și Informatică economică" la USM au fost decernate diplome de merit următoarelor cadre științifico-didactice: Ela MALAI, dr., lector universitar, Natalia APETRII, drd., lector universitar, Valentina TÎRȘU, drd., lector universitar, Elena PETREANU, drd., lector universitar, Vladimir DOLGHI, auditor licențiat, drd., lector universitar, Eugeniu RAIEȚCHI, auditor licențiat, drd., lector universitar, Lina VASILOI, auditor licențiat, drd., lector universitar.*** Evenimentul a fost încheiat cu mesaje de felicitare din partea invitaților, urmați de mesajul de felicitare și mulțumire pentru participare la eveniment al Decanului Facultății de Științe Economice, Galina ULIAN, profesor, dr. hab. și Cristina DOLGHI, dr., conf. univ., șef de departament.

În scopul desemnării rezultatelor cercetării, precum şi promovării imaginii științei în cadrul USM, cercetătorii științifici ai profilului de contabilitate, audit, analiză economică, cibernetică şi informatică economică întreprind diferite activități: organizarea conferințelor științifice, participarea activă în cadrul Seminarului Ştiinţific: „Probleme socioeconomice ale Republicii Moldova: reflecții şi sugestii" al Facultății de Științe Economice, publicarea articolelor științifice în reviste naționale și internaționale, editarea manualelor, lucrărilor metodice, ghiduri, suporturi de curs, culegeri de aplicații şi teste etc.

Rezultatele cercetărilor științifice anuale ale cadrelor didactice din cadrul departamentului se prezintă la diferite forumuri naționale și internaționale din cadrul USM, ale altor instituții de învățământ și Asociații profesionale.

Conferința Științifică Internațională organizată de Facultatea de Științe Economice a USM: „Paradigme moderne ale economiei și antreprenorialului inovativ". 03-04 noiembrie 2017

În cadrul Conferințelor Științifice Internaționale anuale petrecute de către Facultatea de Științe Economice, cadrele științifice din componența departamentului prezintă soluții pentru diverse probleme în elaborarea metodologiei de înregistrare în contabilitate a operațiilor economice, influenței sistemelor informaționale în organizarea contabilității etc. Concomitent, cadrele științifice au studiat problemele vizate prin prisma noilor Standarde Naționale de Contabilitate și Standardelor Internaționale de Raportare Financiară. De asemenea, au fost identificate problemele evoluției auditului intern în sectorul corporativ din țară; s-au propus căile de aliniere a politicilor monetare la practicile internaționale, modul de consolidare a sistemului de control și supraveghere în sistemul bancar în conformitate cu Directivele UE. De asemenea, a fost abordată problematica impactului sectorului tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) asupra PIB-lui în RM.

Conferința Științifică Internațională: „Priorități strategice de modernizare inovațională a economiei Republicii Moldova și politici de dezvoltare durabilă la nivel mondial". Organizată de FȘE și departamentul „Contabilitate și Informatică Economică". 30-31 octombrie 2015.

Rezultatele cercetărilor ştiinţifice prezentate în cadrul Secţiunii I: *„Politici inovaţionale de organizare a contabilităţii, auditului şi modelării proceselor economice”* au cuprins tematica:

- *Politici de organizare a auditului intern şi rolul acestuia în sistemul de management al riscului*” prezentată de Cristina DOLGHI, dr., conf. univ.
- *„Abordări metodologice ale lucrului individual studenţilor”* prezentată de Valeriu PLATON, dr., conf. univ., Nicolae PRODAN, dr., conf. univ. și Ala GARŞTEA, drd., lector univ.
- *„Importanţa informaţiei privind costurile de producţie relevante la adoptarea deciziilor de înlocuire a utilajului”* prezentată de Galina LUŞMANSCHI, dr., conf. univ.
- *„Optimizarea costurilor cu personalul prin efectul instruirii”* prezentată de Dna Valentina PANUS, dr., conf. univ.*“*
- *„Aspectele analizei factoriale a rentabilităţii în întreprinderile agricole”* prezentată de Natalia TCACI, dr., conf. univ., Alexandru TCACI, dr., conf. univ. și Virginia COJOCARU drd., lector univ.
- *„Сбор и подготовка данных для их интеллектуального анализа”* prezentată de Natalia APETRII, drd., lector univ.
- *„Evaluarea gajului şi evidenţa acestuia în cadrul băncii comerciale”* prezentată de Victoria LISNIC, drd., lector. univ.
- *„Rolul participanţilor profesionişti ai pieței de asigurări în sporirea culturii asigurărilor”* prezentată de Dna Tatiana MACOVEI, drd., lector univ.
- *„Rolul sistemelor informaţionale contabile în organizarea contabilităţii”* prezentată de Ala TATARCIUC, drd., lector univ., etc.

În rezultatul dezbaterilor problemelor puse în discuții au fost propuse următoarele soluții în domeniul contabilităţii, auditului şi sistemelor informaţionale: implementarea practicilor moderne în auditul intern; aplicarea politicilor contabile practicate în ţările europene conform Standardelor Internaţionale de Raportare Financiară de către entitățile din Republica Moldova; utilizarea sistemelor informaţionale pentru integrarea eficientă a contabilităţii în procesele economice de business.

Cadrele științifice ale departamentului au publicat peste 700 de lucrări științifice și metodico-didactice cu un volum de peste 900,0 coli de autor, inclusiv: peste 60 de suporturi de curs și manuale, mai mult de 500 de articole științifice în reviste naționale și internaționale, au fost prezentate rezultatele cercetării în domeniul de profil și în cadrul a 421 de conferințe științifice la nivel național și internațional.

Studenții, ca parte integrantă a comunității academice, participă în procesul de organizare a activității de cercetare, rezultatele cărora sunt menționare atât la nivel de departament, facultate, cât și la nivel de USM.

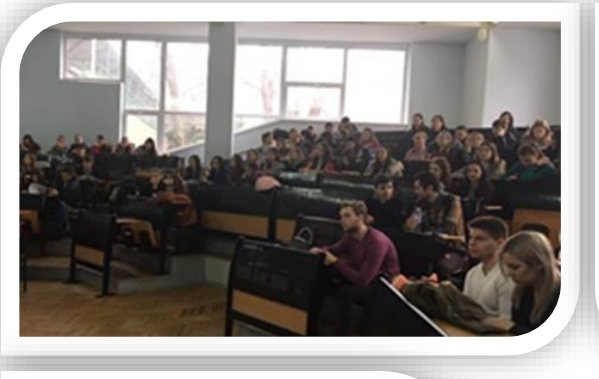
În realizarea cu succes a parteneriatului profesor-student în cadrul departamentului s-a organizat cercul ştiinţific pentru studenții ciclului I, licență și ciclul II, master ***„Strategii contemporane în domeniul contabilității, auditului şi tehnologiilor informaționale”,*** la ședințele căruia, cadrele științifico-didactice organizează mese rotunde cu diferite tematice ce se încadrează în disciplinele de specialitate, pregătirea studenților pentru elaborarea proiectelor de specialitate, orientarea studenților în selectarea temelor la tezele de licență și de master cu posibilitatea de a continua cercetările date în cadrul studiilor de doctorat.

Lucrările selectate în cadrul activităților științifice ale studenților ciclului I și ciclului II în anul 2016 au fost prezentate la 28 februarie 2017 în cadrul Conferinței Științifice a studenților la nivel de departament, facultate și USM.

Astfel, materialele studenților prezentate în cadrul meselor rotunde organizate de comun cu cadrele științifico-didactice și studenții specialităților pregătite în cadrul departamentului se analizează și se discută noutățile științifice.

Ulterior, lucrările studenților activi, care conţin noutate ştiinţifică se selectează pentru a fi prezentate și discutate în cadrul Conferințelor Ştiinţifice Studenţeşti anuale organizate de USM la nivel de departament, facultate şi universitate. Rezultatele studenților sunt evidențiate prin mențiuni, diplome și premii. Totodată, rezultatele obținute de studenți sunt prezentate la conferințele organizate de alte instituții de învățământ din Moldova și din alte țări.

Concomitent se petrec seminare și mese rotunde la care se invită specialiști din sectoarele reale ale economiei și din instituții de stat. Așa, la 22 martie 2017, în colaborare cu reprezentanții publicației periodice „Monitorul Fiscal FISC.MD" s-a organizat Seminarul cu tema: ***„Servicii fiscale electronice"***.

22 martie 2017. Evenimentul a avut scopul de a promova aspectele fiscale în rândurile viitorilor contabili, care a fost deschis de Rodica MUSTAȚĂ, director „Monitorul Fiscal FISC.MD". Cu un interes deosebit s-a discutat depunerea dărilor de seamă fiscale în formă electronică prin intermediul SIA „Declarație electronică".

Studenții au aflat cum pot cunoaște poziţia oficială a Serviciului Fiscal de Stat prin intermediul Publicației Periodice *„Monitorul Fiscal FISC.MD"*, care sunt beneficiile oferite de revistă în sensul dezvoltării profesionale a contabililor şi auditorilor, cum pot obține răspunsuri la întrebările care le apar în ce privește aplicarea legislației fiscale. Un subiect important a constituit prezentarea rubricii „Întrebări şi Răspunsuri" a ediției electronice www.monitorul.fisc.md, unde inspectorii fiscali răspund la întrebările, parvenite din partea contribuabililor, cu privire la implementarea corectă și uniformă a legislației fiscale în vigoare.

Cu interes deosebit a fost discutată necesitatea și avantajele utilizării semnăturii electronice, serviciile de raportare electronică, care sunt oportunitățile şi avantajele oferite de serviciile fiscale moderne, precum și cum pot participa persoanele cointeresate la instruirile extinse organizate de către Î.S. „Fiscservinform".

În cadrul petrecerii evenimentului mondial al săptămânii financiare, la 29 martie 2017 departamentul a organizat pentru studenții specialității „Contabilitate" în cadrul disciplinei *„Contabilitatea financiară"*, masa rotundă cu tema: ***„Promovarea educației financiare în rândul tinerilor"***.

Reprezentanții Î.S. „Fiscservinform" Natalia NOGAI și Mariana CHIRTOACĂ au prezentat modul de utilizare a serviciilor fiscale electronice

29 martie 2017, Maia BAIEȘI și Alexei UNTILOV, invitați la eveniment, reprezentanți ai pieței financiare nebancare din Republica Moldova, Cristina DOLGHI, dr., conf. univ., șef departament

În cadrul mesei rotunde au participat studenţii anului II, specialitatea *Contabilitate* şi cadrele ştiinţifico-didactice ale departamentului.

Astfel, viitorii economişti au fost îndemnaţi să adreseze întrebările ce ţin de domeniul fiscalităţii şi contabilităţii prin intermediul rubricii „Adresează-ne o întrebare" sau „Deschide discuţii pe Forum", precum şi să devină utilizatori fideli ai portalului.

Scopul petrecerii Seminarului a fost trezirea interesului față de problemele privind activitatea pieței financiare nebancare. Evenimentul petrecut de departament în colaborare cu reprezentanți din sectorul financiar nebancar este coordonat de organizația Child and Youth Finance Internațional, ce se petrece în Republica Moldova anual și presupune organizarea unor activități, obiectivul cărora constă în familiarizarea adolescenților cu asemenea noțiuni ca: bani, economisirea lor, modul de inițiere a unei afaceri.

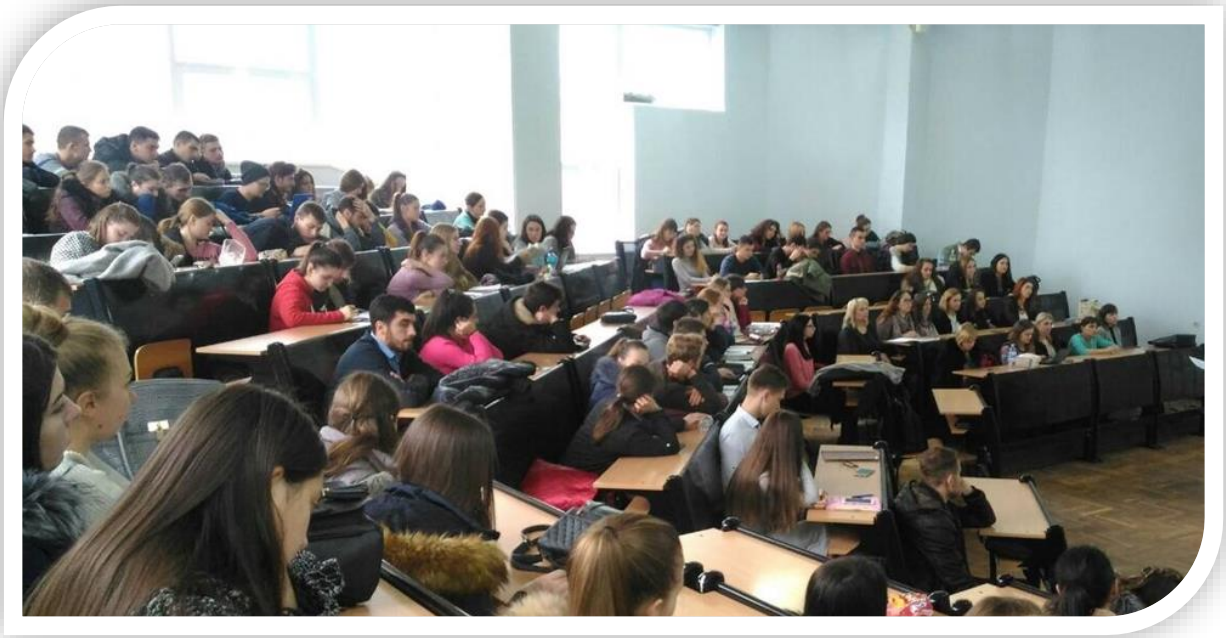
Cooperarea între profesie și sectorul universitar, contribuirea departamentului la consolidarea educației contabile în țară se realizează prin mai multe activități. Așa, la 24 noiembrie 2017 a fost organizată masa rotundă cu genericul: ***„Provocările profesiei contabile”*** cu participarea studenților anului III de la specialitățile *Contabilitate* și *Cibernetică și Informatica economică*, dar și studenți de la alte specialități din cadrul FȘE a USM.

24 noiembrie 2017.

Invitat la masa rotundă:
Vladimir DOLGHI, director,
auditor certificat, reprezentant
al Societății de Audit
„FlagMan-D”.

La lucrările evenimentului au participat auditori și contabili certificați, reprezentanți ai Societății de Audit „FlagMan-D”. S-au evidențiat posibilitățile dezvoltării profesiei de contabil și anume care sunt prioritățile de a deveni un specialist certificat în domeniul de contabilitate la nivel național și internațional. Concomitent s-au adus argumente în favoarea dezvoltării profesiei contabile în domeniul auditului situațiilor financiare și posibilitățile de susținere a probelor examenelor pentru obținerea calificării de auditor.

Săptămâna consacrată sărbătorii Zilei Tineretului, care se petrece anual în cadrul USM la 16 noiembrie 2016, a fost organizată de către cadrele științifico-didactice ale departamentului în cadrul disciplinelor *Auditul financiar* și *Auditul intern* predate la anul III, specialitatea „Contabilitate”, licență, masa rotundă: ***„Guvernanța corporativă. Importanță și provocări”***.

16 noiembrie 2016, invitat special Veaceslav ȘEREMET, manager departamentul de Audit, Moore Stephens KSC, Dl.

În discursul său, Veaceslav ȘEREMET a accentuat importanţa şi rolul guvernanței corporative, totodată, a prezentat exemple ale impactului produs de eșecurile guvernanței corporative pe plan internațional.

De asemenea, s-a menționat și necesitatea actuală pentru entitățile economice de a adopta concepte și principii interne de guvernanță corporativă conform standardelor și reglementărilor normative în vigoare.

În dezbaterile cu participarea cadrelor didactice din cadrul departamentului s-a specificat, că auditul intern reprezintă un element decisiv în implementarea practică a principiilor guvernanței corporative atât la nivel național, cât și la nivel internațional. În cadrul cercului științific studențesc, la 28 noiembrie 2016, s-a discutat tematica: *„**Supravegherea activităţii de audit – oportunitate pentru Republica Moldova” şi „Operaţiuni de capital: aspecte contabile şi fiscale”**.*

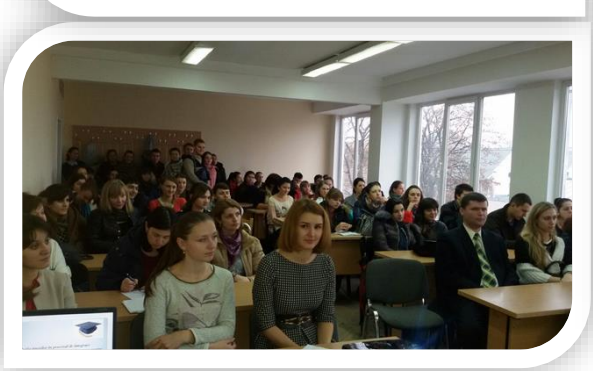

28 noiembrie 2016,
Veaceslav CIOBANU, invitat special,
administrator al companiei de audit
„Optim- Audit” SRL, auditor licențiat

În cadrul temei nominalizate s-au menționat problemele-cheie privind activitatea de audit și sistemul de supraveghere publică a activității date. S-a atras atenția asupra faptului, că activitatea profesională a auditorului financiar este de o importanță publică deosebit de mare și din considerentele date este necesar ca să fie sub controlul societății, iar sistemul de supraveghere publică să fie realizat conform cadrului legal adaptat la cerințele Directivelor Uniunii Europene. De asemenea, au fost examinate întrebările privind aspectele contabile şi fiscale aferente majorării capitalului social din contul profitului net, de facilităţile legate de majorarea capitalului social, de aporturile adăugătoare ale asociatului (acţionarului) în capitalul entităţii etc.

Lucrările anuale ale Cercului științific studențesc, de asemenea, au abordat și oportunitățile tinerilor de inițiere și dezvoltare a unei afaceri. Tematica dată a fost dezvoltată în cadrul mesei rotunde cu genericul ***„Oportunități naționale de abilitare economică a tinerilor în Republica Moldova”*** la 13 noiembrie 2015. Invitat special la eveniment a fost şeful secţiei „Consultanţă şi Instruire”, dna Ludmila STIHII, reprezentant al Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici şi Mijlocii (ODIMM).

La acest eveniment au participat cadrele ştiinţifico-didactice ale Facultăţii de Ştiinţe Economice, masteranzii şi studenţii de la diferite specialităţi. Reprezentantul ODIMM a comunicat oportunităţile tinerilor de iniţiere şi dezvoltare a unei afaceri în cadrul programelor naţionale oferite de ODIMM. De asemenea, au fost prezentate condiţiile şi posibilităţile de aplicare a următoarelor programe: Programul Naţional de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) – destinat tinerilor creativi care au idei de afaceri şi au nevoie de finanţare şi instruire; „Gestiunea Eficientă a Afacerii" (GEA) – program destinat antreprenorilor de orice vârstă ce practică activităţi economice sub orice formă de organizare juridică, care doresc să-şi sporească abilităţile în domeniul antreprenorial pentru asigurarea gestionării eficiente a afacerii; „Pare 1+1" – program destinat lucrătorilor migranţi şi/sau rudelor acestora care doresc să investească în lansarea sau /şi dezvoltarea unei afaceri proprii. În cadrul dezbaterilor participanții au venit cu idei de afaceri, care necesită finanţare, cei care deja au o afacere, cu idei de îndrumări în gestiunea eficientă a acesteia.

Importanța tinerilor în procesul de dezvoltare a unei țări s-a pus în discuții la seminarului cu genericul ***„Contribuţia tinerilor în dezvoltarea unei societăţi de nivel european",*** la 20 noiembrie 2014.

Constantin ȚURCANU, invitat special al Ministerului Tineretului și Sportului, consultant principal din cadrul Direcției politici pentru tineret. 20 noiembrie 2014

Constantin ȚURCANU si-a expus poziția oficială a autorității publice privind importanța tinerilor în procesul de dezvoltare a unei țări, contribuția acestora în procesul de integrare europeană în calitate de participanți activi la formarea unei societăți ce stă la baza unei noi epoci.

Concomitent, s-a menționat rolul tinerilor în procesul de dezvoltare a unei societăți prospere în contextul transformărilor contemporane.

Discuția a fost precedată de comunicarea Consilierului oficiului Proiecte Internaționale USM, care a prezentat programul „Erasmus Mundus" pentru studenți și condițiile de aplicare la aceste proiecte.

Încurajarea permanentă a studenților de a participa la manifestările științifice, îndrumați de cadrele științifico-didactice ale departamentului, are un rol important în asigurarea unui dialog, lansarea de proiecte pe viitor, transmiterea de informații şi stimularea activităților de cercetare.

Activitățile comune ale cadrelor științifico-didactice, studenților și specialiștilor din sectorul real contribuie la dezvoltarea competențelor studenților și diseminează încrederii absolvenților în profesia aleasă și în dezvoltarea carierii pe viitor.

În perspectivă, departamentul *Contabilitate și Informatică Economică* planifică un șir de acțiuni de dezvoltare, dintre care: creșterea calității ofertei educaționale, ținând cont de necesitățile de pe piața muncii și dezvoltarea economică și socială a Republicii Moldova; modernizarea standardelor curriculare conform bunelor practici din alte țări; extinderea activității de cercetare și sporirea participării cadrelor științifico-didactice la dezvoltarea profesiei în domeniile de contabilitate, audit și tehnologiilor informaționale; activizarea activității științifice și prezentarea rezultatelor acestora în cadrul manifestărilor științifice la nivel național și internațional.

Activitatea didactico-științifică a membrilor Departamentului

Nr.	Numele, prenumele	Titlul științific, Funcția	Direcții de cercetare	Numărul de publicații științifice și metodice	Discipline predate
1.	**Dolghi Cristina**	**Doctor, Conf. univ., șef departa-ment**	Problemele contabilității și raportării situațiilor financiare în Republica Moldova. Implementarea politicilor contabile conform IFRS. Sistemul de control al calității pentru firmele care efectuează audituri și revizuiri a situațiilor financiare. Dezvoltarea auditului intern și rolul acesteia în procesele de management. Rolul informației contabile în procesul decizional. Particularitățile metodologiei contabilității în societățile de asigurări. Direcțiile de dezvoltare a pieței de asigurări în țările europene.	74	1. Contabilitate financiară 2. Contabilitatea societăților de asigurări 3. Organizarea contabilității în entitățile economice 4. Asigurarea calității în auditul financiar 5. Auditul performanței 6. Asigurarea calității informației economico-financiare 7. Problemele contabilității în contextul implementării politicilor contabile
2.	**Prodan Nicolae**	**Doctor, Conf. univ.**	Algebra și teoria numerelor. Didactica matematicii.	90	1. Econometrie 2. Teoria deciziilor 3. Etica profesională
3.	**Calin Iurie**	**Doctor, Conf. univ.**	Teoria calitativă a sistemelor de ecuaţii diferenţiale. Teoria invariaţilor algebrici ai sistemelor de ecuaţii diferenţiale.	55	1. Matematica economică 2. Econometrie 3. Modelarea proceselor economice 4. Analiza matematică
4.	**Luşmanschi Galina**	**Doctor, Conf. univ.**	Eficienţa metodei de calculaţie a costurilor pe activităţi (ABC) în managementul entităţii. Contabilitatea şi relevanţa informaţiei contabile în managementul activităţii de turism. Relevanţa informaţiei contabile în managementul serviciilor medicale private. Relația contabilitate fiscalitate: abordări contemporane privind interacțiunea acestora.	36	1. Bazele contabilităţii 2. Contabilitatea financiară 3. Organizarea contabilităţii 4. Audit financiar 5. Organizarea contabilităţii în afaceri 6. Drept contabil
5.	**Tcaci Alexandru**	**Doctor, Conf. univ.**	Diagnosticul și estimarea economică a potențialului întreprinderii agricole	36	1. Diagnostic financiar 2. Analiza gestionară 3. Analiza activităţii economico-financiare 4. Gestiunea financiară și analiza performanțelor
6.	**Golocialova Irina**	**Doctor, Conf. univ.**	Evoluţia şi starea modernă a metodologiei contabilităţii. Standarde Internaţionale de Raportare Financiară, contabilitatea conform SIFR şi probleme de adaptare SIFR la sistemul contabil din Republica Moldova. Situaţii	115	1. Contabilitate și raportarea financiară conform IFRS 2. Rapoarte financiare consolidate 3. Contabilitatea managerială 4. Contabilitatea impozitelor 5. Metodologia cercetărilor

Nr.	Numele, prenumele	Titlul ştiinţific, Funcţia	Direcţii de cercetare	Numărul de publicaţii ştiinţifice şi metodice	Discipline predate
			financiare consolidate şi aspectele pregătirii acestora.		economice
7.	**Malai Ela**	**Doctor, Lector univ.**	Bazele teoretice ale contabilității. Practica auditului financiar în Republica Moldova. Specificul auditului intern în instituțiile publice. Particularitățile metodologiei contabilității în comerțul exterior.	33	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea în comerţ 3. Contabilitatea societăților de asigurări 4. Contabilitatea comerțului exterior
8.	**Grigor Raisa**	**Doctor, Conf. univ.**	Algebra și logica matematică – Teoria inelelor și radicalelor.	60	1. Matematica economică 2. Econometrie 3. Cercetări operaţionale
9.	**Platon Valeriu**	**Doctor, Conf. univ.**	Aplicațiile metodelor matematice în economie.	65	1. Optimizare liniară 2. Matematica economică 3. Metode calitative în luarea deciziilor 4. Metode calitative şi cantitative în luarea deciziilor
10.	**Terzi Dumitru**	**Doctor, Conf. univ.**	Cibernetică matematică.	60	1. Statistica economică
11.	**Tcaci Natalia**	**Doctor, Conf. univ.**	Metode de estimare a rezultatelor activității operaționale a entităților.	120	1. Diagnostic financiar 2. Analiza gestionară 3. Analiza activităţii economico-financiare.
12.	**Sava Lilia**	**Doctor, Conf. univ.**	Managementul instruirii si dezvoltării profesionale a personalului (domeniul Telecomunicații).	63	1. Statistica economică.
13.	**Gujuman Lucia**	**Doctor, Conf. univ.**	Managementul investiţional -sursa de sporire a competitivităţii si dezvoltării inovaţiilor in ramura telecomunicaţii	50	1. Statistica economică
14.	**Ștahovschi Ada**	**Doctor, Conf. univ.**	Dezvoltarea și reglementarea contabilității financiare, manageriale și în instituții bancare, contabilității internaționale. Organizarea managerială a serviciilor şi produselor bancare	180	1. Contabilitatea bancară 2. Contabilitate internațională 3. Audit financiar 4. Auditul regularității 5. Etica profesională
15.	**Grigoroi Lilia**	**Doctor, Conf. univ.**	Aspecte teoretice ale contabilității. Problemele organizării contabilității întreprinderii. Politici contabile in viziunea IFRS.	85	1. Bazele contabilității 2. Contabilitate financiară 3. Contabilitate financiară aprofundată
16.	**Grabarovschi Ludmila**	**Doctor, Conf. univ.**	Problemele contabilității financiare și manageriale în Republica Moldova. Dezvoltarea contabilității în viziunea IFRS.	97	1. Contabilitate și raportarea financiară conform IFRS 2. Contabilitatea financiară aprofundată 3. Contabilitatea financiară
17.	**Bucur Vasile**	**Doctor hab., Profesor univ.**	Reglementarea contabilității financiare. Elaborarea și implementarea Standardelor Naționale de Contabilitate. Aspecte ale contabilității impozitelor, contabilității în transportul auto.	240	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea financiară avansată 3. Contabilitatea în transportul auto 4. Contabilitatea în ramuri

Nr.	Numele, prenumele	Titlul ştiinţific, Funcţia	Direcţii de cercetare	Numărul de publicaţii ştiinţifice şi metodice	Discipline predate
18.	**Tuhari Tudor**	**Doctor hab., Profesor univ.**	Eficienţa economiei concurenţiale în Republica Moldova. Problemele contabilităţii în entităţile necomerciale ale economiei naţionale.	180	1. Organizarea contabilităţii în entităţile economice.
19.	**Malai Andrei**	**Doctor, Profesor univ.**	Aspectele contabile în ramura sectorului agrar. Expertiză financiar-contabilă şi judiciară.	135	1. Expertiză financiar-contabilă.
20.	**Garştea Ala**	**Drd., Lector univ.**	Asigurarea eficienței manageriale în contextul transformărilor în mediul instituțional din Republica Moldova în scopul creșterii economice.	20	1. Matematica economică 2. Analiza statistică a proceselor economice
21.	**Apetrii Natalia**	**Drd., Lector univ.**	Dezvoltarea tehnologiilor informaționale. Baze de date. Data Mining-perspectivă educațională. Limbaje de programare.	24	1. Programarea logică 2. Baze de date 3. Sisteme informaționale în contabilitate 4. Sisteme de gestiune a bazelor de date 5. Sisteme informatice financiar-contabile 6. Tehnologii informaționale de comunicare
22.	**Tîrşu Valentina**	**Drd., Lector univ.**	Managementul sistemelor informaționale. Dezvoltarea sistemelor informaționale în contabilitate. Limbaje de programare.	19	1. Tehnologii Informaționale de Comunicare 2. Limbaje de programare I (Limbajul C) 3. Limbaje de programare II (Limbajul C++) 4. Instrumente Software pentru Afaceri (Limbajul Java) 5. Grafica și multimedia 6. Limbaje pentru e-activități 7. Sisteme Informaționale în Contabilitate.
23.	**Lisnic Victoria**	**Drd., Lector univ.**	Strategii moderne aferente operațiunilor de creditare, gestiunea și contabilitatea acestora în băncile comerciale.	16	1. Bazele contabilităţii 2. Contabilitatea financiară 3. Contabilitate bancară.
24.	**Petreanu Elena**	**Drd., Lector univ.**	Oportunitățile auditul intern în sectorul corporativ. Perfecționarea tehnicilor de audit intern în sectorul corporativ din Republica Moldova.	15	1. Bazele contabilității 2. Audit financiar 3. Audit intern
25.	**Dolghi Vladimir**	**Drd., Lector univ.**	Problemele implementării Standardelor Internaţionale de Raportare Financiară în RM. Politicile contabile conform IFRS. Problemele dezvoltării contabilităţii manageriale în sectorul de asigurări. Regimul de solvabilitate a companiilor de asigurări.	23	1. Contabilitate financiară aprofundată 2. Contabilitatea societăților de asigurări 3. Contabilitatea bancară 4. Proceduri şi tehnici de audit.
26.	**Macovei Tatiana**	**Drd., Lector univ.**	Problemele contabilității și auditului intern în Republica Moldova. Rolul contabilității în sistemul de	12	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea financiară, 3. Contabilitatea impozitelor

Nr.	Numele, prenumele	Titlul științific, Funcția	Direcții de cercetare	Numărul de publicații științifice și metodice	Discipline predate
			management al entității. Riscul și influența acestuia asupra activității societății de asigurări.		4. Organizarea contabilității în entitățile economice 5. Proceduri și tehnici de audit
27.	**Raieţchi Eugeniu**	**Drd., Lector univ.**	Eficiența controlului financiar în sistemul bancar național. Evoluția principiilor BASEL în contextul supravegherii bancare. Aspecte fiscale ale operațiunilor de leasing financiar.	7	1. Contabilitate și raportarea financiară conform IFRS 2. Rapoarte financiare consolidate 3. IFRS 4. Contabilitatea operațiunilor de microfinanțare şi leasing 5. Standarde de raportare financiară.
28.	**Șișcanu Lina**	**Drd., Lector univ.**	Strategii în menținerea solvabilității și raportării situațiilor financiare prin prisma standardelor internaționale în industria de asigurări din Republica Moldova	10	1. Contabilitatea impozitelor 2. Statistica economică 3. Proceduri și tehnici de audit.
29.	**Cojocaru Virginia**	**Drd., Lector univ.**	Aspecte teoretice în organizarea contabilității. Analiza activității operaționale ale entității economice. Problemele migrației resurselor umane în Uniunea Europeană.	18	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea managerială 3. Analiza economico-financiară 4. Analiza gestionară 5. Analiza situațiilor financiare.
30.	**Gavrilaş Natalia**	**Drd., Lector univ.**	Politici educaționale în creșterea competitivității economice din Republica Moldova	12	1. Proiectarea sistemelor informaţionale 2. Sisteme informatice financiar contabile 3. Tehnologii informaţionale de comunicare
31.	**Scacunova Ludmila**	**Drd., Lector univ.**	Eficienţa metodei de calculaţie a costurilor pe activităţi (ABC) în managementul entităţii.	23	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea financiară 3. Contabilitate managerială 4. Audit financiar 5. Audit intern 6. Etica profesională
32.	**Iacob Aliona**	**Drd., Lector univ.**	Problemele contabilității financiare	14	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea financiară 3. Contabilitatea impozitelor
33.	**Malai Maria**	**Master, Lector univ.**	Bazele teoretice ale contabilității. Aspectele contabilității în instituțiile publice	6	1. Bazele contabilității 2. Contabilitatea impozitelor 3. Contabilitatea în comerț 4. Contabilitatea în ramuri 5. Contabilitatea în instituţiile publice
34.	**Cojocari Ala**	**Drd., Lector univ.**	Diagnosticul financiar și metodele de evaluare a entității	23	1. Analiza gestionară 2. Analiza Situațiilor financiare 3. Analiza economico-financiară
35.	**Lavrenciuc Lilea**	**Drd., Lector univ.**	Relația contabilitate fiscalitate: abordări contemporane privind interacțiunea acestora	7	1. Bazele contabilității 2. Contabilitate financiară
36.	**Costeţchi-Juşca Oxana**	**Drd., Lector univ.**	Contabilitatea și relevanța informației contabile în managementul activității de turism.	3	1. Bazele contabilității 2. Sisteme informatice financiar-contabile

Nr.	Numele, prenumele	Titlul științific, Funcția	Direcții de cercetare	Numărul de publicații științifice și metodice	Discipline predate
37.	**Bugoi Maria**	**Drd., Lector univ.**	Relevanţa informaţiei contabile în managementul serviciilor medicale private	2	1. Bazele contabilității 2. Contabilitate financiară
38.	**Triboi Cristina**	**Master, Lector univ.**	Problemele contabilității și raportării financiare.	3	1. Bazele contabilității 2. Contabilitate financiară 3. Contabilitatea societăților de asigurări
39.	**Grigoriţa Viorica**	**Lector univ.**	Dezvoltarea tehnologiilor informaționale în domeniul financiar-contabil	6	1. Reţele de calculatoare 2. Tehnologii informaţionale de comunicare 3. Sisteme informatice financiar-contabile
40.	**Doina Aurelia**	**Lector univ.**	Politici de dezvoltare în domeniul serviciilor financiare. Perspectivele sectorului de asigurări în Republica Moldova	12	1. Auditul performanței 2. Auditul regularităţii.
41.	**Luchian Paulina**	**Lector univ.**	Dezvoltarea transportului în Republica Moldova. Tehnologiile informaționale.	8	1. Tehnologii informaţionale de comunicare

Tatiana BABIN (MOISA)

Director departament Contabilitate, contabil șef „Klassika Asigurări" S.A.

În zilele acestea, când ***Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității de Stat din Moldova*** sărbătorește 65 de ani de la fondare, sunt deosebit de onorată să Vă adresez un salut călduros şi cele mai sincere felicitări atât conducerii USM și a FȘE, cât şi corpului profesoral al facultății.

Am făcut studiile în anii 2006-2009 la *specialitatea „Contabilitate"*, Ciclul I în cadrul acestei prestigioase instituții de învățământ superior – Universitatea de Stat din Moldova, în 2004-2010 concomitent am făcut studii și la *specialitatea de „Drept".* Am aprofundat studiile la Ciclul II, Master la specialitatea *„Audit și expertiză financiară"* în 2009-2011. Analizând anii de studenție, sunt ferm convinsă că anume această perioadă are o amprentă de bune amintiri în viața mea și o bază excelentă de dezvoltare a carierii mele în domeniul contabil și de audit, în obținerea calificărilor profesionale la nivel național și finisarea calificărilor la nivel internațional de care mă preocup actualmente.

Apreciez deosebit aportul Decanului Facultății de Științe Economice Galina ULIAN, profesor universitar, doctor habilitat în economie, cadrelor științifico-didactice ale departamentului „Contabilitate și Informatică economică" și șefului de departament Cristina DOLGHI, doctor în științe economice, conferențiar universitar, și tuturor cadrelor didactice ale facultății la susținerea permanentă a tineretului studios prin contribuirea la formarea specialiștilor de vază din diferite domenii ale economiei naționale, personalităților ce promovează progresul societății.

În toată această perioadă de 65 de ani, Facultatea de Științe Economice şi-a consolidat o poziție de lider în formarea numeroaselor generații de specialişti în domeniul economic, prin furnizarea unui spectru larg de specialități, dar şi prin profesionalismul corpului profesoral al facultății.

Cu prilejul acestui jubileu, Vă felicit pentru realizările obținute și Vă doresc să vă bucurați în continuare de recunoaștere şi să rămâneți atractivi pentru tineretul studios la nivel național și internațional.

Tatiana LOZANU, Contabil-șef "Novatel Grup" SRL

Cu ocazia frumoasei aniversari a 65 de ani de la fondarea Facultăţii de Științe Economice din cadrul Universității de Stat din Moldova, Vă aduc cele mai sincere urări de bine, de sănătate și de împlinire.

Adesea, îmi aduc aminte cu deosebit drag de perioada de studii din anii ***2007-2010 la specialitatea „Contabilitate", Ciclul I*** și respectiv în anii ***2011-2013 la Ciclul II, Master la specialitatea „Audit și expertiză financiară".*** Cunoștințele obținute în perioada anilor de studii au jucat un rol important în formarea mea profesională. Îmi exprim recunoștința față de munca nobilă a cadrelor științifico-didactice din cadrul departamentului „Contabilitate și Informatică economică" în frunte cu șeful de departament Cristina Dolghi, doctor în științe economice, conferențiar universitar.

Vă doresc un viitor luminos, multă prosperitate și realizări remarcabile în procesul de formare și educare profesională a tinerilor generații.

Denis CERCHINA, Director „Contador Consulting" SRL

Aduc sincere felicitări întregului corp didactic al Facultății de Științe Economice în cadrul Universității de Stat din Moldova cu ocazia împlinirii a 65 de ani de la fondare, unde am studiat la specialitatea „Contabilitate", Ciclul I în anii 2006-2009 și studiile de master la specialitatea „Contabilitate şi analiză economică" în 2009-2011.

Cu acest prilej, exprim profunda recunoştinţă şi adâncul respect tuturor profesorilor şi conducerii catedrei de Contabilitate, care, prin vocaţia de pedagog, cercetător, manager, contribuie substanţial la pregătirea specialiştilor de înaltă calificare.

Apreciind aportul adus tinerei generaţii, Vă doresc şi în anii care urmează performante deosebite în activitatea didactică, iar roadele muncii depuse să se întruchipeze în succesele absolvenţilor.

Людмила Владимировна МАСЬКО, к.э.н., доцент, Учреждение образования, «Полоцкий государственный университет», Республика Беларусь

Выпускница Молдавского государственного университета им. В.И. Ленина 1990г., специальность по образованию «Бухгалтерский учет и анализ хозяйственной деятельности».

Студенческие годы навсегда остаются в памяти приятными воспоминаниями. Сегодня, я бывшая студентка Молдавского государственного университета, имею профессию, которую приобрела в стенах нашего университета. Самые яркие впечатления от учебы на экономическом факультете Молдавского государственного университета мы вспоминаем всегда, особенно когда встречаемся своей группой. Активные общественные и культурные мероприятия, проводимые для студентов, наполняли нашу жизнь веселыми и интересными событиями. Студенческую дружбу храним в наших сердцах до сих пор.

Считаю, что это были лучшие годы нашей жизни. Университет дал нам базу знаний, возможность системно аналитически мыслить, принимать правильные решения на практике. Яркие впечатления от учебы в университете на экономическом факультете для меня оставили лекции и практические занятия Виорела Ивановича Цуркану, замечательного человека, известного ученого, педагога, подготовившего не одно поколение специалистов по бухгалтерскому учету. Неиссякаемое творчество преподавателей и инициатива студентов, являются залогом дальнейшего успешного развития университета, укреплением его статуса в научно-образовательном сообществе.

В этот праздничный день от всей души желаю Молдавскому государственному университету дальнейшего процветания, успехов в профессиональной деятельности, удачи в развитии новых проектов, достижения намеченных целей, значимых побед и счастливых событий!

4.2. DEPARTAMENTUL ECONOMIE, MARKETING ŞI TURISM

Istoria Departamentului

Maria HĂMURARU, șef departament, dr., conf. univ.

La 1 decembrie 2015, în urma reformelor Facultăţii de Ştiinţe Economice, Catedra Economie, Marketing şi Turism a fost redenumită în Departamentul Economie, Marketing și Turism. Catedra Economie, Marketing şi Turism a fost fondată la 1 iulie 2014 în urma reorganizării Catedrelor *Marketing şi REI* şi *Teorie Economică și Metodologia Cercetării*. *Catedra de Marketing și REI* a fost reorganizată în 2008, în baza catedrei *Marketing și transferul Specialității REI* de la catedra *Economie Generală și REI. Catedra Marketing* a fost instituită prin decizia Senatului USM din 28.06.2005. Din 2008, *Catedra Economie Generală și Relații Economice Internaționale* a fost redenumită în *Teorie Economică și Metodologia Cercetării.*

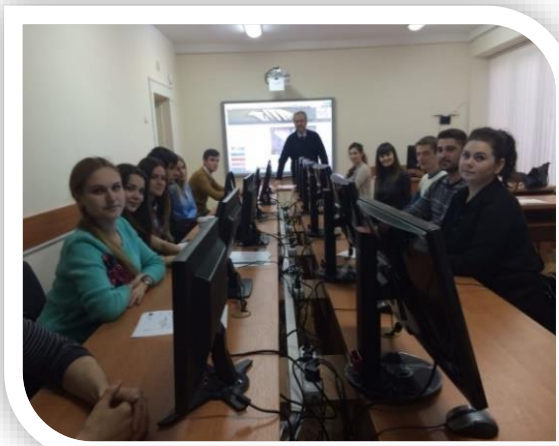
Catedra Economie Generală și Relații Economice Internaționale a fost creată prin decizia Senatului USM din 29.10.2002.

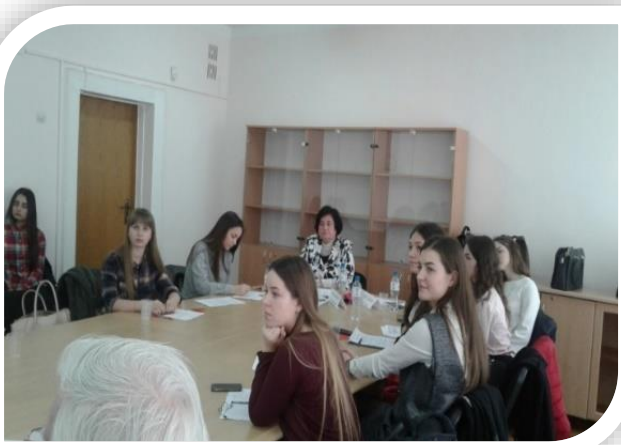
Misiunea Departamentului

Misiunea *Departamentului Economie, Marketing și Turism* este de a forma specialiști competitivi și inovatori pentru domeniile activității economice: Marketing și logistica; Servicii hoteliere, turism și agrement. Activitatea departamentului este caracterizată prin actualitate, rigoare şi calitate în deplină concordanță cu exigențele sistemului naţional şi internaţional de educaţie.

Membrii Departamentului în cadrul ședinței

Activități în cadrul cercurilor științifice

În afară de activitățile curriculare, în cadrul Departamentului se organizează două cercuri științifice studenţeşti:

1. *Cercetare, Inovare, Competitivitate* – coordonator științific: Bradu M., lect. univ.
2. *Tinerii Marketeri* – coordonatorii științifici: Grumeza T., lect. univ., Davîdov C., lect. univ.

Activitatea științifică a studenților se desfășoară atât în baza planurilor de activitate ale Cercurilor Ştiinţifice, aprobate de departament, cât şi în mod individual prin participarea la diverse conferinţe/concursuri.

În cadrul Departamentului funcționează Centrul de Excelență „Turism și activitate hotelieră”, înzestrat cu tablă interactivă, calculatoare performante și softuri pentru simularea gestiunii

operațiunilor hoteliere și agențiilor de turism.

În cadrul Centrului de Excelență Turism și Activitate Hotelieră se realizează diverse activități științifice și metodico-didactice, printre care și formarea continuă a specialiștilor pieței serviciilor turistice și hoteliere. Astfel, departamentul organizează stagii de perfecționare la două programe:

1. Managementul serviciilor în structurile de primire turistică;
2. Management în activitatea de turism.

În rezultatul realizării cursurilor de formare continuă în volum de 450 ore – 15 credite, audienții primesc certificate de calificare în domeniile respective.

Departamentul cooperează cu catedrele/departamentele de profil din instituțiile de învăţământ superior din ţară și din străinătate, consolidând potenţialul competitiv şi ştiinţific a cadrelor didactice prin participarea la Conferinţe, Mese Rotunde şi Seminare.

Oferta educaţională este generoasă, atractivă şi flexibilă, asigurând pregătirea profesională a studenţilor şi masteranzilor în domeniile: Științelor Economice și Serviciilor Publice. Departamentul *Economie, Marketing și Turism* este responsabil de organizarea următoarelor programe de formare profesională a specialiștilor:

Ciclul I, Licență

0414.1 Marketing şi logistică

1013.1 Servicii hoteliere, turism şi agrement.

Ciclul II, Masterat

Studii în marketing (MP)

Management şi Marketing Hotelier şi Turism (MP)

Ciclul III, în cadrul Școlii Doctorale de Științe Economice

521.01 Teorie economică şi politici economice

521.02 Economie mondială; relaţii economice internaționale.

Specialitatea Marketing şi Logistică a fost iniţiată în anul 2006, conform planului de studii, aprobat de către Ministerul Educaţiei şi Tineretului al Republicii Moldova în cadrul catedrei Marketing. Din 2006 până în prezent, formarea specialiștilor în acest domeniu este continuă.

În conformitate cu Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, absolvenții acestui program pot activa în calitate de: Manager (în serviciile de marketing și vânzare), Șef secție (marketing și vânzare), Expert economist în comerț și marketing, Șef birou marketing, Șef serviciu marketing, Specialist marketing, Consultant în telemarketing, Operator de telemarketing, Director departament marketing, leasing si cotare, Marketer, Documentarist ordonanțare logistică, Logistician gestiune flux, Merchandiser, Asistent comercial, Analist servicii client, Brand manager, Specialist relații publice, Agent de vânzări ș.a.

Specialitatea Turism a fost inițiată în 2010, conform Planului de învățământ, aprobat de Ministerul Educației. Începând cu admiterea 2017, denumirea specialității a fost modificată în **Servicii Hoteliere, Turism şi Agrement**, conform Nomenclatorului domeniilor de formare profesională şi al specialităţilor în învățământul superior (HG Nr. 482 din 28.06.2017). În conformitate cu Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova, absolvenții acestui program pot activa în calitate de: Conducător grup turistic, Ghid turism intern, Conducător pensiune turistica (rurală, agroturistica), Director agenție de turism, Director agenție de turism Tour-operatoare, Manager în activitatea de turism, Analist in turism, Agent de asistenta turistica, Agent de turism, Funcționar agenție turistică, Însoțitor grup turistic, Recepționer unitate de cazare, Șef recepție unitate de cazare, Recepționist, Operator recepție.

Descrierea structurii personalului științifico-didactic. Actualmente, structura personalului științifico-didactic din cadrul *Departamentului Economie, Marketing și Turism e*ste corespunzătoare şi asigură durabilitatea programelor de studii. La Departament activează 28 cadre didactice, din care 4 doctori habilitați, profesori; 9 doctori în economie, conferențiari universitari; 3 doctori în economie, lectori; 10 lectori; 2 asistenți universitari. Din totalul cadrelor universitare 86% sunt angajaţi titulari şi prin cumul intern, iar 14% – prin cumul extern.

Absolvenții

Din anul 2010 până în prezent, la specialitățile din cadrul *Departamentului Economie, Marketing și Turism* au absolvit peste 1000 de studenți și masteranzi.

Program	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ciclul I									
Marketing și Logistică (zi)	**47**	**57**	**97**	**79**	**72**	**61**	**66**	**79**	**84**
Marketing și Logistică (fr)				**14**	**13**	**4**	**1**		
Turism (zi)				**10**				**28**	**41**
Ciclul II									
Tranzacții Internaționale	**52**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	
Economia Întreprinderii					**13**				
Studii în marketing	**20**	**19**	**23**	**29**	**22**	**-**	**28**	**10**	**7**
Economia și Organizarea Serviciilor Hoteliere				**9**	**-**	**13**	**18**		
Management şi Marketing Hotelier şi Turism								**32**	**24**

Promoția anului 2018

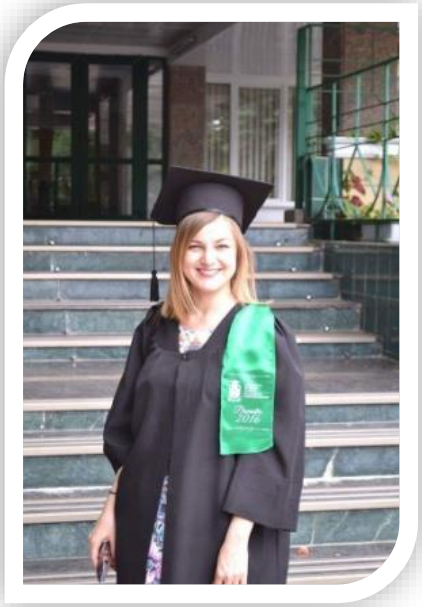
Maria STEPAN,

Specialist Marketing, Star Kebab SRL

Am ales Marketing și logistică din întâmplare, dar cred că aceasta a fost una dintre cele mai bune alegeri pe care le-am făcut până acum. Îmi amintesc primele perechi pe care le-am avut în primul an de facultate și mă cuprind cele mai plăcute emoții.

Cu fiecare profesor pe care îl cunoșteam, creștea dorința de a culege cât mai multe cunoștințe de la dumnealui. Cei trei ani de facultate mi-au permis să acumulez un bagaj întreg de cunoștințe și m-au format în timp ca specialist.

Cu drag,
Maria Stepan, MK1003 – promoția 2013

Aurica BALICA,

Manager Marketing SRL „Mobilis”

Amintiri de suflet de peste ani – ani de studenție.

Cu toții vom păstra undeva în adâncul sufletului aceste amintiri, clipe frumoase, un nou început, noi realizări, și activități care ne formează ca personalitate și ca specialist. Am cunoscut mulți oameni care m-au influențat pozitiv, care m-au ajutat să devin mai puternică, să pot să înfrunt greutățile și să fiu deschisă la noi schimbări. Mă consider o studentă fericită, deoarece am avut norocul să am parte de profesori buni, în adevăratul sens al cuvântului, atât ca profesioniști cât și ca oameni, deoarece acestora le reușea să creeze o legătură de prietenie cu noi, le sunt recunoscătoare de toate oportunitățile pe care mi le-au oferit, am participat la multe conferințe universitare și inter-universitare datorită lor, datorită sprijinului și curajului pe care mi l-au insuflat, reușeam să înving. Studenția este acea perioada pe care nu o uită nimeni cu siguranță. Studenția a fost perioada când am încercat senzații tari, am avut posibilitatea de a-mi aprofunda cunoștințele într-un domeniu foarte interesant - marketing, a fost perioada când am reușit să mă afirm ca student, a fost perioada care m-a ajutat mai apoi sa mă încadrez cu succes în câmpul muncii și să fac față noilor „aventuri” cu ajutorul cunoștințelor dobândite.

Cu drag,
Aurica Balica, MK1302 – șef de promoție 2016

Viorelia ZAHARCO (BEJENARI),

Director Cercetări Cantitative IMAS INVEST

În anul 2016 am absolvit Facultatea de Ştiinţe Economice, Specialitatea Marketing şi Logistică în cadrul Universităţii de Stat din Moldova. În prezent, îmi continui Studiile de Master în cadrul USM.

Dorinţa de a merge la o Facultate se născuse din Liceu, chiar dacă nu eram hotărâtă cu privire la viitoarea meserie. Una doar ştiam că vreau să studiez la Universitatea de Stat din Moldova, universitate care mi-a fost recomandată de foştii studenţi.

Şi iată-mă, documentele pregătite, rândul lung de viitori studenţi, aşteptam să îmi depun actele la Facultatea de Științe Economice. De cele mai multe ori, îmi place ca unele lucruri să se întâmple de la sine, de aceea am scris cerere la mai multe specialităţi, care credeam că mi se potrivesc: Marketing şi Logistică, Finanţe şi Bănci şi Business şi Administrare. Dintre toate acestea credeam şi doream să fiu studentă la Finanţe şi Bănci, dar mai târziu aflasem că am reușit la Marketing şi Logistică. În primele clipe încercam să mă conving că e o specialitate bună, chiar dacă nu ştiam ce înseamnă Marketing sau Logistică. În mediul online era promovată bine şi am pornit la drum cu gândul să nu mă dezamăgesc de această specialitate.

A urmat primul curs, colegi şi cunoştinţe noi, profesori care mi se păreau foarte diferiţi, căutarea cabinetelor, interacţiunea cu alţi oameni, profesori şi specialişti din diferite domenii au contribuit într-un oarecare fel la formarea mea profesională.

Susţineam cu colegii gândul: Devii student cu adevărat după prima sesiune de examene. Emoţii, cursurile răsfoite şi repetările îndelungate cu ceilalţi colegi au ajutat să trecem cu brio primele examene. Primul an de Universitate a constituit un mix de domenii, fiecare atât de diferite şi unice în felul său. Apoi a urmat doi ani specializaţi în domeniul marketingului. Cu cât mai mult gustam din această specialitate, mă regăseam şi înţelegeam că mi se potriveşte.

Mie şi colegilor mei ne plăceau cursurile ieşite din comun, în care lucram la diferite proiecte, purtam discuţii cu specialişti din domeniu, încercând să aflăm cât mai multe detalii despre munca lor.

Viaţa de student, pe lângă cursurile universitare încercam să o completez cu orice alte activităţi care contribuiau la dezvoltarea mea profesională. Un exemplu ar fi: înscrierea la concursul Interuniversitar – Cel mai bun Proiect de Marketing, în anul II de Universitate. Împreună cu colegii, timp de 3 luni de zile am elaborat un proiect care avea la bază Cercetarea de Marketing. Cu susţinerea profesorilor, mii de gânduri şi idei, am reuşit să câştigăm acest concurs. A fost prima victorie obţinută prin stabilirea obiectivelor dorite şi organizarea corectă a sarcinilor.

Au urmat alte examene, proiecte, 2 stagii de practică în care doreşti să expui teoria în practică şi într-un final ne-am trezit după trei ani de studenţie la Examenul de Stat şi prezentarea tezei de Licenţă. Anii de Studenţie au marcat în viaţa mea o perioadă plină de speranţe, vise şi scopuri. Perioada în care reuşeşti să ai multă libertate, entuziasm şi dorinţe de a cuceri şi afla lucruri noi.

Cu drag,
Viorelia Zaharco, MK1302 – promoția 2016

Irina CHIRONEȚ,
Manager turism, Agenția de Turism Xanax Travel

USM este o adevărată fabrică de producere a specialiștilor pentru diverse domenii. Eu am ales să-mi leg viitorul de activitatea turistică și nu regret. M-a cioplit, m-a perfecționat și într-un final am devenit specialist în domeniul meu de activitate. Universitatea a fost și un bun prilej ca să cunosc oameni minunați cu care să leg prietenii pe viață. Este una dintre puținele universități unde se face carte la greu. Am certitudinea că am făcut o alegere bună în momentul când am călcat pragul acestei universități. Țin să mulțumesc din suflet Facultății de Științe Economice pentru tot ce au făcut pentru mine.

Vreau să știți că mi-ați creat un viitor. Nu numai ca mă consider o persoană norocoasă, dar mă consider și o studentă fericită, pentru că am avut ocazia să învăț de la oameni cu pregătire specială și aici aș vreau să menționez: Dl Gribincea Alexandru, Dna Sava Elena, Dna Buzdugan Adriana, Dl Barcari Igori, Dna Cavcaliuc Ina, Dna Arser Ana, Dna Guțu Livia, Dna Leahu Elvira, Dl Corețchi Boris, Castravete Natalia, Dna Ghițiu Lilia.

Cu drag,
Irina Chironeț, Tur 101 – promoția 2013

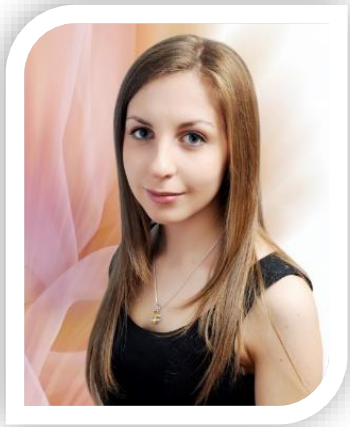
Dan GORODEA,
Specialist Relații cu publicul Star Kebab

Mă gândeam mult ce aș putea spune despre Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității de Stat, cred că doar cuvinte de bine și de mulțumire cadrului didactic care a stat la baza formării noastre ca specialiști.

Astfel, într-o perioadă atât de scurtă care am petrecut-o în cadrul Facultății și anume 5 ani, am învățat multe, aici mi-am pus bazele ca viitor specialist în marketing. Am învățat să fim o echipă, totodată, nu voi uita nicicând „2 pe viață“ care îl primeam de la domnul A. Negruță. Fiind faptul că poate nu eram mereu cei mai cuminți studenți eram chemați la decanat la doamna A. Garștea „Iarăși MK1201”. Orele dnei Buzdugan A. de Marketing Social unde am învățat să fim mai buni și examenul la Achiziții – sâmbătă la orele 8.00 când toți somnoroși veneam la acest examen. Țin să menționez și orele de Logistică unde lucrul în echipă care l-am făcut ne-a reamintit de copilărie, mulțumită doamnei V. Bulat nicicând nu vom uita ce înseamnă rupturi de stoc. Susținerea practicii de inițiere în anul II la doamna T. Grumeza care mereu o vom ține minte.

Și cred că cel mai important a fost și va fi ce fel de studenți am fi fost fără căminul 8 al Facultății și peripețiile pe care le-am avut. Despre timpul petrecut la studii și PROFESORII ce i-am întâlnit în cadrul Facultății se poate de zis multe, dar cred ca o carte va fi puțin. Așadar, spre final, zic un sincer MULȚUMESC colectivului FȘE al USM. Și la cei 65 de ani ai Facultății îi urez cât mai multă prosperitate, dezvoltare și câți mai mulți specialiștii și studenți.

Cu drag,
Dan Gorodea, MK1201 – promoția 2012

Татьяна АКУЛОВА

Хочу выразить огромную благодарность и признательность руководству Государственного Университета Молдовы, во главе с господином ректором – Георге Чокану, профессором и доктором наук, за те годы, которые я могла провести, обучаясь в стенах ГУМ, в рамках студенческой программы своей специальности.

Высоко ценю хорошо структурированную и организованную программу обучения, а также весь преподавательский состав, который на протяжении многих лет, демонстрировал высокую компетентность и профессионализм в передаче теоретических и практических знаний и навыков.

Особую благодарность хочу выразить профессорам Дилан Н.Ю., Корецкому Б.М. и Чайковскому А.А. за их особый вклад в преподавании материала, благодаря которому процесс обучения был не только полезным, практичным, но и увлекательным, от чего возникал личный интерес к дополнительному изучению материалов курса и саморазвитию, как профессионала в данной сфере. Несмотря на требовательность и даже строгость, я благодарна за Вашу снисходительность к моим упущениям и ошибкам, которые возникали, а также за помощь в их преодолении. Вы всегда готовы были помочь и направить в правильное русло. Признательна за опыт, которым вы делились, за тот, порой, нестандартный образ мышления, который позволял смотреть шире и под разными углами на те или иные ситуации и точки зрения. С большим теплом вспоминаю о Вас, Вы навсегда остаётесь мне хорошим примером для саморазвития, достижения поставленных целей, умением находить выход из ситуаций любой сложности и постоянным стремлением двигаться вперёд.

Ещё раз приношу слова искренней благодарности Государственному Университету Молдовы за организацию достойной, ёмкой и в то же время доступной программы обучения, за профессионализм преподавателей и, конечно же, вклад в развитие меня, как личности и как специалиста.

С уважением,
Татьяна Акулова, выпуск 2016.

Мария ПАЖИТНОВА

Выражаю свою благодарность Молдавскому Государственному Университету за полученные профессиональные знания в области экономики и туризма!

Говорят, что студенческие годы – самая прекрасная пора в жизни человека. Полностью соглашусь с этим. Эта жизнь наполнена романтикой и беззаботностью. С одной стороны, ты уже достаточно взрослый и самостоятельный человек, ты можешь сам принимать решения, а с другой, еще нет семьи, работы и ответственности. Единственное, что от тебя требуется – это хорошо учиться, вовремя сдавать зачеты и экзамены, получать стипендию и наслаждаться жизнью. Впитывая знания, как «губка», мы определяли, что нам интереснее. Получая профессиональные навыки, мы становились на шаг ближе ко взрослой жизни, в которой нет подсказок и ответов на все вопросы. Образование в университете – это не только набор лекций и семинаров, это кропотливая работа над собой. Далеко не каждый занимается самообразованием. Именно Молдавский Государственный Университет подготавливает молодых специалистов так, чтобы у студентов было время и желание развиваться в том или ином направлении. Помимо знаний, в стенах университета рождается дружба. Взаимоотношения построенных в этом месте, остаются на всю жизнь.

Окончив экономический факультет, специальность «Маркетинг и логистика», я осознала, что мне этого недостаточно. Желание продолжить своё обучение не угасало. Поступление на мастерат было для меня серьезным шагом. Остановила свой выбор на специальности «Менеджмент и маркетинг в туризме и гостиничном хозяйстве». Совместно с коллегами мы дополнили свои знания и рассмотрели подробно каждый аспект туризма.

Особенно хочу вырастить благодарность преподавателям Государственного университета! Именно они открыли для нас все секреты экономики, маркетинга и туризма. С каждой лекции студенты уносили с собой багаж знаний по определенной теме. С полным пониманием основных вопросов, мы часто вступали в дебаты на семинарских занятиях. Каждый имеет право на личное мнение, приводя доводы и аргументы, мы научились вести диалог и отстаивать свою точку зрения. Преподаватели справедливо оценивали, направляли и исправляли. Зарождались приятельские отношения, которые останутся в памяти на долго.

Эти годы навсегда останутся не только в моей памяти, но и в моей душе. Я буду с благодарностью вспоминать своих преподавателей, даже тех, кто был со мною строг. Конечно, далеко не все поступают в ВУЗ, выбирая иной путь. Но это бесценный опыт и значительная часть жизни. И если бы мне предоставили возможность снова выбирать, я бы все повторила.

С уважением,
Мария Пажитнова, выпуск 2016.

Proiecte implementate: realizate și cele care se implementează

În cadrul Departamentului au fost implementate următoarele proiecte:

I. LMPH Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l'industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie/ Licenţă Masterate profesionale în managementul activităților hoteliere pentru dezvoltarea industriei turistice în Géorgia, Azerbaïdjan si Moldova, No 544191 TEMPUS 1-2013-1-PT JPCR; perioada de desfășurare: December 2013 – Mai 2017, având drept obiective:

- Să contribuie la dezvoltarea turismului modern care să încorporeze un mediu ecologic, social, economic ridicat, prin instruirea resurselor umane capabile să proiecteze, să evalueze, să implementeze, să comercializeze și să opereze proiecte în hotelărie adaptate contextului lor.
- Să profesionalizeze programele de învățământ și de formare în domeniul hotelăriei și turismului, în conformitate cu procesul de la Bologna.
- Să renoveze un program de licență și să creeze două programe profesionale de masterat în hotelărie și turism adaptate la nevoile lor specifice, să instruiască 9 cadre didactice (în *UE), să conceapă programe și conținuturi de formare continuă, să creeze un centru de excelență / centru de resurse și să formeze 200 de studenți pe aceste curricule noi, să dezvolte mobilitatea studenților și să creeze o diplomă dublă sau comună.*
- *Să îmbunătățească capacitatea de angajare a studenților în pozițiile funcțiilor de conducere în activitățile ospitalității și turismului.*

II. Proiectul Increasing competitiveness of rural tourism destinations in Moldova through service design and co-creation / Creșterea competitivității destinațiilor turistice rurale în Moldova prin proiectarea și co-crearea serviciilor. Perioada de desfășurare**:** 01.11.2016 – 31.12.2017. Proiectul a fost finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Estoniei și urmărește dezvoltarea cooperării dintre principalii parteneri ai proiectului: departamentul de turism a Universității de Stat din Moldova și University of Tartu Pärnu College. **Scopul proiectului**: creșterea competitivității regiunilor turistice din Moldova, focalizându-se, în principal, asupra zonelor rurale, prin prezentarea bunelor practici estoniene de destinație turistică rurală și de antreprenoriat turistic:

- *actualilor antreprenori/reprezentanți ai pieței industriei turistice din Republica Moldova,*
- *studenților specialității de turism în calitate de viitori specialiști și*
- *profesorilor specialității de turism.*

III. Proiectul Empowering women and youth through raising their skills and competencies in the field of rural event and hospitality service design/ Abilitarea femeilor și tinerilor prin creșterea calificărilor și competențelor lor în domeniul designului evenimentelor rurale și ale

serviciilor de ospitalitate. Perioada de desfășurare**:** ianuarie, 2018 - ianuarie 2019. Proiectul este finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Estoniei și urmărește dezvoltarea cooperării între partenerii proiectului: Universitatea de Stat din Moldova, University of Tartu Pärnu College și Agenția de Dezvoltare Regională Nord, Bălți.

Scopul proiectului este de a ajuta femeile și tinerii în zonele rurale din nordul Moldovei prin creșterea abilităților și competențelor lor în domeniul design-ului evenimentelor rurale și al serviciilor de ospitalitate.

Seminar în cadrul proiectului, or. Bălți

Activitatea de cercetare a cadrelor didactice și studenților

Activitatea didactico-științifică a membrilor Departamentului

Nr	Numele, Prenumele	Funcția, titlul științific	Direcții de cercetare	Numărul de publicații științifice și metodice	Discipline predate
1.	**Onofrei Alexandr**	**Dr. hab., prof. univ.**	Formarea şi utilizarea resurselor umane in gospodăriile agricole din Republica Moldova; Integrarea pieței muncii Republicii Moldova în spațiul European.	148	1.Economia europeană și integrarea economică 2.Marketingul serviciilor 3. Etica profesională
2.	**Sorocean Olga**	**Dr. hab., prof. univ.**	Социально-экономические проблемы развития личного фактора социалистического производства; Социально- экономическая трансформация в постсоциалистических странах: общие черты и национальные особенности.	100	1.Comportamentul consumatorului; 2.Economia turismului; 3. Teoria Economică.
3.	**Șișcan Zorina-Svetlana**	**Dr. hab., Conf. Univ.**	Managementul Businessului Internațional și Cros-cultural; Mega tendințele economiei mondiale; Politica inovațională a Uniunii Europene; Antreprenoriatul verde, Mediul de afaceri Internațional.	70	1. Marketing direct; 2. Marketing internațional.
4.	**Stratan Alexandru**	**Dr. hab., prof. univ.**	Analiza economică a sectorului real; Economie agro- alimentară și dezvoltare rurală.	130	1.Economia întreprinderilor Hoteliere; 2. Marketing în ramură; 3.Tehnica operaţiunilor Front/Back office;
5.	**Hămuraru Maria**	**Dr., conf. univ.**	Specificul creării noii economii în Republica Moldova; Dezvoltarea managementului activităților turistice în R. Moldova în contextul noii economii	62	1.Teorie Economică I și II; 2.Economie; 3.Politici economice; 4. Comportamentul Consumatorilor; 5. Managementul serviciilor în ospitalitate.
6.	**Capsîzu Valeriu**	**Dr., conf. univ.**	Economia postindustrială, societatea bazată pe cunoștințe; Economia țărilor în condițiile globalizării; Criza economică.	47	1.Metodologia Cercetărilor Economice; 2.Metodologia și Etica Cercetărilor în Marketing; 3.Managementul Marketingului; 4.Tehnici cantitative și calitative în servicii hoteliere și turism, 5.Cercetări de Marketing în Turism; 6.Economie.
7.	**Tabarcea Ala**	**Dr., conf. univ.**	Particularitățile formării prețurilor pe piața cu concurența monopolistică; Comportamentul etic și responsabilitatea socială a firmelor; Cercetări de marketing privind comportamentul moral al întreprinderilor autohtone.	20	1.Teorie Economică I și II; 2. Marketing strategic;
8.	**Dolgopol Angela**	**Dr., conf. univ.**	Piaţa muncii a Republicii Moldova, în perioada de tranziţie.	60	1.Teorie Economică I și II; 2.Teorie economică 3.Teoria şi practica excursionistă
9.	**Castraveţ Lucia**	**Dr., conf. univ.**	Inovarea sustenabilă în cadrul economiei mondiale; Ecoturismul şi dezvoltarea durabilă; Managementul ospitalităţii şi turismului;	50	1.Managementul proiectelor în servicii şi turism 2.Tehnica operaţiunilor Front/Back office

Nr	Numele, Prenumele	Funcția, titlul științific	Direcții de cercetare	Numărul de publicații științifice și metodice	Discipline predate
			Managementul proiectelor europene şi internaţionale; Managementul intercultural în cadrul turismului internaţional.		
10.	**Călugareanu Irina**	**Dr., conf. univ.**	Evaluarea managementului riscurilor proiectelor de infrastructură în cadrul parteneriatului public-privat din Republica Moldova.	26	1.Cercetări de marketing; 2.Etica profesionala; 3.Etica si probleme de marketing; 4.Etica si sustenabilitate în turism și servicii hoteliere; 5.Marketing;
11.	**Buzdugan Adriana**	**Dr., conf. univ.**	Renovarea managementului complexului comunal-locativ din Republica Moldova.	40	1.Marketing și logistică; 2.Managementul serviciilor; 3.Bazele marketingului; 4.Tehnici calitative şi cantitative în servicii hoteliere și turism; 5.Branding şi comunicare de marketing; 6.Fundamentele marketingului;
12.	**Pascari Ludmila**	**Dr. conf. univ.**	Aplicarea marketingului în promovarea zaharului pe piaţa internă şi externă: Soluții de integrare a sistemelor informaționale utilizate în gestionarea afacerilor.	35	1.Marketing industrial; 2.Managementul relațiilor cu Clienții; 3.Comerțul produselor turistice 4.Comunicarea, promovarea şi vânzarea în turism cultural 5.Marketing relațional;
13.	**Coreţchi Boris**	**Dr. conf. univ.**	Diversificarea relaţiilor economice externe în domeniul agroalimentar ca factor al eficientizării comerţului exterior al Republicii Moldova”.	87	1.Achiziții 2.Servicii turistice 3.Cercetări de marketing 5.Marketing în ospitalitate și Turism 6.Logistica și SCM 7.Sisteme informaționale in turism 8.Sisteme informaționale în ospitalitate și Turism 9.Marketing turistic și servicii hoteliere
14.	**Bulat Veronica**	**Dr., lect. univ.**	Comerțul Internațional și național cu produse stomatologice Logistica mărfurilor în dezvoltarea activităților operaționale de producție.	28	1. Logistica 2. Logistica stocurilor 3. Logistica Comerțului exterior 4. Logistica serviciilor hoteliere 5. Logistica Serviciilor comerciale 6. Cercetări și analize de piață
15.	**Teleucă Lina**	**Dr., lect. univ.**	Impactul politicilor economice asupra datoriei publice.	22	1.Gestiunea şi organizarea serviciilor Turistice; 2.Economie; 3. Marketingul internațional;
16.	**Ciaikovschi Alexandr**	**Dr., lect. univ.**	Puterea economică şi specificul ei în condiţiile transformărilor sistemice.	26	1.Logistica stocurilor; 2.Logistica mărfurilor; 3.Logistica transporturilor; 4.Comercializarea şi promovarea produselor turistice; 5.Standarde şi norme în turism; 6.Logistica şi distribuția în turism; 7.Turism rural și ecologic; 8.Gestiunea și organizarea serviciilor turistice; 9.Tehnica operațiunilor în turism; 10.Tehnica operațiunilor front / back office; 11.Managementul proiectelor în turism;
17.	**Bradu Margareta**	**Lect. univ.**	Dezvoltarea competitivității economiei naționale și factorii de influență: probleme și soluții.	32	1.Teorie Economică I și II; 2.Economie; 3.Tehnica operațiunilor în Turism.
18.	**Țurcanu Olesea**	**Lect. univ.**	Bunăstarea economică în condițiile transformărilor sistemice: tendințe și particularități.	10	1. Teorie Economică I și II; 2. Economie; 3. Politici Economice.
19.	**Dilan Neli**	**Lect. univ.**	Procesele de integrare a țărilor din Vecinătatea Estică.	12	1.Marketing și logistică 2.Marketing Inovațional

Nr	Numele, Prenumele	Funcţia, titlul ştiinţific	Direcţii de cercetare	Numărul de publicaţii ştiinţifice şi metodice	Discipline predate
			Procese actuale de integrare în țările Europei Centrale și de Est: abordare conceptual-aplicativă.		3.Marketing industrial 4.Marketing social 5.Marketing strategic 6.Bazele Marketingului
20.	**Dubovca Marina**	**Lect. univ.**	Международный уровень решения эколога – экономических проблем.	20	1.Teorie Economică I și II 2.Teorie Economică 3.Economie 4.Economia întreprinderii
21.	**Davîdov Cătălina**	**Lect. univ.**	Mecanisme și strategii de finanțare a proiectelor inovaționale în regiunile de dezvoltare ale Republicii Moldova.	15	1.Economia Europeană și Integrare Economică 2.Mediu european de afaceri
22.	**Grumeza Tatiana**	**Lect. univ.**	Optimizarea comerțului internațional cu servicii al Uniunii Europene sub impactul globalizării.	17	1.Servicii Publice 2. Marketingul serviciilor 3. Marketingul serviciilor publice 4.Marketing și logistică
23.	**Garştea Sergiu**	**Lect. univ.**	Gestiunea imaginii organizaţiei – funcţie a managementului strategic. Perfecționarea politicii economice de export a produselor și serviciilor din Republica Moldova.	45	1.Logistica 2.Logistica stocurilor 3.Logistica comerțului extern 4. Marketing social
24.	**Ţîbuleac Ana**	**Lect. univ.**	Efectele economico - financiare ale abuzului de poziție dominantă asupra entităților economice.	11	1.Reclama; 2. Tehnici promoționale; 3. Marketing strategic; 4. Merchandising și forța de vânzare
25.	**Ţăruş Victoria**	**Lect. univ.**	Instrumente de influențare a cererii agregate în vederea dezvoltării economiei naţionale.	25	1.Teorie Economică I și II 2.Economia întreprinderii
26.	**Ungurean Dragoş**	**Lect. univ.**	Datoria externă: evoluţie şi probleme; Implicațiile politicii bugetar-fiscale asupra managementului finanțelor publice în Republica Moldova; Gestiunea sistemului de subvenționare a entităților economice.	5	1.Marketing și logistică 2.Managementul serviciilor 3.Economie 4. Sisteme informaționale in ospitalitate și Turism 5. Sisteme informaționale in Turism
27.	**Bumbu Mihai**	**Asist. Univ.**	Managementul public şi impactul lui asupra economiei Republicii Moldova.	6	1.Merchandising și forța de vânzare 2. Economia turismului 3. Politici de marketing
28.	**Guja Anatol**	**Asist. Univ.**	Potențialul de dezvoltare şi promovare al eco-turismului din Republica Moldova. Dezvoltarea politicilor comerciale a Republicii Moldova în contextul semnării acordului de liber schimb cu Uniunea Europeană.	2	1.Turism rural și ecologic 2.Logistica și distribuția în turism 3.Marketing strategic 4.Marketing și Logistică 5.Standarte și norme în turism 6.Marketing turistic și servicii hoteliere 7.Bazele Marketingului

Activitatea științifică a studenţilor Departamentului

Nr	Numele, Prenumele	Conferința, etapa	Tema comunicării	Gradul menţiunii
1.	Chiper Maria	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XVIII, Etapa II, 2014	Promovarea bunurilor în sistemul Online	**I**
2.	Balica Aurica		Problema gestionării deşeurilor în Republica Moldova	**II**
3.	Lupu Daniela		Impactul liberului schimb cu UE, asupra sectorului agro-alimentar din Republica Moldova	**III**
4.	Onica Eugenia		Strategii de marketing în dezvoltarea afacerilor	
5.	Maftei Andriana		Rolul publicităţii în promovarea bunurilor pe piaţa Republicii Moldova	
6.	Balica Aurica	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Națională de Comunicări Științifice”, Ediţia a XIX, Etapa I, 2015	Neuromarketing	**I**
7.	Guler Felicia		Marketingul în criză economică	
8.	Scripnciuc Iulia		Промоушен: проблема или продвижение	**II**
9.	Pîriev Alexandru		Специфика позиционирования бренда в социальных сетях	
10.	Morari Angelina, Burduh Alina		Inovaţiile în sectorul public în Republica Moldova	**III**
11.	Găină Daniela		Creativitatea în domeniul antreprenorial	
12.	Balica Aurica	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XIX, Etapa II, 2015	Neuromarketing	**I**
13.	Morari Angelina, Burduh Alina		Inovaţiile în sectorul public în Republica Moldova	**II**
14.	Guler Felicia	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XX - jubiliară, Etapa I, 2016	Tendinţe în marketingul digital 2016	**I**
15.	Chiper Maria		Conţinutul viral	
16.	Belocurov Vladimir		Социально-экономические проблемы связанные с добычей нефти	**II**
17.	Mahu Ion		Neuromarketing	
18.	Bobeică Victoria		Comportamentul consumatorului în perioada de criză	**III**
19.	Mîndreanu Alina		Instituţiile şi tipurile lor	**III**
20.	Seriojecichin Excaterin		Dezvoltarea turismului durabil în Republica Mioldova	
21.	Pleşco Cătălina	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XX, Etapa II, 2016	,,E-turismul – soluţii inovative în piaţa turismului”	**II**
22.	Mahu Ion		,,Rolul inovării în creşterea competitivităţii întreprinderii	**menţiune**

Nr	Numele, Prenumele	Conferința, etapa	Tema comunicării	Gradul menţiunii
23.	Hropotinschi Adriana	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XXI, Etapa I, *2017*	Rolul pieței informaţionale în economia contemporană	**I**
24.	Rachieru Irina		Problemele din domeniul salarizării în Republica Moldova şi soluţionarea acestora”.	**I**
25.	Botnaru Daniela		Surse de finanţare a bussinesului mic şi mijlociu în Republica Moldova”.	**II**
26.	Pleşco Cătălina		Turismul – soluții inovativă în piaţa turismului	**II**
27.	Bernic Romina		Politica de formare a preţurilor pe piaţa farmaceutică	**III**
28.	Hropotinschi Adriana		Rolul pieței informaţionale în economia contemporană	**III**
29.	Bobeica Victoria	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XXII, Etapa I, 2018	Implementarea strategiilor de comunicare a companiei în Social Media	**I**
30.	Dobrea Gabriela		Promovarea serviciilor turistice ale Republicii	
31.	Guzun Feodor		Web сайт как основной инструмент маркетинговой деятельности	**II**
32.	Gorea Ana		Лояльность и методы её формирования по отношению к бренду	
33.	Macari Ruxanda		Eficientizarea procesului de gestiune a stocurilor în cadrul întreprinderii	
34.	Codreanu Maria		Impactul calităţii capitalului uman,asupra dezvoltării economice.	**III**
35.	Iovu Inga		Problemele și direcțiile de suport în dezvoltarea antreprenorialului prin inovare	
36.	Bobeica Victoria	Conferința Științifică Studențească, ”Sesiunea Naţională de Comunicări Ştiinţifice”, Ediţia a XXII, Etapa II, 2018	Implementarea strategiilor de comunicare a companiei în Social Media	**I**
37.	Dobrea Gabriela		Promovarea serviciilor turistice ale Republicii Moldova	

Alte informaţii

În anul 2018, a avut loc a șaptea ediție a *Galei performanțelor*, care reprezintă un eveniment ce ţine de cultura și tradiția USM.

Gala performanțelor este dedicat promovări succesului studenților Ciclului I, recunoașterii personalităților și atitudinii responsabile față de formarea profesională a acestora.

Acest eveniment este unul festiv, mediatizat, de recunoaștere publică a competențelor dezvoltate pe parcursul anilor de studii, precum și de evidențiere a cercetărilor științifice, culturale relevante pentru tradiția performanței în educația universitară.

Organizarea acestui eveniment în cadrul Universității de Stat din Moldova are drept scop promovarea imaginii strategice de dezvoltare prospectivă, accentuând performanța tinerilor specialiști, apreciind valoarea capitalului uman investit și potențialul de valoare a universității, cât și buni profesioniști în domeniu, care vor consolida imaginea USM și a țării.

Gala performanțelor 2018

În anul 2018, la acest eveniment au participat absolvenții, părinții şi cadrele didactico-științifice de la toate Facultățile Universității de Stat.

În centrul atenției au fost absolvenții, șefi de promoție, care au reprezentat cei mai buni studenți ai specialităților. Astfel, de la Facultatea de Științe Economice au fost premiați următorii studenți: Bobeica Victoria, specialitatea Marketing și Logistică, Chirova Valeria, specialitatea Turism, Morgun (Bordeianu) Iulia, specialitatea Business și Administrare, Rodionov Daniel, specialitatea Contabilitate, Șcvîrov (Rotcoglu) Victoria, specialitatea Finanțe și Bănci, Airini Cristian, specialitatea Cibernetică și Informatică Economică.

Ei au primit tradiționalele cadouri și oferta rectorului USM, domnului Gheorghe Ciocanu, de a face studii la masterat fără taxă.

Totodată, cu urări de bine s-a expus Pajitnov Maria, masterandă la programul de master Management și marketing hotelier și turism cu referire la obținerea rezultatelor deosebite și contribuția cadrelor didactice în dezvoltarea abilităților pe parcursul anilor de studii în USM.

În același context, Borș Ion, șef direcție Statistică Monetară și Financiară, BNM, a apreciat înalt competențele obținute de către absolvenții specialităților Facultății de Științe Economice a USM, fapt pentru care i-a felicitat. Gala performanțelor este un eveniment emblematic, o tradiție frumoasă care accentuează importanța obținerii rezultatelor deosebite pe parcursul studiilor din cadrul USM.

În cadrul proiectului TEMPUS LMPH „Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l'industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie № 544191 TEMPUS 1-2013-1-PT JPC" a fost semnat Acordul de colaborare cu Universitatea din Girona, Spania (a. 2017), care prevede eliberarea diplomelor duble masteranzilor la programul Management, Marketing Hotelier și Turism. Avem deja și primele rezultate: conform cerinţelor prestabilite, masteranzii Nicolae Cojocaru şi Ecaterina Seriojecichin au finalizat semestrul IV de studii cu susţinerea publică în engleză a tezelor de master (a. 2017) în cadrul unei videoconferinţe organizate în Centrul de Excelenţă Turism şi Activitate Hotelieră. Astfel, acești tineri, în premieră, au devenit deţinători ai diplomei duble de master, eliberate de două universități.

Daria PALADI la susținerea publică

Succesul a fost repetat de masteranda Paladi Daria, beneficiind de o bursă Erasmus+, a avut posibilitatea de a-și face studiile pe durata unui semestru în anul universitar 2016-2017, anul I de master, în cadrul Facultății de Turism a UdG, Spania. Pentru a obține diploma celor două universități, masteranda a elaborat o cercetare complexă ghidată de 2 tutori-profesori, de la USM și de la UdG. Pentru susținerea publică a tezei a fost organizată o videoconferință în *Centrul de Excelenţă Turism şi Activitate Hotelieră* al Facultăţii de Ştiinţe Economice. Astfel, lucrarea de cercetare prezentată şi susţinută public în limba engleză a fost evaluată de două comisii de susţinere a tezelor de master: Comisia FŞE a USM, compusă din preşedintele comisiei Lazăr Diana, Vicedirectorul Proiectului de Competitivitate din Moldova, Lider de Echipă Industria Vitivinicolă și Turism şi trei membri-profesori ai Departamentului „Economie, Marketing şi Turism", şi Comisia FT a UdG, reprezentată de decanul facultăţii Dr. Joaquim Majó Fernández. Prin urmare, în baza prevederilor Acordului (sus-menţionat) de colaborare în vederea obţinerii diplomelor duble, masteranda participantă la această activitate urmează să devină deţinătoarea a două diplome de master.

Dorim să menționăm, că acest eveniment nu este în premieră organizat la Facultatea de Ştiinţe Economice, avem deja o tradiție frumoasă, al doilea an consecutiv, ceea ce demonstrează că această

formulă de formare integrată este în continuă dezvoltare, urmând să devină o tendință de internaționalizare și recunoaștere a calității sistemului educațional din Moldova peste hotarele țării.

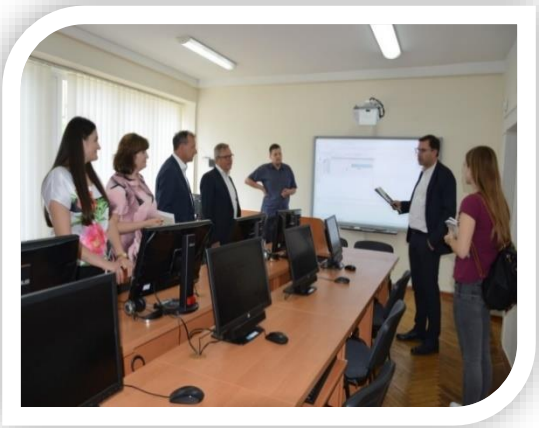
O altă realizare frumoasă este și colaborarea dintre hotelul Jolly Alone și Departamentul Economie, Marketing și Turism care a început în rezultatul parteneriatului în cadrul proiectului „LMPH Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l'industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie № 544191 TEMPUS 1-2013-1-PT JPCR". În anul 2017-2018, la hotelul Jolly Alone și-au realizat stagiul de practică de specialitate I – 11 studenți ai anului II, de la specialitatea 812.1. Turism.

Practica de specialitate I a studenților în domeniul serviciilor publice, specialitatea 812.1. Turism este o parte componentă a procesului de pregătire a specialiștilor de înaltă calificare și de aprofundare a cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de studii. Practica se desfășoară în compartimentele hotelului și a catedrei delocalizate Economie, Marketing și Turism din Hotelul Joly Allon pentru crearea unui mediu de învățare cât mai aproape de condițiile reale ale pieței muncii. Stagiarul în cadrul hotelului are posibilitatea de a efectua practica în activitatea front-office, cât și în serviciul back-office, care oferă posibilitatea de a analiza sistemul managerial al hotelului prin rotația posturilor specifice activității hoteliere. Coordonatori de practică din partea instituției sunt dl Ceaikovskii Alexandr, dr., lector universitar și dl Coreț chi Boris, dr., conferențiar universitar, iar din partea hotelului dna Pijevscaia Olga, Manager Relații cu Clienții.

Reieșind din faptul că stagiarii au demonstrat perseverență, abilități profesionale și competențe în domeniul hotelier, administrația hotelului Jolly Alone a venit cu trei oferte de angajare. Astfel, au fost angajați Lepadatu Nicoli, Turculeț Alina și Gusev Stepan în calitate de administrator recepție.

În același context, în vederea asigurării calității procesului de instruire este foarte important parteneriatul cu piața muncii. Astfel, în ultimii ani au fost încheiate mai multe convenții de parteneriat. Una dintre cele mai valoroase colaborări în vederea pregătirea specialiștilor în sfera turismului, prin deschideri educaționale, la modul practic, astfel, ca viitorii specialiști să beneficieze de instruire și stagii profesionale la standardele învățământului UE, este convenția de parteneriat cu A-STAR Immo, în persoana dlui Luc Engelen, Consulul Onorific al Regatului Belgiei în R. Moldova.

Consulul Onorific al Regatului Belgiei în R. Moldova dl Luc Engelen, împreună cu Eric Thoelen, Directorul general al Companiei BESIX STAY și alți parteneri au efectuat câteva vizite la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Științe Economice, Departamentul Economie, Marketing și Turism, unde s-au discutat despre conținuturile planurilor de studii la specialitatea servicii hoteliere, turism și agrement, adaptarea acestora la tendințele globalizării, precum și avantajele majore ale sprijinului oferit din partea partenerilor străini în formarea competențelor profesionale, necesare pieței dinamice a serviciilor hoteliere prin stagii de practică și training-uri cu tematici specifice, mobilități academice.

Vizita de lucru, în dreapta Luc Engelen ***Vizita de lucru, în stângă Eric Thoelen***

Departamentul Economie, Marketing și Turism a înregistrat realizări semnificative și în cadrul altor proiecte și activități.

4.3. DEPARTAMENTUL FINANȚE ȘI BĂNCI

Olga ȘTEFANIUC, conferențiar universitar, doctor în științe economice, șef departament

Dezvoltarea domeniului financiar şi a sistemului financiar-bancar din Republica Moldova a impus necesitatea învăţământului economic cu specializare aprofundată în domeniile financiar, bancar, de asigurări, care se regăsesc printre priorităţile procesului de instruire şi cercetare promovat în cadrul Departamentului Finanțe și Bănci.

Misiunea Departamentului

Misiunea *Departamentului Finanțe și Bănci*, ca membru activ al comunității academice al Facultății, este de a contribui la dezvoltarea societății prin competitivitate şi inovare în domeniul gestiunii finanțelor publice și private și cel bancar prin pregătirea specialiştilor cu studii superioare, la nivelul actualelor cerinţe de pe piaţa muncii şi exigenţelor prevăzute prin Cadrul Naţional și cel European al Calificărilor din Învăţământul Superior.

Departamentul dispune de un corp profesoral adecvat misiunii asumate, care se bucură de prestigiu profesional și are o bogată experiență practică.

Departamentul participă la toate cele trei cicluri de organizare a studiilor superioare: **licența, master, doctorat.** Oferta educațională include:

ciclul I licența – se pregătesc specialiști la specialitatea 0412.1 Finanțe și Bănci

ciclu II master – sunt propuse programe în domeniile: Administrarea bancară, Finanțe publice și fiscalitate, Gestiunea finanțelor și contabilitatea în afaceri

ciclul III – doctorat: specialitatea 522.01 Finanţe

Ședința Departamentului Finanțe și Bănci

Departamentul Finanțe și Bănci participă la efortul universității de a oferi educație performantă și cercetare în domenii de interes major, precum: gestiunea finanțelor publice, gestiunea financiară a afacerilor, fiscalitate, bănci, investiții, riscuri.

În activitatea didactică obiectivul principal îl constituie menținerea nivelului actual ridicat al angajabilității absolvenților prin:

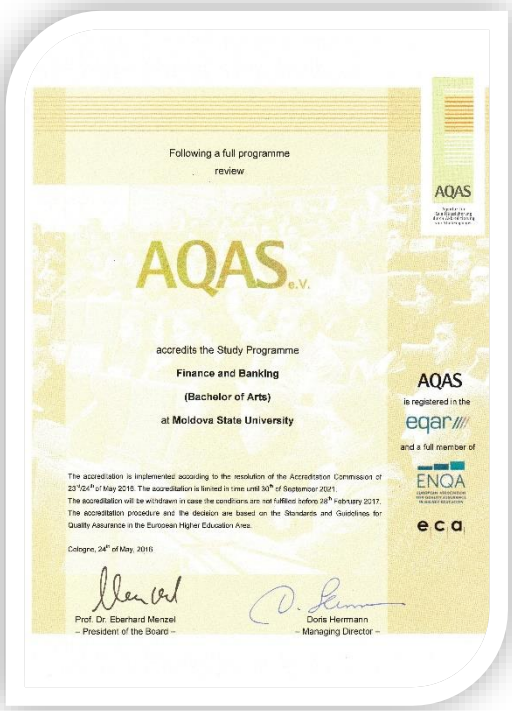
- Asigurarea unui învățământ de calitate prin predarea disciplinelor cu rigoare și profesionalism;
- Focalizarea pe orientare internațională prin oferirea și creșterea oportunităților pentru studenți și cadre didactice de a dobândi experiență internațională prin participarea la mobilități, stagii, programe de studiu și cursuri oferite în limba engleză;

- Parteneriate și cooperare cu mediul de afaceri din țară, instituții și entități publice din domeniul financiar companii internaționale în vederea asigurării unei calități înalte a ofertei educaționale la programele de studii oferite de Departamentul Finanțe și Bănci.

Metodele de predare sunt orientate spre activități practice, activități de proiect. Studenții au posibilitatea să studieze timp de un semestru, în cadrul mobilităților Erasmus+, la universitățile partenere din Europa, precum și la Universitățile cu care Departamentul are o colaborare bilaterală strânsă. Studenții, care deja au beneficiat de aceste oferte, apreciază cu entuziasm experiența lor în cadrul mobilităților de studii și stagii de practică în străinătate.

Absolvenții specialității Finanțe și Bănci, ciclul I – licență, promoția 2018

Following a full programme review

AQAS e.V.

accredits the Study Programme

Finance and Banking

(Bachelor of Arts)

at Moldova State University

AQAS is registered in the eqar and a full member of ENQA

The accreditation is implemented according to the resolution of the Accreditation Commission of 25th/26th of May 2016. The accreditation is limited in time until 30th of September 2021.
The accreditation will be withdrawn in case the conditions are not fulfilled before 28th February 2017.
The accreditation procedure and the decision are based on the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area.

Cologne, 24th of May, 2016

Prof. Dr. Eberhard Menzel – President of the Board –

Doris Hermann – Managing Director –

Întregul proces educațional și de cercetare se derulează în concordanță cu imperativele standardelor de calitate. O dovadă o constituie înalta încredere din partea Instituțiilor Internaționale și Europene de Asigurare a Calității în domeniul programelor de studii universitare. Astfel, în anul 2016, Departamentul a obținut acreditarea internațională a programului de studii de licență Finanțe și Bănci pentru o perioadă de 5 ani. Programul a fost evaluat de către Agenția pentru Asigurarea Calității AQAS – Agency for Quality Assurance din Germania, și prin decizia din 24 mai 2016 a fost introdusă în Nomenclatorul European al programelor acreditate.

Acest program are ca obiectiv principal formarea specialiştilor de înaltă calificare cu studii superioare cu capacitățile de analiză, evaluare, executarea deciziilor şi aptitudinile de muncă în grup: negociere, leadership, decizii colective - capabili să se integreze uşor pe piaţa muncii în entităţi private şi publice din domeniile: bancar, asigurări, bursier, economia reală, domeniul fiscal, controlul financiar, gestiunea finanţelor publice dar şi în alte domenii.

Absolvenții programului „Finanţe şi Bănci” pot activa în calitate de economişti, specialişti în operaţiuni financiare şi bancare, revizori, economişti – inspectori, specialişti în operaţiuni de asigurare, leasing, brokeraj, analişti financiari. Astfel, programul de studii Finanțe și Bănci oferă beneficiarilor competențele profesionale necesare pentru integrarea cu succes în piața muncii în entităţi economice din domeniul financiar-bancar, pe piaţa autohtonă şi internaţională.

Programele de master de profesionalizare Administrarea bancară, Finanțe publice și fiscalitate, Gestiunea finanțelor și contabilitatea în afaceri se încadrează în domeniul general de studii 041 Științe Economice și sunt elaborate în concordanță cu obiectivele strategice prevăzute în planul strategic USM, răspund cerințelor actuale ale învățământului superior, asigură realizarea obiectivelor programului de studii, fiind aliniate la standardele naționale și internaționale de pregătire a specialiştilor în domeniul financiar-bancar, oferind posibilitatea ca absolvenții să poată să se acomodeze pe piața muncii.

Fiecare program de master al Departamentului este unic prin caracterul integrat și asigură soluționarea completă a problemelor de natură financiar-economică, de cercetare, analitică, organizațională și managerială destinată desfășurării activităților profesionale în domeniile respective.

Calitatea programelor de master este asigurată prin utilizarea metodelor interactive de predare și tehnologiilor inovative, integrate în procesul didactic, care facilitează transformarea cunoștințelor teoretice în abilități practice. În mare parte, sunt promovate diferite metode, inclusiv

învățarea prin proiecte, analiza studiilor de caz, problematizare etc. Periodic, are loc actualizarea programelor în urma consultațiilor cu angajatorii, absolvenții și profesorii în domeniul și coordonarea procesului de perfectare cu standarde de asigurare a calității. Aceasta se realizează și prin proiectele derulate cu partenerii din țară și din străinătate, inclusiv cu mediul de afaceri.

Decanul Facultății de Științe Economice Galina ULIAN
și Iulia CAPRIAN cu stundeții facultății

.

La etapa actuală se derulează proiectul REFINE – Reforming Master Programmes in Finance in Armenia and Moldova (2017-2020), care are ca obiectiv general reformarea programului de master Gestiunea Finanțelor și Contabilitate în Afaceri. Membrii Departamentului sunt parte a echipei de lucru a proiectului: Ulian Galina, prof. univ. dr. hab., Andrei Mulic, conf. univ. dr., Ștefaniuc Olga, conf. univ. dr., Cojocaru Maria, conf. univ. dr., Ganea Victoria, prof. univ. dr. hab., Mihalachi Ruslan, conf. univ. dr., Doga-Mîrzac Mariana, conf. univ. dr., hab., Tîrșu Valentina, lector. Durata acestui proiect este de 3 ani (15 October 2017 – 14 October 2020) și are ca participanți 10 Universități (HEIs) și 6 Parteneri. În proiect este format Consorțiu constituit din:

- universitățile Uniunii Europene: University of Applied Sciences BFI Vienna (UAS – BFI, Austria, coordonator), Technical University of Kosice (TUKE, Slovakia), Amsterdam University of Applied Sciences (AUAS, the Netherlands), University Nice Sophia Antipolis (UNS, France);
- universitățile din Armenia: Armenian State University of Economics (ASUE, Yerevan), Russian-Armenian University (RAU, Yerevan), Gavar State University (GSU, Gavar);
- universitățile Republicii Moldova: Universitatea de Stat, Academia de Studii Economice, Universitatea de Stat din Komrat.

Sedința de lucru cu experții UE din Olanda și Franța organizată în cadrul proiectului REFINE Erasmus+

Parteneri asociați: Armenia: VTB Bank Armenia, NASDAQ OMX (stock exchange), AVAG Solutions (financial consultancy), Republica Moldova: Banca Națională, Mobiasbanca, PwC Moldova (consultant financiar).

Scopul constituirii Consorțiului îl reprezintă conlucrarea universităților partenere pentru ridicarea nivelului cercetării ştiinţifice şi a activităţii didactice în vederea recunoașterii naţionale şi internaţionale a prestigiului acestora şi a clasificării lor în categoria universităților de referinţă în Europa, iniţierea îmbunătăţirii cadrului legislativ al desfăşurării învăţământului superior şi a cercetării ştiinţifice universitare, precum şi definirea unitară a programelor de studii universitare şi a standardelor minime pentru acestea, ca şi titlurilor şi calificărilor dobândite în urma absolvirii lor.

Întâlnirea Prorectorului pentru relații internaționale Angela NICULIȚA cu experții din UE, Gert de JONG, Eric NASICA din cadrul proiectului REFINE

Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

✓ Reforma a 6 curriculumuri existente în domeniul finanțelor în contextul evoluțiilor internaționale recente în domeniu;

✓ Promovarea calității și relevanței Programelor de Master prin dezvoltarea și actualizarea materialelor didactice/suportului de curs;

✓ Dezvoltarea în continuare a competențelor și abilităților profesionale ale personalului didactic prin cursuri de formare inovatoare, metodologii noi de predare și subiecte actuale în domeniul Finanţelor;

✓ Ajustarea programelor de masterat la cerințele pieței forței de muncă.

Dimensiunile de bază ale REFINE: reforma curriculei existente, dezvoltarea suportului de curs, instruirea cadrelor didactice, alinierea la cerințele pieței muncii.

Întâlnirea Prorectorului pentru relații internaționale Angela NICULIȚA cu experții din UE, Gert de JONG din stângă, Eric NASICA, Srdjan REDZEPAGIC, Jalal MRABTI, Galina ULIAN din cadrul proiectului REFINE

Absolvenții programelor de master vor ocupa posturi manageriale în organele administrației publice locale și centrale, Ministerul Finanțelor, Curtea de Conturi, Serviciul Fiscal de Stat, serviciul Vamal, Banca Națională a Moldovei, Băncile Comerciale, entitățile financiare nebancare, întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale.

Finalitățile și obiectivele programelor de studii superioare sunt formulate potrivit Cadrului Național al Calificărilor, sunt elaborate conform Planului – Cadru pentru studii superioare (ciclu I – licență, ciclul II – master, ciclu III – doctorat), aprobate de ministerul Educației Culturii și Cercetării, regulamentul de organizare a studiilor în învăţământul superior în baza sistemului Național de credite de Studiu (nr. 1040 din 29.09.2015), cadrul normativ și actelor instituţionale de rigoare în vigoare.

Începând cu ianuarie 2003, în cadrul departamentului este confirmată înființarea *studiilor de doctorat* la specialitatea 08.00.10 – „Finanţe, monedă şi credit”, care a fost reconfirmată din anul 2014 la specialitatea 522.01 Finanţe, ce permite funcţionarea Seminarul Ştiinţific de Profil şi Consiliul Ştiinţific Specializat la specialitatea 522.01 *Finanţe* pentru susţinerea tezelor de doctor în economie.

Actualmente, în cadrul departamentului îşi fac studiile de doctorat peste 20 de doctoranzi şi competitori. Pe parcursul activităţii desfăşurate, în cadrul Seminarului Ştiinţific de Profil au avut loc 26 de prezentări de teze, din care 22 pentru conferirea titlului de doctor în economie și

4 teze pentru titlul de doctor habilitat în economie, care, cu succes, au fost promovate la susținerea în cadrul Consiliului Științific de profil la specialitatea 522.01 Finanțe.

Teza de doctorat, elaborată de Iulia Caprian în cadrul Facultății de Științe Economice, a fost apreciată cu Diploma de Excelență în cadrul Concursului Național organizat de CNAA „Teza de doctor de excelență a anului 2012".

Toate programele de studii se încadrează în domeniul general de studii 041 Ştiinţe Economice, sunt organizate în conformitate cu Codul Educaţiei al Republicii Moldova şi sunt structurate în conformitate cu Planul Cadru pentru studii superioare. O importanţă deosebită s-a acordat ajustării procesului didactic la rigorile planurilor de studii pentru ciclul I şi ciclul II (masterat), reieşind din prevederile procesului de la Bologna, precum și a solicitărilor din partea angajatorilor.

Corpul didactic al departamentului *Finanţe şi Bănci* asigură predarea disciplinelor la un nivel înalt din domeniul financiar-bancar pentru specialităţile din cadrul USM, în grupele cu predare în limbile română, engleză şi rusă pentru diferite forme de studii.

În activitatea ştiinţifico-didactică, colaboratorii departamentului *Finanţe şi Bănci* dau dovadă de competenţă profesională teoretică şi practică, responsabilitate, disciplină, creativitate. Un indicator al calităţii statelor departamentului este faptul că în cadrul acestuia îşi desfăşoară activitatea 24 de cadre didactice, din care 5 dețin titlul ştiinţifice de doctor habilitat, 5 profesori universitari și 12 doctori în științe economice. În cadrul departamentului este implementat Sistemul de Management al Calității conform cerințelor USM.

În cadrul Departamentului se desfășoară o bogată activitate de cercetare. Activitatea științifică a cadrelor didactice ale departamentului este recunoscută pe plan național și internațional, care se regăsesc în contribuții în calitate de autori și coautori de cărți publicate în țară și în străinătate.

Actualmente, tema generală de cercetare a departamentului *Finanţe şi Bănci* la nivel ştiinţific

este „**Aspectul financiar al restructurării economiei Republicii Moldova orientate spre o dezvoltare durabilă**”. Oportunitatea spre această temă de cercetare rezidă în complexitatea şi diversitatea spectrului de discipline, circumscrise departamentului, precum şi problemelor cu care se confruntă sectorul real autohton. În cadrul temei generale se disting următoarele direcţii de cercetare:

- ✓ Industria sistemului bancar contemporan;
- ✓ Perspectivele dezvoltării pieţei financiare;
- ✓ Probleme şi soluţii privind activitatea agenţilor economici naționali şi străini ce activează pe teritoriul Republicii Moldova;
- ✓ Strategii financiare de dezvoltare a sectorului public.

Membrii departamentului sunt implicaţi activ în organizarea şi desfăşurarea diferitor manifestări ştiinţifice, precum conferinţe naționale și internaţionale, seminarul științific al facultății. Manifestările cu tradiție, majoritatea desfășurate anual, dar și lunar, articolele prezentate, discuțiile, dar și publicațiile, care apar ulterior, dezvoltă tematici importante pentru domeniul financiar-bancar.

Departamentul *Finanțe și Bănci* are colaborări în plan ştiinţific şi educaţional cu prestigioase universităţi din Uniunea Europeană și CSI. De-a lungul anilor s-au păstrat relaţiile de colaborare internaţionale existente şi s-au dezvoltat altele noi. Printre cele mai remarcate colaborări poate fi menționată Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Inovaţii, performanţă şi competitivitate în sectorul financiar”, în parteneriat cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi, România, Universitatea de Stat Ivane Javakhishvili, Tbilisi, Georgia şi Comisia Naţională a Pieţei Financiare, Republica Moldova, din 30-31 octombrie 2015, ca rezultat al participării la concursul proiectelor pentru finanţarea manifestărilor ştiinţifice internaţionale ale Centrului pentru Finanţarea Cercetărilor Fundamentale şi Aplicative ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

O implicare aparte a cadrelor didactice din cadrul departamentului rezidă în desfăşurarea evenimentelor științifice organizate în cadrul facultății, şi anume:

- ✓ Conferința Științifică Internațională a Facultății de Științe Economice „Paradigme moderne ale economiei și antreprenoriatului inovativ” din 3-4 noiembrie 2017, secţiunea departamentului Finanţe şi Bănci „Dimensiuni și provocări actuale ale dezvoltării sistemului financiar”.
- ✓ Conferința Științifică Internațională a Facultății de Științe Economice „Creşterea competitivităţii economice în contextul formării societăţii bazate pe cunoaştere” din 28-29 octombrie 2016, secţiunea departamentului Finanţe şi Bănci „Dezvoltarea sistemului financiar: probleme şi perspective”.
- ✓ Atelierul Facultăţii de Ştiinţe Economice al Conferinţei Ştiinţifice cu participare internaţională „Interferenţe universitare – integrare prin cercetare şi inovare” din 10 noiembrie 2015.
- ✓ Conferința Științifică Internațională ”Inovații, performanță și competitivitate în sectorul financiar” din 30-31 octombrie 2015.

✓ Conferința Științifică Internațională „Priorităţi strategice de modernizare inovațională a economiei Republicii Moldova și politici de dezvoltare durabilă la nivel mondial”, din 30-31 octombrie 2015.

✓ Conferința Științifică Internațională „Politici și mecanisme de inovare și dezvoltare a proceselor economico-financiare și sociale în plan național și internațional” din 31 octombrie – 01 noiembrie 2014.

✓ Conferința Științifică Internațională Jubiliară „Modalități de eficientizare a sistemului economico-financiar în scopul dezvoltării economice durabile a Republicii Moldova” din 01-02 noiembrie 2013.

✓ Conferința Științifico-practică Internațională „Competitivitatea economiei naționale în contextul procesului de globalizare internațională”, din 02-03 noiembrie 2012.

✓ Atelierul Facultăţii de Ştiinţe Economice al Conferinţei Ştiinţifice cu participare internaţională consacrată aniversării a 65-a a USM „Creșterea impactului cercetării și dezvoltării capacității de inovare”, din 21-22 septembrie 2011.

✓ Conferința Științifică Internațională „Aspecte economico-financiare și sociale ale economiei Republicii Moldova în contextul transformărilor sistemice și integrării în spațiul european”, din 26-27 noiembrie 2010.

✓ Conferința Științifică Internațională „Dezvoltarea economică în contextul aspirației de integrare europeană. Perspective și realizări”, din 23-24 octombrie 2009.

✓ Conferința Științifică Internațională „Creșterea economică – prioritate națională în contextul integrării în Uniunea Europeană”, din 29-30 octombrie 2008.

✓ Conferința Științifică Internațională „Modalități de eficientizare a managementului în condițiile economiei concurențiale”, din 5-6 octombrie 2007.

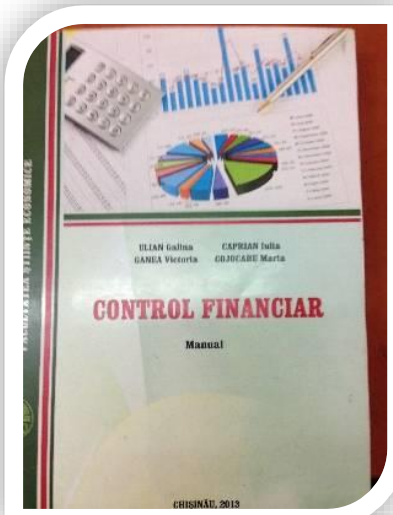
Rezultatul activităţii ştiinţifice şi metodologice, din ultima perioadă, desfăşurate în cadrul departamentului, a condus la publicarea a 5 monografii, mai mult de 260 de articole ştiinţifice şi lucrări metodico-didactice.

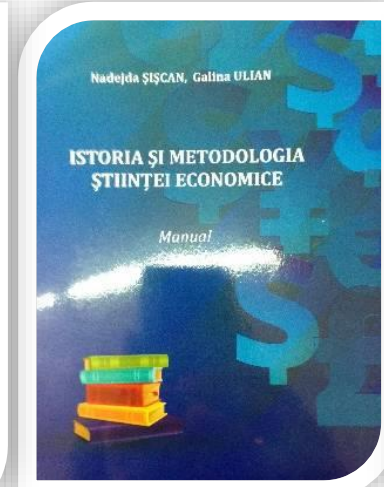
Publicaţii metodico-didactice și monografii

1. COJOCARU M., ȘESTACOVSCAIA A., MIHALACHI R. Bazele managementului financiar, Note de curs, Chişinău, CEP USM, 2018, ISBN 978-9975-71-977-3, 195 p.
2. ȘTEFANIUC O., GÎRLEA M., FILIP A., Bazele activităţii bancare. Note de curs, Chişinău, CEP USM, 2016, ISBN 978-9975-71-756-4, 184 p., 15,3 c.a.
3. BĂNCILĂ N., MIHALACHI R., *Evaluarea şi diagnosticul întreprinderii. Sinteze, teste, probleme*, suport de curs, Chişinău, USM, 2015
4. MULIC A., ULIAN G. „Финансы”, note de curs, 158 p., Chișinău, CEP USM, 2015, ISBN 978-9975-71-616-1 (5,0 coli de autor)
5. ULIAN G.,ROTARU L., DOGA-MÎRZAC M. Finanţe publice, note de curs şi aplicaţii practice Ediţia II, Universitatea de Stat din Moldova, Chişinău 2012, 295 p.
6. DOGA-MÎRZAC Mariana, *Procesul de finanțare a businessului mic și mijlociu în Republica Moldova*, AȘM, INCE, Chișinău 2014, p.201. (12.4 c.a.)
7. FILIP A. Pieţe de capital şi burse de valori. Caiet de sarcini individuale, Chişinău, 2013, 41p.
8. GÎRLEA M. Monedă şi credit (Ghid metodologic), Chişinău, CEP USM, 2013, 161 p.
9. ULIAN, G., CAPRIAN, Iu., GANEA, V., COJOCARU, M. *Control financiar.* Chișinău: CEP USM, 2013, 412 p.
10. ULIAN G., COJOCARU M., CASTRAVEŢ L., Preţuri şi tarife (Note de curs), Chişinău, CEP USM, 2013, 395 p.
11. ULIAN G., ȘTEFANIUC O., COJOCARU M., CAPRIAN Iu., CASTRAVEȚ L. Ghid privind elaborarea și perfectarea tezelor de licență pentru specialitatea 364.1 Finanțe și Bănci. Chișinău, CEP USM, 2013, 41p.

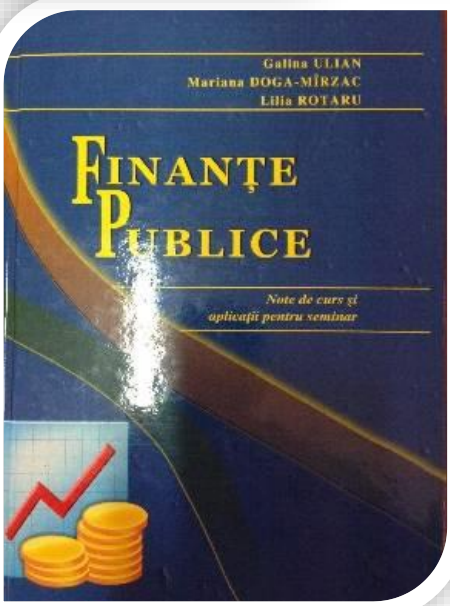
Monografii

1. DOGA-MÎRZAC M., STRATAN A., AȘM, INCE, Sistemul de finanţare a întreprinderilor mici şi mijlocii, Chişinău 2016, p.164. (14.4 c.a.) INBN 978-9975-4422-8-2
2. DOGA-MIRZAC M., Procesul de finanţare a businessului mic şi mijlociu în Republica Moldova, AŞM, INCE, Chişinău 2014, p.201. (12.4 c.a.) INBN 978-9975-9799-5-5;
3. FILIP A. Marketingul bancar: practici mondiale şi direcţii de implementare în Republica Moldova. Ch.:Primex Com, 2015, 150p. ISBN 978-9975-110-31-0.
4. MULIC ANDREI, ULIAN GALINA, Применение теории хаоса и финансовых инструментов для оптимизации управления финансами предприятия, Iași, 2018, Editura PIM, 273 p. ISBN978-606-13-4322-5 (14 c.a.)

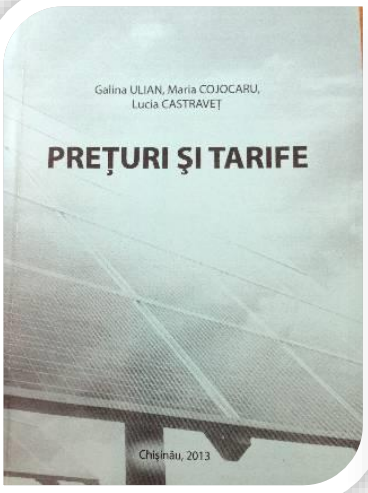

ULIAN Galina
GANEA Victoria
CAPRIAN Iulia
COJOCARU Maria
CONTROL FINANCIAR
Manual
CHIŞINĂU, 2013

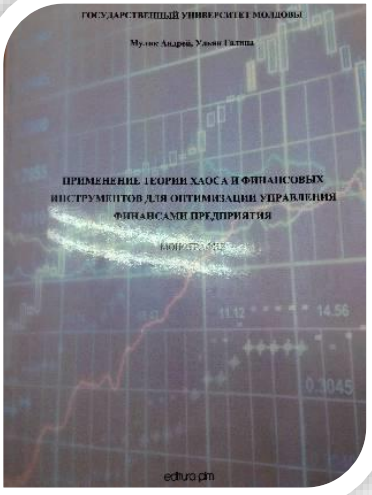

Nadejda ŞIŞCAN, Galina ULIAN
ISTORIA ŞI METODOLOGIA ŞTIINŢEI ECONOMICE
Manual

Maria COJOCARU
Ruslan MIHALACHI
Angela ŞESTACOVSCAIA
BAZELE MANAGEMENTULUI FINANCIAR
Chişinau - 2018

Galina ULIAN
Mariana DOGA-MÎRZAC
Lilia ROTARU
FINANŢE PUBLICE
Note de curs şi aplicaţii pentru seminar

Eleonora GRAUR
Mariana DOGA-MÎRZAC
Activitatea și mecanizmul finanțării
micului business
Editura ASEM

Galina ULIAN, Maria COJOCARU,
Lucia CĂSTRAVEŢ
PREŢURI ŞI TARIFE
Chişinău, 2013

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ МОЛДОВЫ
ПРИМЕНЕНИЕ ТЕОРИИ ХАОСА И ФИНАНСОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ ОПТИМИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ
editura cim

Olga ŞTEFANIUC
Mihai GÎRLEA
Angela FILIP
BAZELE ACTIVITĂŢII BANCARE
NOTE DE CURS
BANK
CHIŞINĂU, 2016

Totodată, membrii departamentului *Finanţe şi Bănci* sunt implicaţi activ în organizarea Seminarului Ştiinţific în cadrul Facultăţii de Ştiinţe Economice care se desfăşoară lunar.

Seminarul Științific își propune de a face cunoscută experiența colaboratorilor departamentului și a facultății în domeniul cercetării și în același timp diseminarea în rândul tinerii generații, prin intermediul unor personalități, a vastei contribuții a acestora în domeniul de specialitate. Seminarul are un caracter permanent, iar dezbaterile se axează pe tematici actuale din domeniu precum cel al finanțelor, economiei mondiale, al administrării afacerilor, al contabilității, al marketingului, al relațiilor economice internaționale ș.a.

Președintele comitetului de organizare este Doamna Ulian Galina, dr. hab., prof. univ., decan, membru al departamentului *Finanţe şi Bănci*, la şedinţele Seminarului Ştiinţific participă cadrele didactice şi doctoranzii din cadrul facultăţii, dar și specialiști din domeniu.

Scopul activității de cercetare a departamentului constă în organizarea şi desfăşurarea cercetărilor ştiinţifice fundamentale şi aplicative, orientate spre soluţionarea problemelor socio-economice actuale pe plan național și internațional, din acest motiv este binevenită colaborarea cu alte instituții din țară și din străinătate. Aceasta este promovată prin participarea la conferinţe ştiinţifice naţionale şi internaţionale, mese rotunde, dar și proiecte de cercetare comune.

Prin proiectele derulate cu parteneri din țară și din străinătate, inclusiv cu mediul de afaceri, Departamentul se angajează să ofere programe academice de înaltă calitate la nivel de licență și masterat, prin care să îi pregătească pe studenți să obțină cariere de succes și să își asume responsabilitatea de promotori ai schimbării sistemului financiar-bancar în spiritul modern al economiei și gestiunii afacerilor.

Membrii departamentului conlucrează activ cu mediul academic, dar și cu practicieni în cadrul proiectelor naţionale şi internaţionale, precum:

✓ Erasmus+ Capacity Building in Higher Education Project: „Reforming Master Programmes in Finance in Armenia and Moldova” (REFINE) /www.reforming-finance.eu | Project No. 585784-EPP-1-2017-1-AT-EPPKA2-CBHE-JP – Ulian Galina – coordonator de proiect USM, Mulic Andrei – responsabil WP 1.

✓ 11.817.08.34 A „Elaborarea politicilor anticriză pentru asigurarea securităţii financiare a statului în conformitate cu standardele UE” – Ulian Galina, Dragomir(Rotaru) Lilia.

✓ EU – PREACC, PIRSES – GA – 2012 – 318911 „Possibilities and limits, challenges and obstacles of transferring CEE EU pre-accession best practice and experience to Moldova`s and Georgia`s pre-accession process”, din cadrul SEVENTH FRAMEWORK PROGRAMME, Marie Curie Actions People. International Research Staff Exchange Scheme. Scopul cercetărilor desfășurate în cadrul proiectului este de a analiza posibilitățile și limitele de transfer a celor mai bune practici și

experienţe Republicii Moldova şi Georgiei în procesul de pre-aderare la UE. Activitatea de cercetare se desfăşoară atât la universitatea de bază cât şi în cadrul unor vizite de cercetare la universităţile partenere. În cadrul acestui proiect Covalschi (Vişanu) Tatiana, Gheorghiţa (Hasnaş) Eugenia, membri ai departamentului Finanţe şi Bănci, au participat în cadrul unor stagieri organizate la Universitatea de Stat din Tbilisi (Georgia), începând cu anul 2014.

Eugenia GHEORGHIŢA, Tatiana COVALSCHI, lectori universitari, departamentul Finanţe şi Bănci, participantele proiectului EU – PREACC, PIRSES – GA – 2012 – 318911

Participantele proiectului au hotărât să ne împărtăşească câteva detalii cu privire la experienţa de a participa în proiect: *„Integrarea Europeană nu este doar un deziderat al politicii externe, dar a devenit deja o realitate iminentă care a pătruns şi în arealul preocupărilor şi cercetărilor ştiinţifice economice desfăşurate de către cadrele de specialitate ale Departamentului Finanţe şi Bănci. Participarea doctoranzilor de la departament în cadrul mobilităţilor academice planificate, precum şi în cadrul conferinţelor, seminarelor şi altor activităţi din acest proiect reprezintă o oportunitate de dezvoltare personală, de a îmbogăţi activitatea ştiinţifică şi de cercetare în realizarea studiilor de doctorat, o colaborarea cu alţi economişti, informare şi aplicarea modelelor din statele membre UE şi Georgia pentru îmbunătăţirea situaţiei economice din Republica Moldova. Considerăm că acest program a oferit o posibilitate nu doar de a lărgi*

orizonturile de cunoştinţe, dar şi posibilităţile de organizare a activităţii de cercetare, precum şi de a stabili şi a menţine relaţii de colaborare cu Universitatea de Stat din Tbilisi, dar şi cu celelalte universităţi din cadrul proiectului."

✓ LMPH N 544191 Tempus 1-2013-1-PT JPCR „Licence Masters professionnels en management des activités hôtelières pour le développement de l'industrie touristique en Géorgie, Azerbaïdjan et Moldavie", Ulian Galina – coordonator regional de proiect, Castraveț Lucia – coordonator tehnic, Mulic Andrei, Gheorghița Eugenia, Lachi Cristina – participanți în cadrul unor activități prevăzute conform planului de lucrul.

✓ Participarea la proiecte de mobilitate academică în cadrul programelor ERASMUS MUNDUS, Castraveț Lucia, Covalschi (Vișanu) Tatiana.

Manifestările științifice promovate de departament au ca scop îmbunătățirea comunității științifice și asigurarea vizibilității internaționale, schimbul de experiență în domeniul cercetării și inovării, asigurarea continuității și dezvoltarea cercetărilor științifice, crearea și consolidarea parteneriatelor care ar permite o participare mai activă la apelurile internaționale, diseminarea rezultatelor științifice obținute și sporirea competitivității rezultatelor ştiinţifice ale cercetărilor din Republica Moldova în Spaţiul European de Cercetare.

Unul dintre obiectivele esențiale ale Universității de Stat din Moldova este de a dezvolta potenţialul ştiinţific în domeniile de formare a specialiştilor și de a promova noi idei, teorii și concepte, prin activitatea de cercetare desfăşurată de personalul didactic şi de studenţi în cadrul fiecărui departament.

La nivelul Departamentului *Finanțe și Bănci*, obiectivul respectiv se realizează, în special, prin organizarea Cercului Științific ,,Tânărul Finansist". Cercul Științific tinde spre aprofundarea cunoștințelor studenților în domeniul financiar-bancar și motivarea acestora privind elaborarea și publicarea cercetărilor științifice.

Jocurile intelectuale și mesele rotunde ale Cercului oferă posibilitatea participanților de a se afirma, de a primi o critică constructivă cu privire la comunicările științifice prezentate și de a-și lărgi

orizonturile cunoașterii prin discuții tematice.

Una dintre manifestările științifice care a devenit deja o tradiție, atât la nivel de departament, cât și la nivel de facultate, este Sesiunea Națională a Comunicărilor Științifice Studențești. Conferința întrunește anual zeci de studenți, dornici de a-și demonstra competențele de cercetare.

Activitatea de cercetare științifică a studenților a programelor de studii oferite de Departamentul Finanțe și Bănci s-a concretizat în rezultatele deosebite obținute prin participarea la concursuri de burse de merit, Sesiuni naționale și Internaționale de comunicări științifice studențești, concursuri naționale și internaționale ale studenților economiști, fiind apreciați pe primele poziții.

În aprilie 2017, Jovmir Florentina, studenta programului *Finanțe și Bănci*, a participat la Sesiunea Internațională de Comunicări Științifice Studențești „Performanță și competitivitate în societatea cunoașterii" care a avut loc la Tîrgoveşte, Romania, unde ea a obținut un loc premiant. În urma desfășurării Concursul Internațional al lucrărilor științifice studențești în domeniul economiei, organizat în perioada martie-iunie 2018, au fost apreciaţi cu diplome de gradul I studenții programului „Finanțe și bănci": Mârza Dan, Dranicinicova Tatiana și Morgoci Nicolae sub coordonarea științifică a doamnei Caprian Iulia, doctor în științe economice, conferențiar universitar.

În anul 2011, la concursul internaţional al tezelor de licenţă din cadrul proiectului TEMPUS.TACIS nr. 144544-FR-JRHES „Dezvoltarea relaţiilor de parteneriat cu întreprinderile Republicii Moldova", 5 teze de licenţă ale absolvenţilor programului *Finanţe şi bănci* au fost premiate. Cele mai relevante rezultate ale cercetărilor realizate în cadrul tezelor de licență și de master, menţionate de către comisiile de susţinere a tezelor, sunt recomandate sub formă de rezumat spre publicare în Culegerea de lucrări științifice ale studenţilor, editată anual la USM.

Activitatea didactico-ştiinţifică a membrilor Departamentului

Numele, prenumele Titlul ştiinţific, funcţia	Direcţii de cercetare	Discipline predate
Ulian Galina, doctor habilitat în ştiinţe economice, profesor universitar.	Strategii financiare de dezvoltare a sectorului public Dezvoltarea micului business	Finanţe publice Administrare fiscală Metodologia cercetărilor economice Istoria și metodologia științei economice Planificare fiscală
Ştefaniuc Olga, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Management în domeniul financiar-bancar, stabilitatea financiară	Bazele activităţii bancare Bazele managementului bancar Management strategic bancar Marketing bancar
Patraş Mihai, doctor în ştiinţe economice, profesor universitar.	Politici monetar-creditare naţionale şi internaţionale şi impactul lor asupra dezvoltării economiei	Finanţe internaţionale Relaţii valutar-financiare
Doga-Mîrzac Mariana, doctor habilitat în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Sustenabilitatea şi metode de finanţare a businessului mic şi mijlociu	Finanţe Finanţele întreprinderii Finanţe corporative Antreprenoriatul managementului şi finanţe avansate
Caprian Iulia, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Redimensionarea controlului financiar în contextual noii paradigme economice.	Asigurări şi reasigurări Control financiar Bazele gestiunii riscurilor financiare Planificare fiscală Audit intern în sectorul public
Mulic Andrei, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Optimizarea gestiunii finanţelor la nivel micro şi macroeconomic prin intermediul instrumentelor financiare şi elementelor teoriei haosului.	Finanţe Gestiunea finanţelor publice Finanţele întreprinderii Management financiar Calcule financiare şi actuarial Buget şi trezorerie publică Achiziţii publice
Brumă Ina doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Administrarea fiscală; Rolul finanţelor publice în dezvoltarea economică	Fiscalitatea Finanţe publice
Fadeeva Irina doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Administrarea bancară şi gestiunea financiară	Monedă şi credit Bazele activităţii bancare
Cojocaru Maria, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Contribuţii conceptual metodologice privind dezvoltarea modelelor preţurilor de referinţă	Previziune şi planificare financiară Management financiar Finanţe corporative Analiza financiară a întreprinderii Finanțe avansate

Dragomir Lilia, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Gestiunea finanţelor publice; Administrarea fiscală	Finanţe publice Gestiunea finanţelor publice Fiscalitate Strategii macroeconomice fiscale şi bugetare Finanţe publice locale
Şestacovscaia Angela, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Management financiar; Management investiţional	Bazele managementului financiar Analiza financiară Finanțe Finanțe întreprinderii
Mihalachi Ruslan, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Perspectivele microfinanţării în Republica Moldova	Bazele activităţii investiţionale Gestiunea riscurilor financiare Evaluarea întreprinderii Managementul financiar
Castraveţ Lucia, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Mecanisme de funcţionare şi reglementare a pieţelor financiare	Fiscalitate Sisteme fiscale internaţionale Instrumente şi sisteme de plăţi
Filip Angela, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Activitatea investitorilor instituţionali pe piaţa de capital	Bazele funcţionării pieţei de capital Finanţe Pieţe de capital şi operaţiuni bursiere Sisteme bancare comparate
Gîrlea Mihai, doctor în ştiinţe economice, conferenţiar universitar.	Managementul activităţii bancare, reglementarea şi supravegherea bancară	Monedă şi credit Management financiar bancar Reglementarea şi supravegherea bancară
Labliuc Sveatoslav, lector universitar.	Sustenabilitatea financiară a sectorului agricol în Republica Moldova	Finanţe internaţionale Bazele activităţii investiţionale Monedă şi credit Etica profesională Fiscalitate Finanţe
Gheorghiţa Eugenia, lector universitar.	Mecanisme de eficientizare a managementului finanţelor publice locale	Finanţele întreprinderii Finanţe Preţuri şi tarife Analiza financiară a întreprinderii
Lachi Cristina, lector universitar.	Managementul calităţii serviciilor turistice în cadrul unei economii sustenabile	Monedă şi credit Finanţe Bazele managementului financiar Bazele funcţionării pieţei de capital Analiza financiară a întreprinderii Fiscalitate
Covalschi Tatiana, lector universitar în ştiinţe economice.	Planificarea strategică a bugetului în Republica Moldova în contextul integrării europene.	Etica profesională Finanţe publice Finanţe Administrarea fiscală
Bumbac Daniela, lector universitar în ştiinţe economice.	Modalităţi moderne de finanţare a agenţilor economici	Bazele activităţii bancare Bazele managementului bancar Monedă şi credit Instrumente şi sisteme de plăţi Preţuri şi tarife

Jomir FLORENTINA, studentă anul II, Specialitatea "Finanțe și Bănci"

Studenta de la specialitatea *Finanțe și Bănci* a împărtășit câteva detalii cu privire la cunoștințele dobândite:

„Influențată puternic de curiozitatea pentru rezolvarea problemelor economice ale țării, am ales să-mi aprofundez cunoștințele în domeniul economic, optând pentru Specialitatea Finanțe și Bănci, Facultatea de Științe Economice. După doi ani de studii pot să afirm ferm că nu regret alegerea făcută. Pe lângă pregătirea academică remarcabilă, Departamentul "Finanțe si Bănci" acordă o deosebită importanță activităților de cercetare științifică, încurajând studenții să se autodepășească, să-și descopere pasiunile și să pună în practică cunoștințele teoretice acumulate. Încă din primul an de studii am ales să particip la Sesiunea Națională a Comunicărilor Științifice Studențești, organizată de către Departamentul "Finanțe și Bănci". Ulterior, am fost selectată pentru a participa la Sesiunea Națională a Comunicărilor Științifice Studențești, etapa a II-a, unde am obținut locul I. În urma acestui succes, Departamentul mi-a oferit oportunitatea de a participa la un alt concurs, Sesiunea Internațională de Comunicări Științifice Studențești "Performanță și Competitivitate în Societatea Cunoașterii" (Târgoviște, România), unde m-am clasat pe locul II. Mă bucură faptul că Departamentul „Finanțe și Bănci" depune efort pentru consolidarea relațiilor de parteneriat dintre Universitatea de Stat din Moldova și alte universități de peste hotare prin desfășurarea conferințelor on-line.

Departamentul „Finanțe și Bănci" al Facultății de Științe Economice este cu adevărat un promotor al valorilor sociale, profesionale și etice, oferindu-le studenților o primă rampă de lansare în carieră."

Elena OPREA, studentă ciclul II (Masterat), grupa MAB 161

După finalizarea studiilor, absolvenții reușesc să se încadreze în câmpul muncii fără dificultate, iar mulți dintre ei decid să urmeze și ciclurile de studii II (Masterat) și III (Doctorat). De acest lucru s-au convins și studentele Elena Oprea și Lilia Țurcanu, care, în prezent, sunt în proces de finalizare a studiilor postuniversitare:

„Viaţa de student are un farmec aparte și se pare că aceasta este perioada în care suntem plini de energie și de ingeniozitate. În urma finalizării studiilor de licență și parcurgând etapa ciclului II de studii – Masterat, pot spune că sunt mândră că am ales să studiez la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Științe Economice. Pentru mine, anii de universitate au fost anii în care am formulat noi idei, am cerut explicații și am efectuat cercetări. Ulterior, am avut ocazia să completez cunoștințele teoretice cu cele practice.

Sunt nespus de norocoasă să mă aflu în preajma profesorilor care mi-au oferit acele cunoștințe profunde, pe care le-am aplicat în practică pe parcursul celor 9 ani de activitate profesională în sistemul bancar. Odată cu dezvoltarea mea pe plan profesional, s-a conturat și dorința de a afla mai multe. Din propria experiență pot să spun că cu cât cunoști mai mult, cu atât ajungi să îmbrățișezi mai repede profesia aleasă."

Lilia ȚARANU, studentă ciclul III (Doctorat)

„Parcursul meu academic a fost următorul: Am absolvit cele 2 cicluri de studii universitare ale Facultății de Științe Economice (Licență-Finanțe și Bănci, Masterat-Finanțe Publice și Fiscalitate). Am ales să urmez ulterior și studiile superioare de doctorat (ciclul III) și pot afirma cu certitudine că în acești 7 ani am avansat nu doar pe plan profesional, ci și personal.

Cadrele didactice și programele academice au contribuit substanțial la dezvoltarea competențelor și la acumularea cunoștințelor studenților prin aplicarea metodelor moderne de predare-învățare. Țin să menționez și faptul că specialitatea Finanțe și Bănci include discipline din multiple domenii de activitate, iar acest lucru a facilitat alegerea domeniului în care am dorit să-mi continui activitatea. Mai mult decât atât, în momentul în care am fost angajată, am realizat că multe dintre actele normative, teoriile și modelele folosite de instituție îmi erau cunoscute. Acest lucru mi-a insuflat încredere în forțele proprii și m-a făcut să resimt o stare de recunoștință pentru toți cei care au contribuit la dezvoltarea mea profesională.

Un proverb chinezesc spunea: „Profesorii îți deschid ușa. De intrat, trebuie să intri singur”. Acest proverb este autentic și util pentru orice student aflat la început de cale.

Diana RANGA (ENACHI), absolventă, 2012 la ciclul I Licenţă, Institute for Development and Social Initiatives ”Viitorul”

Absolvenții programului Finanțe și Bănci la fel au dorit cu ocazia aniversării Facultății de Științe Economie să îşi expună părerea:

„Abordarea profesor-student și calitatea cadrelor sunt cei doi piloni care definesc Facultatea de Științe Economie a USM. Or, acolo este locul în care m-am format, nu doar din perspectivă profesională, dar și umană. În cei cinci ani de studii de licență și masterat, dincolo de ore în sala de curs, proiecte economice, au fost multe lecții de viață, activități diverse și s-au legat prietenii frumoase. Ori de câte ori sunt întrebată de studiile mele, menționez cu mândrie Facultatea de Ştiinţe Economice a USM – locul unde se face carte, bineînțeles dacă cu adevărat îți dorești acest lucru.”

Departamentul „Finanțe și Bănci” și în continuare va contribui la formarea cadrelor de înaltă calificare pentru economia naţională, capabile să activeze în condiţiile fluctuante ale vieţii şi economiei de piaţă. De asemenea, Departamentul își aduce aportul la formarea specialiştilor profesionali, care contribuie la dezvoltarea economiei naționale.

4.4. DEPARTAMENTUL ADMINISTRAREA AFACERILOR

Istoria Departamentului

Departamentul Administrarea Afacerilor este format în iulie 2002, an în care la Universitatea de Stat din Moldova a fost redeschisă Facultatea „Ştiinţe Economice şi Aplicative" (denumirea facultăţii la momentul înființării). Prin hotărârea Senatului USM din 25 iunie 2002 și Ordinul Rectorului nr.110-c din 01 iulie 2002 se creează catedra „Management şi Finanţe", care în toamna aceluiaşi an este divizată în catedra „Management" şi catedra „Finanţe". Ulterior, catedra „Management" își schimbă denumirea în catedra „Administrarea afacerilor".

Prin Ordinul nr. 280 din 22 iulie 2002 Ministerul Învăţământului al Republicii Moldova permite facultății „Ştiinţe Economice şi Aplicative" pregătirea cadrelor la specialitatea 1802 „Management".

În anul 2006, specialitatea „Management" (denumirea din acea perioadă a actualei specialități „Business și Administrare") a fost acreditată ca urmare a deciziei din 29 mai 2006 a ședinței Comisiei pentru Acreditare.

În decembrie 2015, catedra „Administrarea afacerilor" este reorganizată în departamentul „Administrarea afacerilor".

Marian JALENCU, doctor în economie, conferenţiar universitar Şef departament

Primul şef al catedrei „Management" a fost *Simion CERTAN, doctor habilitat, profesor universitar,* care a condus catedra din momentul formării până în anul 2008. Absolvent al Facultăţii de Horticultură a Institutului Agricol (1961), în 1992 devine Doctor habilitat, iar în 1996 – Profesor universitar.

Din anul 2008 şef al departamentului „Administrarea afacerilor" devine *Marian JALENCU, doctor în economie (a. 1998), conferențiar universitar (a. 2003),* care deţine această funcţie până în prezent.

Doi dintre profesorii departamentului „Administrarea afacerilor" au deținut funcția de prodecan al Facultății „Științe Economice": *conf. univ., dr. Nicolae VEREJAN* și *conf. univ., dr. Svetlana MIRONOV*, care deține această funcție în prezent.

La momentul actual, *departamentul „Administrarea afacerilor" constituie o subdiviziune performantă a Facultăţii de Ştiinţe Economice, orientată spre excelență și rezultate notorii în domeniile de activitate metodico-didactică, științifică și educativă, bazat pe un spirit de echipă, creativ și inovativ.*

O filă din istoria Departamentului Administrarea Afacerilor, 08 mai 2014

Oferta educațională

Departamentul „Administrarea Afacerilor” este responsabil de *programul de studii 0413.1 „Business și Administrare”* (Ciclul I - Licență) – cu predare în limbile română, rusă și engleză; de două *programe de master „Administrarea Afacerilor” (120 ECTS)* și *„Managementul Resurselor Umane” (120 ECTS)* (Ciclul II - Masterat), precum și de studiile de doctorat la *specialitatea 523.01 „Economie și management în domeniul de activitate”* (Ciclul III - Doctorat).

Menționăm în mod deosebit faptul că, în anul 2017, specialitatea „Business și Administrare” a trecut prin procesul de acreditare derulat de către Agenţia Naţională de Asigurare a Calităţii în Învățământul Profesional (ANACIP), *fiind acreditată pe o perioadă maximă de cinci ani.*

Misiunea departamentului constă în pregătirea specialiştilor de înaltă calificare în domeniul “*Business şi Administrare”,* specialitate care permite activitatea absolvenţilor în calitate de manageri la întreprinderi cu diverse forme organizatorico-juridice şi domenii de activitate, dar şi în calitate de întreprinzători care-şi gestionează propria afacere.

În prezent, piaţa muncii necesită specialişti competenți cu spirit antreprenorial, potențiali întreprinzători care vor iniția afaceri și vor crea locuri de muncă. Aceasta se poate realiza prin învățarea, formarea şi dezvoltarea competenţelor specifice domeniului ,,Business şi administrare”. De asemenea, absolvenții specialității ,,Business şi administrare” sunt pregătiți pentru activităţi de administrare a afacerilor, precum şi conducerea diferitor subdiviziuni ale organizaţiilor/firmelor.

Personalul departamentului Administrarea Afacerilor, 2018

Posibilitățile de angajare a absolvenților specialității sunt diverse și deosebit de atractive: *economist; conducător/manager firmă mică; expert economist în management; consultant în management; manager de inovare; manager proiect; manager al sistemelor de management al calității; manager de dispecerizare a producției; agent de achiziții; agent comercial.*

În virtutea specialităţii, în cadrul departamentului se predau o serie de discipline, care au ca scop crearea premiselor pentru educarea specialiştilor de performanţă. Dintre acestea fac parte: *Management, Principiile businessului, Managementul producţiei, Managementul micilor afaceri, Managementul resurselor umane, Proiectarea sistemului de management, Managementul calităţii, Management corporativ, Managementul riscurilor în afaceri, Psihologia managementului, Management inovaţional etc.*

Cursurile, integral, sunt asigurate de colaboratorii departamentului „Administrarea Afacerilor”, care deţin titluri ştiinţifice şi didactice; seminarele sunt ţinute şi de specialişti cu o bogată practică în domeniu. Unele dintre cursuri sunt ţinute în baza cercetărilor proprii ale profesorilor departamentului, dintre care am putea evidenţia: Marian Jalencu, Maia Postică, Svetlana Mironov, Mihaela Balmuş-Andone, Nicolae Verejan etc. În procesul instruirii, studenții din cadrul programului ,,Business şi administrare” efectuează practici în cadrul agenților economici; participă în cadrul programelor de mobilitate, inclusiv Erasmus+; participă în activitatea Incubatorului de inovare ,,Inventica-USM”; participă cu planuri de afaceri inovative în cadrul Concursului Târgul start-up-urilor ,,Cele mai bune idei de afaceri inovative”; participă la Concursul proiectelor de Transfer Tehnologic organizat de Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, precum și la proiecte europene.

Absolvenții specialității „Business și Administrare”, ciclul I – licență, promoția 2018 (10 iulie 2018)

Personalul departamentului Administrarea Afacerilor – plini de optimism, speranțe și orientați spre noi realizări, septembrie 2018

Cadrele științifico-didactice ale Departamentului

Cadrele științifico-didactice ale departamentului *Administrarea afacerilor* sunt conştiente de necesitatea asigurării îmbunătățirii / perfecționării continue a conținuturilor acestor programe, prin permanenta monitorizare a acestora și perfecţionare a Planurilor de învățământ; proces ce are loc permanent în cadrul departamentului, ultima având loc recent în februarie 2018.

O altă direcție de asigurare a calităţii pe filiera metodico-didactică constă în îmbunătățirea asigurării Curriculare a disciplinelor ținute de cadrele didactice ale departamentului, și anume:

– calitatea Curriculumurilor la discipline;

– actualizarea unităților de conținut al acestora, îmbogățirea lor permanentă și excluderea repetitivității acestora în cadrul diferitelor Curriculumuri (sincronizarea unităților de conținut între diferite Curriculumuri);

– asigurarea corelării unităților de conținut cu competențele preconizate de a fi atinse;

– îmbogățirea conținuturilor lucrului individual al studenților și masteranzilor și asigurarea unei bune monitorizări a realizării acestuia.

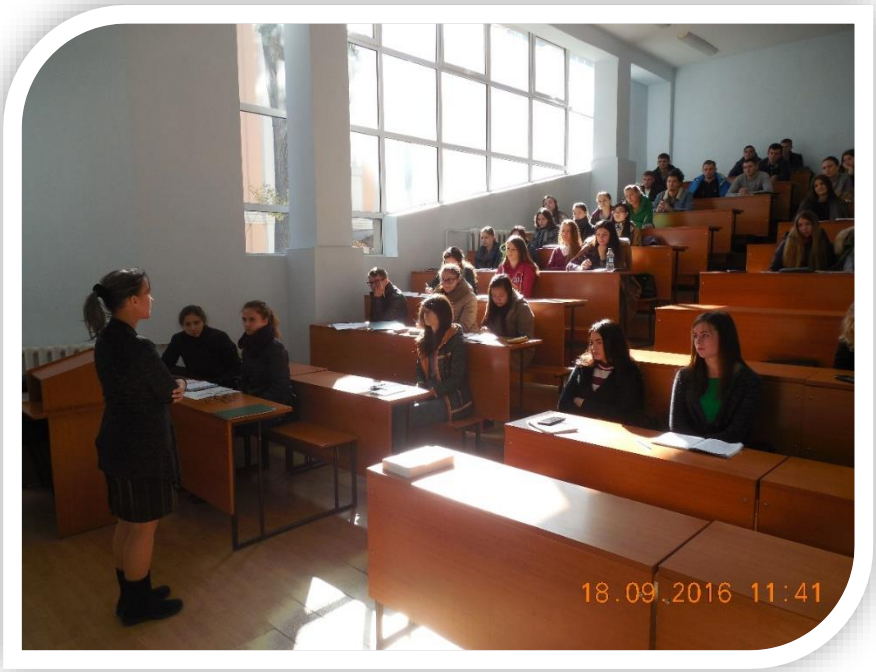
O altă componentă la acest capitol este îmbunătățirea calitativă a modului de organizare și derulare a practicilor – de inițiere în specialitate; practica de specialitate I și II și de cercetare. Aceste practici necesită atât o perfectare a asigurării curriculare a acestora, cât și o conexiune mai strânsă cu întreprinderile / firmele – obiecte al practicilor. Acest lucru se poate materializa prin contactele personale directe ale membrilor departamentului cu subiecții antreprenoriatului, precum și semnarea de contracte de colaborare cu diverși agenți economici. La acest capitol un aport mai decisiv îl au cadrele didactice ale departamentului care au conexiuni strânse cu mediul antreprenorial.

Menționăm, în mod deosebit, necesitatea dezvoltării *predării în limbi străine*, în special în limba engleză; deschiderea de grupe cu predare în limba engleză. Deja avem grupe la specialitatea „Business și Administrare” cu predare în limba engleză. Prima promoţie a studenţilor specialităţii Business şi Administrare cu predare a disciplinelor în limba engleză va avea loc în acest an de învăţământ 2017/2018.

Pe viitor, suntem conştienţi de faptul că este necesar de asigurat, într-o pondere cât mai mare și calitativă, predarea cursurilor în limba engleză de către cadrele didactice ale departamentului „Administrarea afacerilor”.

O fructuoasă colaborare în cadrul proiectului Tempus LMPH cu colegii de la departamentul „Management, Marketing și Administrarea Afacerilor", Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Al. I. Cuza", Iași, mai 2015

Prelegerea la disciplina „Management" ținută la Facultatea de Științe Economice, USM de conf. univ., dr. Irina MANOLESCU, Universitatea „Al. I. Cuza", Iași, 18 septembrie 2016

Descrierea corpului profesoral-didactic

La moment, în anul de învățământ 2017/2018, departamentul Administrarea Afacerilor are:

– 24,1 unități didactice, dintre care: 14,2 unități de conferențiar universitar și 9,9 unități de lector universitar (0,8 unități de lector universitar, doctor);

– 21 de cadre didactice angajate: dintre care 9 conferențiari universitari, doctori în economie și un lector universitar, doctor în economie;

- patru profesori ai departamentului sunt abilitați cu dreptul de conducători de doctorat;

– 19331 ore didactice asigurate: dintre care 15142 ore la ciclul I (Licență) și 4189 ore la ciclul II (Masterat).

- vârsta medie a personalului științifico-didactic al departamentului *Administrarea Afacerilor* constituie 43 de ani.

Printre profesorii departamentului Administrarea Afacerilor, care au cea mai mare vechime de muncă și constituie coloana vertebrală a acestuia, pot fi menționați conferențiarii universitari, doctori în economie: Marian Jalencu, Maia Postică, Svetlana Mironov, Nicolae Verejan, Alexandru Scutaru, Mihai Cernei; lectorii universitari – Mihaela Balmuş-Andone, Tatiana Diaconu, Ana Socolova, Natalia Stefanco. De asemenea, menționăm și implicarea în activitatea departamentului a lectorului universitar, doctor în economie – Ana Timuș.

Asigurarea procesului educațional cu materiale metodico-didactice proprii

Cadrele științifico-didactice ale departamentului Administrarea Afacerilor depun eforturi de a elabora și edita materiale metodico-didactice (manuale, note de curs, îndrumare, ghiduri, etc.), pentru a asigura procesul de studii la specialitatea „Business și Administrare”, precum și a programelor de master ținute.

În ultimii cinci ani, au fost editate o serie de lucrări metodico-didactice în cadrul departamentului, printre care menționăm următoarele:

- Paladi, F., Bulimaga, T., Jalencu, M., Gorceac, L., Spînu, L., Savva, M., Crețu, R., Țurcanu, C., Manolescu, I. *Ghidul cercetătorului*, Chișinău, CEP USM, 2018. – 72 p.;

- Jalencu, M. (coord.), Rugină-Matran, V., Balmuș-Andone, M. *Management inovațional și transfer tehnologic (Ghidul antreprenorului inovativ),* Chişinău: CEP USM, 2015, 212 p.;

- Jalencu, M., Niculița, A., Paladi, F. (coord.)., Bulimaga, T., Balmuș-Andone, M., Rugină-Matran, V. *Sistemul inovativ al universității: Antreprenoriatul mediului universitar* (pe exemplul

Universității de Stat din Moldova), Chișinău, CEP USM, 2015, 288 p.;

- Mironov, S. *Managementul producţiei. Note de curs.* Chișinău: CEP USM, 2015, 288 p.;

- Bulimaga, T., Balmuș-Andone, M. *Development of innovative strategies at the Moldova State University*, Chișinău, CEP USM, 2016, 210 p.;

- Socolova, A. *Управленчская диагностика фирмы I, Учебно-методическое пособое,* Кишинэу, CEP USM, 2017;

- Socolova, A., Postică, M. *Управленческая диагностика фирмы II, Учебно-методическое пособое*, Кишинэу, CEP USM, 2017;

- Postică, M. *Formarea populației în teritoriul actual al Republicii Moldova în perioada premodernă,* pag. 76-146, capitolul II în Monografia *Formarea populației Republicii Moldova (studiu istorico-demografic)*, coordonator C. Matei prof. univ., dr. hab., V. Sainsus dr., conf. univ., Chișinău, 2017;

- Mironov, S. *Proiectarea sistemului de management*. *Note de curs,* Chișinău, CEP USM, 2017, 180 p.

În același timp, profesorii departamentului plasează cursurile universitare pe platforma informațională de instruire MOODLE; posibilitate care trebuie fructificată și în continuare din plin. În vederea realizării acestui obiectiv, un rol esențial îl are activitatea în cadrul departamentului a Comisiei de Calitate (șef al Comisiei – conf. univ., dr. Maia Postică), care constituie o componentă definitorie în asigurarea calității procesului metodico-didactic al departamentului.

Activitatea de cercetare științifică și inovare

Realizarea activităților de cercetare științifică de către membrii departamentului *Administrarea Afacerilor* reprezintă o altă direcție de dezvoltare a acestuia, fundamentată pe o serie de investigaţii în diverse domenii.

Tematica generală a cercetărilor științifice derulate în cadrul departamentului pe parcursul mai multor ani este *„Modalităţi de eficientizare a sistemului de management în condiţiile economiei concurenţiale”*; care s-a concretizat în direcţii de cercetare ştiinţifică, vizând principalele componente ale sistemului de management autohton, şi anume: *Strategii manageriale, Sisteme de organizare, Managementul afacerilor, Resurse umane etc.*

Aceasta a fost și tema proiectului, care s-a derulat în cadrul catedrei pe parcursul anilor 2006-2007; cercetarea în cauză fiind efectuată concomitent la nivelul macroeconomic şi microeconomic, fiind focalizată pe ambele filiere ale eficienţei sistemului de management, şi anume: eficienţa managerială şi eficienţa economică. Cercetările din cadrul acestui proiect s-au concretizat în publicaţia *„Management: modalităţi de eficientizare*”, CEP USM, Chişinău, 2007.

Tema de cercetare științifică a departamentului *Administrarea Afacerilor* pentru anii 2016-2019 este *„Modalităţi de eficientizare a sistemului de management în contextul dezvoltării economiei*

inovative în Republica Moldova". Subetapa de cercetare științifică pentru anul 2017 a fost *„Paradigme moderne ale antreprenoriatului inovativ: modalități de dezvoltare și eficientizare",* iar pentru anul în curs 2018 *este „Modalități de dezvoltare a antreprenoriatului inovativ în baza unei performante infrastructuri inovative",* cu principalele rezultate preconizate de a fi atinse:

- argumentarea teoretico-metodologică a antreprenoriatului inovativ și identificarea modalităților de dezvoltare a acestuia, inclusiv în mediul universitar;

- eficientizarea activităților derulate în cadrul Incubatorului de inovare „Inventica-USM" privind transferul tehnologic și a afacerilor inovative, inclusiv a start-up-urilor inovative studențești;

- dezvoltarea relațiilor de colaborare de lungă durată cu potențialii parteneri de dezvoltare ai incubatorului de inovare universitar;

- internaționalizarea activităților inovative prin stabilirea de contacte directe de colaborare internațională.

În acest context, se impune implicarea și participarea activă a membrilor departamentului la diverse proiecte de cercetare, inclusiv internaționale și de infrastructură; elaborarea și participarea la diverse Concursuri de proiecte anunțate.

La capitolul dat avem înregistrate și succese. În ultimii ani (2011-2017), cadrele științifico-didactice ale departamentului „Administrarea Afacerilor" au fost membri ai diverselor proiecte – 10 la număr, printre care – 5 proiecte de creare a infrastructurii de inovare și transferului tehnologic; 1 proiect instituțional; 1 proiect din Programul Cadru 7 (FP7); 5 proiecte Tempus:

- mai 2012 – prezent: inițiate și cu succes realizate cinci proiecte de creare și dezvoltare a infrastructurii de inovare universitară și transfer tehnologic *„Organizarea şi funcţionarea Incubatorului de Inovare „Inventica-USM", crearea şi dezvoltarea infrastructurii acestuia",* derulate sub egida Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT). Profesorii departamentului care au participat pe parcursul respectivei perioade în aceste proiecte sunt: *Marian Jalencu, Mihaela Balmuș-Andone, Tatiana Bulimaga, Viorica Rugină-Matran, Nicolae Verejan, Tatiana Diaconu*. De asemenea, în derularea acestor proiecte au fost implicați mentori / membri ai grupului de proiect șase studenți ai specialității „Business și Administrare" – *Alexandru Suhodol, Adrian Savcenco, Vlad Bilețchi, Corina Necula, Iulia Morgun și Corneliu Ciorici*;

- decembrie 2013 – decembrie 2016: Proiect Tempus *„Rețeaua de transfer tehnologic – TecTNet"* (*Marian Jalencu, Mihaela Balmuș-Andone, Tatiana Bulimag*a);

- decembrie 2013 – noiembrie 2016: Proiectul Tempus nr. 544191 – LMPH „Licence Masters professionnels en management des activites hotelieres pour le developpement de lindustrie touristique en Georgie, Azerbaidjan et Moldavie" (*Marian Jalencu, Maia Postică*);

- octombrie 2012 – octombrie 2015: Proiect *Tempus „LaManche: Leading and Managing Change in Higher Education*" (*Marian Jalencu, Elena Suman, Viorica Rugină-Matran)*;

- ianuarie 2012 – decembrie 2014: Proiectului nr. 516 597- Tempus-1-2011-1-Fr – *"Creation reseau universities thematiques en sciences appliqueees et economiques en Moldavie" (Marian Jalencu*);

- ianuarie 2009 – decembrie 2011: Proiectului nr.144544 – Tempus-1-2008-1-FR JPHES *„Dezvoltarea parteneriatului dintre universităţi şi întreprinderile din Republica Moldova" (Marian Jalencu);*

- martie 2013 – martie 2017: Proiectul din cadrul Programul Cadru 7 (FP7), *„Posibilities and limits, challenges and obstacles of transferring CEE EU pre-accession best practice and experience to Moldova's and Georgia's preaccession process" (Tatiana Diaconu);*

- anul 2011 – anul 2014: Proiectul 11.817.08.49A LCŞ: „Tehnologii Informaţionale" – *„Metodologii și tehnologii moderne ale produselor Software (PS)" (Ana Socolova).*

La moment, profesorii departamentului participă ca membri ai grupului de proiect în două proiecte internaționale, și anume:

- Proiect bilateral moldo-român (MD-RO): *„Instrumente manageriale şi informaţionale pentru stimularea cercetării în universităţi" – Marian Jalencu, Tatiana Bulimaga.* Scopul proiectului constă în creşterea capacităţii instituţionale de cooperare ştiinţifică internaţională;

- Erasmus+ „ReSTART – *Reinforce entrepreneurial and digital skills of students and teachers to enhance the modernization of higher education in Moldova*".

Activități derulate în cadrul proiectului Erasmus+ "ReSTART - Reinforce entrepreneurial and digital skills of students and teachers to enhance the modernization of higher education in Moldova", mai 2018

Obiectivul general al proiectului ReSTART este de a extinde beneficiile și a spori impactul curriculumului antreprenorial asupra studenților și cadrelor științifico-didactice prin valorificarea experienței avansate în domeniu. Proiectul Erasmus+ ReSTART este cofinanțat de Comisia Europeana prin Programul Erasmus+ KA2 – „Capacity Building in the Field of Higher Education", începând cu 15 octombrie 2017 pe o perioada de 3 ani.

Acest proiect își propune de a moderniza programul de master „Administrarea afacerilor" (120 ECTS), responsabil de care este departamentul nostru. În particular, vor fi modernizate șase cursuri universitare, fiind organizate și două sesiuni de formare a formatorilor la București și Košice. În cadrul proiectului vor fi în total antrenați 384 de masteranzi, 75 de cadre didactice și personal administrativ, 96 de reprezentanți din cadrul întreprinderilor, asociațiilor profesionale, societății civile și entităților guvernamentale din Republica Moldova.

Profesorii departamentului *Administrarea Afacerilor*, membrii grupului de proiect sunt: *Marian Jalencu, Mihaela Balmuș-Andone, Tatiana Bulimaga, Svetlana Mironov, Maia Postică, Alexandru Scutaru.*

Însă, cu toate succesele înregistrate la acest capitol, este necesar de a constitui în cadrul departamentului diverse grupuri de proiect / echipe de proiect, care să înainteze spre Concurs mai multe proiecte de cercetare, printre care instituționale; Horizon 2020 etc. O direcție strategică ce trebuie dezvoltată în cadrul departamentului constă în internaționalizarea cercetării științifice, în special publicarea în reviste peste hotare, inclusiv cu factor de impact ISI.

Incubatorul de inovare „Inventica-USM”

În cadrul Facultății de Științe Economice, departamentul *Administrarea Afacerilor*, începând cu anul 2012, activează Incubatorul de inovare (II) „Inventica-USM”, care a fost creat în baza derulării proiectul *„Organizarea şi funcţionarea Incubatorului de Inovare „Inventica-USM”, crearea şi dezvoltarea infrastructurii acestuia”,* finanţat de către Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic (AITT). Incubatorul de Inovare „Inventica-USM” este parte componentă a Institutului de Cercetare şi Inovare a Universităţii de Stat din Moldova. Director de proiect este prof. univ., dr. habilitat *Gheorghe Ciocanu*, rector al Universităţii de Stat din Moldova.

Manager al Incubatorului de inovare „Inventica-USM” este *conf. univ., dr. Marian Jalencu.* Membri ai grupului de proiect ai incubatorului de inovare sunt cadrele didactice ale departamentului – *lectorii universitari Mihaela Balmuș-Andone* și *Tatiana Bulimaga.* În diferite perioade de timp, în acest proiect au activat cadrele didactice ale departamentului: *conf. univ., dr. Nicolae Verejan, lectorii universitari Viorica Rugină-Matran și Tatiana Diaconu.*

Incubatorul de inovare „Inventica-USM” a fost constituit pentru a soluționa o variată gamă de obiective, dar, în particular, în scopul facilitării încadrării absolvenţilor pe piaţa muncii şi susținerii acestora chiar din perioada de studii. Incubatorul de inovare are drept scop principal să ajute şi să faciliteze studenţii să-şi creeze afaceri de succes / firme performante şi să asigure un management eficient pe parcursul derulării activităţilor acestora.

La moment, în Republica Moldova îşi desfăşoară activitatea opt incubatoare de inovare: *„Inovatorul”, „Nord”, „Politehnica”, „Innocenter”, „InventicaUSM”, „Antreprenorul Inovativ”, „Media Garaj”, „IT4BA”;* marea majoritate dintre care sunt incubatoare de inovare universitare.

În procesul activităţii sale II „Inventica-USM” se ghidează de următoarele *reguli* vis-a-vis de firmele ce sunt potenţialii sau actualii rezidenţi ai incubatorului, şi anume:

– activitatea firmei incubate trebuie neapărat să fie bazată pe rezultatele cercetărilor ştiinţifice din interiorul universităţii;

– firma incubată trebuie să aibă un domeniu de cercetare comun cu universitatea;

– se elaborează un contract cu antreprenorul – universitatea acordă spaţiu fizic şi ajutor logistic.

Managementul incubatorului de inovare „Inventica-USM” este convins că pentru organizarea eficientă a procesului de incubare de afaceri inovative, unei firme incubate este necesar să i se atribuie: un tutore al domeniului respectiv; un mentor, care cunoaşte bine piaţa respectivă; un consultant în domeniul planificării de afaceri şi planificării de marketing. Aspectele tehnice şi tehnologice sunt prerogativa antreprenorului inovativ; consultantul oferă numai consultanţă în domeniul organizării eficiente a afacerii. Procesul de incubare a afacerilor inovative constă din două etape, şi anume: *preincubarea* şi *incubarea.* Firma se creează şi se pregăteşte pentru a fi rezidentul incubatorului de inovare numai atunci, când este materializat produsul, iar antreprenorii sunt capabili să-l vândă.

Administratorul II „Inventica-USM” este Universitatea de Stat din Moldova, incubatorul având o specializare universală. Cu toate că este un incubator de inovare universitar universal, acesta tinde să se focuseze pe următoarele direcţii prioritare de specializare, şi anume – fizică şi inginerie; tehnologii informaţionale; biologie şi pedologie; chimie şi tehnologie chimică. Totuşi, direcţia strategică a incubatorului de inovare „Inventica-USM” este identificarea şi dezvoltarea afacerilor inovative în domeniul IT-ului. Conform Hotărârii Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Ştiinţe a Moldovei (AŞM) nr. 72 din 05 martie 2015, a fost acordat statutul de rezident al Incubatorului de Inovare „Inventica-USM” companiei „Hygieiacom” SRL, în baza proiectului *„Elaborarea şi implementarea unei linii de producere de capacitate sporită extracţia şi fabricarea uleiului din seminţe de struguri”.*

O semnificativă modalitate de dezvoltare a afacerilor inovative în cadrul II „Inventica-USM” o reprezintă identificarea, crearea şi susţinerea start-up-urilor studenţeşti. Dezvoltarea start-up-urilor studenţeşti este privită şi tratată de către managementul incubatorului drept o direcţie strategică de impulsionare a afacerilor inovative în cadrul incubatorului de inovare „Inventica-USM”.

În perioada anilor 2014-2017, II „Inventica-USM” a organizat și derulat patru ediții ale concursului ideilor de afaceri inovative *Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative”*; două evenimente de tip *Hackathon*; *Bootcamp-ul* „Școala interactivă a tânărului antreprenor inovativ”; Concursul economic studențesc *“Creativ. Inovativ. Antreprenor”* etc.

În cadrul săptămânii Zilei Internaționale a Tineretului, la data de 16 noiembrie 2015, în incinta Universității de Stat din Moldova (sala 137, Bloc Central, orele 12:00-17:00) a avut loc evenimentul cu genericul – Concurs economic studențesc „Creativ. Inovativ. Antreprenor”.

Această importantă manifestație cu tentă inovativă a fost realizată de către echipa Incubatorului Inovațional „Inventica-USM” în cadrul Programului de realizare în anul 2015 a proiectului de creare și susținere a start-up-urilor Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei inovative”.

Recent, la Universitatea de Stat din Moldova s-a desfășurat cu succes primul *Hackathon „Inolab”* – Aplicarea Tehnologiilor Informaționale în afaceri inovative.

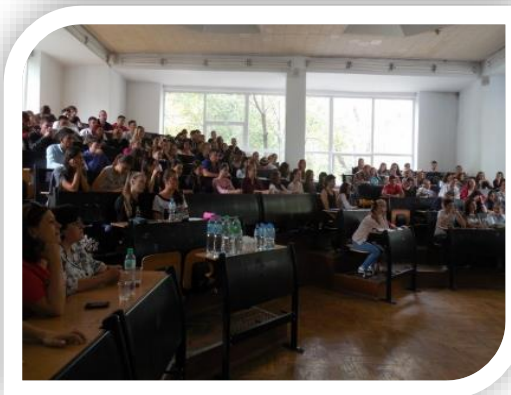
Respectivul eveniment de tip Hackathon a fost realizat în cadrul proiectului de dezvoltare a infrastructurii de inovare „Fortificarea Rețelei de mentorat a Incubatorului de inovare „Inventica-USM”. Echipa care gestionează respectivul proiect de promovare a activităților inovative la USM, inclusiv a evenimentelor de tip Hackathon, este constituită din: *conf., dr. Marian Jalencu, Tatiana Bulimaga, Mihaela Balmuș-Andone și Raisa Crețu.*

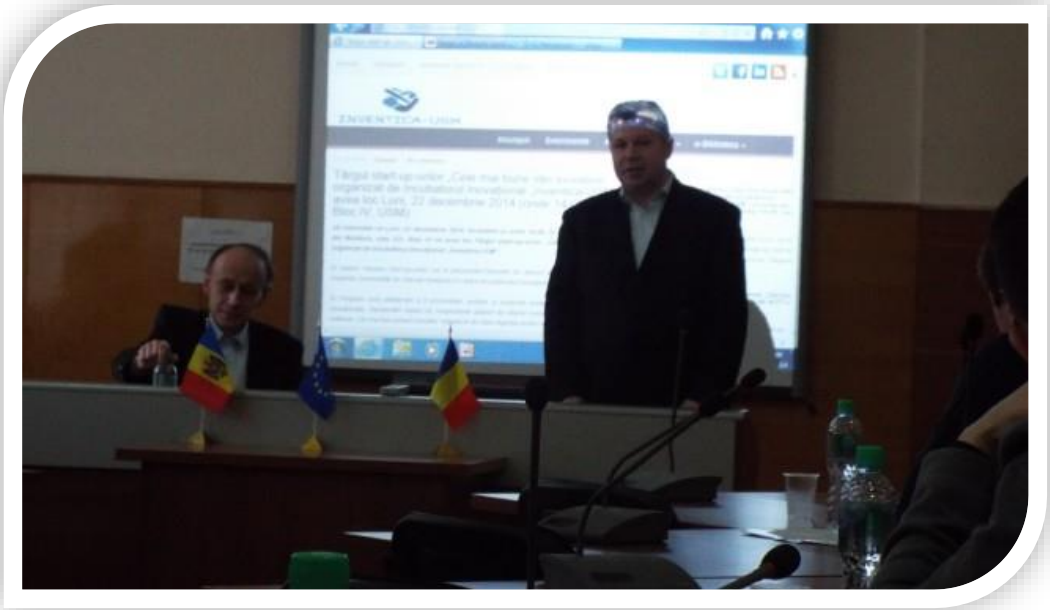
Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative”

Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative” este conceput ca un for al proprietăţii intelectuale, creativităţii şi inovării, organizat de Incubatorul de Inovare „Inventica-USM” în cooperare cu Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic (AITT) şi este orientat, în special, spre susţinerea studenţilor şi tinerilor cercetători ai USM în demersurile lor de generare a ideilor inovative şi fructificare / materializare a acestora în proiecte / planuri de afaceri inovative. De asemenea, se preconizează de a identifica afacerile inovative viabile şi cu perspectivă de dezvoltare şi incubare în cadrul II „Inventica-USM”.

La cele patru ediții ale Târgului start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative”, derulate în perioada anilor 2014-2017, au fost elaborate și prezentate / susținute public de către studenți peste 40 de planuri de afaceri inovative. La lucrările Târgului de fiecare data au participat activ şi reprezentanţi ai mediului de afaceri, cercetători şi profesori.

Prima Ediție a Târgului start-up-urilor a avut loc la 22 decembrie 2014 în incinta Universității de Stat din Moldova. Lucrările Târgului start-up-urilor au fost deschise, cu un cuvânt de salut, de către prorectorul pentru activitatea științifică a USM – *prof. univ., dr. hab. Florentin Paladi*. În cuvântul său de salut, prorectorul USM s-a referit la importanța acestui eveniment – Târgul start-up-urilor – ca un eficace mijloc de impulsionare, încurajare și susținere a activităților de cercetare și inovare în cadrul USM, realizate, în special, de către studenți și tineri cercetători. În conformitate cu *Programul* prestabilit, au fost prezentate, audiate și susținute public unsprezece planuri de afaceri inovaționale, elaborate de către studenții USM. Câștigător al primei Ediții a Concursului start-up-urilor a fost desemnat planul de afaceri inovative *“Cultura aquaponică”,* autori Cojocaru Nicolae, Indoitu Gheorghe, studenți, anul III, specialitatea “Business și administrare”.

Prima Ediție a Târgului start-up-urilor (22 decembrie 2014): cuvântul de salut al prorectorului pentru activitatea științifică a USM – prof. univ., dr. hab. Florentin PALADI

A II-a Ediție a Târgului start-up-urilor a avut loc la 16 decembrie 2015 (sala 222, Bloc IV, USM). Lucrările acestei ediții au fost deschise prin luarea de cuvânt de încurajare și susținere a doamnei decan a Facultății de Științe Economice a USM – *prof. univ., dr. hab. Galina Ulian.*

În cadrul Concursului au fost susținute 10 planuri de afaceri inovative. În acest an, fondul de premii al Concursului a constituit suma de 19600 lei (nouăsprezece mii șase sute lei). Câștigători ai Concursului Târgul start-up-urilor *„Cele mai bune idei de afaceri inovative”* (ediția a II-a) au fost desemnați studenții Pleşca Gheorghe și Munteanu Liminiţa, autori a două planuri de afaceri inovative, ce au acumulat cel mai mare punctaj, respectiv *Producerea uleiurilor eterice din romaniță, levănțică și melisă* – 224 puncte și *Creșterea și realizarea arborilor Paulownia ,,Shan Tong”* – 222 puncte. La decizia Comisiei de evaluare studenții Pleşca Gheorghe și Munteanu Liminiţa au fost premiați cu un premiu în valoare de 8600 lei (opt mii șase sute lei).

Premiul de gradul I a fost decernat studentei Arsenii Cristina cu planul de afaceri *Nucile de săpun,* care a acumulat 218 puncte. Premiul acordat în valoare bănească a constituit 3000 lei (trei mii lei). Premiul de gradul II a fost acordat studentei Anastasia Cula, autoarea planului de afaceri *Producerea și distribuirea pieptenului neobișnuit „Cul-Brush”,* care a acumulat 214 puncte, iar valoarea premiului bănesc acordat a fost de 2500 lei (două mii cinci sute lei). Premiul de gradul III a fost acordat studentului Bolotovici Doru, autorul planului de afaceri *Producerea si comercializarea ,,Biodieselului’’,* care a acumulat 206 puncte, iar valoarea premiului bănesc acordat a fost de 2000 lei (două mii lei).

În cadrul Concursului a fost acordat un premiu *Mențiune specială*. Câștigătorul acestuia a fost desemnată studenta Nica Nicoleta cu planul de afaceri inovativ *Tehnologia*

„Self Checkout”, care a acumulat – 206 puncte. Valoarea bănească acordată pentru acest premiu a constituit 1500 lei (o mie cinci sute lei). Pentru celelalte patru planuri de afaceri inovative prezentate în Concurs, Comisia de evaluare a acordat Premii de încurajare, iar autorii acestora au fost premiați în valoare bănească cu câte 500 lei (cinci sute lei).

Secvențe de la lucrările Concursului ideilor de afaceri inovative Târgul start-up-urilor, Ediția a II-a, 16 Decembrie 2015

În ziua de 23 decembrie 2016 s-a desfășurat Ediția a III-a a Concursului Târgul start-up-urilor. În conformitate cu Programul prestabilit, au fost prezentate, audiate și susținute public zece proiecte de afaceri inovative. În urma unei jurizări minuțioase, au fost decișii și câștigătorii Ediției a III-a a Concursului Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei de afaceri inovative", fiind oferite și premii pentru participanți.

Primul loc a fost oferit proiectului *TCI – Touchless capacitive Instrument* (autor: Tîrsîna Viorel, Munteanu Luminița) – premiul de 2500 lei. *Locul II* a fost ocupat de către proiectul *Literamo* (autori: Stratu Dan, Flocos Ion) – premiul de 2000 lei. *Locul III* a fost decernat pentru trei proiecte inovative, și anume – *Volt* (autor: Bolotovici Doru), *National Eco-Bags* (autor: Bobeică Victoria) și *S+P(safe+protection)* (autori: Necula Corina, Morgun Iulia). Fiecare dintre aceste trei proiecte au fost premiate cu câte 1000 lei.

Însă, și celelalte cinci proiecte participante la Concurs au primit câte un *premiu de încurajare* de 300 lei.

Derularea Ediției a III-a a Concursului ideilor de afaceri inovative, 23 decembrie 2016

Ediția a IV-a a *Târgului start-up-urilor "Cele mai bune idei de afaceri inovative"* a avut loc la 11 decembrie 2017. La această ediție a Concursului au fost elaborate și susținute 13 planuri de afaceri inovative studențești. Drept cele mai bune planuri de afaceri au fost determinate următoarele, fiind oferite și premii pentru câștigători.

Locul I: *„Terminal de încărcare a telefoanelor mobile/tabletelor „EnergyBox""* – autor Dobândă Cristian, student an. II;

Locul II: *„Mănuși de protecție Mark VIII”* – autor Terlița Dumitru, student an. III și *„WDRESS”* – autor Ohrimenco Alexandra, studentă an. II;

Locul III: *„Elaborarea Platformei Electronice „www.agrosmart.md””* – autori Ursachi Tudor, masterand an. I și Coșman Iulia, studentă an. IV; *„Katzer cinema”* – autor Cațer Valeria, studentă an. III; *„Cafe Moldova”* – autori Cioban Olga și Dobrea Gabriela, studente an. II și *„Smart students security”* – autor Samohvalov Denis, student an. II.

La această ediție a Târgului, pentru prima data, în calitate de membri ai Juriului au fost și reprezentanți din România, de la Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași – *Manolescu Irina*, doctor în economie și *Guțu Ioana*, doctor în economie.

Două proiecte inovative din cele prezentate au fost propuse spre expertizare preventivă la AITT, cu scopul participării la Concursul proiectelor de transfer tehnologic, și anume *„Realizarea Platformei Electronice „www.agrosmart.md””,* autor Ursachi Tudor și *„Sistemul de promovare activă și stimulare a vânzărilor OfferTime”,* autor Bolotnicov Cristian.

Participanţii la lucrările tuturor ediţiilor ale concursului Târgul start-up-urilor au menţionat calitatea înaltă a proiectelor inovative prezentate, dar, în special, modul de prezentare a acestora de către studenţi, prestaţia foarte bună a acestora.

De asemenea, a fost evidenţiată de către toţi cei prezenţi la toate ediţiile acestui concurs oportunitatea desfăşurării unui asemenea eveniment pe baze sistematice şi permanente, în vederea susținerii ideilor inovative ale studenților și dezvoltarea în baza acestora a start-up-urilor inovative studențești.

În paralel, a fost evidenţiat faptul că este necesar de a continua și în viitor fortificarea și extinderea *Rețelei de mentorat a II „Inventica-USM”* prin promovarea evenimentelor de stimulare a activităților inovative, asigurarea mentenanței și bunei funcționări a sistemului de relații de mentorat în cadrul incubatorului de inovare.

Menționăm în mod deosebit faptul că pe parcursul activității Incubatorului de Inovare „Inventica-USM”, studenții USM au devenit câștigători ai diverselor Concursuri naționale și internaționale.

La 23 decembrie 2014, studenții USM – Cojocaru Nicolae și Indoitu Gheorghe (Facultatea de Științe Economice, specialitatea Business și Administrare, anul III), au devenit câștigători ai Concursului Național „Cel mai Bun Proiect Inovativ”, organizat de Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), la categoria studenți. Proiectul inovativ *“Cultura aquaponică”* prezentat la Concurs a fost elaborat în cadrul Incubatorul Inovațional “Inventica-USM”.

Studenții USM – Nicolae COJOCARU și Gheorghe INDOITU – câștigători ai Concursului Național „Cel mai Bun Proiect Inovativ", organizat de AITT, 23 decembrie 2014

Ulterior, studentul Nicolae Cojocaru a aplicat cu un proiect la *Concursul Voucher-elor Inovaţionale.* Acest Concurs a fost organizat în cadrul *proiectului Energy research to innovation „Reinforcing cooperation with Eastern Partnership (EaP) countries on bridging the gap between energy research and energy innovation”* şi, în mod special, de EE – energy engineers (Agenţia de Energie din Regiunea Nord-Rhein Westfalia, Germania), Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic (Republica Moldova), Organizaţia pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici şi Mijlocii (Republica Moldova), Centrul pentru Inovare Socială (Austria). Concursul a fost gestionat în Republica Moldova de către Agenţia pentru Inovare şi Transfer Tehnologic (AITT). Scopul Concursului Voucher-elor Inovaţionale în Republica Moldova a constat în iniţierea proiectelor de inovare în domeniul eficienţei energetice şi surselor de energie regenerabile prin acordarea unui sprijin financiar direct într-un stadiu incipient de dezvoltare a proiectului. Întreprinderile mici şi mijloci, inclusiv start-up-rile şi spin-off-urile au primit posibilitatea de a achiziţiona servicii de cercetare şi dezvoltare de la furnizorii de cunoştinţe pentru a realiza proiectele lor şi pentru a stabili sau intensifica relaţiile cu instituţiile de cercetare.

Pentru Republica Moldova, în cadrul respectivului Concurs au fost preconizate 11 Vouchere Inovaţionale cu o valoare de 4 mii de Euro fiecare. Lansarea Concursului Voucherelor Inovaţionale a avut loc la 11 Decembrie 2014. Termenul limită pentru prezentarea proiectelor a fost 2 Martie 2015, iar anunţarea câștigătorilor a fost realizată la finele lunii martie 2015. Comisia de evaluare a proiectelor a fost formată din doi membri din Austria, un membru din Olanda, un membru din Germania şi doi membri din Republica Moldova. Proiectul propus la acest Concurs de către studentul Nicolae Cojocaru a câştigat unul din cele unsprezece Vouchere Inovaţionale.

La 15 iunie 2017, *Alexandru Suhodol, masterandul programului de master „Administrarea afacerilor”* a câștigat Premiul acordat de către Ministerul Tineretului şi Sportului pentru ideea de afaceri inovativă „Busy bord-tablă”, care are drept scop dezvoltarea abilităților copiilor mici. Acest Premiu a fost câştigat în cadrul Primei ediţii a concursului “Cea mai bună idee inovaţională” ce a avut loc la Academia de Ştiinţe a Moldovei. Acest Concurs a fost organizat de Academia de Științe a Moldovei (AŞM), Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM). Peste 30 de tineri au participat la acest concurs, prezentându-şi ideile inovative, motivaţi de dorinţa de a iniția şi dezvolta propria afacere inovativă. La eveniment au participat conducători și reprezentanți ai entităților organizatoare, concurenți, susținători.

Alexandru SUHODOL, masterand USM, câștigătorul Premiului acordat de către Ministerul Tineretului şi Sportului pentru cea mai bună idee de afacere inovativă, 15 iunie 2017

Evenimente de tip Hackathon

Pe parcursul anilor 2016 și 2017, la Universitatea de Stat din Moldova au fost organizate și cu succes desfășurate două Ediții ale Evenimentului de tip Hackathon "Inolab" – Aplicarea Tehnologiilor Informaționale în afaceri inovative.

Respectivele ediții ale concursului de tip Hackathon au fost realizate în cadrul proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de inovare, gestionate de către echipa Incubatorului de inovare „Inventica-USM", constituită din: *conf., dr. Marian Jalencu, Tatiana Bulimaga, Mihaela Balmuș-Andone și Raisa Crețu.*

Hackathon-ul „Inolab" a fost conceput și realizat ca un eveniment care poate întruni sub acelaşi acoperiș persoane care vor colabora pentru dezvoltarea unor aplicații web; un eveniment care poate pune față în față, într-un cadru universitar prietenos, studenţi pasionați de IT, profesori şi experți profesioniști – posibili angajatori.

Prima Ediție a Hackathon-ului s-a desfășurat în perioada 5-10 decembrie 2016, a doua Ediție a avut loc în perioada 7-9 decembrie 2017.

Desfășurarea respectivelor Concursuri a avut loc grație eforturilor membrilor subdiviziunilor USM, cum ar fi: *Incubatorul de Inovare „Inventica-USM"; Institutul de Cercetare şi Inovare; Facultatea de Fizică şi Inginerie; Facultatea de Matematică şi Informatică; Facultatea de Ştiinţe Economice.*

Deoarece acest Eveniment a necesitat o organizare complexă, Echipa de proiect aduce sincere mulțumiri profesioniștilor USM din domeniul IT-ului – *Irina Epifanova, Victor Ciobu* și *Iurie Bruc* – pentru efortul depus la formularea sarcinilor, identificarea experților și asigurarea logistică a Evenimentelor.

Materializarea acestui tip de Eveniment ar fi fost cu mult mai dificil de realizat fără implicarea continuă pe parcursul pregătirii acestuia a prorectorului USM pentru activitatea științifică *prof. univ., dr. hab. Florentin Paladi.*

În calitate de experți – mentori ai evenimentelor au fost următoarele firme din domeniului IT: *SaltEdge, Vivat Inc, Vivat Consulting SRL, Optimum și Yopeso*.

Evenimentele de tip Hackathon, desfășurate la USM, au fost concepute de către Echipa de proiect și organizate după următorul algoritm, care înglobează în sine elementele unui Hackathon clasic, combinate cu o abordare inovativă a unui asemenea tip de eveniment.

Prima ediție a Hackathon-ului „Inolab" s-a desfășurat în perioada 5-10 decembrie 2016. La prima etapă a avut loc înregistrarea participanților şi formarea inițială a echipelor (5-6 decembrie 2016). Enunțarea temei (problemei) necesare de soluționat de către participanți (echipele formate) a avut loc în data de 6 decembrie. Perioada cuprinsă între data de 6 și 10 decembrie a fost acordată echipelor pentru a dezvolta soluțiile proprii la tema enunțată.

Acțiunea finală a Evenimentului a avut loc la 10 decembrie 2016, începând cu ora 10.00 în Sala 3, Bloc 2 Anexă, USM.

În felul acesta, la Hackathon au fost înregistrate și au participat trei echipe, și anume:

– *ITTeam*, echipa de la Facultatea de Matematică şi Informatică, în următoarea componență: *Nica Xenia (căpitanul echipei), Andruh Vasilii, Elivanov Antonina, Gheliș Victor, Struț Igor.*

– *PhysTeam*, echipa de la Facultatea de Fizică şi Inginerie, constituită din: *Ciorici Corneliu (căpitanul echipei), Vornic Vasile, Lungu Vasile, Clim Danu, Ciubuc Cristian*.

– *Sudo/,* echipa de la Facultatea de Fizică şi Inginerie, formată din: *Balan Anastasia (căpitanul echipei), Paireli Nichita, Dolomanji Gheorghe, Gavrișciuc Vladislav, Costerin Ion, Modrînga Andrei, Anastasiev Valerii, Șpeter Alexandru, Voloșenco Maxim.*

Sarcina primită de către echipe, necesară de soluționat, a constat în elaborarea unei Platforme a studentului USM „Student – USM". *În conformitate cu cerințele înaintate, respectiva Platformă trebuia să conțină următoarele funcții:*

1). *Înregistrarea studentului/absolventului.*

2). Îndeplinirea profilului (CV) de către utilizator.

3). Căutarea şi afișarea profilurilor utilizatorilor de către vizitatorii publici ai site-lui.

4). Completarea profilului utilizatorului înregistrat de administratorul USM cu date specifice.

Acțiunea finală a Evenimentului s-a desfășurat după următorul Program:

1. *Deschiderea oficială a Hackathon-ului.*
2. *Prezentarea experților/firmelor IT.*
3. *Prezentarea soluțiilor de către Echipe.*
4. *Analiza soluțiilor şi feedback-ul experților.*
5. *Team Building şi perfectarea soluțiilor (2 ore).*
6. *Prezentarea proiectelor/soluțiilor îmbunătăţite.*
7. *Evaluarea soluţiilor prezentate.*

La etapa finală a evenimentului, au fost peste 60 de participanți, inclusiv mulți studenți pasionați de IT. Menționăm în mod deosebit faptul că echipele au fost foarte minuțios supervizate pe parcursul întregului eveniment de experți din domeniul IT-ului: *Vladislav Ledniov* (SaltEdge, Web developer); *Alexandr Garțenștein* (Vivat Inc, director); *Nicoleta Iliuha* (Vivat Consulting SRL, Mobile developer); *Igor Riabinin* (Optimum, Senior Symfony Developer) și *Victor Cebanu* (Yopeso, iOS Developer).

Studenții participanți la Hackathon au avut un dialog deschis cu experții privind perspectivele și posibilitățile de angajare, modul de angajare în firmele din domeniul IT; dar au fost abordate și diverse aspecte practice privind pregătirea dosarelor candidaților la angajare, modul de prezentare la interviuri etc.

După ce echipele participante au prezentat soluțiile elaborate, experții au dat sfaturi și sarcini suplimentare pentru îmbunătățirea proiectelor propuse. Pe parcursul a două ore, echipele au avut

posibilitatea să perfecteze proiectele. Pe parcursul acestei perioade, participanții au avut o comunicare deschisă, directă cu membrii juriului – experții evenimentului. Menționăm în mod deosebit comportamentul impecabil al experților, care a fost unul prietenos, deschis, plin de sfaturi; un comportament destoinic de adevărați mentori!

După ce proiectele au fost perfectate, acestea au fost prezentate experților. Prezentările finale, de fapt, au avut loc într-un regim interactiv de comunicare între experți și membrii echipelor. În final, experții au decis repartizarea locurilor și, implicit, repartizarea fondului de premiu al Hackathon-ului în valoare de 4000 lei, în felul următor:

Primul loc a fost ocupat de echipa PhysTeam, care a câștigat un premiu în valoare de 1600 lei. Locul doi a fost acordat echipei Sudo/ – și un premiu în valoare de 1400 lei; iar locul trei a revenit echipei ITTeam și, respectiv, premiul în valoare de 1000 lei.

Însă, cu siguranță, toți participanții la acest inedit eveniment organizat la USM sunt câștigători !

În perioada 07 - 09 decembrie 2017 a avut loc a II-a Ediție a Hackathon-ului USM – preconizată ca un eveniment de stimulare a activității inovative.

Doritorii de a participa la acest eveniment inovativ au avut posibilitatea de a se înscrie în baza unui Formular de înregistrare a participantului, plasat pe site-ul USM. Fiecare candidat a avut două opțiuni de participare – în calitate de: 1. Participant, membru al echipei sau 2. Speaker. Participarea ca speaker presupunea și generarea unor proiecte, care ulterior să fie prezentate la eveniment și în baza cărora să fie formate echipele.

Programul Hackathon-2017 USM a fost următorul: 10.00 – Deschiderea Hackathon-ului. Prezentarea experților – membrilor juriului; 10.30 – Prezentarea proiectelor (5-7 minute pentru fiecare proiect); Recomandările experților; 11.30 – Formarea echipelor; 12.00-17.00 – Lucru asupra proiectelor; 17.00 – Prezentarea proiectelor și jurizarea (10-15 minute pentru fiecare proiect); 18.30 – Anunțarea rezultatelor.

În cadrul Evenimentului Hackathon-2017 au fost generate și dezvoltate 4 proiecte. Respectivele proiecte au trecut toate etapele specifice unui eveniment de tip Hackathon – de la generarea conceptelor de proiect, formarea echipelor, dezvoltarea proiectelor, prezentarea și evaluarea acestora. În urma evaluării de către un Juriu competent, proiectele elaborate au fost ierarhizate în felul următor:

I loc – *„Crearea aplicației pentru completarea orarului";*

II loc – *„Aplicație de management al timpului",* sistem informatic de interacțiune "student-profesor";

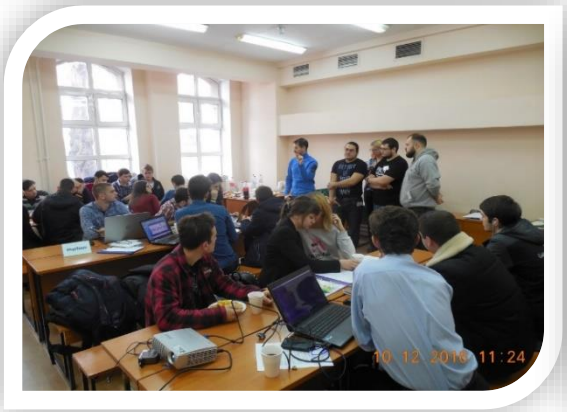
III loc – *„E-caiet"* pentru student;

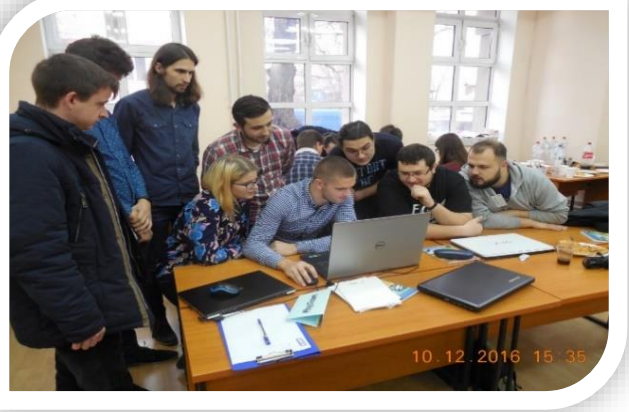
Premiul „Simpatia publicului" a fost decernat proiectului *"Blockchain".*

Suntem convinși că asemenea evenimente sunt deosebit de utile și necesare de a fi organizate și în continuare la USM, fiindcă reprezintă o viabilă modalitate de promovare a afacerilor inovative, prin apropierea studenților de piața muncii, de potențialii angajatori, veritabili experți în domeniu.

Secvențe de la Evenimentul Hackathon „Inolab", 10 decembrie 2016

Bootcamp-ul „Școala interactivă a tânărului antreprenor inovativ”

La 04 octombrie 2017, Echipa de proiect a Incubatorului, asistată de către Echipa managerială a start-up-urilor, a organizat și derulat BOOTCAMP-ul „Școala interactivă a tânărului antreprenor inovativ” (BOOTCAMP: Interactive School of the Young Innovative Entrepreneur). Acest eveniment a fost desfășurat în cadrul Săptămânii Inovării USM, organizată și derulată la USM în perioada 02- 06 octombrie 2017.

BOOTCAMP-ul Școala interactivă a tânărului antreprenor inovativ este conceput ca o modalitate eficientă de inițiere a studenților și masteranzilor USM, bazat pe o manieră non-formală de instruire interactivă, stabilindu-se rețele de networking între mediul academic și cel antreprenorial. În fața studenților, în cele patru module ale evenimentului, cu mult entuziasm au luat cuvântul experți de la diverse instituții din țară și de peste hotarele ei. Cu deosebit interes a fost ascultată lecția dlui Chris Fender, Director OTMIR, Universitatea din Missouri, SUA, care a făcut o amplă descriere experienței și a cazurilor de succes de la Universitatea pe care o reprezintă. La lucrările BOOTCAMP-ului au participat și experți invitați de la AITT, ASEM “IT4BA”, CSU “InnoCenter”, ODIMM, JCI & NAYADA, precum și membrii Incubatorului de Inovare „Inventica-USM” împreună cu studenții-mentori din cadrul acestuia.

Școala interactivă – BOOTCAMP a fost adresată studenților-antreprenori inovativi, potențiali dezvoltatori ai start-up-urilor innovative studențești. Audiența la BOOTCAMP au fost selectați în baza unui *Formular de participare* completat, plasat pe site-ul USM. Menționăm, interesul deosebit de mare a studenților pentru acest eveniment, la care s-au înscris și au participat 45 de participanți.

BOOTCAMP-ul a fost organizat într-o manieră interactivă, fiind constituit din patru module distincte. Primul modul a fost ținut de către Echipa de proiect a Incubatorului (*M. Jalencu, M. Balmuș-Andone, T. Bulimaga și R. Crețu*), împreună cu Echipa managerială a start-up-urilor – mentorii actuali ai incubatorului (*I. Morgun, C. Necula și C. Ciorici*), precum și de către mentorii anteriori ai incubatorului (*A. Suhodol și A. Savcenco*). Prezentările / comunicările s-au referit la *“Experiența inovativă studențească la USM: ideile inovative de afaceri”.*

Al doilea modul a fost ținut în fața studenților de către expertul în domeniul inovației și transferului tehnologic din SUA *Chris Fender*, *director OTMIR* – The Office of Technology Management & Industry Relations, University of Missouri, USA. Comunicarea acestuia s-a referit la *„Practicile performante de succes ale OTMIR în domeniul inovației și transferului tehnologic”.* După prezentarea efectuată, expertul din SUA a răspuns la multiplele întrebări ale studenților participanți la BOOTCAMP.

Al treilea modul al BOOTCAMP-ului a fost ținut de către reprezentanții infrastructurii inovaționale din Republica Moldova: AITT; Incubatorul de Inovare „IT4BA”, ASEM; Incubatorul de Inovare „InnoCenter”, Universitatea de Stat din Comrat. Din partea AITT au fost drept speakeri ai BOOTCAMP-ului - *Natalia Suditu*, șef secție Infrastructura de Dezvoltare și *Vadim Iatchevici*, șef

secţie Transfer Tehnologic; din partea Incubatorului de Inovare “IT4BA”, ASEM – *Sergiu Tutunaru*, manager Incubator și *Valentina Tîrsu*, membrul Echipei incubatorului; iar din partea Incubatorului de Inovare „InnoCenter”, Universitatea de Stat din Comrat – *Alla Lrevitskaia*, manager Incubator de inovare.

Al patrulea modul a fost planificat pentru reprezentanții instituțiilor ce se preocupă de susținerea afacerilor pentru tineri (Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)) și firme / start-up-uri inovative.

Din partea ODIMM a participat *Ludmila STIHI*, șef Direcție Instruire, Analiză și Inovare, cu comunicarea „Diseminarea experienței de susținere și dezvoltare a antreprenoriatului pentru tineri de către ODIMM”. De asemenea, antreprenorii inovatori *Daniela GLODEANU* și *Alexandru SAINSUS* (reprezentanții „JCI& NAYADA”) au prezentat audienței proiectul inovativ „*Co-working cluster”*.

Menționăm că în cadrul BOOTCAMP-ului, reprezentantul AITT Vadim IAȚCHEVICI, șef secție Transfer Tehnologic, a promovat în fața studenților inovatori Rețeaua *Enterprise Europe Network,* axându-se pe prezentarea modalităților de utilizare a acesteia, precum și pe beneficiile potențiale ce le poate aduce pentru antreprenorii inovatori.

Expertul din SUA Chris FENDER, director OTMIR, University of Missouri, la lucrările BOOTCAMP-ului, 04 Octombrie 2017

Concursul economic studențesc „Creativ. Inovativ. Antreprenor”

În cadrul săptămânii Zilei Internaționale a Tineretului, la 16 noiembrie 2015, în incinta Universității de Stat din Moldova (sala 137, Bloc Central, orele 12:00-17:00) a avut loc evenimentul cu genericul Concurs economic studențesc „Creativ. Inovativ. Antreprenor”.

Această importantă manifestație cu tentă inovativă a fost realizată de către echipa Incubatorului Inovațional „Inventica-USM” în cadrul Programului de realizare în anul 2015 a proiectului de creare și susținere a start-up-urilor Târgul start-up-urilor „Cele mai bune idei inovative”.

Concursul economic studențesc a avut drept scop dezvoltarea la studenți a abilităților antreprenoriale, capacității de a lucra în echipă, precum și a creativității, a leadershipului. Acest eveniment a fost organizat de Incubatorul Inovațional „Inventica-USM” și în special de studenții-mentori Savcenco Adrian și Suhodol Alexandru de la specialitatea „Business și Administrare”, anul III, gr. BA1301. Concursul este orientat, în special, spre susținerea studenților și tinerilor cercetători ai USM în demersurile lor de generare a ideilor inovative și materializare ale acestora în planuri de afaceri inovative. La baza concursului a stat mini-jocul antreprenorial *„Întreprinzătorul de fier”.*

La concurs au participat 14 echipe, a câte 4-6 studenţi; fiind prezentate și susținute public paisprezece idei de afaceri inovative. Echipelor li s-a propus o temă-situație pe baza căreia au realizat, timp de o oră, un plan de afaceri. După aceasta, participanţii au prezentat, în Power Point, ideile de afaceri Juriului format din partenerii concursului, întreprinzători şi profesionişti avizaţi în domeniul antreprenoriatului. Durata prezentării – 5 minute, iar juriul a avut dreptul de a pune întrebări pentru fiecare echipă. Câștigătoare a fost declarată echipa a cărei idee de afaceri a fost inovatoare și originală, iar prezentarea cea mai convingătoare şi interesantă. Astfel, au fost nominalizate echipele:

Locul I, echipa *„Satelit”* cu ideea de afaceri *„Fabricarea uleiului eteric din Romaniță, Levențică și Eucalipt”*, membrii echipei Plesca Gheorghe, Pascal Nicoleta, Vataman Stefana, Munteanu Luminița, Arpentii Andrei.

Locul II, echipa *„Capital”* cu ideea de afaceri *„Reutilizarea cauciucurilor uzate”*, membrii echipei Cudalba Iulian, Bulgaru Mariana, Lazar Gheorghe, Rotaru Ion, Vasiliev Victor.

Locul III, echipa *„Rezerva* de aur” cu ideea de afaceri *„Afacerea inovativă în domeniul producerii uniformei școlare „Excelent”,* membrii echipei Sapunji Veronica, Tomailî Diana, Osipean Lilit, Adamova Iulia, Finoșin Elena, Coltuc Aliona.

Locul III, echipa *„Express”* cu ideea de afaceri *„Prestarea serviciilor de printare și elaborare a codului QR pe articole/accesorii vestimentare”* membrii echipei Dem Renata, Dobreanschi Ana, Enachescu Nicoleta, Rață Vasile.

Menționăm, în mod deosebit, faptul că Concursul economic studențesc a fost jurizat de către o competentă Comisie de concurs, formată atât din reprezentanți ai Agenției de Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), cât și ai USM, din care au făcut parte: Natalia Suditu, șef secție „Infrastructură inovațională”, AITT; Doinița Ulinici, manager de proiect, secția „Infrastructură inovațională”, AITT; conf. univ., dr. Alexandru Scutaru, director SRL „Unispom”; conf. univ., dr. Valentina Postolachi, ex-vice-ministru a economiei a

Republicii Moldova, ex-consilier prezidențial; Tatiana Bulimaga, șef secție Protecție și valorificare a elaborărilor științifice, Departamentul Cercetare și Inovare, USM; Cristina Lachi, lector universitar, USM.

În cuvântul său de salut, membrul juriului – conf. univ., dr. Scutaru Alexandru, directorul SRL „Unispom", s-a referit la importanța acestui eveniment – Concursul economic studențesc – ca un eficace mijloc de impulsionare, încurajare și susținere a activităților de cercetare și inovare în cadrul USM, realizate, în special, de către studenți.

Lucrările acestei manifestații au fost moderate de către Savcenco Adrian, studentul-mentorul Incubatorului Inovațional „Inventica-USM". În cadrul Concursului au fost prezentate Planurile de afaceri inovaționale la tema *„Industria ușoară în Republica Moldova",* elaborate de către studenții Universității de Stat din Moldova.

Unul dintre principalele scopuri ale evenimentului a constat în facilitarea unui eficace dialog și schimb de opinii între studenți și reprezentanții mediului de afaceri, precum și oferirea de analize și expertize ale planurilor inovaționale elaborate și prezentate la Concurs.

În cadrul Incubatorului de Inovare „Inventica-USM" se organizează, pe bază sistemică și sistematică, activități de instruire în domeniul managementului inovațional și transferului tehnologic, și anume: *seminare tematice și de informare, mese rotunde, training-uri etc.* Aceste acțiuni sunt menite de a *asista, facilita și stimula procesul de incubare și consultanță a start-up-urilor inovative prin axarea pe grupul-țintă de studenți și tineri cercetători.*

Imagini de la Concursul economic studențesc „Creativ. Inovativ. Antreprenor",

16 noiembrie 2015

Absolvenții specialității „Business și Administrare” despre activitatea Incubatorului de inovare „Inventica-USM”

Nicolae Cojocaru, promoția 2015:

Prin intermediul structurii „Inventica-USM” am realizat câteva proiecte prin care am reuşit să obţin finanţare prin intermediul Agenţiei pentru Inovare şi Transfer Tehnologic cu partenerii respectivi, prin câștigarea unui voucher inovaţional pentru proiectul „The Flow of Life”. Urez în continuare succese mari proiectului şi realizări frumoase.

Alexandru Suhodol, promoția 2016:

Pentru mine succesul se află acolo unde este ceva nou, astfel transferul tehnologic creează oportunități, noi căi de dezvoltare, iar Incubatorul de Inovare „Inventica-USM” reprezintă această cale. Proiectarea proceselor de cercetare şi inovare în cadrul universităţii aduce un climat benefic pentru planificarea, organizarea, monitorizarea unei viitoare afaceri de succes. Desigur, toate aceste succese nu pot avea loc fără implicarea masivă a studenţilor în cercetarea şi inovarea continuă a afacerilor.

Ana Munteanu, promoția 2014:

În opinia mea, pentru a stimula cercetarea şi inovarea în instituţiile de învăţământ superior din Republica Moldova ar fi oportun ca instituţiile noastre să dezvolte infrastructura de cercetare pe care să o pună la dispoziţia cadrelor didactice, cercetătorilor științifici, doctoranzilor, masteranzilor şi studenţilor. Studenţii Instituţilor de Învăţământ Superior trebuie să fie implicaţi activ în procesul de cercetări ştiinţifice; în special, pentru identificarea şi elaborarea de propuneri/soluţii concrete pentru dezvoltarea ţării/sectorului real al economiei. Masteranzii trebuie să participe la crearea unor proiecte în paralel cu întreprinderile din Republica Moldova, pentru a tangența cât mai curând cu partea practică a acestui mediu a afacerilor.

Cristina Popescu, promoția 2015:

Prin intermediul conlucrării a diferitor structuri din afară cu cele propuse (Incubatorul de inovare universitar „Inventica-USM”, Oficiile de Transfer Tehnologic (OTT), Clusterele de inovare etc.) se vor identifica şi analiza problemele cu care se confruntă diverse întreprinderi din Republica Moldova, pentru a se propune soluţii eficiente de combatere a lor. Consider că întreprinderile localizate în Republica Moldova nu trebuie să fie preocupate doar de creşterea profitului, prin intermediul valorii adăugate, dar trebuie să manifeste o preocupare mai intensificată pentru inovaţii şi pentru noutate.

5. ZILELE FACULTĂȚII DE ŞTIINȚE ECONOMICE. 29-03 NOIEMBRIE 2018

Cu ocazia aniversării a 65 de ani de la fondarea Facultăţii de Ştiinţe Economice

În perioada **29.10.18 - 03.11.18** au fost sărbătorite **Zilele Facultății de Științe Economice!** Luni, **29.10.18,** a avut loc lansarea **Expoziției de Carte**, în cadrul căreia au fost prezentate lucrările publicate de profesorii facultății.

Decanul Facultăţii de Ştiinţe Economice Galina ULIAN, în centru, cu şefii departamentelor: din stânga Maria HAMURARU, Cristina DOLGHI, Olga ŞTEFANIUC şi Marian JELENCU

Această expoziție a fost benefică atât pentru profesorii facultății, care au interacționat cu informații multiple despre facultate, dar și pentru studenți, având acces liber la informații, cărți și lucrări științifice.

În același timp, au fost expuse lucrările studenților despre impresiile proprii asupra facultății **în cadrul concursului eseurilor „Facultatea în viziunea studentului**", iar studenții au avut posibilitate să voteze referatul preferat. În rezultatul concursului, 4 studenţi şi 2 masteranzi au primit diplome şi premii băneşti.

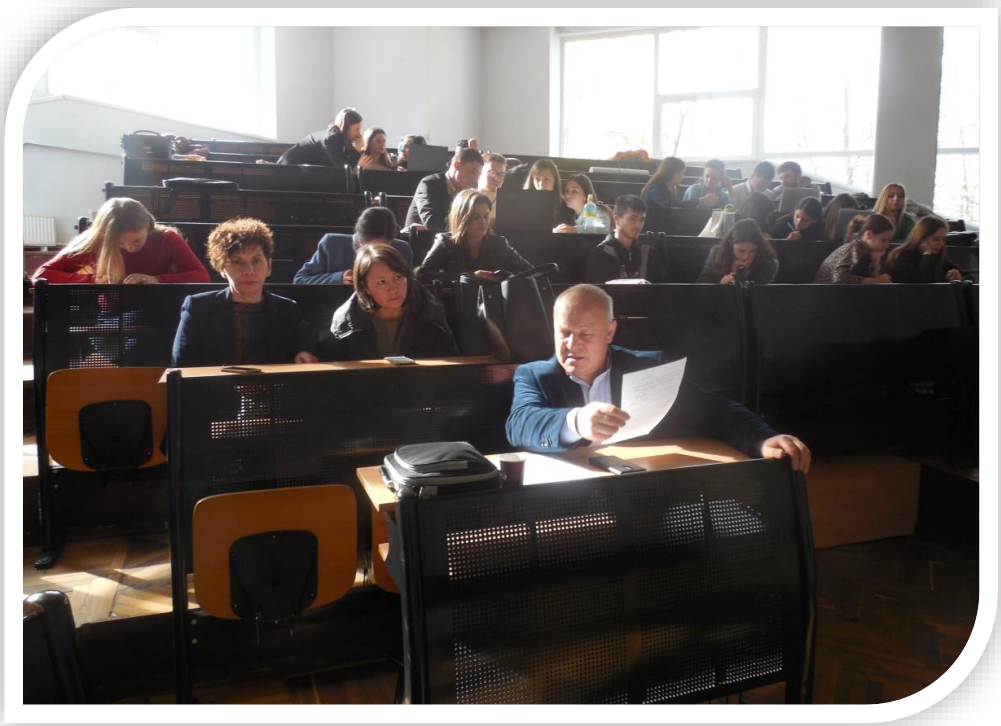
5.1. CONCURSUL „FLER ANTREPRENORIAL”

La 29.10.2018 a fost deschis **Atelierul de lucru „Creativitate, inovaţii, studenţi”** în cadrul căruia 9 echipe, formate din studenții de la specialitățile business și administrare, contabilitate, cibernetică informatică și economică, marketing și logistică, din anul de studii II şi III, au participat la concursul ***„Fler Antreprenorial”,*** care a avut loc în aceeaşi zi, în incinta Universității de Stat din Moldova, cu ocazia desfășurării „Zilelor Facultății de Științe Economice”, care a împlinit 65 de ani de la fondare. Evenimentul a fost organizat de Departamentul „Administrarea Afacerilor” sub conducerea şefului departamentului dr., conf.univ. Marian JALENCU.

Echipele erau formate din 5 persoane, dintre care un reprezentat al fiecărei echipe a fost desemnat, de către membrii echipei respective, în jurizare. Participanții trebuiau să elaboreze un model de afacere inovațională în baza unei situații propuse, care trebuia dezvoltată şi transformată într-o idee de afaceri. Participanții au ținut cont de anumite criterii prestabilite, precum: elementul inovațional, segmentul-ţintă, metodele de promovare a noului produs/serviciu, planul operațional, resursele necesare/disponibile, factorii de succes și nevoia socială realizată. Ideea era susținută în fața juriului, utilizând prezentarea PowerPoint, care trebuia să se încadreze în limita a 5 minute. Echipa câștigătoare a devenit BA1604, deoarece au fost cei mai corecți și convingători pentru jurați.

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
INVENTICA-USM
INCUBATORUL INOVATIONAL
"INVENTICA-USM"
Generator al ideil
inovative

5.2. „PARADIGME FINANCIAR-CONTABILE ÎN VIZIUNEA TINERILOR CERCETĂTORI” CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ A TINERILOR CERCETĂTORI (EDIŢIA A II-A)

La 30 octombrie 2018, în cadrul *Facultății de Științe Economice a Universității de Stat din Moldova* s-a desfășurat on-line cea de-a II-a ediție a **Conferinței Științifice Internaționale a Tinerilor Cercetători „PARADIGME FINANCIAR-CONTABILE ÎN VIZIUNEA TINERILOR CERCETĂTORI”** în colaborare cu:

Facultatea de Științe Economice și Administrație Publică, Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava, România;

Facultatea de Științe Economice, Universitatea Cooperatistă din Kazan, Rusia;

Facultatea de Științe Economice, Universitatea de Studii Europene din Moldova;

Institutul de Economie, Management și Finanțe, Universitatea Federală din Kazan, Rusia.

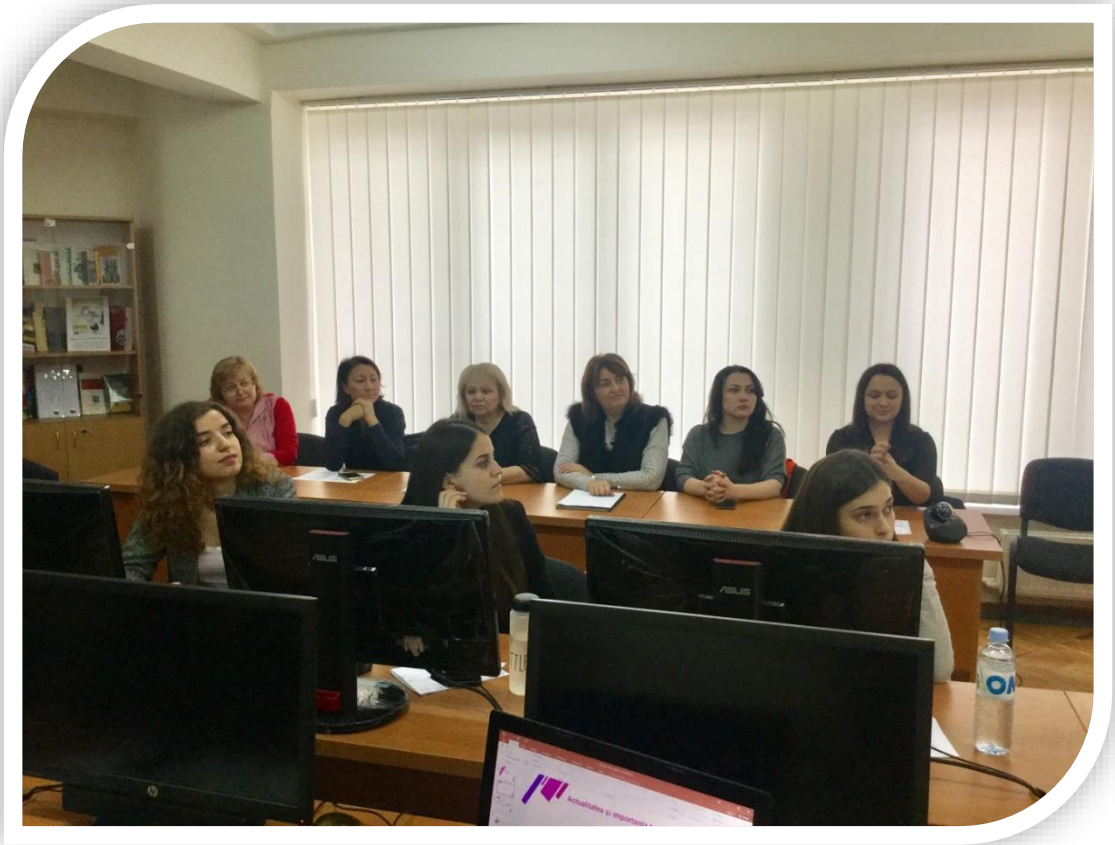
În calitate de moderatori au fost: Galina ULIAN, dr. hab. prof. univ., Cristina DOLGI, dr., conf., univ., Lilia ȘARGU, dr., Cristina LACHI, lect. univ., din Republica Moldova și Veronica GROSU, dr. hab. prof. univ., din România.

În cadrul Video-Conferinței atât invitații, cât și studenții Facultății de Științe Economice au prezentat cercetări ale studenților masteranzi și doctoranzi, abordând cele mai actuale și complexe teme din domeniul economic, alături de coordonatorii pe care i-au ales în calitate de îndrumători științifici. La Conferință a fost înregistrat un număr record de lucrări – în total 92.

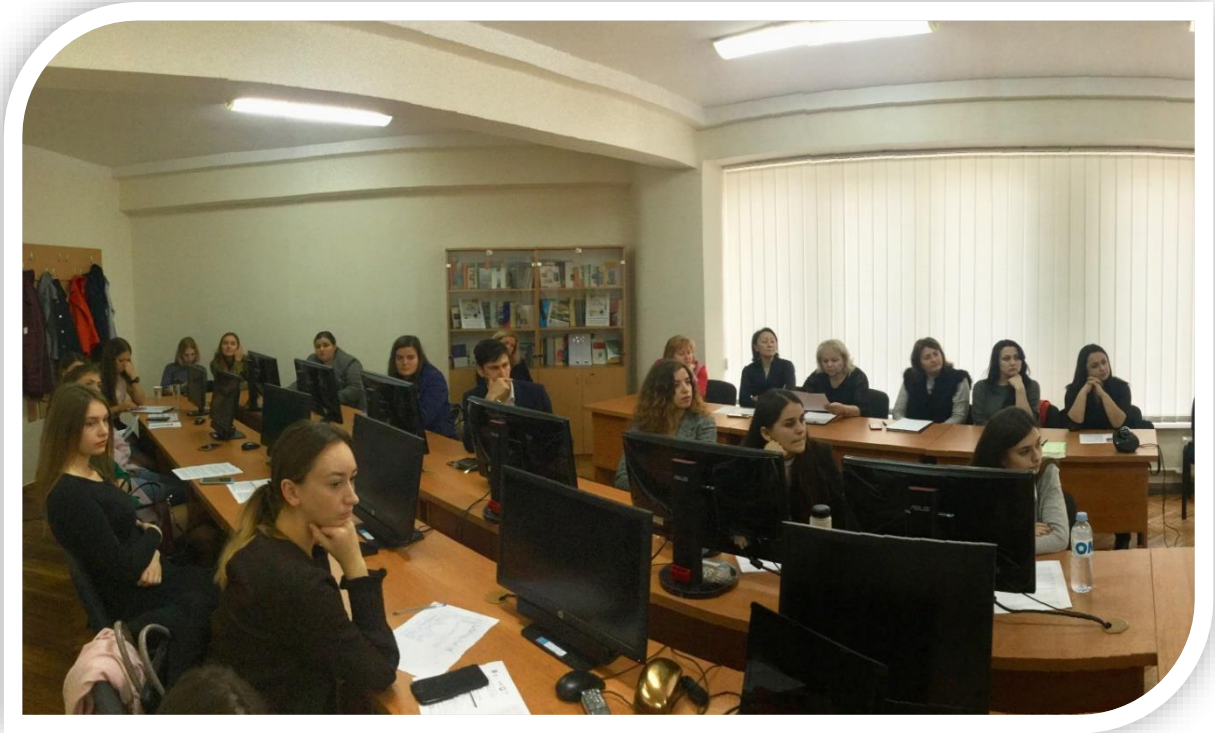
De menţionat că articolele în limbile română, rusă şi engleză vor fi publicate în volumul conferinței cu cod ISBN, ediția a II-a.

Sperăm că această colaborare va deveni o tradiție frumoasă pe viitor.

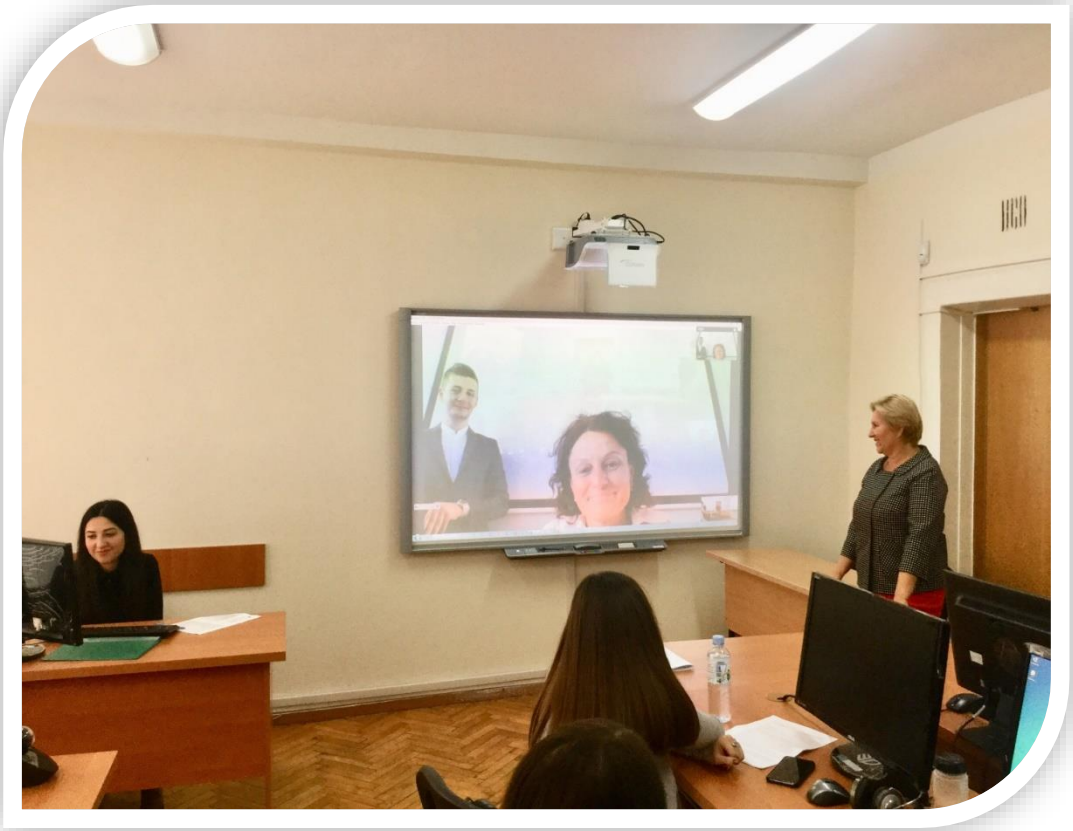

Analiza investițiilor străine directe
în Republica Moldova

Convorbirea on-line dintre Decanul Facultăţii de Ştiinţe Economice a USM, prof. univ., dr.hab., Galina ULIAN și Decanul Facultăţii de Ştiinţe Economice şi Administraţie Publică a USV, prof.univ., dr. Carmen NĂSTASE

La 31 octombrie 2018, cei care și-au înscris numele în istoria facultății au avut ocazia să revină, pentru a-i aduce un omagiu și a-i dori un sincer ***La mulți ani***. Lucrul acesta a fost posibil în cadrul evenimentul cu genericul: **„Facultatea – Cheia Succesului în Dezvoltarea Profesională”.**

Evenimentul a fost deschis de către decanul Facultății de Științe Economice, doctor habilitat, profesor universitar, Galina Ulian, care a relatat câteva date istorice despre Facultatea de Științe Economice. Absolvenții au revenit pentru a-și împărtăși experiența profesională şi a felicita Facultatea.

Profesorii Facultăţii de Științe Economice împreună cu absolvenţi

Participanții la eveniment şi-au amintit de momente din tinerețea lor și ale facultății. Viorel ȚURCANU, doctor habilitat în economie, profesor universitar, care a fost printre primii absolvenți ai

Facultății de Științe Economice, a venit cu urări de bine şi a menţionat că facultatea s-a maturizat şi are un potenţial ştiinţific înalt, este apreciată nu numai la nivel internaţional, dar şi internaţional. Doamna Natalia ZLATINA, dr., conf.univ., Director Executiv ACAP RM, absolventă, promoţia anului 1981, a dorit Facultăţii prosperitate şi a înmânat Certificatul de Apreciere în semn de recunoştinţă şi apreciere a cooperării eficiente şi reciproc avantajoase. Întâlnirea a fost una de suflet atât pentru cadrele didactice, cât și pentru tinerii studenți.

La eveniment au participat următorii absolvenţi: Viorel ȚURCANU, dr. hab., prof. univ., Natalia ZLATINA, dr., conf. univ., Director executiv ACAP RM (Asociaţia Contabililor şi Auditorilor Profesionişti din Republica Moldova), Valentina PALADI, dr., conf. univ., Ludmila GRABAROVSCHI, dr., conf. univ., Olga PIJEVSCAIA, absolvent, Program de master Management şi Marketing Hotelier şi Turism, Dmitri POPA, absolvent licență, specialitatea Marketing și Logistică, Program de Master Studii în Marketing, doctorat Economie Mondială și REI, Alina DIAUR, absolventă, Specialitatea Turism, Program de master Management şi Marketing Hotelier şi Turism, Vitalie MAICAN, absolvent licență, specialitatea Business și Administrare, SRL „Maican-Com”, Angela SOBOL, absolventă licență, specialitatea Business și Administrare, fondator SRL Art-ProEco, Renata DEM, absolventă licență, specialitatea Business și Administrare, ÎS „Calea ferată a Moldovei”, Inna ȘARGU (RUSU), Serviciu Fiscal de Stat, Șef direcție Achiziții publice și gestionare patrimoniu, Daniela SECINSCHII (GLODEANU), Director „Proactiv” SRL, Robert CIOBANU, Mobiasbank, Analitic Financiar, Secția raportări financiare și managementul activelor și pasivelor, Diana ENACHE, Project Coordonator Institute for Development and Social Initiatives Viitorul, Liudmila ȘENDREA, absolventă, departamentul Finanțe și Bănci, Program de master Finanțe Publice și Fiscalitate, Anastasia BÎTLAN, absolventă, licență Finanțe și Bănci, Program de master Finanțe Publice și Fiscalitate, Margareta BURBULEA, absolventă licență Finanțe și Bănci, Program de master Finanțe Publice și Fiscalitate, Arina CREȚU, absolventă, departamentul Finanțe și Bănci, Liliana BUZILA, absolventă, departamentul Finanțe și Bănci, Igor CAPROȘ, absolvent, departamentul Finanțe și Bănci, Gheorghe BALAN, absolvent licență Finanțe și Bănci, Program de master Finanțe Publice și Fiscalitate, Anastasia SIVOCONI, absolventă licență Finanțe și Bănci, Program de master Finanțe corporative și asigurări, doctorandă Departamentul Administrarea Afacerilor, Banca Națională a Moldovei şi alţii.

Absolvenţii au remarcat că este o mândrie să fii absolventul celei mai bune facultăți de economie din țară.

5.3. „PARADIGME MODERNE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMIEI NAȚIONALE ȘI MONDIALE” CONFERINȚA ȘTIINȚIFICĂ INTERNAȚIONALĂ JUBILIARĂ

Cu urări de bine, cadouri și multă voie bună a început conferința științifică internațională jubiliară, dedicată aniversării a ***65 de ani de la fondarea Facultății de Științe Economice***. Tema conferinței a fost: „**Paradigme Moderne în Dezvoltarea Economiei Naționale și Mondiale**”.

Evenimentul a avut loc vineri, **2 noiembrie 2018,** în Sala Senatului Universităţii de Stat din Moldova. Conferința a fost deschisă de către decanul Facultății de Științe Economice, Galina ULIAN, care a relatat câteva date istorice despre facultate. Facultatea a fost fondată în anul 1953, având doar 3 specialități. *Facultatea de Științe Economice* a trecut prin mai multe etape și a schimbat câteva sedii, pentru ca în anul 2002 să fie redeschisă în cadrul Universității de Stat din Moldova.

În continuare, prorectorul pentru activitatea didactică Otilia DANDARA a menționat că conferința este un proces de autoevaluare a reușitelor și a eșecurilor. Mai mult ca atât, Otilia DANDARA a punctat faptul că *Facultatea de Științe Economice* a pus bazele studiilor economice din țară.

Otilia DANDARA, prorector pentru activitatea didactică, profesor universitar, doctor habilitat. Cuvânt de salut

Domnul Florentin PALADI, prof.univ., dr. hab., prorector pentru activitatea ştiinţifică a vorbit despre rezultatele remarcabile atinse de *Facultate* în activitatea de cercetare ştiinţifică.

Florentin PALADI, prorector pentru activitatea ştiinţifică, profesor universitar, droctor habilitat. Cuvânt de salut

Șeful direcției politici în domeniul învățământului superior, Nadejda VELIȘCO, a venit cu un cuvânt de urare, dar și cu câte o diplomă „celor care muncesc zi de zi în această frumoasă facultate”.

Nadejda VELIŞCO, şefa direcţiei politici în domeniul învăţământului superior. Cuvânt de salut

Prima Diplomă de Onoare a fost înmânată decanului facultății, Galina ULIAN. Apoi, pe rând, au fost nominalizați și alți profesori, care s-au remarcat prin reușite deosebite și dedicație pentru Facultatea de Științe Economice: Diplomă de Onoare – Cristina DOLGHI, Maria HĂMURARU, Olga ȘTEFANIUC, Marian JALENCU, Adriana BUZDUGAN, Ala GARȘTEA, Svetlana MIRONOV, Diplomă – Mariana DOGA-MÎRZAC, Maria COJOCARU, Iulia CAPRIAN, Margareta BRADU.

După înmânarea diplomelor, a venit rândul oaspeților să-și manifeste admirația față de *Facultatea de Științe Economice*. Irina MANOLESCU, dr, conf.univ., de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, s-a arătat încântată de prezența la eveniment, spunând că face parte din privilegiați, atunci când asistă la asemenea sărbători, or nu în fiecare zi facultățile împlinesc 65 de ani. Ea a venit cu sincere urări și a dăruit o carte facultății, care va suplini patrimoniul informațional.

Irina MANOLESCU, doctor, coferenţiar universitar, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" din Iași. Cuvânt de salut

Și Institutul Naţional de Cercetări Economice a fost prezent la marea sărbătoare a Facultății de Științe Economice, prin reprezentanta instituției Angela TIMUȘ, doctor în economie, secretar științific. Ea a venit cu o diplomă de merit decernată pentru colaborarea fructuoasă între instituții. Diploma și-a găsit locul în mâinile decanului facultății, care reprezintă fața acestei ramuri instituționale.

Angela TIMUȘ, doctor în economie, secretar științific, INCE. Cuvânt de salut

Dar decernările nu au luat sfârșit, de fapt, ele abia au început. Ștafeta a fost preluată de prorectorul, Otilia DANDARA, care a venit cu un set de diplome semnate de rectorul universității Gheorghe CIOCANU.

Înmânarea diplomei USM Doamnei Galina Ulian, dr.hab.,prof.univ., Decanul facultății

Înmânarea diplomei USM Doamnei Svetlana MIRONOV, dr.,conf.univ., Prodecanul facultății

Înmânarea diplomei USM Doamnei Mariana DOGA-MÎRZAC, dr.hab., conf.univ.

Înmânarea diplomei USM Doamnei Ala GARŞTEA, drd., lector, Prodecanul facultăţii

Înmânarea diplomei USM Doamnei Margareta BRADU,
drd., lector, lider sindecal al Facultăţii

Înmânarea diplomei USM Doamnei Maria HAMURARU, dr.,conf.univ.,
Şef Departament „Economie,Marketing şi Turism”

Înmânarea diplomei USM Doamnei Cristina DOLGHI, dr.,conf.univ.,
Şef Departament „Contabilitate şi Informatică Economică”

Înmânarea diplomei USM Doamnei Adriana BUZDUGAN dr., conf.univ., Prodecanul facultăţii

Înmânarea diplomei USM Doamnei Valentina TÎRŞU, lector

Înmânarea diplomei USM Doamnei Angela ŞESTACOVSCAIA, dr., conf.univ.

Înmânarea diplomei USM Domnului Boris COREŢCHII, dr., conf.univ.,
Şeful Centrului de Excelenţă „Turism şi Activitatea Hotelieră”

Înmânarea diplomei USM Doamnei Galina LUŞMANSCHI, dr., conf.univ.

Înmânarea diplomei USM Doamnei Maia POSTICA, dr., conf.univ., Secretarul Consiliului Facultăţii

Apoi au urmat diplomele care au venit chiar de la sindicate, înmânate de Domnul CALDARE, Preşedinte Comitetului Sindical al Salariaţilor, doctor habilitat în filosofie, diplomele au fost însoțite de câte un premiu bănesc, pentru a face sărbătoarea profesorilor și mai frumoasă

Înmânarea diplomei Sindicatelor USM Domnului Mihai GÎRLEA, dr., conf. univ.

Înmânarea diplomei Sindicatelor USM Domnului Dragoş UNGUREANU, drd., lector

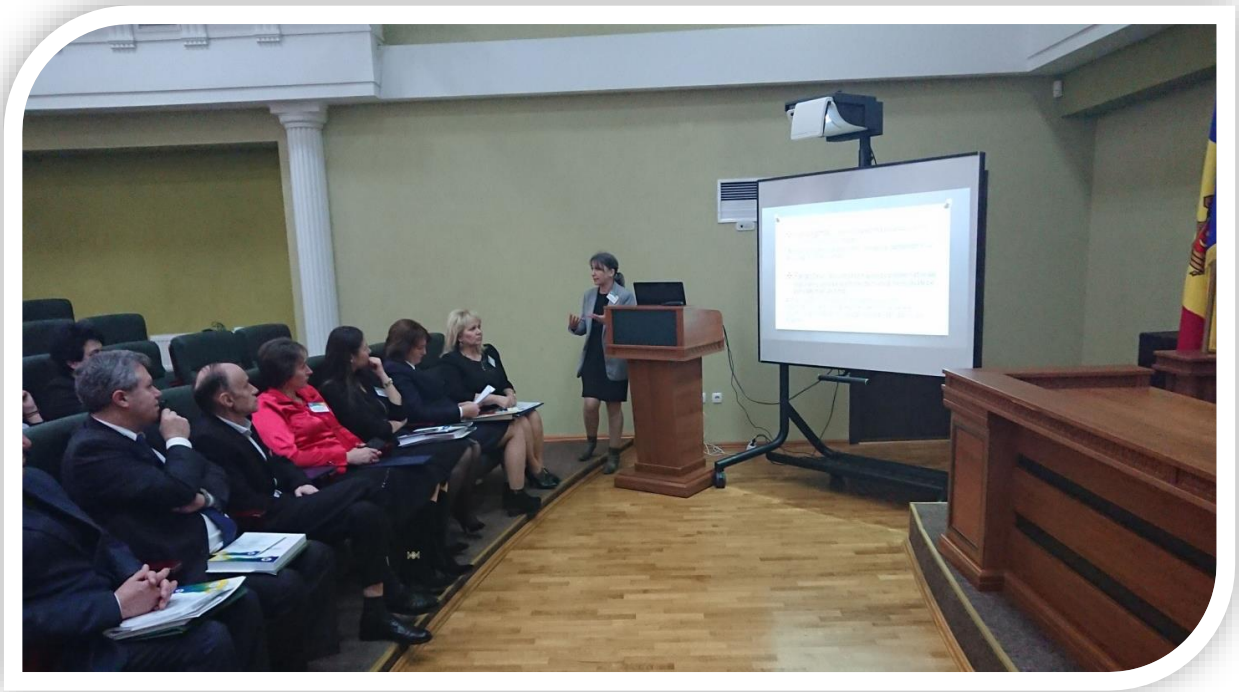
Înmânarea diplomei Sindicatelor USM Domnului Nicolae PRODAN, dr., conf.univ.

Cu un cuvânt de salut şi urări de bine a venit şi Viorel ŢURCANU, dr.hab., prof.univ., absolventul primelor promoţii ale Facultăţii de Economie, care mulţi ani a fost şeful catedrei de Contabilitate, iar în anul 1988-1989 – decanul acestei facultăţi.

Viorel ŢURCANU, dr.hab., prof.univ. Cuvânt de salut

În sesiunea plenară a luat cuvânt Irina Teodora MANOLESCU, dr., conf.univ., de la Universitatea „Alexandru Ion Cuza” din Iasi cu comunicarea *„Rolul inteligenţei emoţionale în îmbunătăţirea angajabilităţii tinerilor”*, care a trezit un interes deosebit.

Irina Teodora MANOLESCU – prezentarea comunicării

A doua comunicarea a fost prezentată de doamna Cristina DOLGHI, dr., conf.univ., şefa departamentului „Contabilitate şi Informatică Economică” cu tema *„Politici şi proceduri în asigurarea auditului financiar”*, în care a dezvăluit problemele din domeniul respectiv şi soluţii de rezolvare a lor.

Cristina DOLGHI, dr., conf.univ., şef departament „Contabilitate şi Informatică Economică".

Prezentarea comunicării

După sesiunea plenară, a urmat expunerea comunicărilor în cadrul a 4 secţiuni: *Dezvoltarea sistemului financiar: probleme şi perspective; Implementarea strategiilor moderne de dezvoltare a contabilităţii, auditului şi tehnologiilor informaţionale; Economie, marketing şi turism; Modalităţi moderne de atingere a performanţei manageriale.*

La Conferinţa Ştiinţifică Jubiliară a Facultăţii de Ştiinţe Economice împreună cu colegii de la Universitatea „Alexandru Ion Cuza” din Iaşi

5.4. ÎMBINAREA VALORILOR ȘTIINȚIFICE CU CELE CULTURALE

Împreuna cu oaspeţii conferinţei jubiliare a *Facultăţii de Ştiinţe Economice*, la 03 noiembrie 2018, însoţiţi de Părintele Octavian, am avut parte de un ***pelerinaj la Mănăstirile*** din raionul Călăraşi, deplasare prin care am apelat spiritualitatea îmbogăţindu-ne reciproc cu dragostea pentru valorile creştine.

Totodată am vizitat ***casa-muzeu A.Puşkin*** din satul Dolna, unde ne-am reamintit de marele poet, care s-a inspirat pe aceste meleaguri şi a scris opere nemuritoare.

6. DIPLOME

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova

Diplomă de onoare

Se decernează

Doamnei Galina ULIAN,
Decan al Facultății Științe Economice,
Universitatea de Stat din Moldova,
pentru activitate prodigioasă didactico-științifică, participare activă în realizarea proiectelor științifice și promovarea științei la nivel național și internațional, contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, precum și cu prilejul aniversării a 65-a de la fondarea Facultății Științe Economice.

Ministru **Monica BABUC**

DIN REPUBLICA MOLDOVA
CERTIFICAT
DE APRECIERE
se înmînează
Facultăţii de Ştiinţe Economice a Universităţii de Stat din Moldova
în semn de recunoştinţă şi apreciere a cooperării eficiente şi reciproc avantajoase
Conf., univ., dr. Natalia ZLATINA
Director Executiv ACAP RM
31 octombrie 2018
Chişinău
IFAC
Membru deplin al Federaţiei Internaţionale a Contabililor (IFAC)
ACAP

INCE

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

Diplomă de merit

se decernează doamnei

ULIAN GALINA

doctor habilitat, profesor universitar
Decanul Facultății de Științe Economice a USM

Cu ocazia aniversării a 65 de ani de la fondarea
Facultății de Științe Economice a USM

în semn de prețuire pentru excelenta colaborare
în promovarea valorilor gândirii economice,
merite deosebite în realizarea investigațiilor științifice,
rezultate remarcabile și pentru contribuția
substanțială la dezvoltarea și promovarea
parteneriatului între INCE și FȘE.

Cu înaltă considerațiune,
Director INCE

Alexandru STRATAN
mem. cor. al AȘM,
profesor, dr. hab.

02 noiembrie 2018

Serviciul Fiscal de Stat

Cu prilejul celei de-a 65-a aniversări de la fondarea Facultății Științe Economice a Universității de Stat din Moldova, primiți sincere felicitări și urări de bine din partea colectivului Serviciului Fiscal de Stat și din numele meu personal.

Vă mulțumim pentru dedicația și efortul depus în formarea specialiștilor care fac parte din echipa Serviciului Fiscal de Stat!

La mulți ani!

Din numele colectivului SFS,
Cu profund respect,
Director *Serghei Pușcuța*

31.10.2018

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE

Această carte este dedicată generațiilor de cadre didactice și de absolvenți, care au conturat destinul și istoria acestei facultăți. Imaginea și poziția de care se bucură *Facultatea Științe Economice* în prezent, au fost câștigate în timp prin efortul continuu al colectivului acesteia, care a consolidat facultatea prin competență, valoare profesională, management vizionar și, în același timp, multă implicare și dragoste pentru profesie și pentru studenți.

Fiind guvernată de principii fundamentale precum: promovarea calităţii și creativităţii în educaţie; excelenţa în cercetare; parteneriat cu piața muncii; competitivitate academică la nivel naţional şi internaţional, *Facultatea Științe Economice* este în prezent o prestigioasă facultate de profil, fiind recunoscută și pe plan internațional, atât pentru performanța în educație și cercetare, cât și pentru soluțiile inovative și eficiente de dezvoltare sustenabilă a societății.

Prin eforturile și activitățile derulate, *Facultatea de Științe Economice* îşi asumă responsabilitatea de a contribui în mod continuu la dezvoltarea mediului socio-economic național și european, atât prin intermediul unor programe academice moderne, care contribuie la formarea avansată a capitalului uman, cât şi prin rezultatele cercetării ştiinţifice, generatoare de inovare şi creştere economică în mediul de afaceri.

La această dată aniversară ne dorim să menținem prestigiul câștigat în timp, să fortificăm ceea ce s-a realizat până acum și să dezvoltăm Facultatea în cadrul Universității de Stat din Moldova ca centru important de formare profesională și de inovare prin cercetare și afirmare pe plan național și internațional.

Decanul Facultăţii de Ştiinţe Economice
Galina ULIAN,
Doctor habilitat în economie,
profesor universitar

Bun de tipar 26. 10. 2018. Tirajul 100 ex.
Coli de tipar 16,2. Formatul A4. Com.18

Complexul Editorial, INCE, 2018
MD 2068. Chişinău, str. Ion Creanga, 45.
fax. (+37322) 74-37-94, tel.: (+37322) 50-11-30
www.ince.md, bircaiulita@mail.ru